

Національна академія наук України
Інформаційно-бібліотечна рада НАН України
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

**РОБОТА БІБЛІОТЕК
НАУКОВИХ УСТАНОВ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК
УКРАЇНИ У 2021 РОЦІ**

Інформаційно-аналітичний огляд

Випуск 27

Київ 2022

УДК 02:001.32(477)(048.8)«2021»
P58

Відповідальні редактори
О. М. Василенко, Г. І. Солоіденко

Схвалено на засіданні Методичної комісії
Інформаційно-бібліотечної ради НАН України

Затверджено до друку вченою радою
Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського
(протокол № 7 від 24.11.2022 р.)

Робота бібліотек наукових установ Національної академії наук України у 2021 році : інформ.-аналіт. огляд / НАН України, Інформ.-бібл. рада НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського / автори-укладачі : Т. Л. Кулаковська, О. Л. Сокур, Г. І. Солоіденко; відп. ред. : О. М. Василенко, Г. І. Солоіденко. Київ, 2022. Вип. 27. 247 с.

Випуск продовжує серію інформаційно-аналітичних видань «Робота бібліотек наукових установ Національної академії наук України у... році». Видання вміщує аналітичні матеріали, статистичні таблиці та довідкову інформацію про діяльність бібліотечно-інформаційних підрозділів 94 наукових установ НАН України, які надали звіти до Інформаційно-бібліотечної ради НАН України. Подано нові законодавчі акти, нормативно-правові та інструктивно-методичні документи, представлено консультації фахівців з досвіду роботи НБУВ та матеріали з підвищення кваліфікації.

Видання адресоване працівникам бібліотечно-інформаційних підрозділів наукових установ НАН України, фахівцям бібліотечної галузі.

**УДК 02:001.32(477)(048.8)«2020»
P58**

© Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського,
© Інформаційно-бібліотечна рада НАН України, 2022

ВСТУП

Двадцять сьомий випуск інформаційно-аналітичного огляду продовжує серію видань «Робота бібліотек наукових установ НАН України у __ році», інформує про діяльність 94 бібліотек, подає нормативні та інструктивно-методичні документи, видані впродовж 2021–2022 рр., містить консультації бібліотечних працівників НБУВ, інформує про видання бібліотек та сучасні можливості підвищення кваліфікації бібліотечних працівників.

Матеріал у виданні традиційно згруповано в шести розділах. Важливим для фахівців академічних бібліотек є перший розділ «Інформаційно-аналітичний огляд діяльності бібліотек наукових установ НАН України», підготовлений за матеріалами звітів, поданих до Інформаційно-бібліотечної ради НАН України у 2021 р. У цьому розділі охарактеризовано діяльність 94 бібліотек, роботу яких забезпечували 180 бібліотекарів, частина з яких працювала на неповні ставки, а частина – з додатковими навантаженнями.

2021 р. був позначений продовженням карантинних обмежень, пов'язаних з поширенням COVID-19, роботою книгозбірень за скороченим або обмеженим графіком щодо обслуговування користувачів. Попри існуючі проблеми бібліотечна мережа продовжувала працювати, виконувати свою основну функцію з інформаційного забезпечення наукових досліджень. Бібліотекарі забезпечували комплектування фондів, надходження до яких у звітному році склали 18,8 тис. прим., а загальний фонд досяг 8 млн 257 тис. прим. документів. Академічними книгозбірнями впродовж року обслуговувалось 15,5 тис. користувачів, які відвідали бібліотеки 65,1 тис. раз і яким було видано 192,9 тис. прим. документів.

Характерною для більшості бібліотек наукових установ НАН України у 2021 р. була робота, пов'язана з упорядкуванням фондів, проведенням їх перевірки, відновленням пошкоджених та втрачених читачами видань. Також забезпечувалася діяльність з бібліографічного редагування списків використаних джерел до наукових видань та з індексування матеріалів за

УДК. Активізувалася виставкова діяльність бібліотек, були підготовлені книжкові виставки, презентації та відкриті перегляди видань установ до 30 річчя незалежності України.

Бібліографічна робота здійснювалася лише окремими бібліотеками, котрі мають у штаті бібліографів і фахівців з бібліотечною освітою. А такі важливі форми бібліотечної роботи, як МБА та ЕДД, на жаль, використовувалися ще недостатньо.

У 2021 р. відбулися незначні зміни в кадровому складі бібліотек та забезпеченні їх матеріально-технічної бази. Академічна бібліотечна система втратила одну бібліотеку внаслідок ліквідації Інституту проблем природокористування та екології НАН України, нову назву отримав Інститут вугільних енерготехнологій НАН України, на посади завідувачів було призначено п'ять нових працівників бібліотек у інститутах: біохімії, ботаніки, мистецтвознавства, фольклористики та етнології, сорбції, фізики, філософії.

Згідно зі звітними матеріалами жодна бібліотека у 2021 р. не отримала додаткової площі, а ремонтні роботи було здійснено лише у 3 бібліотеках мережі. Дві бібліотеки наукових установ НАН України продовжували вести власні бібліотечні сайти, а 24 бібліотеки формувати свої електронні каталоги на порталі НБУВ. Однак, збільшення їх кількості на сучасному етапі є проблематичним через застарілу техніку, відсутність інтернету та технічної підтримки з боку керівництва установ. У 2021 р. на жаль не було реалізовано віртуальних сервісів дистанційного обслуговування, а відсутність інформації про бібліотеки та їхні можливості у мережі інтернет суттєво вплинуло на зменшення всіх показників роботи.

До другого розділу вміщено три консультації фахівців-практиків НБУВ: «Формування фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського періодичними виданнями наукових установ НАН України на сучасному етапі», «Централізоване надходження зарубіжних видань до бібліотек наукових установ НАН України у 2019–2021 рр.» та «Сервіс

«Віртуальна довідка» Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського як інструмент інформаційного забезпечення науки».

Третій розділ представлено законодавчими та нормативно-інструктивними документами України, що були видані впродовж 2021–2022 рр. і які можуть бути використані в роботі бібліотек.

Четвертий розділ вміщує «Положення про читальний зал бібліотекознавчої літератури Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського» та анотований список нових фахових видань, підготовлених вітчизняними бібліотеками – методичними центрами.

Заслуговують на увагу публікації рубрики «На допомогу професійній самоосвіті», завдяки підготовленому путівнику для бібліотекарів по ресурсах інтернет та матеріалу присвяченому 100-річчю видання «Бібліотечна техніка» Ю. О. Меженка (Іванова), 130-річчя від дня народження якого бібліотечна спільнота відзначила у червні 2022 р.

Традиційно 27-й випуск інформаційно-аналітичного огляду, містить чотири додатки: показники роботи бібліотек наукових установ НАН України у 2021 р., основні відомості про бібліотеки та інформаційні підрозділи наукових установ НАН України, а також алфавітний та територіальний переліки бібліотек наукових установ НАН України.

Видання «Робота бібліотек наукових установ Національної академії наук України у 2021 році» адресовано фахівцям мережі бібліотек НАН України, воно стане у нагоді бібліотекарям інших систем і відомств, науковцям і викладачам, студентам і аспірантам, які досліджують діяльність вітчизняної бібліотечної галузі.

I. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК НАУКОВИХ УСТАНОВ НАН УКРАЇНИ

1. Формування бібліотечно-інформаційних ресурсів

Фонди бібліотек наукових установ НАН України станом на 01.01.2022 р. нараховували 8,257 тис. прим. документів., у т. ч. іноземних видань – 2,452 тис. прим. Обмінні фонди становили 3% від загальної кількості фонду й складали 279,9 тис. прим.

Тенденція щодо зменшення надходжень документів продовжувала мати місце і у звітному році. Це зумовлено зменшенням кількості передплатних видань, суттєвими обмеженнями купівлі нової літератури, припиненням багатьох книгообмінних зв'язків, призупиненням видання наукових збірників та скороченням їхніх тиражів. Надходження документів на електронних носіях, як і в попередні роки, залишаються незначними.

У 2021 р. було ліквідовано Інститут проблем природокористування та екології НАН України, бібліотечний фонд якого передано Інституту геотехнічної механіки у кількості 2225 прим. книг та збірників наукових праць.

За звітний період до фондів академічних бібліотек надійшло 18,8 тис. прим. документів (у 2020 р. – 18,1 тис. прим., у 2019 р. – 28,0 тис. прим.). Про суттєві зменшення надходжень нової літератури свідчить той факт, що у 2021 р. жодна з бібліотек не отримала більше 1 тис. прим. Понад 500 прим. отримали п'ять бібліотек інститутів: держави і права – 949 прим., фізико-хімічного – 828 прим., українознавства – 716 прим., електрозварювання – 650 прим., хімії високомолекулярних сполук – 549 прим. Поповнилися фонди бібліотек більше як на 300 прим. в інститутах: археології, зоології, історії України, літератури, математики, мовознавства, народознавства, регіональних досліджень, сходознавства, ГАО. Найменше – до 100 прим. – отримали 20 бібліотек, до 50 прим. – 10 книгозбірень мережі.

За минулий рік сукупна кількість отриманих іноземних видань становила 1,9 тис. (у 2020 р. – 1,8 тис. прим.). Найбільше зарубіжної літератури надійшло до фондів бібліотек інститутів: археології – 211 прим., математики – 161 прим., всесвітньої історії – 143 прим., електрозварювання – 111 примірників. Не отримали жодного зарубіжного видання 37 бібліотек (у 2020 р. таких було 33, у 2019-му – 22 книгозбірні).

З фондів бібліотек у 2021 р. було вилучено 22,6 тис. прим. (у 2020 р. – 13,8 тис. прим., у 2019-му – 42,4 тис.) документів. Провели списання застарілої, маловикористовуваної, зайводублетної та втраченої читачами літератури 43 бібліотеки. Найбільші списання з основних фондів здійснили у 2021 р. бібліотеки інститутів колоїдної хімії та хімії води – 1999 прим.; хімії поверхні – 1952 прим. Найбільше видань з обмінних фондів, що були передані до інших бібліотек та установ, списали бібліотеки інститутів: історії України – 2298 прим., Національний ботанічний сад – 1891 прим., сходознавства – 1851 прим., археології – 965 прим.

Надходження документів до бібліотек за різними джерелами (передплата, книгообмін, купівля, дари) засвідчують також щорічне падіння цих показників. У 2021 р. найбільшу частину надходжень становили дари – 7,8 тис. прим. (6,5 тис. у 2020 р.), передплата склала 6,3 тис. (7,6 тис. у 2020 р.), книгообмін – 2,5 тис. (3,6 у 2020 р.), купівля – 0,2 тис. (0,3 тис. у 2020 р.), інші джерела – 1,7 тис. прим. (2,6 у 2020 р.). Бібліотека фізико-хімічного інституту повідомила, що її надходження у 2021 р. становили: 67,5% дари, 32,2% передплата. У бібліотеці Державного природознавчого музею дари становили 59,3%, книгообмін 31,7%, передплата 0%. Бібліотека Інституту теоретичної фізики поінформувала, що дари становили 42%, книгообмін – 24%, передплата – 12%. Бібліотека Інституту органічної хімії отримала літературу лише за одним джерелом надходження – передплатою.

Найбільші за обсягом дарунки у звітному році отримали бібліотеки інститутів: фізико-хімічного – 559 прим., українознавства – 483 прим., мовознавства – 460 прим., зоології – 388 прим., електрозварювання – 319 прим.,

археології – 307 прим. Окремі бібліотеки повідомили про отримання літератури лише за одним джерелом надходження – дари. Це бібліотеки інститутів: хімії поверхні – 256 прим., соціології – 146 прим., геологічних наук – 82 прим., технічної теплофізики – 75 прим., української археографії – 68 прим., прикладної фізики та Відділення керамології Інституту народознавства по 20 прим. Десять бібліотек у звітному році не отримали жодного видання за таким джерелом надходження, як дарунок. Це засвідчує, що бібліотекарі ведуть недостатню роботу з користувачами та науковцями цих установ.

Продовжувалася передача бібліотекам наукових установ власних видань від учених, відомих діячів науки і культури. Бібліотека Головної астрономічної обсерваторії отримала в дар видання з особистої бібліотеки співробітниці установи, в минулому куратора бібліотеки А. О. Корсунь. Найбільшими надходженнями до бібліотеки Інституту мовознавства у звітному році були дари з приватних колекцій від родини колишнього директора, академіка В. Г. Скляренка; докторки філологічних наук, професорки Т. Б. Лукінової та кандидатки філологічних наук І. В. Борисюк. 82 прим. видань в дар від фізичних осіб отримала бібліотека Інституту літератури, 40 книжок з кабінету докторки біологічних наук, професорки Т. В. Серебровської отримала бібліотека Інституту фізіології. До бібліотеки Інституту проблем кріобіології та кріомедицини було передано в дар 144 прим. видань, у тому числі від академіка А. М. Гольцева, докторки медичних наук Є. І. Легач, доктора біологічних наук М. П. Петрушко та інших співробітників. Надійшли видання до бібліотеки Інституту електронної фізики від колишніх співробітників Ю. М. Ломсадзе і В. І. Келемена. Бібліотека Інституту фізики отримала в дар журнал «Optik: International Journal for Light and Electron Optiks» (21 прим.) від члена-кореспондента НАН України С. Г. Одулова, який є членом редколегії цього видання. Бібліотека Інституту геофізики отримала від співробітника установи В. І. Старостенка 4 назви зарубіжних журналів з Польщі, Угорщини, Азербайджану.

У минулому році продовжували поповнюватися фонди особових книгозбірень, що зберігаються в бібліотеках інститутів: українознавства – Б. М. Гориня, фізико-механічному – В. В. Панасюка, бібліотеці ГАО – Я. С. Яцківа.

Бібліотеки наукових установ отримали книжкові видання за державними цільовими програмами – проектами «Українська книга» та «Наукова книга». Бібліотека Інституту фізичної хімії отримала 9 прим. книг від видавництва «Наукова думка», 6 прим. від «Академперіодики» та 21 прим. від НБУВ. Бібліотека Інституту надтвердих матеріалів отримала від видавництв «Наукова думка» і «Академперіодика» – 15 прим. книг, бібліотека Інституту політичних і етнонаціональних досліджень – 13, бібліотеки інститутів кібернетики та фізики конденсованих систем по 10 прим. Надсилали свої видання до бібліотек наукових установ інститути: політичних та етнонаціональних досліджень, літератури, історії України, Національний ботанічний сад. Бібліотеки секції суспільних наук отримали видання від Українського інституту національної пам'яті, Державного комітету архівів України, Укрінформнауки. 22 том «Енциклопедії сучасної України» отримала більшість академічних бібліотек від Інституту енциклопедичних досліджень.

Важливим та обов'язковим джерелом поповнення фондів бібліотек є видання наукових установ та їхніх співробітників. Так, упродовж 2021 р. в Інституті економіки та прогнозування вийшли друком 16 монографій, одна науково-аналітична доповідь та чотири збірники матеріалів конференцій, які надійшли до фонду бібліотеки. Бібліотека Інституту кібернетики отримала з редакційно-видавничого відділу 70 прим. видань та 64 прим. наукових праць з канцелярії установи. Науковцями Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем протягом звітного року було видано 7 монографій (2 у вітчизняному та 5 у зарубіжних видавництвах), 2 підручники, 4 навчальних посібники, 3 навчально-методичних посібники, 6 навчально-методичних матеріалів, 1 збірник наукових праць міжнародної

конференції, якими поповнився фонд бібліотеки. Проте й за цим джерелом щорічних надходжень в окремих бібліотеках спостерігаються лакуни. Особливо це стосується закордонних видань та видань, які були надруковані власним коштом науковців.

Продовжували надходити до фондів бібліотек автореферати дисертацій, дисертації, препринти, наукові звіти, документи для службового користування. Такими видами документів поповнилися фонди бібліотек інститутів: проблем моделювання в енергетиці – 120 авторефератів та 9 дисертацій, регіональних досліджень – 86 авторефератів, 9 дисертацій та 3 прим. статистичних матеріалів; біохімії – 79 авторефератів та 10 дисертацій; фізико-механічний інститут – 65 авторефератів та 7 дисертацій; літератури – 63 автореферати та 9 дисертацій; філософії – 58 авторефератів та 12 дисертацій; українознавства – 56 авторефератів та 17 дисертацій; демографії та соціальних досліджень – 43 автореферати, 9 монографій та 12 прим. статистичних матеріалів, радіофізики та електроніки – 38 авторефератів, 8 дисертацій, 9 звітів про НДР.

Передплата є другим джерелом за кількістю надходжень документів до фондів академічних бібліотек. Лідерами з передплати у 2021 р. стали бібліотеки інститутів: кібернетики – 30 назв (19 журналів і 11 газет); регіональних досліджень – 27 назв (20 журналів і 7 газет); проблем матеріалознавства – 25 назв (із них 17 – це науково-технічні видання), фізико-хімічний – 24 назви (18 назв вітчизняних видань та 6 назв зарубіжних країн). Повідомили про проведення передплати своєчасно і без скорочень кількості назв бібліотеки інститутів: зоології, електрозварювання, фізики, фізики напівпровідників, регіональних досліджень.

Бібліотека Фізико-хімічного інституту здійснила передплату періодичних видань на загальну суму 80374 грн., Інституту всесвітньої історії – 70563 грн., ядерних досліджень – 45882 грн., бібліотека Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем – 16929 грн.

Змушені були скоротити передплату періодики бібліотеки інститутів: геотехнічної механіки, органічної хімії, проблем матеріалознавства, радіоастрономічного, радіофізики та електроніки, технічної механіки та інші. Бібліотека Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення повідомила, що на 2021 р. передплатила лише один журнал і один журнал отримала в дар. Бібліотека Інституту відновлювальної енергетики передплатила лише три бухгалтерські видання.

Не отримали передплачену періодику за друге півріччя 2021 р. через реорганізацію передплатної агенції «Смарт Прес Україна» бібліотеки інститутів мікробіології і вірусології, молекулярної біології і генетики, політичних і етнонаціональних досліджень, проблем кріобіології і кріомедицини, теоретичної фізики, експериментальної патології, онкології та радіобіології. У зв'язку з банкрутством ТОВ «АС Медіа» бібліотекам інститутів фізичної хімії і колоїдної хімії та хімії води не доставили замовлену періодику, що змусило адміністрацію останньої відмовитись від передплати і на 2022 р. Для 14 бібліотек адміністрації наукових установ не знайшли можливостей передплатити періодичні видання. Це інститути: археології, електронної фізики, енциклопедичних досліджень, математики, металофізики, мовознавства, народознавства, сорбції та проблем ендоекології, сходознавства, української археографії, Державного природознавчого музею, НДЦ індустріальних проблем розвитку, Криворізького ботанічного саду, Одеського археологічного музею.

Передплата газет також продовжує щороку зменшуватися. Із 94 бібліотек лише 20 мали змогу передплатити всього 59 газет. Найбільшу кількість газет передплатили бібліотеки інститутів: кібернетики – 11 назв, теплоенергетичних технологій – 6 назв; по 5 назв – бібліотеки інститутів демографії та соціальних досліджень, радіоастрономічного.

У рамках взаємодії бібліотеки наукових установ НАН України надавали інформацію про надходження іноземної періодики до головних публічних та технічних бібліотек регіонів. Бібліотеки Північно-східного

наукового центру НАН України надавали відомості до «Зведеного каталогу іноземних наукових журналів, що надійшли до бібліотек м. Харкова», який видає ХДНБ ім. В. Г. Короленка; бібліотеки інститутів геотехнічної механіки та чорної металургії до зведеного каталогу Центральної науково-технічної бібліотеки гірничо-металургійного комплексу України (м. Дніпро).

НБУВ як базова організація Інформаційно-бібліотечної ради продовжувала забезпечувати бібліотеки літературою шляхом книгообміну. Зокрема, у 2021 р. від редакцій наукових установ НАН України для потреб міжнародного книгообміну було отримано – 4990 прим. журналів (100 назв, 1051 комплект), а також 146 прим. наукових збірників. Бібліотекам наукових установ було передано 2252 прим., у т. ч. за міжнародним книгообміном – 1557 прим. зарубіжних документів (з них – 996 прим. періодичних видань, 103 продовжуваних видань та 21 CD-ROM); з обмінного фонду НБУВ – 165 прим.; для розповсюдження видань з науковою та культурно-просвітницькою метою – 530 прим.

Найбільшу кількість літератури у 2021 р. за цим джерелом отримали бібліотеки інститутів: економіки та прогнозування – 204 прим., математики – 192 прим., всесвітньої історії – 77 прим., електрозварювання – 70 прим., Фізико-технологічний інститут металів і сплавів – 70 прим., зоології – 65 прим., політичних та етнонаціональних досліджень – 57 прим., літератури – 52 прим. Однак, 35 бібліотек за книгообміном не отримали жодного видання.

Крім книгообміну з НБУВ, бібліотеки намагаються самостійно обмінюватися своїми виданнями як з вітчизняними установами, так і зарубіжними. Завдяки міжнародному книгообміну бібліотека Інституту електрозварювання отримала видання з Австрії, Італії, Німеччини, Польщі, Франції, Швеції, Японії, Нідерландів. Бібліотека Інституту історії України отримала децентралізовано 12 назв періодичних видань з Будапешта, Варшави, Загреба, Кембриджа, Мюнхена. Бібліотека Інституту археології отримала 11 назв періодичних видань з Любліна, Вільнюса, Варшави, Бонна та інших міст. Бібліотека Головної астрономічної обсерваторії вже не перший

рік отримує астрономічні щорічники: «The Astronomical Almanac for the Year...», «Astronomical Phenomena for the Year...» (USA), «Apparent Places of Fundamental Stars, Year...» (Germany) та журнал «Revista Mexicana de Astronomia y Astrofisica» (Мексика).

Бібліотека Інституту геології і геохімії горючих копалин отримала видання з Польщі «Geological quarterly», «Biuletyn Panstwowego Institutu geologicznego», «Prace Panstwowego Institutu geologicznego», зі Словаччини «Geologica Carpathica». В рамках книгообміну співпрацювала зі спорідненими вітчизняними установами та науковими установами Польщі, Словаччини, Федеративної Республіки Німеччини бібліотека Фізико-технічного інституту низьких температур. Бібліотека Інституту проблем міцності обмінюється з 12 вітчизняними організаціями та отримує періодичні видання від партнерів з Польщі, Словаччини, Японії, США, Хорватії, Росії. Веде книгообмін з 18 організаціями, у т. ч. із двома закордонними, бібліотека Інституту радіофізики і електроніки.

У рамках вітчизняного книгообміну бібліотеки академічних установ продовжували отримувати наукові видання, проте окремі установи не мали змоги оплатити пересилання літератури навіть у межах України, а здійснювали книгообмін лише в межах свого міста.

Бібліотека Інституту проблем кріобіології і кріомедицини активно співпрацювала з вітчизняними науковими установами, зокрема Харківським національним медичним університетом, ДУ «Інститут медичної радіології та онкології ім. С. П. Григор'єва НАМНУ», Харківською медичною академією післядипломної освіти, Інститутом термодинаміки НАН України, Інститутом біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України. Бібліотека Інституту радіофізики і електроніки отримала 86 прим. періодичних видань від 18 партнерів в обмін на журнал «Радіофізика та електроніка». Бібліотека Інституту монокристалів за книгообміном отримала 75 прим. вітчизняних періодичних видань, відправила в інші бібліотеки 15 книжок та 25 прим. журналів. Бібліотека Інституту регіональних досліджень безкоштовно

розсилала видання установи до 9 інститутів Відділення економіки НАН України та здійснювала обов'язкову розсилку видань, загалом було відправлено 563 бандеролі.

Важливим напрямом науково-інформаційного забезпечення наукових установ НАН України був корпоративний онлайнний доступ до передплачених ресурсів провідних світових постачальників наукової інформації. У 2021 р. наукові установи продовжували отримувати доступ до баз даних Scopus та Web of Science через ДНТБ України. Для співробітників установ Західного наукового центру НАН України ЛННБ України ім. В. Стефаника було організовано доступ до повнотекстових баз даних, зокрема Libraria, Springer Nature, каталогу онлайнних цифрових колекцій Національної бібліотеки імені Оссолінських у Вроцлаві (Zakład Narodowy im. Ossolińskich) та цифрової бібліотеки Інституту ім. Гете (Goethe-Institut): Katalog zbiorów cyfrowych та Цифрова бібліотека Onleihe. Дирекція Фізико-технічного інституту низьких температур виділила кошти для передплати електронної БД Американського фізичного товариства. Радіоастрономічний інститут НАН України отримав безкоштовний доступ до електронних ресурсів видавництва Bentham Science, що діяв до 15 грудня 2021 р. та до Science Direct.

Кількість документів, придбаних за кошти установ у 2021 р., становила менше одного відсотка від загальної кількості надходжень. За повідомленням бібліотеки Інституту всесвітньої історії, за звітний період було закуплено 39 монографій на суму 26581 грн. Бібліотека Інституту політичних і етнонаціональних досліджень придбала 61 видання на суму 36 тис. грн. у ТОВ «Наш формат».

У 2021 р. до бібліотек наукових установ надійшло 122 документи на електронних носіях, отримали їх лише 5 бібліотек. Найбільше – бібліотеки Національного ботанічного саду (87 прим.), інститутів проблем реєстрації інформації та фізико-хімічного по 14 прим. Окремі бібліотеки, скориставшись акцією ВД «Академперіодика», мали змогу отримати

електронні видання, представлені у відкритому доступі. До електронної бібліотеки «Штучний інтелект – стан та перспективи розвитку» Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем надійшло понад 100 електронних документів.

Працівники бібліотек інститутів: літератури, історії України, народознавства, мистецтвознавства, фольклористики та етнології, ГАО брали активну участь у скануванні української періодики, рідкісних та цінних видань. Зокрема, у бібліотеці Інституту сходознавства було оцифровано 65 номерів журналу «Східний світ», 20 прим. збірника «Сходознавство», 11 збірників тез наукових конференцій. Локальний депозитарій академічних текстів Інституту народознавства поповнився електронними версіями видань та відбитками статей відомого польського вченого ентомолога Йозефа Дзензелевича. Бібліотека Інституту чорної металургії отримала 196 та відправила 482 електронних документи.

Продовжували поповнюватися та перерозподілятися обмінні фонди, що зберігаються у 49 бібліотеках. Проте, спостерігається негативна тенденція зростання обмінних фондів бібліотек. У 2020 р. до обмінних фондів надійшло 11,8 тис. прим., вибуло 9,8 тис., у 2019 р. надійшло 14,1 тис. прим., вибуло 12,5 тис. прим. Найбільше видань було передано до обмінних фондів бібліотек інститутів: історії України – 4,3 тис. прим., археології – 1,2 тис. прим., політичних і етнонаціональних досліджень – 795 прим. Активно працювали з обмінним фондом бібліотеки інститутів: історії України – надійшло 4,3 тис. прим., вибуло 2,3 тис.; Національного ботанічного саду – надійшло 253 прим., вибуло 1,8 тис.; археології – надійшло 1,2 тис. прим., вибуло 956 прим.; гідробіології – надійшло 1,1 тис. прим., вибуло 600; політичних і етнонаціональних досліджень – надійшло 795 прим., вибуло 631; математики – надійшло 630 прим., вибуло 602 прим.

Видання установ бібліотеки розповсюджували серед бібліотек, ЗВО, організацій та установ відповідного профілю. Бібліотека Інституту історії України, згідно з розпорядженням Президії НАН України, передала до

архівів, бібліотек, музеїв, закладів вищої освіти на території України 1962 прим. видань установи. Бібліотека Інституту електрозварювання передала 12 номерів журналу «The Paton welding journal» для редакцій журналів «Souldage et Techniques connexes» (Франція), «Der Praktiker» (Німеччина) та бібліотеки TWI Ltd (Великобританія). Видання Інституту українознавства були передані до: Міністерства освіти і науки України – 22 прим., Міністерства юстиції України – 6, НБУВ – 35, Національної бібліотеки імені Я. Мудрого – 20, Книжкової палати України – 20, Національної історичної бібліотеки – 14, ЛННБ України ім. В. Стефаника – 16, бібліотеки Інституту історії України – 23, бібліотеки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень – 20 прим. З обмінного фонду бібліотеки Інституту електродинаміки було надіслано 35 прим. видань до наукових та технічних вітчизняних бібліотек, 30 з них – монографії науковців установи. Бібліотека Фізико-хімічного інституту подаровану і відібрану для обмінного фонду літературу запропонувала читачам, у результаті науковці отримали 105 прим. книг для особистого використання. Однак, низка бібліотек продовжували лише накопичувати свої обмінні фонди. Це бібліотеки інститутів: проблем матеріалознавства (обмінний фонд 17,5 тис. прим.), мистецтвознавства, фольклористики та етнології (обмінний фонд 14,2 тис. прим.), геологічних наук (обмінний фонд 12,5 тис. прим.), літератури (обмінний фонд 8,4 тис. прим.), мовознавства (обмінний фонд 7,9 тис. прим.), біохімії (обмінний фонд 4,8 тис. прим.), держави і права (обмінний фонд 2,1 тис. прим.).

Недостатньо активною була робота бібліотечних працівників наукових установ щодо передавання літератури до НБУВ на депозитарне зберігання. Лише бібліотека Інституту надтвердих матеріалів повідомила про передачу на депозитарне зберігання до НБУВ 25 прим. періодичних видань.

Допомогу бібліотекам з питань формування фондів надавали керівники установ, члени інформаційно-бібліотечних рад та профспілкові комітети. Питання про комплектування бібліотечних фондів, зокрема, передплату

періодичних видань і забезпечення доступу до зарубіжних БД, розглядалися на засіданнях інформаційно-бібліотечних рад інститутів: біохімії, геотехнічної механіки, електрозварювання, Національного ботанічного саду. В Інституті проблем кріобіології і кріомедицини традиційно на початку року адміністрація заслуховує звіт про роботу бібліотеки. Звіт бібліотеки Інституту проблем міцності за 2021 р. було схвалено Вченою радою Інституту (протокол № 1 від 10.01.2022 р.) та Інформаційно-бібліотечною радою Інституту (протокол № 1 від 12.01.2022 р.). В Інституті фізичної хімії було проведено засідання Інформаційно-бібліотечної ради та надано дозвіл на списання 5 тис. прим. брошур і періодичних видань. Як повідомила бібліотекар Інституту ботаніки велику допомогу бібліотеці надавала голова ІБР Оксана Миколаївна Виноградова, яка здійснювала контроль щодо обліку літератури, організувала роботу завідувачів відділів з перегляду літератури запропонованої для списання, надавала допомогу з підготовки бібліотеки до переїзду в іншу будівлю.

Бібліотеки продовжували брати участь у благодійних акціях, зокрема, бібліотека Інституту теоретичної фізики зібрала і передала через волонтерів нашим захисникам на фронт та у військовий госпіталь понад 400 художніх і публіцистичних книг. Бібліотека Національного ботанічного саду передала до обмінного фонду Національної бібліотеки імені Ярослава Мудрого понад 900 книг та брошур із особового зібрання, що належало мешканцю мікрорайону м. Києва, де знаходиться НБС.

Аналіз звітів про роботу бібліотек наукових установ засвідчив, що показник надходження видань у 2021 р., продовжував знижуватися, недостатньою була й робота з обмінними фондами, які продовжують зростати. Передавання відомостей до НБУВ щодо списання маловикористовуваної літератури відбувалося епізодично, а формування електронних ресурсів гальмувалося через слабку технічну базу більшості бібліотек. Очікувані зміни стосовно належного комплектування фондів бібліотек наукових установ можливі за умови відповідного фінансування, а

створення електронних ресурсів та продуктів потребують сучасного обладнання та професійного супроводу.

2. Збереження бібліотечних фондів

Одним з важливих напрямів діяльності бібліотек наукових установ НАН України є забезпечення збереження бібліотечних фондів. У 2021 р. у зв'язку із загальнодержавними заходами щодо встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, бібліотеки наукових установ, в основному, працювали у дистанційному режимі, неповний робочий тиждень, обсяги виконаних робіт зі збереження бібліотечних фондів дещо зменшилися, але продовжували реалізуватися заходи щодо дотримання правил обліку, приймання, зберігання, видачі документів, перевірки фондів, упорядкування і переміщення їх окремих частин, виявлення маловикористовуваних, зайводублетних та фізично зношених документів; дрібного ремонту, реставрації; оцифрування видань з метою формування страхового фонду цінних документів та видань, які користуються підвищеним попитом; створення відповідних фізико-хімічних і біологічних умов у книгосховищах, санітарно-гігієнічного опрацювання фонду.

Як і у попередні роки бібліотеки наукових установ відчували дефіцит площ для зберігання своїх фондів. Упродовж багатьох років ця проблема не вирішується у переважній більшості бібліотек. Тобто, не виконується основна умова належного збереження бібліотечних фондів, якою є їх розміщення у спеціально пристосованих книгосховищах, що відповідають температурно-вологісним та санітарно-гігієнічним вимогам і нормативам. Відповідно до звітних матеріалів, жодна бібліотека не отримала у 2021 р. додаткову площу.

Приміщення деяких бібліотек не відповідають чинним вимогам і нормам. Так, у Інституті надтвердих матеріалів приміщення книгосховищ площею 252 кв. м. та робоча кімната (72 кв. м) взимку не опалюються; температура влітку піднімається до +34, а взимку знижується до +6. У бібліотеці Інституту радіофізики та електроніки через брак коштів не було здійснено ремонту та утеплення приміщень бібліотеки, в яких температура взимку + 9–10 градусів, влітку – більше + 30; у поганому стані підлога, дуже старі бібліотечні меблі. Приміщення бібліотеки Інституту газу потребує ремонту, воно практично не опалюється, температура взимку становить + 5–7 градусів, не створено належних умов для зберігання фондів та роботи співробітників. Потребують додаткового обігріву робочі кімнати та книгосховища бібліотеки Інституту проблем міцності. Через недостатнє фінансування Фізико-хімічний інститут не користувався центральним опаленням, і хоча бібліотека установи отримала обігрівач, це не вирішило питання дотримання відповідного температурного режиму в її приміщеннях. Додаткове приміщення для зберігання фондів та належного обслуговування користувачів конче необхідне бібліотеці Інституту української археографії та джерелознавства. Нестача площі для розміщення фонду, невідповідність приміщень санітарно-гігієнічним та температурним нормам негативно впливає на стан збереження фонду та розміщення нових надходжень бібліотеки Інституту прикладної фізики. Тут також відсутні елементарні засоби знепилювання фонду. Сорок років, з 1980-х років ХХ ст. (крім одного підвального приміщення) не проводився ремонт у приміщеннях бібліотеки Національного ботанічного саду. Про дефіцит площ та меблів для розміщення фонду і подарованих книжкових колекцій зазначено й у звіті бібліотеки Головної астрономічної обсерваторії.

Ремонтні роботи та заміну вікон було здійснено у 3 з 94 бібліотек, зокрема: в Інституті соціології – ремонт приміщень бібліотеки, переміщення фонду та стелажів у зв'язку з цим; у читальній залі бібліотеки Інституту електронної фізики замінено старі вікна на метолопластикові; в одному з приміщень

бібліотеки Інституту теоретичної фізики встановлено металопластикове вікно, у книгосховищі замінено світильники на сучасні світодіодні.

Упродовж багатьох років актуальним для більшості бібліотек залишається придбання стелажів та шаф для зберігання книжкових видань; пілососів тощо. Це питання не вирішувалося адміністраціями наукових установ і у 2021 р. Так, відсутність необхідної кількості стелажів у бібліотеці Національного науково-природничого музею перешкоджало своєчасному опрацюванню та розміщенню 9 тис. прим. наукових видань, неопрацьованих, складованих в окремому приміщенні, незареєстрованих та необлікованих.

Більшість бібліотек значну увагу приділила роботі з переміщення, упорядкування та оцінювання фізичного стану документів, у результаті чого були виявлені зношені видання, що потребували ремонту і реставрації. Так, в Інституті фізики здійснено повне переміщення фонду і одночасно обезпилювання та вилучення амортизованої та пошкодженої літератури, зайводублетних видань та видань, які потребують реставрації; оновлено оформлення книгосховища, замінено всі роздільники у фонді. У бібліотеці Національного ботанічного саду упорядковано фонд, переглянуто 10 стелажів; всі особові бібліотеки переміщено до одного приміщення; виявлено стародруки та рідкісні видання, відредаговано описи 100 видань XIX – початку XX ст. іноземними мовами. Виготовлено коробки-футляри для брошур, відбитків статей, листівок, що сприятиме їх кращому зберігання та використанню. Бібліотекою Інституту проблем кріобіології і кріомедицини, яка має фонд відкритого доступу, також здійснювалася робота з його переміщення та упорядкування. Роботу з підготовки до переміщення всього фонду до головного корпусу проведено бібліотекою Інститут ботаніки. Переміщено 12 полиць іноземних препринтів із основного книгосховища, звільнено місце для розміщення нових надходжень в Інституті теоретичної фізики. Бібліотекою Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення виконано роботу з раціонального використання площі книгосховища, переміщено 58 метрополиць фонду.

Зауважимо, що проведення якісних реставраційних робіт для більшості бібліотек було неможливе через відсутність фінансування. Як і у попередні роки, бібліотеки ремонтували зношені та пошкоджені видання власними силами, зокрема: в Інститут ядерних досліджень відреставровано 45 прим. книг та журналів; в Інституті мистецтвознавства, фольклористики та етнології відремонтовано 40 прим.; в Інституті імпульсних процесів та технологій – 100; у Науково-технологічному комплексі «Інститут монокристалів» – 47 прим.; в Інституті електронної фізики здійснено ремонт 38 прим. документів з ослабленою матеріальною основою.

Важливим напрямом роботи бібліотек із забезпечення збереження бібліотечних фондів є перевірка їх наявності. З об'єктивних причин цю роботу виконано бібліотеками не в повному обсязі. Жодною бібліотекою не було завершено повну планову перевірку фонду. У Національному історико-археологічному заповіднику «Ольвія» перевірено книжковий та обмінний фонди. Упродовж звітнього року продовжувалися перевірки всього фонду в інститутах: електродинаміки, мистецтвознавства, фольклористики та етнології, геофізики.

У зв'язку з ліквідацією у 2021 р. Інституту проблем природокористування та екології НАН України фонд бібліотеки цієї установи передано Інституту геотехнічної механіки. Бібліотекою останнього було здійснено його перевірку, індексацію та складено акт приймання-передавання бібліотечного фонду із списком всієї наявної літератури. Розбіжностей з бухгалтерським обліком фонду ліквідованого інституту не виявлено. Всі прийняті видання у книзі сумарного обліку виділено окремим рядком.

Перевірки частин фонду, окремих видів документів здійснено бібліотеками: Інституту політичних та етнонаціональних досліджень (обмінного фонду та авторефератів дисертацій); Інституту фізичної хімії та Національного ботанічного саду (окремі розділи фонду); Інституту експериментальної патології, онкології та радіобіології (вибірково перевірено фонд іноземної та вітчизняної літератури); Інституту імпульсних процесів та

технологій (перевірено 20% бібліотечного фонду); Інституту теоретичної фізики (перевірено понад 21 тис. прим. книг).

Традиційно значну за обсягом і на найвищому фаховому рівні виконано роботу зі збереження фонду бібліотеки Державного природознавчого музею. Зокрема, продовжено перевірку фонду рукописних документів (1845–1937) у 124 папках. Це архів родини Дідушицьких, авторські наукові статті, монографії, реферати геолога Л. Цейшнера, зоолога Е. Шауера, М. Ломницького та інших відомих науковців того часу, які досліджували природу Галичини та прилеглих територій. Дипломи та відзнаки, якими було нагороджено засновника музею графа В. Дідушицького за громадську та наукову діяльність, було перевірено на наявність та знепилено. Відібрано для реставрації пошкоджені рідкісні видання: з участю експерта оцінено їх фізичний стан та вартість реставраційних робіт. Підготовлено замовлення на реставрацію цих видань та направлено до Союзу родини Дідушицьких. Відповідний проєкт подано ним до Національного інституту польської культурної спадщини за кордоном «Полоніка». Проведено підготовчі роботи для ремонту у фондосховищі сучасної літератури. Згідно з планом було проведено фумігацію приміщень, де зберігається фонд, з метою профілактики біологічних ушкоджень документів.

Значну роботу з оцифрування унікальних документів проведено бібліотекою Інституту народознавства – за пів року оцифровано 4500 од. зб. документів (фотографії та поштові листівки з колекції Музею Наукового товариства імені Шевченка), але у липні роботу, на жаль, було зупинено у зв'язку з тим, що сканер вийшов з ладу і не підлягає ремонту.

Бібліотеки наукових установ виконували також роботу з вилучення із фондів зношених, маловикористовуваних, зайводублетних та втрачених користувачами видань. У 2021 р. з фондів бібліотек наукових установ було вилучено 22,6 тис. прим. документів (у 2020 р. – 42,4 тис. прим.). Цю роботу провели 43 бібліотеки. Найбільші за обсягом вилучення здійснили бібліотеки: Інституту колоїдної хімії та хімії води – 1999 прим., Інституту хімії поверхні – 1952 прим. Найбільше видань, в основному із обмінних

фондів, що були передані до інших бібліотек та установ, вилучили бібліотеки інститутів: історії України – 2298 прим., сходознавства – 1851 прим., археології – 965 прим., Національного ботанічного саду – 1891 прим.

Збереженню фондів сприяло також регулярне звіряння облікових бібліотечних та бухгалтерських документів один/два рази на рік.

У звітному році співробітники бібліотек приділяли увагу заходам з попередження несанкціонованого виносу документів з бібліотек, ліквідації читацької заборгованості та створення належних санітарно-гігієнічних умов збереження фондів (знепилювання документів, оформлення нових поличних роздільників у книгосховищах тощо).

Питання збереження бібліотечних фондів перебували у центрі постійної уваги Інформаційно-бібліотечної ради НАН України та НБУВ як науково-методичного та координаційного центру з цього напрямку діяльності. Так, у 2021 р. виконувався науковий проєкт НБУВ «Технологічні та соціально-економічні чинники довговічності особливо цінних бібліотечних фондів, що становлять культурне надбання України» (науковий керівник Л. В. Муха), метою якого є розроблення та впровадження різних форм та методів перспективної, превентивної та оперативної консервації для забезпечення фізичного збереження фондів НБУВ, що становлять національне культурне надбання, та бібліотек наукових установ НАН України. Впровадження результатів НДР спрямоване на мінімізацію темпів природного старіння матеріальної основи рідкісних та цінних документів, а також підтримання, удосконалення, оптимізацію режимів зберігання фондів та реалізацію стабілізаційного комплексу, що включає реставрацію, нейтралізацію, дезінфекцію, дезінсекцію, фазову консервацію. Означені заходи матимуть прикладне значення для гарантування сталості фактичного фізичного стану матеріальної основи раритетних документів НБУВ та бібліотек наукових установ НАН України як на сьогодні, так і на перспективу. Здійснювався моніторинг фактичного фізичного стану цінних фондів НБУВ на різних носіях, а також розроблено електронну анкету для

інтерактивного опитування співробітників бібліотек наукових установ НАН України за цим напрямом. Розроблено технічне завдання для створення нової БД «Мікроміцети та комахи-шкідники із фондів НБУВ і бібліотек наукових установ НАН України». Результати наукових напрацювань було використано для надання онлайн-научно-методичних консультацій з питань консервації та дезінфекції документів бібліотек та архівів.

З метою підвищення професійної компетенції бібліотекарів НБУВ та бібліотек мережі НАН України, що опікуються збереженням фондів, фахівцями відділу наукових технологій збереження фондів (Л. П. Затока) було проведено навчальні семінари-практикуми з питань консервації оригіналів цінних документів. Ці питання вкрай важливі для збереження документів в умовах дії карантину, коли деякий час сховища були закриті. Результати наукових досліджень апробовано також на семінарі «Актуальні проблеми збереження бібліотечних фондів, що становлять культурне надбання України» у рамках Міжнародної наукової конференції НБУВ «Бібліотека. Наука. Комунікація. Від управління ресурсами – до управління знаннями» (7 жовтня 2021 р.). Пріоритетним визначено розширення різних напрямів методичної діяльності, зокрема, проведення різних форм дистанційного навчання – семінарів-практикумів, круглих столів, науково-практичних занять з питань збереження оригіналів цінних документів на папері. Матеріали семінару оприлюднено на сайті НБУВ.

Підсумовуючи вищевикладене, зазначимо, що забезпечення збереження фондів є одним з найважливіших напрямів діяльності бібліотеки і потребує належного фінансування та постійної підтримки з боку адміністрацій та членів ІБР наукових установ при вирішенні таких питань, як: покращення стану приміщень книгосховищ, забезпечення їх необхідним обладнанням; надання бібліотекам додаткових приміщень, створення відповідних санітарно-гігієнічних, фізико-хімічних та біологічних умов для належного зберігання фонду; страхових копій рідкісних і цінних видань; сприяння бібліотекам у запобіганні читацької заборгованості, звільнення

керівників бібліотек тільки після проведення перевірок і передавання книжкових фондів й документів бібліотек. Належне забезпечення збереження ретельно сформованих упродовж багатьох років галузевих фондів потребує відповідальності та професіоналізму бібліотечних працівників, дотримання ними вимог чинних нормативних та інструктивно-методичних документів.

3. Бібліотечно-інформаційне та довідково-бібліографічне обслуговування

Уряд України продовжив дію карантинних обмежень, запроваджених зі середини березня 2020 р. з метою запобігання поширенню COVID-19, тому у 2021 р. кількісні показники бібліотечно-інформаційного та довідково-бібліографічного обслуговування у бібліотеках наукових установ НАН України порівняно з попереднім роком знизилися ще більше.

У звітному році загальна **кількість користувачів** бібліотек наукових установ становила 15 505 осіб (порівняно з попередніми двома роками відбулося скорочення на 2810 осіб або на 18%), з інших установ –1634 особи, а це майже на половину менше ніж попередні два роки. За останні два роки більше ніж удвічі також зменшилося **відвідування** – на 01.01.2022 р. ця цифра становила 65 131 (мінус 88 670 відвідувань); відповідно обсяг **книговидачі** також значно скоротився і становив 192 978 прим., що менше від попередніх років на 274 399 прим. або на понад 60%.

У звіті бібліотеки Інституту археології зазначено, що «під час адаптивного карантину бібліотека працювала кожного дня, однак кількість відвідувань, очікувано, була меншою за звичайну. Значно скоротилася кількість відвідувачів зі сторонніх організацій, закордонних спеціалістів за весь рік було усього три (Ізраїль, Італія, Польща), кількість студентів також була меншою за звичайну».

Найбільша кількість читачів користувалася фондами бібліотек інститутів проблем матеріалознавства – 675, електрозварювання – 594, кібернетики – 443, органічної хімії – 441, керамології – 400. Загалом на

01.01.2021 р. маємо такий розподіл: 25 книгозбірень обслуговували менше 100 користувачів, 32 – понад 100, 15 бібліотек обслуговували понад 200 користувачів, 10 – понад 300.

Таким чином, аналіз стану основних показників діяльності академічних книгозбірень у 2021 р. засвідчив стійку тенденцію до зниження останні два роки, позначених карантинними обмеженнями. Зокрема, до причин, які призвели до такого стану, можна віднести:

- ✓ відсутність або обмеженість купівлі нової літератури і передплати профільних журналів в останні роки;

- ✓ старіння кадрового потенціалу та відсутність резерву і як наслідок – низка бібліотек залишилася без жодного бібліотекаря, а деякі зі значно скороченим робочим графіком;

- ✓ скорочення штатів наукових співробітників установ та аспірантів також негативно позначилося на показниках;

- ✓ у низці установ та відповідно і бібліотек упроваджено режими скороченого робочого тижня, відпусток за власний рахунок, дистанційної роботи;

- ✓ за браком коштів на пересилку видань відбулося припинення багатьох зовнішніх науково-інформаційних зв'язків.

Відсутність інформації у мережі Інтернет про академічні бібліотеки та їхні можливості, незапровадження віртуальних сервісів дистанційного обслуговування у повному обсязі, нереалізація можливостей розкриття фондів через віртуальні виставки, все це, на жаль, так і не було реалізовано у бібліотеках мережі повною мірою, що також суттєво вплинуло на зменшення показників роботи.

Хоча бібліотека Інституту археології звітує про зростання кількості обслуговування користувачів дистанційно. Так, за 2021 р. було зафіксовано приблизно 100 звернень, які задовольнялися скануванням/фотографуванням окремих статей, частин з монографій, надання довідок у телефонному режимі.

Дистанційне обслуговування користувачів у бібліотеці Інституту біохімії здійснювалося за такими напрямками:

- виконання запитів щодо пошуку затребуваних документів у базах даних з подальшою їх пересилкою користувачеві е-поштою;
- інформування щодо доступу до зарубіжних ресурсів з наданням практичної допомоги роботи з ними;
- обслуговування користувачів дистанційно по лінії МБА.

Найчисельнішими **категоріями** користувачів залишаються наукові співробітники – 9446 та спеціалісти установ – 3376 осіб або 80% від загальної кількості. Зазначимо, що порівняно з попереднім роком ця основна категорія користувачів зменшилася майже на 50%. Аспіранти становлять 897 осіб або 7% (зберігається стійка тенденція скорочення цієї категорії користувачів, за попередній рік відбулося зменшення ще на 45 осіб). Єдина категорія «інші» досі не зазнала змін і на 01.01.2022 р. становить 1716 користувачів або 13% від загальної кількості.

Найбільша кількість читачів-аспірантів залишається у бібліотеках Інституту держави і права – 90 осіб та Інституті органічної хімії – 67. Книгозбірні інститутів мовознавства, української мови разом обслуговують 43 аспіранти, в Інституті проблем моделювання в енергетиці фондом бібліотеки користуються 35 аспірантів, Інституті фізіології – 31, 25 аспірантів у бібліотеці Інституту проблем ринку і економіко-екологічних досліджень, Інституті літератури – 24, по 20 аспірантів записано у бібліотеках інститутів фізики конденсованих систем, соціології, електрозварювання, гідробіології та ФТІНТ.

Один – два аспіранти користуються фондами бібліотек інститутів геології і геохімії горючих копалин, хімії високомолекулярних сполук, імпульсних процесів і технологій, гідромеханіки, геофізики, біохімії та Національного науково-природничого музею. Відсутня ця категорія користувачів у бібліотеках Державного природознавчого музею, Одеського археологічного музею, Криворізького ботанічного саду, НІАЗ «Ольвія»,

інститутів вугільних енерготехнологій, енциклопедичних досліджень, молекулярної біології і генетики, чорної металургії.

У бібліотеках наукових установ НАН України за останні два роки значно знизилися показники обслуговування користувачів за МБА. Через скорочення бібліотечного персоналу та кількості робочих днів обслуговування за МБА не здійснювалося у 28 бібліотеках, а у 10 – залишилося по 1–2 абонента. Загалом, у 2021 р. цією послугою скористалося 675 абонентів, із них іногородніх – 128. Упродовж року з фондів бібліотек по лінії МБА було видано 2 488 прим., з них 391 іноземний документ (у 2019 р. – 1118, у 2020 р. – 655). Кількість отриманих видань становила 1175 прим.

Бібліотекою інституту біохімії за запитом відділу МБА НБУВ було відскановано і переслано дві статті з *Journal Immunology*, на запит бібліотеки Запорізького державного медичного університету відскановано та переслано окремі статті з *Українського біохімічного журналу* за 40-х років ХХ ст.

Бібліотека Інституту зоології звітує про продовження плідної співпраці з зарубіжними партнерами у рамках корпорації IAMSLIC, а бібліотека ГАО бере участь в інформаційному обміні у рамках світової мережі астрономічних бібліотек AstroLib. До слова, бібліотека ГАО не припиняла обслуговування своїх користувачів у період карантинних обмежень через надання доступу до власних інформаційних ресурсів та баз даних провідних інформаційних центрів. Як звітує бібліотека, «використання електронних джерел інформації суттєво заощаджувало наш час». Серед ресурсів власної генерації на сторінці бібліотеки функціонує ЕК (за звітний рік було введено 300 бібліографічних описів і на 01.01.2022 р. загальний обсяг ЕК становить 16900 записів); електронна картотека публікацій співробітників ГАО (за рік було введено також 300 бібліографічних описів і нині е-картотека налічує 8 680 записів). У 2021 р. було зафіксовано 6042 звернення до ЕК ГАО, до е-картотеки – 7940 користувацьких сесій. Користувачі зазвичай наперед робили замовлення потрібних документів, використовуючи інформацію зі

сторінки бібліотеки, або затребувана інформація оцифровувалася і пересилалася зручним для користувача способом.

У 2021 р. бібліотеками наукових установ НАН України було виготовлено 17 716 сторінок **копій**, що наполовину менше ніж у 2019 р. Загалом цей показник за останні роки знизився на 85%. Причини, що призвели до такого стану, залишаються незмінними: застаріла техніка, брак видаткових матеріалів, відсутність кваліфікованих кадрів, скорочення кількості читачів-науковців. Проте, ця послуга досить затребувана у бібліотеці Головної астрономічної обсерваторії (5449 копій), інститутах фізики (2500), електрозварювання (1434), зоології (1000). Однак, за звітами ця послуга зовсім відсутня у 44 бібліотеках мережі.

У бібліотеках наукових установ НАН України традиційно ведуться **алфавітні та систематичні каталоги**. У 2021 р. усього до каталогів було влито 56 909 карток, з них до алфавітних – 13 255, до систематичних – 12 458 карток, до 722 картотек, що наповнюються у бібліотеках, було влито 31 196 карток. Потрібно зазначити, що 80 картотек у бібліотеках мережі у звітному році було законсервовано та припинено їхнє поповнення. За рік бібліотеки мережі відредагували й уточнили 81 66 бібліографічних описів у карткових каталогах, що значно менше порівняно з попередніми роками. Упорядкування карткових каталогів і картотек досі залишається суттєвим складником довідково-бібліографічної діяльності академічних книгозбірень.

Підготовка усних, письмових та віртуальних тематичних **довідок**, система **індивідуального та групового інформування** посідає важливе місце в організації обслуговування користувачів-науковців у бібліотеках наукових установ НАН України. У 2021 р. на запити користувачів було підготовлено 222 тематичні письмові довідки, у 2019–2020 рр. таких було приблизно 2000.

У звітному році певний обсяг робіт був пов'язаний з бібліографічним **редагуванням списків** використаних джерел до наукових статей, збірників, монографій, дисертацій, з **індексуванням** наукових матеріалів за УДК. За

2021 р. співробітники бібліотек мережі визначили 3905 індексів УДК, а це менше за попередні два роки на понад 5000 запитів. Однак, це не означає, що послуга є малозатребуваною в академічних бібліотеках. Це лише свідчення відсутності кваліфікованих кадрів, здатних виконувати такі запити. У 53 книгозбірнях така послуга взагалі не виконувалася. Найбільше індексування здійснюється у книгозбірнях інститутів держави і права (468), проблем ринку і економіко-екологічних питань (368), українознавства (650), філософії (480). Усього упродовж звітнього року в академічних бібліотеках було підготовлено та розіслано на е-адреси науковців 149 списків нових надходжень до бібліотечних фондів наукових установ. У 51 бібліотеці такі списки взагалі не готувалися упродовж звітнього року.

Бібліотеки наукових установ НАН України, розташовані у Дніпрі і Харкові, продовжували надавати відомості про нові надходження періодичних видань до регіональних зведених каталогів.

Сучасні трансформації бібліографічної діяльності розширили рамки традиційного бібліографічного обслуговування користувачів за рахунок залучення електронних джерел і комунікацій, інформації з локального та віддаленого доступу, уможливили оперативне дистанційне обслуговування користувачів не лише бібліографічною та реферативною інформацією, а й повнотекстовою. Оскільки сучасний користувач-науковець хоче отримувати знання з необхідних джерел найраціональнішим шляхом – тематичні бібліографічні покажчики найкраще слугують пошуку, представляючи її комплексно, концентровано і систематизовано.

На жаль, у 2021 р. значно скоротилася підготовка **бібліографічних та біобібліографічних покажчиків**. Упродовж року їх було підготовлено лише 21: 6 біобібліографічних і 15 бібліографічних. Так, бібліотека Інституту теоретичної фізики спільно з колегами НБУВ упродовж 2020–2021 рр. уклали біобібліографічний покажчик наукових праць та документів про життя та діяльність президента НАН України академіка Анатолія Глібовича

Загороднього, також брали участь у підготовці книжки «Засновники і президенти Національної академії наук України».

До 70-річчя академіка О. О. Коноваленка бібліотека Радіоастрономічного інституту підготувала біобібліографічний покажчик наукового доробку вченого. Бібліотекою Інституту фізіології до 65-річчя науковиці С. А. Федулової було створено бібліографічний покажчик наукових праць. Також бібліотекарі плідно працювали над формуванням списків наукових праць до 55-річчя Т. В. Блашків, Т. В. Вознесенської, 80-річчя І. М. Маньковської.

У 2021 р. працівники бібліотеки Інституту електрозварювання підготували чотири випуски бібліографічного покажчика «Сварка и родственные технологии». Цією бібліотекою також підготовлено «Перелік періодичних видань, що отримуватиме бібліотека у 2021 р.», покажчик «Докомплектування фонду НТБ у 2015–2021 рр.» та «Список нових надходжень за 2020–2021 рр.».

Науково-інформаційний відділ (бібліотека) Інституту літератури упродовж року підготував два бібліографічні покажчики: «Планета Ді-Пі: літературні острови» (уклад. С. Козак), «Нова генерація» (1927–1930) (уклад. М. Штолько). У руслі планової наукової теми також продовжувалися роботи з укладання біобібліографій сучасних українських письменників: Ю. Андруховича, Ю. Винничука, С. Жадана, А. Кокотюхи, В. Кожелянка, М. Матіос, Г. Пагутяк, Є. Пашковського, Л. Пономаренка, Т. Прохаська, І. Роздобутько, В. Шкляра.

Завідувачка бібліотеки Інституту зоології Л. М. Ластікова залучена до підготовки історико-бібліографічного видання «Державний заповідник Дніпрової пойми «Конча Заспа». Сторічна історія боротьби за збереження заплавини у середній течії річки Дніпро (1921–2021)», а також до біографічного нарису про Леоніда Портенка. Упродовж 2021 р. підготовлено бібліографічні нариси про українських теріологів Б. О. Галаку і В. М. Самоша (у співавторстві з науковцем І. Загороднюком).

Бібліотекою Інституту фізичної хімії упродовж 2021 р. проводилася робота з підготовки біобібліографічного покажчика І. Є. Неймарка (редагування та уточнення переліку наукових праць вченого), який має вийти у серії «Провідні вчені Інституту». Зауважимо, що ця академічна бібліотека збирає відомості про опубліковані роботи вчених установи та формує щорічний бібліографічний покажчик.

На нашу думку, в умовах обмеженого фінансування та кадрового забезпечення доцільно розвивати створення зведеного консолідованого академічного ресурсу з використанням вікі-технологій, який би включав інформацію щодо підготовлених бібліографічних покажчиків, реферативних та довідкових видань, тематичних бібліографічних списків, консультацій тощо. Цінність такого ресурсу була б у представленні з однієї точки доступу до широкої бібліографічної бази, яка є основою переважної більшості попередніх робіт, а отже і фундаментом для наступних наукових досліджень, що сприятиме пошуку додаткової інформації з різних галузей знань, полегшуючи процес.

У 2021 р. зросла кількість абонентів групового інформування – 790 користувачів проти 557 у 2020 р., яким було розіслано 1454 повідомлень (1505 у 2020 р.); на регулярній основі індивідуально інформувалося 828 користувачів (1151 у 2020 р.), для яких упродовж року було підготовлено 10398 повідомлень (9172 у 2020 р.).

У зв'язку з продовженням карантинних обмежень у 2021 р. такий важливий захід, як «**День інформації**» у бібліотеках майже не проводився. Упродовж року було проведено лише 45 проти 64 у 2020 р. та 101 у 2019 р.

Бібліотека Інституту історії України щороку співпрацює з закладами вищої освіти, науковими установами, музеями та провідними бібліотеками країни, зокрема: Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського, Львівською національною науковою бібліотекою України імені В. Стефаника, Національною бібліотекою України імені Ярослава Мудрого, Національною історичною бібліотекою України, Національним музеєм

«Меморіал пам'яті жертв голодомору», Музеєм Гетьманства, Національним музеєм історії України у Другій світовій війні, Військовим інститутом Київського національного університету імені Т. Шевченка, Національним історико-меморіальним заповідником «Бабин Яр», Інститутом української історіографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського, Інститутом політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса, Інститутом мистецтвознавства, фольклористики та етнографії імені М. Т. Рильського, Інститутом держави і права імені В. Корецького, Українсько-американським благодійним фондом «Сейбр–Світло» та ін.

У 2021 р. працівники бібліотек організували 497 виставок нових надходжень, на яких було представлено 10 491 видання. У зв'язку з вкрай низькими показниками нових надходжень ці виставки залишаються постійно діючими, втім майже на 20% відбулося зменшення як їхньої кількості, так і кількості представлених на них видань.

Майже вдвічі скоротилася кількість **тематичних виставок** (лише 262) на яких було представлено 9467 видань, що на третину менше від попереднього року. Працівниками бібліотек наукових установ упродовж року було організовано лише 11 презентацій нових видань, зокрема організували такий захід працівники інститутів монокристалів, історії України, експериментальної патології, онкології і радіобіології та геофізики.

Традиційно щороку Інститут літератури плідно співпрацює з музеями та іншими культурними установами м. Києва – з фондів бібліотеки надаються документи на різні виставки. Так, у 2021 р. видавалися документи на виставку до 150-річчя від дня народження Лесі Українки; в Музей книги та друкарства України було передано 15 од. зберігання на виставку до 150-річчя від дня народження Агатангела Кримського та 13 од. до 150-річчя від дня народження Василя Стефаника; до Мистецького Арсеналу на виставку Футуромарення було передано 2 од. зберігання.

У 2021 р. працівники бібліотек мережі створили 18 електронних виставок, які розміщені на бібліотечних сторінках сайтів наукових установ.

На сторінці бібліотеки Інституту біохімії у звітному році підготовлено і розміщено дві віртуальні книжкові виставки – до 30-ї річниці незалежності України: створено онлайн виставку «Величні постаті України» і «Лауреати премії О. В. Палладіна». Також у звіті зазначено, що до сторінки бібліотеки упродовж року зафіксовано майже 600 звернень.

Доступ до ресурсів провідних постачальників наукової інформації залишається важливим напрямом науково-інформаційного забезпечення наукових установ НАН України. За посередництва Державної науково-технічної бібліотеки України наукові установи продовжили отримувати доступ до електронних продуктів на платформі EBSCO, зокрема до БД: ACADEMIC SEARCH COMPLETE, INSPEC, Scopus, реферативної бази даних Web of Science, Springer, Nature, передплачених Міністерством освіти і науки України.

Бібліотека Інституту електрозварювання звітує про доступ до таких зарубіжних баз даних:

- 01.01.2021–31.05.2022 – доступ до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science;
- 07.12.2020–31.12.2021 – продовжено доступ до повнотекстової бази даних е-книг на платформі Sciens Direct;
- 01.09.2021–15.12.2021 – тестовий доступ до е-ресурсів видавництва Bentham Science;
- 01.11.2021–31.12.2021 – тестовий доступ до баз даних EBSCO;
- з 14.05.2021 було відкрито доступ до загальноакадемічного ресурсу «Наука для всіх».

Упродовж року співробітниками бібліотеки здійснювалося:

- консультування науковців щодо пошуку необхідної інформації у міжнародних наукометричних базах даних;
- відстеження цитувань вчених Інституту у Scopus та Web of Science, інших індексованих базах даних;
- інформування співробітників установи щодо індексування профільних періодичних видань міжнародними наукометричними базами даних.

Користувачі бібліотеки Інституту проблем кріобіології і кріомедицини використовують тематичні бази даних відкритого доступу: BioMed Central, PubMed Central, Bioline-International, Academic Journal, а також доступ до Scopus та Web of Science.

Співробітники ФТІНТ мали доступ до передплачених установою журналів із БД American Physical Society (Американське фізичне товариство), міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science, книг на платформах Sciens Direct та Bentham Science, продуктів баз даних EBSCO.

Традиційно великі обсяги роботи здійснюються бібліотекою Інституту археології за такими напрямками:

1. Консультаційна допомога:

– створення та коригування профілю науковця у Scopus та Web of Science, створення і коригування профілю вченого у Google Scholar, ResearcherID/Publons, ORCID;

– пошук необхідної інформації та висвітлення особливостей користування наукометричними базами даних Scopus та Web of Science.

2. Практична допомога:

– роботи з коректного відображення даних у наукометричних базах через упорядкування профілів учених і профілю установи через моніторинг публікацій співробітників. У 2021 р. було завершено підготовку і створено профіль Інституту археології у Scopus;

– моніторинг кількості публікацій вчених Інституту археології у Scopus, Web of Science та профільних періодичних виданнях категорії А і Б;

– моніторинг цитувань публікацій співробітників установи, проіндексованих Scopus та Web of Science;

– моніторинг кватилів журналів у Scopus та Web of Science.

3. Інформаційна підтримка:

– надання співробітникам інформації щодо індексування профільних періодичних видань міжнародними наукометричними базами даних;

– інформування за індивідуальним запитом щодо імпакт-фактору або квантилю окремого видання.

На сучасному етапі місце і роль академічних бібліотек у процесі формування вітчизняного наукового інформаційного простору визначається їхньою здатністю до системної трансформації бібліотечно-інформаційної діяльності через інновацію. Відсутність програм корпоративної взаємодії, необхідність посилення впливу Інформаційно-бібліотечної ради НАН України, як керівної ланки для бібліотек наукових установ НАН України, інтенсифікація внутрішньовідомчої координації – ці питання нині потребують нагального вирішення.

Сьогодні існує необхідність прискорення темпів формування електронного академічного середовища, а також гостра потреба у розробленні та впровадженні єдиних інформаційних технологій обробки та представлення вітчизняних наукових документальних масивів. Але рівень і темпи комп'ютеризації бібліотек НАН України ще не відповідають запитам сьогодення, а ефективність інфраструктури невисока, в основному, через суттєву неоднорідність інформаційних технологій, які застосовуються.

Аналізуючи зміни в інформаційному та соціальному середовищі, зауважимо, що нині у бібліотеках НАН України реалізується стратегія поетапного переходу від традиційних до інноваційних технологій, які у майбутньому забезпечать гармонійне поєднання усієї сукупності наукової джерельної бази з метою максимально повного задоволення запитів користувачів-науковців. Подолання технічних і технологічних відставань у створенні зведеного електронного каталогу бібліотек НАН України, розвиток корпоративної мережі, упровадження різних форм міжбібліотечної співпраці, обмін бібліографічними даними потребують розбудови автоматизованої каталогізації.

4. Матеріально-технічна база та кадрове забезпечення бібліотек

Важливими умовами функціонування бібліотек наукових установ НАН України як бібліотечно-інформаційних центрів є наявність необхідної матеріально-технічної бази, зокрема комунікаційної, програмно-технологічної; відповідного кадрового забезпечення та постійного підвищення фахової кваліфікації працівників, у т. ч. з використанням можливостей дистанційної освіти. Особливістю інформаційної діяльності 2021 р. та попередніх років була потреба в розгортанні дистанційної форми обслуговування користувачів бібліотек наукових установ. Зауважимо, що для оперативного та якісного виконання завдань з інформаційного супроводу науково-дослідної роботи установ потрібне відповідне матеріально-технічне забезпечення. Викликає занепокоєння те, що у звітному році матеріально-технічна база переважної більшості бібліотек та науково-інформаційних підрозділів залишалася на рівні початку 2000-х рр., що фактично перешкоджає їм на належному рівні виконувати завдання, функціонувати як сучасні галузеві бібліотечно-інформаційні центри, що забезпечують інформаційну складову наукового потенціалу установ НАН України.

Зазначимо, що інформацію про стан приміщень бібліотечних підрозділів, здійснення ремонтів книгосховищ, заміну вікон, придбання обладнання, меблів та ін. представлено у розділі «Збереження бібліотечних фондів».

У цьому розділі проаналізуємо технічне оснащення бібліотек, яке залишається вкрай слабким. За матеріалами звітів (зауважимо, що чотири бібліотеки звіти не надали) у бібліотеках на 01.01.2022 р. нараховувалося **165** комп'ютерів. У звітному році для бібліотек було придбано **9** комп'ютерів: Національним історико-археологічним заповідником «Ольвія», Головною астрономічною обсерваторією, інститутами: електрозварювання, кібернетики, біоорганічної хімії та нафтохімії, проблем ринку та економіко-екологічних досліджень. Останнім у 2021 р. облаштовано для користувачів

бібліотеки робочі місця для роботи з науковими ресурсами, зокрема зарубіжними БД.

З 94 бібліотек 7 не мають ні комп'ютерів, ні будь-якої іншої техніки, крім друкарських машинок. Це інститути мовознавства, геології і геохімії горючих копалин, прикладної фізики, Полтавська гравіметрична обсерваторія, ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», Науково-дослідний інститут індустріальних проблем розвитку НАН України, Фізико-технологічний інститут металів та сплавів. В Інституті проблем матеріалознавства комп'ютерну та офісну техніку бібліотеки у січні–лютому 2021 р. було пошкоджено водою, нової не закупили до кінця року. Співробітники використовували у роботі власні пристрої.

Переважає більшість бібліотек, яка має комп'ютерну техніку, зазначає, що вона дуже застаріла (кінець 90-х років ХХ ст. – першого десятиліття ХХІ ст.) і на ній неможливо виконувати на належному рівні роботу з інформаційного забезпечення наукової та науково-організаційної діяльності установ, зокрема в дистанційному режимі.

У 12 бібліотеках комп'ютери не підключені до Інтернету. 38 бібліотек не підключено до локальної мережі наукової установи, а користування е-ресурсами можливо лише у приміщенні бібліотеки. Комп'ютеризовані робочі місця для користувачів є лише у 24 бібліотеках.

Принтери мають 72 бібліотеки, деякі бібліотеки використовують принтери установи, наприклад, Інститут фізики конденсованих систем. Бібліотека Національного ботанічного саду може користуватися принтером одну годину на день, можливості користуватися іншою офісною технікою установи не має. У 2021 р. отримала принтер лише бібліотека Радіоастрономічного інституту.

Сканери мають 40 бібліотек. Інститутом проблем ринку та економіко-екологічних досліджень, Інститутом фізичної хімії у 2021 р. придбано по одному сканеру. Ксерокси є у 33 бібліотеках, з яких чотири мають по два апарати, декілька бібліотек використовують ксерокопіювальну

техніку установ. Чотири книгозбірні мають багатофункціональні пристрої (ксерокс+принтер+сканер), у т. ч. один придбано Інститутом зоології для бібліотеки у 2021 р. Одна бібліотека має обладнання для презентацій.

Таким чином, для належного виконання бібліотеками завдань з інформаційного забезпечення наукової діяльності установ необхідна хоча б модернізація застарілої комп'ютерної техніки та оснащення іншою, конче необхідною для оперативної та якісної роботи.

Кадрове забезпечення. На 01.01.2022 р. у **94** бібліотеках наукових установ працювало **180** осіб, у т. ч. **13** осіб входили до складу інших підрозділів. **Чотири** установи не мають штатних бібліотечних працівників. За сумісництвом виконання обов'язків було покладено на працівників інших підрозділів установи, зокрема відділу науково-технічної інформації, науково-організаційного відділу, молодшого наукового співробітника тощо. У 2021 р. через ліквідацію Інституту проблем природокористування та екології, фонд його бібліотеки, яка не мала штатного працівника, передано до Інституту геотехнічної механіки.

Значна кількість бібліотекарів, як і у попередньому році, працювала упродовж року на 0,6, 0,5, 0,48, 0,3, 0,25 посадового окладу, виконуючи відповідні обсяги роботи. Більшість бібліотек наукових установ НАН України входять до науково-організаційних відділів та відділів науково-технічної інформації. Чисельність колективів бібліотек наукових установ становить від 8 до одного співробітника (на 0,25 ставки). Переважна більшість співробітників бібліотек наукових установ НАН України – пенсійного або передпенсійного віку, вони є фахівцями найвищої кваліфікації, мають вищу галузеву або бібліотечну освіту, володіють іноземними мовами, отримують навички роботи з формування електронних ресурсів та доступу до БД, упродовж десятків років формують унікальні фонди. У бібліотеках не вирішено питання щодо формування кадрового резерву з фахівців, які б зберігали традиційне і розвивали нове в науково-інформаційному забезпеченні науки, володіли сучасними пошуковими

засобами, вільно орієнтувалися в інформаційних потоках, мали навички в опрацюванні та впорядкуванні інформації, були здатними швидко навчатися та ефективно працювати.

У 2021 р. звільнилися завідувачки бібліотек Інституту проблем реєстрації інформації та Відділення керамології Інституту народознавства (з листопада 2021 р. у зв'язку з реорганізацією та приєднанням відділення до Інституту народознавства). Призначено нових керівників бібліотеками інститутів ботаніки, філософії, мистецтвознавства, фольклористики та етнології.

Важливим напрямом діяльності НБУВ як методичного центру для бібліотек наукових установ НАН України була організація заходів з підвищення кваліфікації працівників цих підрозділів (відділ науково-методичної роботи Інституту бібліотекознавства, завідувачка О. Л. Сокур, канд. наук із соц. ком.). У звітному році проведено 5 заходів: 3 науково-методичні онлайн-семінари, навчальний семінар-практикум та науково-комунікаційний захід. Так, на семінарі «Сучасні тенденції виставкової діяльності бібліотек наукових установ Національної академії наук України» йшлося про методику створення й представлення електронних виставок на сайтах наукових установ НАН України. Учасники семінару «Електронна виставка – нові можливості у цифрову епоху» ознайомилися із запровадженими у НБУВ дистанційних сервісів формування та представлення електронних інформаційних ресурсів і продуктів; з перспективами впровадження е-сервісів у бібліотеках мережі НАН України; з сучасними підходами до представлення та популяризації нових надходжень НБУВ у рамках такої форми інформаційного обслуговування користувачів, як «електронна вітрина». Науково-методичний онлайн-семінар «Взаємодія академічних бібліотек в умовах розвитку системи електронної комунікації: завдання та основні напрями діяльності» було присвячено діяльності бібліотек наукових установ НАН України у 2020–2021 рр.; бібліотечному сегменту соціальних медіа, специфіці його формування і функціонування у контексті суспільного використання соціальних медіа; перспективам

упровадження можливостей соціальних медіа у роботу бібліотек мережі НАН України. Фахівці бібліотечних установ мали можливість обмінятися досвідом, з'ясувати питання, які виникають у них під час упровадження процесів цифровізації, осучаснення форм роботи. Метою науково-комунікаційного онлайн-заходу «Навчання упродовж життя – нові можливості» було ознайомити бібліотечних фахівців наукових установ з безкоштовними навчальними курсами на вітчизняних освітніх платформах та оглянути науково-комунікативні події провідних наукових бібліотек України.

Варто зазначити, що у 2021 р. система заходів з підвищення кваліфікації працівників бібліотек мережі наукових установ НАН України ґрунтувалась на результатах анкетного вивчення стану функціонування бібліотек в умовах запровадження в країні карантинних обмежень з метою запобігання поширенню COVID-19. Було встановлено, що у центрі уваги бібліотечної мережі – орієнтація на цифровізацію, створення тематичних електронних БД, робота з фондом, популяризація здобутків української науки у світі шляхом підготовки бібліографічних покажчиків, електронних виставок, що й стало основою для подальшої розбудови системи підвищення кваліфікації співробітників у 2021 р.

В умовах карантинних обмежень вдалося налагодити індивідуальні консультації фахівців бібліотек, які відбувалися як у телефонному режимі, так і за допомогою е-пошти (облік та збереження фондів, надання доступу до зарубіжних БД, виставкова робота, форми обслуговування користувачів, робота з упорядкування фондів, проходження атестації в наукових установах, участь у бібліотечних і наукових заходах тощо).

Регулярно здійснювалося колективне інформування, зокрема, щодо актуальних нормативно-правових актів, оновленого режиму роботи, функціонування безкоштовних платформ із підвищення фахових компетенцій. Упродовж 2021 р. провідними спеціалістами всіх наукових та бібліотечних підрозділів НБУВ постійно надавалася в онлайн-режимі консультативна допомога з питань організації бібліотечно-інформаційної роботи.

Таким чином, НБУВ спрямовувала наявні науково-організаційні та інформаційні можливості на систематичну роботу з підвищення кваліфікації співробітників, рівня їх компетентності щодо використання інформаційних технологій як безпосередньо у роботі, так і для успішної інтеграції в інформаційне середовище. За умов постійно зростаючих вимог до кваліфікації працівників, одним з важливих завдань було забезпечення безперервного процесу навчання співробітників.

Підсумовуючи викладене, необхідно зазначити, що результати аналізу звітів про роботу бібліотек наукових установ НАН України у 2021 р. свідчать про те, що особливу увагу у подальшому необхідно зосередити на розвитку дистанційних форм обслуговування користувачів та підвищенні фахової кваліфікації бібліотекарів, на впровадженні онлайн-послуг, формуванні е-ресурсів, організації доступу до світових наукових інформаційних ресурсів, на оцифруванні з метою збереження унікальних документів, зібраних бібліотеками. Розгорнути свою роботу відповідно до сучасних вимог інформаційного забезпечення науки бібліотечні колективи зможуть лише за активної і постійної підтримки з боку адміністрацій інститутів, відповідного фінансування, матеріально-технічного та кадрового забезпечення бібліотечної діяльності як важливої інформаційної складової наукового потенціалу установ НАН України.

Як зазначає у своїх роботах О. С. Онищенко, голова Інформаційно-бібліотечної ради НАН України, академік НАН України, розробник концептуальних засад перебудови інформаційної діяльності бібліотек в епоху розвитку цифрової культури і складних суспільних перетворень, бібліотеки академічних установ не втрачають своєї історичної ролі і соціального значення, вони є важливим і незмінним чинником інформаційного забезпечення науки, виробництва, управління. Тому загальне завдання сьогодення – «вписатися в цифрове життя».

II. КОНСУЛЬТАЦІЇ

Білько Є. М.,
наукова співробітниця НБУВ

Формування фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського періодичними виданнями наукових установ НАН України на сучасному етапі

Одним з пріоритетних завдань Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (НБУВ) є формування фонду бібліотечно-інформаційними ресурсами, зокрема науковими періодичними виданнями як оперативним засобом фахових комунікацій, оприлюднення ідей, результатів наукових досліджень. Періодика є вагомим складником бібліотечного фонду НБУВ, вона становить 30% від загальної кількості наявних фондів (16 млн документів).

Серед масиву періодики у фондах НБУВ окрему важливу частку становлять наукові періодичні видання наукових установ Національної академії наук України, які забезпечують оперативне інформування щодо актуальних наукових досягнень, сприяють розвитку вітчизняної системи наукових комунікацій. За даними ДУ «Книжкова палата України імені Івана Федорова», у 2021 р. із загальної кількості виданих 2131 найменувань періодичних видань, 1237 є науковими.

Відповідно до постанови Президії НАН України від 20.06.2021 р. № 227 «Про затвердження Положення про періодичне видання Національної академії наук України, їхнього переліку, примірного ліцензійного договору на використання твору» станом на 15.06.2021 р. під егідою НАН України видається 343 друкованих та 9 електронних періодичних наукових видань, з яких 198 – це журнали. Зазначені періодичні видання передаються науковими установами для формування фондів НБУВ як обов'язковий

примірник творів друку України (ОП) відповідно до державних законодавчих і нормативних документів.

Відділом комплектування бібліотечних фондів НБУВ систематично здійснюється моніторинг сайтів редакцій наукових журналів наукових установ НАН України, а також каталогу «Періодичні видання Національної академії наук України. 2021», у якому (станом на 1.11.2021 р.) подано актуальну інформацію про академічну періодику, що регулярно виходить і має свій власний вебресурс. За даними, представленими у каталозі, упродовж 2019–2021 рр. було започатковано чотири нові наукові журнали: «Кібернетика та комп'ютерні технології» (Інститут кібернетики ім. В. М. Глушкова НАН України, 2019), «Фізика атмосфери та геокосмосу» (Інститут іоносфери НАН України та МОН України, 2020), «Гірнична геологія та геоекологія» (ДУ «Науковий центр гірничої геології, геоекології та розвитку інфраструктури НАН України», 2020), «Політичні дослідження» (Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2021) та збірник наукових праць «Успіхи матеріалознавства» (Інститут проблем матеріалознавства ім. І. М. Францевича НАН України, 2020). Загалом, у каталозі наведено відомості про 279 періодичних видань, з яких дев'ять наукових журналів мають лише електронну версію, зокрема: «Український журнал дистанційного зондування Землі» (2014 р.), «Місто: історія, культура, суспільство» (2016 р.), «Економіка. Екологія. Соціум» (2017 р.), «Гірнична геологія та геоекологія» (2020 р.) та ін.

Найбільшу кількість періодичних видань готує Відділення історії, філософії та права Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України. Всього виходить 24 журнали та 55 збірників, зокрема: Інститут історії України НАН України (8 журналів, 16 збірників), Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України (7 журналів, 2 збірники), Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України (1 журнал, 9 збірників) і Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (7 журналів, 4 збірники). Слід зазначити, що НБУВ свої періодичні видання

репрезентує також в інформаційному ресурсі Репозитарій НБУВ «eVerLib» (започаткований у 2018 р.), який надає доступ до низки фахових періодичних видань установи, зокрема, до науково-теоретичного та практичного журналу «Бібліотечний вісник», збірників наукових праць: «Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського», «Рукописна та книжкова спадщина України: археографічні дослідження унікальних архівних та бібліотечних фондів», «Українська біографістика» тощо.

Більшість наукових установ вчасно надають свої періодичні видання до НБУВ, серед них: ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва НАН України», Інститут прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача НАН України, Інститут проблем реєстрації інформації НАН України, Інститут кібернетики ім. В. М. Глушкова НАН України, Інститут механіки ім. С. П. Тимошенка, Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б. І. Веркіна, Головна астрономічна обсерваторія НАН України, ДУ «Науковий центр гірничої геології, геоекології та розвитку інфраструктури НАН України, Інститут геофізики ім. С. І. Суботіна НАН України, Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України, Інститут відновлювальної енергетики НАН України, Інститут ядерних досліджень НАН України, Інститут хімії високомолекулярних сполук НАН України, Інститут мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», Інститут історії НАН України, Інститут філософії НАН України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка, Інститут проблем реєстрації інформації НАН України та багато інших. Деякі установи затримували та не надавали вчасно до НБУВ свої періодичні видання, зокрема: Інститут проблем матеріалознавства ім. І. М. Францевича НАН України, Фізико-хімічний інститут ім. О. В. Богацького НАН України, Інститут гідромеханіки НАН України, Інститут металофізики НАН України, Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Інститут економіки

природокористування та сталого розвитку НАН України тощо. З метою постійного контролю за своєчасним і повним надходженням періодики НАН України до фондів НБУВ відділом комплектування бібліотечних фондів здійснюються такі заходи: встановлюються безпосередні контакти з редакціями наукових журналів, надається інформація про відсутні видання за телефоном, надсилаються листи з переліком недоотриманих періодичних видань на адресу редакцій. Так, у 2022 р., у результаті виявлення у фондах НБУВ прогалин наукових журналів і збірників, було підготовлено і надіслано 35 листів щодо заповнення лакун відсутніх видань.

Електронні копії друкованих наукових журналів та збірників наукових праць безоплатно розміщуються на сайті НБУВ у розділі «Наукова періодика України». Всі роботи здійснюються відділом наукової організації електронних інформаційних ресурсів Інституту інформаційних технологій. На 01.01.2022 р. ресурс «Наукова періодика України» містив всього 2871 назву журналів і збірників наукових праць, у т. ч. 381 періодичне видання НАН України. Розміщення електронних версій фахових періодичних видань на веб-порталі НБУВ у зібранні «Наукова періодика України» сприяє активному обміну інформацією серед вітчизняних наукових установ та міжнародної наукової спільноти.

Багаторічне співробітництво НБУВ з науковими установами НАН України дає можливість скоротити лакуни в комплектуванні наукових періодичних видань і впливає на досягнення повноти комплектування фондів НБУВ. Наукові періодичні видання – це важливий інформаційний ресурс для користувачів НБУВ, оперативне джерело наукової інформації, що забезпечує найповнішу широту охоплення сучасних розробок та пріоритетних досліджень у світовій науці.

Ятченко А. К.,
завідувачка відділу НБУВ

Андрійчук З. Р.,
молодша наукова співробітниця, НБУВ

Леонова О. В.,
молодша наукова співробітниця, НБУВ

Степанова М. С.,
молодша наукова співробітниця, НБУВ

Централізоване надходження зарубіжних видань до бібліотек наукових установ НАН України у 2019-2021 рр.

Міжнародний книгообмін (МКО) – важливе джерело комплектування фондів бібліотек наукових установ Національної академії наук України (НАН України) зарубіжними виданнями, що впливає на подальший розвиток наукових досліджень, сприяє розповсюдженню українських видань за кордоном, знайомить зарубіжних науковців з досягненнями вітчизняної науки.

Організаційні засади централізованого комплектування бібліотек іноземною літературою та їх реалізація здійснюється у порядку, визначеному чинними директивними документами, а саме: постановами Президії НАН України № 241 від 09.09.1992 р. «Положення про міжнародний книгообмін Центральної наукової бібліотеки імені В. І. Вернадського та Львівської наукової бібліотеки України ім. В. Стефаника АН України» та № 40 від 11.11.2009 р. «Про забезпечення Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського науковими виданнями для міжнародного книгообміну». Положення про міжнародний книгообмін потребує перегляду та актуалізації, зокрема внесення змін, які відбулися після 1992 р.

Станом на 01.01.2022 р. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (НБУВ) підтримує міжнародний книгообмін з 565 партнерами у 61 країні світу. За 2021 р. до НБУВ надійшло 5012 прим. видань, що на 1918 прим. більше, ніж у 2020 р.

Надходження від іноземних партнерів, та їхній розподіл за видами видань, переданих до бібліотек наукових установ НАН України, представлено у таблиці 1.

Рік	Природознавчі науки комп.\прим.	Технічні та сільсько-господарські комп.\прим.	Суспільно-політичні комп.\прим.	Мовознавство та літературознавство комп.\прим.	Усього за рік
2019	425/2488	310/1686	249/1466	50/360	1034/6000
2020	396/2348	276/1540	267/1622	72/492	1011/6002
2021	390/2450	209/1200	315/2004	28/228	942/5882
Усього:	1211/7286	795/4426	831/5092	150/1080	2987/17884

У зв'язку з карантинними обмеженнями, запровадженими у світі для запобігання поширенню коронавірусної інфекції COVID-19, кількість видань, які надійшли до НБУВ від зарубіжних партнерів у 2020 р. дещо знизилася. У 2021 р. завдяки відновленню співробітництва з організаціями, які раніше повідомили про тимчасове припинення відправки видань у рамках домовленостей про МКО, кількість надходжень літератури збільшилася. Проте, слід наголосити, що кількість надходжень періодичних видань так і не досягла рівня 2019 р., адже більшість видавців припинили випуск друкованих версій та перейшли тільки на цифрові аналоги.

Кількість видань за галузями знань, отриманих від наукових установ НАН України представлено у таблиці 2.

Рік	Книги	Продовжувані видання	Періодичні видання	Брошюри	На е-носіях	Усього за рік
2019	100	198	893	2	1	1194
2020	79	117	623			819
2021	138	103	856	299	16	1412
Усього:	317	418	2372	301	17	3425

Отже, спостерігається тенденція до зменшення обсягу надходжень періодичних видань від наукових установ НАН України. Як наслідок, НБУВ одержує меншу кількість комплектів журналів, ніж потребує для обміну.

Незмінно високим залишається попит на видання з природознавчих наук через специфіку наукової діяльності установ-партнерів. Критично низькою є кількість надходжень видань з мовознавства та літературознавства, а відсутність часописів, де друкуються твори сучасних українських письменників, також не кращим чином позначається на МКО. Нестача періодики з цієї тематики компенсується розсилкою книжкових видань.

Потрібно наголосити, що впродовж останніх років іноземна періодика надходить до НБУВ не комплектами, а окремими номерами. У 2021 р. найбільшу кількість примірників отримали такі бібліотеки наукових установ НАН України:

1. Інститут економіки та прогнозування НАН України – 204.
2. Інститут математики НАН України – 192.
3. Інститут археології НАН України – 150.
4. Інститут всесвітньої історії НАН України – 77.
5. Фізико-технологічний інститут металів та сплавів НАН України – 70.
6. Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України – 70.
7. Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України – 65.
8. Інститут політичних та етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України – 57.
9. Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України – 52.
10. Інститут геологічних наук НАН України – 48.
11. Інститут історії України НАН України – 33.
12. Інститут ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України – 28.
13. Інститут радіофізики та електроніки ім. О. Я. Усикова НАН України – 27.
14. Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка НАН України – 22.

Нині спостерігається тенденція до скорочення тиражів наукових періодичних видань, тому кількість комплектів академічних журналів,

необхідних для МКО, щороку зменшується. Якщо у наступному році ця тенденція збережеться, пріоритет буде перенесено на відправлення книжкових видань.

Порівняємо кількість замовлених і отриманих періодичних видань у наукових установах та через видавництво «Академперіодика» (прим./компл.):

У 2019 р. замовлено 6002/1011 – отримано 5662/969.

У 2020 р. замовлено 5882/942 – отримано 5280/950.

У 2021 р. замовлено 6460/1051 – отримано 4990/942.

Сьогодні колектив відділу іноземного комплектування НБУВ працює над збереженням числа зарубіжних партнерів та переліку найцінніших періодичних видань для планомірного формування бібліотечно-інформаційних ресурсів, спроможних задовольняти запити користувачів. В умовах стрімкого розвитку цифрового суспільства та цифровізації бібліотек організація роботи МКО потребує суттєвих змін. Першим кроком у цьому напрямі може стати ретельне вивчення запитів партнерів-установ, які найбільш зацікавлені у вузькогалузевій літературі, так і оцінка реальних можливостей НБУВ. Цьому можуть сприяти тематичні списки, підготовлені відповідно до актуальних запитів партнерів.

Співробітництво з бібліотеками наукових установ НАН України потребує перегляду з метою глибшого розуміння їх інформаційних запитів і подальшої адаптації діяльності МКО до потреб сьогодення. На нашу думку, вкрай важливо активізувати обмін малотиражними та неопублікованими виданнями. Є нагальна потреба у створенні обмінного фонду сучасної української художньої літератури, яка сприяє вивченню української мови за кордоном і водночас популяризує вітчизняну літературу та культуру.

Важливим кроком має стати розроблення стратегії переходу від обміну друкованими виданнями до роботи з електронними документами.

Перспективи розвитку та подальше успішне функціонування МКО пов'язане передусім зі швидкою адаптацією до нових умов функціонування глобального інформаційного простору.

Коновал Л. В.,
завідувачка відділу НБУВ

Сервіс «Віртуальна довідка» Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського як інструмент інформаційного забезпечення науки

В умовах повномасштабної військової агресії, ризиків захворювання коронавірусом, превалювання дистанційних форм навчання та значної міграції населення України особливої актуальності набуває обслуговування віддалених користувачів для задоволення їх інформаційних потреб. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського сьогодні поєднує надання послуг у читальних залах і через систему електронного науково-інформаційного обслуговування. Письмова комунікація з віддаленими користувачами бібліотеки здійснюється через відповіді-повідомлення на інформаційні запити користувачів, оформлені у вигляді замовлень. Способами письмової електронної комунікації з користувачами у відділі технологій електронного науково-інформаційного обслуговування Інституту інформаційних технологій є електронна пошта, сервіси «Зворотній зв'язок», «Віртуальна довідка». Користувач обирає сервіс відповідно до змісту своєї інформаційної потреби. Спосіб зворотного зв'язку обирається співробітниками НБУВ залежно від специфіки та складності інформаційного запиту. Може використовуватися електронна пошта, телефонний зв'язок, відповідь на сайті через «Архів виконаних довідок» сервісу «Віртуальна довідка».

Інформаційний сервіс «Віртуальна довідка» на основі ІРБІС-64 був впроваджений у 2011 р. для забезпечення оперативного обслуговування індивідуальних та колективних дистанційних користувачів на базі електронних ресурсів НБУВ, зовнішніх мережевих ресурсів шляхом підготовки й надання всіх видів довідок. Робота сервісу передбачає наповнення архіву виконаних довідок як ресурсної бази висококваліфікованої бібліографічно-консультативної інформації.

Користувачі мають доступ до бази даних «Архів виконаних довідок», яка представлена на сайті.

Відповідно до Правил роботи сервісу «Віртуальна довідка», відповіді надаються на запити індивідуальних і колективних користувачів, вони пов'язані з пошуком інформації з усіх галузей знань. Сервіс працює на безоплатній основі й скористатися його послугами може кожен охочий, незалежно від того, є він читачем бібліотеки чи ні. Запити від користувачів приймаються автоматично та цілодобово, а виконуються у рамках режиму роботи бібліотеки. Залежно від специфіки та складності запитів, відповіді можуть готуватися від кількох годин до декількох робочих днів, якщо для виконання потрібні фахові консультації співробітників інших підрозділів НБУВ чи інших бібліотек.

Основними принципами роботи сервісу є: універсальність характеру та тематики виконання запитів користувачів; загальнодоступність в обслуговуванні користувачів; оперативність у виконанні запитів відповідно до їхньої складності; конфіденційність щодо персональної інформації користувачів; уважність, коректність, толерантність, терпимість у взаємному спілкуванні незалежно від політичних поглядів, віросповідання, расової належності, роду занять тощо; неупередженість та об'єктивність у наданні інформації.

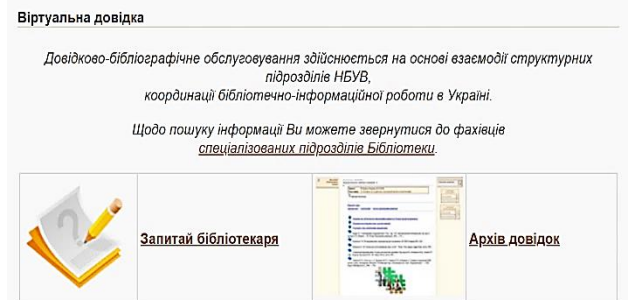
Джерелами інформації для виконання запитів є: система традиційних та електронних каталогів бібліотеки; довідково-бібліографічний апарат спеціалізованих підрозділів бібліотеки; основний, підсобні та спеціалізовані фонди бібліотеки; локальні та корпоративні електронні інформаційні ресурси; передплачені бібліотекою онлайнні науково-інформаційні ресурси; електронні ресурси бібліотек та інформаційних центрів України, відкритий доступ до яких здійснюється через мережу Інтернет; науково-інформаційні ресурси інтернету.

Розглянемо, як здійснюється оформлення запиту користувачами.

Посилання на сервіс розміщено на головній сторінці порталу НБУВ.

Перш ніж формулювати запит, користувачам радять звернутися до Архіву виконаних довідок, у якому можна здійснити багатоаспектний пошук, або до інших інформаційних ресурсів НБУВ.

Після ознайомлення з Правилами сервісу користувач переходить до заповнення форми запиту. Обов'язковими є поля, відзначені позначкою «*».

Віртуальна довідка

ЗАДАТИ ПИТАННЯ

Поля марковані * обов'язкові для заповнення

Ваше ім'я *

E-Mail *

Інформація про адресу Вашої електронної пошти має конфіденційний характер, вона необхідна для Вашої ідентифікації, можливого уточнення Вашого запиту та пошуку виконаних довідок на Ваші запитання

Країна *

Якщо не "Україна", то введіть назву країни.

Категорія *

Тема Вашого питання *

Примітка до запиту

Мета запиту *

науково-дослідна

навчальна

виробнича

пізнавальна

Поле «Категорія» містить інформацію про статус користувачів (студент, учень, науковець тощо) і необхідне для збору статистичної інформації про користувачів сервісу.

Запит слід формулювати якомога повніше і точніше. Це прискорить роботу бібліотекарів і відповідь буде максимально точною.

Кожен запит має містити лише одне запитання.

Співробітниками НБУВ виконуються такі довідки та надаються такі консультації: тематичні довідки за усіма напрямками знань; адресні довідки про наявність документів у фондах НБУВ або про їхнє місцезнаходження в

інших бібліотеках та інформаційних центрах України; уточнювальні довідки, які виявляють, уточнюють або доповнюють елементи бібліографічного опису документа; фактографічні довідки, які мають науково-дослідний чи науково-прикладний характер, стосуються конкретних фактів, подій, персоналій, організацій; консультації з методичних та науково-організаційних питань книгознавства, бібліотекознавства, бібліографознавства, архівознавства, документознавства та науково-дослідницької діяльності у бібліотечно-інформаційній сфері.

Не розглядаються запити, пов'язані з: підготовкою цілісного тексту з відповідної проблематики, який може бути використаний як основа для виступу, написання огляду, статті тощо; наданням готових рефератів, курсових робіт тощо; розв'язанням задач, здійсненням обрахунків, виготовленням креслень тощо; наданням інформації, що має розважальний (розгадування вікторин, кросвордів тощо) чи посередницький (пошук товарів і послуг, порівняння цін тощо) характер; наданням інформації, що має комерційну цінність або на яку розповсюджуються комерційні права; тлумаченням законів та інших нормативно-правових актів, здійсненням юридичної та медичної консультації; запитаннями, що порушують чинне законодавство або виходять за його рамки тощо.

Для отримання відповіді слід звернутися до Архіву виконаних довідок. Пошук відповіді здійснюється за електронною поштою користувача або шляхом перегляду історії запитів у зворотньо-хронологічному порядку.

The image shows a search interface with three buttons: "Простий пошук" (Simple search), "Розширений пошук" (Advanced search), and "Алфавітні покажчики" (Alphabetical indicators). Below the buttons is the text "Віртуальна довідка - простий пошук (архів)". A dropdown menu is open, showing "Вид пошуку" (Search type) with options: "e-mail", "e-mail" (highlighted), "Тема довідки" (Document topic), and "Ключові слова" (Keywords).

Відповідь на запит користувача може бути подана у такому вигляді: пояснювальний текст із посиланням на джерела інформації (до 15 назв); перелік документів, котрі є в бібліотеці, із зазначенням місця та шифрів

зберігання; посилання на інформаційні ресурси бібліотеки чи повнотекстові документи; посилання на інформаційні ресурси інших бібліотек, інформаційних центрів, установ та організацій, що доступні в інтернеті.

Запитую: Cloin (23.06.2022)
 Тема запити: **Київський залізничний вокзал плани, фасади , приміський вокзал**

Відповідь бібліотекаря

Розділ знань: [Транспорт](#)

Ключові слова:
[Київський залізничний вокзал](#)

Добрий день! Перегляньте наступні посилання. Також радимо звернутися до фахівців бібліотеки КНУБА.

Видання є в НБУВ:

СО28563 Ієвлева В. П. Пам'ятки індустріального розвитку Києва кінця XIX - першої третини XX століття / В. П. Ієвлева ; Державна служба з питань національної культурної спадщини, НДІ пам'яткоохоронних досліджень. - К. : [б.в.], 2008. - 248 с.

[Ієвлева В. П. Ранні етапи розвитку київських напрямів Південно-Західної залізниці у другій половині XIX с. / В. П. Ієвлева // Питання історії науки і техніки. - 2016. - № 1. - С. 47-57.](#)

[Юнаков С. Ф. Київ-пасажирський за 130 років / С. Ф. Юнаков // Архітектурний вісн. КНУБА. - 2014. - Вип. 1. - С. 415-421.](#)

[Дудка О. М. Конкурс на проєкт фасаду Київського вокзалу в контексті розвитку архітектурних процесів 1920-1930-х років / О. М. Дудка // Сучасні проблеми архітектури та містобудування. - 2010. - Вип. 25. - С. 52-62.](#)

[Бібліотека КНУБА](#)

Якщо отримано вузькоспеціалізований запит, може бути перенаправлення до відповідного структурного підрозділу НБУВ або профільної установи у вигляді гіперпосилання або із зазначенням контактної інформації. Запит може повернутися користувачеві для доопрацювання у разі некоректного заповнення ним відповідної форми або внесення уточнень.

Пошук в Архіві виконаних довідок можна проводити за комбінацією ключових слів, використовуючи різні алгоритми пошуку: простий, розширений та за алфавітними показниками.

Простий пошук Розширений пошук Алфавітні показники

Віртуальна довідка - розширений (тематичний) пошук

Розширений пошук за ключовими словами

Ключові слова:

логіка :

закінчення слів : не враховувати / враховувати

Тематика пошуку:

Формат представлення:

Віртуальна довідка - пошук за словником

Вид словника	Ключові слова	Тема довідки
Alphabet	А В С Д Е F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z	
Алфавит	А Б В Г Д Е Є Ж З И І Ї К Л М Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш Щ Э Ю Я	

1	Н. ХАРЧЕНКО	1	НІДЗЕЛЬСЬКА
1	Нзоо	1	НІЖ
1	НІК	1	НІЖИН
1	НЕМ	1	НІЖИНА
29	НІ	1	НІЖИНСЬКОЇ
2	НІБИ	1	НІЖНОСТІ
1	НІВ	4	НІЙ
1	НІГТЯХ	1	НІКА
10	НІДЕ	2	НІКАЙ
1	НІДЕРЛАНДИ	2	НІКЕЛЮ

Віртуальна довідка - пошук за словником

Вид словника	Ключові слова	Тема довідки
Alphabet	А В С Д Е F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z	
Алфавит	А Б В Г Д Е Є Ж З И І Ї К Л М Н О П Р С Т У Ф Х Ц Ч Ш Щ Э Ю Я	

1	К.Д. УШИНСЬКИЙ ТА СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЕВІМ
1	КІБЕРЗЛОЧИННІСТЬ, ЗЛОЧИНИ В МЕРЕЖАХ ІНТЕРНЕТ, СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ
1	КІЛЬКІСТЬ СТОРІНОК ДИСЕРТАЦІЙ ВОЛОШАНСЬКОЇ І.В. ДИТИНА ЯК СУБ'ЄКТ ВИХОВАННЯ У СПАЛЩИНІ К.Д.УШИНСЬКОГО
1	КІНОЛОГІЯ
1	КІНОСЦЕНАРІЙ ЛІНИ КОСТЕНКО «ПЕРЕВІРТЕ СВОЇ ГОДИННИКИ» (1963, СПІЛЬНО З А.ДОБРОВОЛЬСЬКИМ)
1	КІРОВОГРАДЩИНА

Співробітниками НБУВ постійно здійснюється дослідження ефективності роботи сервісу, зміни у користувацькому складі та тематична спрямованість запитів. Основними показниками ефективності його роботи є доступність для всіх категорій споживачів інформації, оперативність у виконанні запитів, тематична універсальність наданої інформації, що підтверджується результатами, отриманими під час дослідження. Також відмінною ознакою та характерною рисою роботи служби є зорієнтованість на представлення інформації не тільки у вигляді бібліографічних добірок і фактографічної інформації, а й повнотекстових документів та посилань на мережеві ресурси, надання інформації інформаційно-консультаційного, орієнтуючого характеру. Загалом користувачам сервісу було надано посилання на 36128 джерел з повнотекстових баз даних бібліотеки та ресурсів інтернету. Також у відповідях на запити було вказано бібліографічні описи 32803 документів з фондів НБУВ.

За час роботи сервісу в Архіві виконаних довідок збережено 7940 записів. За типами довідок переважають тематичні та адресні – 4875 та 1926 відповідно. За метою звернень більшість користувачів зверталася з науково-

дослідною метою – 4905 запитів. Серед користувачів переважають студенти закладів вищої освіти – 2201 особа та аспіранти – 925 осіб. Про міжнародну зацікавленість сервісом свідчить географія користувачів: попри перевагу запитів з України (4208 записів), у Архіві виконаних довідок представлені запити від користувачів з 24 країн світу.

Можемо констатувати, що сьогодні обслуговування користувачів у дистанційному режимі є одним з найбільш ефективних напрямів роботи бібліотеки щодо інформаційного забезпечення розвитку науки та освіти, незважаючи на просторові бар'єри.

Список використаних джерел

1. Добрая Н. В., Коновал Л. В., Корнилова Е. А. Онлайновое сервисное обслуживание для обеспечения информационных потребностей украинской науки и образования. *Б-ки нац. акад. наук: пробл. функционирования, тенденции развития*. Киев, 2018. Вып. 16. С. 63–75. URL: http://maan.nbuv.gov.ua/doc/bnan_2018_16_84;
2. Ісаєнко О., Каліберда Н. Комплексне інформаційне обслуговування віддалених користувачів НБУВ: концепція, регламентувальна документація. *Вісник Книжкової палати*. 2012. № 11. С. 16-20. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkr_2012_11_5.
3. Каліберда Н. Ю., Корнілова Є. О. Ефективність роботи онлайн-сервісу «Віртуальна довідка» Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського*. Київ, 2013. Вип. 38. С. 246–263. URL: http://np.nbuv.gov.ua/doc/nprnbuimviv_2013_38_20.
4. Калиберда Н. Ю., Корнилова Е. А. Онлайновый информационный сервис в научной библиотеке. *Б-ки нац. акад. наук: проблемы функционирования, тенденции развития*. 2016. Вып. 13. С. 107. URL: http://maan.nbuv.gov.ua/doc/bnan_2016_13_13.

III. ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНО-ІНСТРУКТИВНІ ДОКУМЕНТИ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про заборону пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України, символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

1) держава-терорист - держава, яка відкрито, з використанням власних збройних сил, інших збройних формувань, або приховано, з використанням збройних формувань, що діють від імені та (або) в інтересах такої держави, вчиняє терористичні акти, акти міжнародного тероризму;

2) органи держави-терориста (держави-агресора) - органи державної влади, у тому числі правоохоронні органи (міліція, поліція тощо), збройні сили, органи судової влади, внутрішні війська, підрозділи спеціального призначення, органи, відповідальні за охорону та захист державного кордону, органи, відповідальні за здійснення податкової та митної політики, органи, відповідальні за проведення дізнання або досудового (попереднього) слідства, прокуратура, органи, відповідальні за державну безпеку або безпеку вищого керівництва держави-терориста (держави-агресора), підрозділи, відповідальні за виконання миротворчих місій, інші збройні, військові, воєнізовані, парамілітарні або інші силові формування держави-терориста (держави-агресора), їх складові або структурні підрозділи, у тому числі формування, найменування яких не відповідають офіційним назвам, прийнятим у державі-терористі (державі-агресорі), але які за здійснюваними функціями належать до зазначених органів чи формувань, а також засоби масової інформації, в яких держава-терорист (держави-агресор) має частку власності (корпоративних прав) безпосередньо або через третіх осіб, у тому числі через органи державної влади, органи місцевого самоврядування, державні підприємства тощо;

3) пропаганда російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України - поширення інформації, спрямованої на підтримку або виправдання злочинного характеру діяльності Російської Федерації, органів держави-терориста (держави-агресора), їх посадових осіб, працівників, службовців (у тому числі військовослужбовців) та (або) представників, які відкрито або приховано діють від імені Російської Федерації на території України або з

територій інших держав проти України; публічне заперечення, у тому числі через засоби масової інформації або з використанням мережі Інтернет, злочинного характеру збройної агресії Російської Федерації проти України; публічне використання символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну, використання, створення, поширення продукції, що містить таку символіку, в Україні та (або) за кордоном;

4) символіка воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну – символіка, що, зокрема, включає:

а) латинські літери "Z", "V", що використовуються як символи воєнного вторгнення в Україну у спосіб та відповідно до ознак, визначених статтею 2 цього Закону;

б) офіційну або неофіційну символіку (емблеми) збройних сил Російської Федерації, у тому числі її сухопутних військ, повітряно-космічних сил, військово-морського флоту, ракетних сил стратегічного призначення, повітряно-десантних військ, сил спеціальних операцій, інших збройних формувань та (або) органів держави-терориста (держави-агресора).

Стаття 2. Заборона пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України.

1. Російська Федерація є державою-терористом, однією з цілей політичного режиму якої є геноцид Українського народу, фізичне знищення, масові вбивства громадян України, вчинення міжнародних злочинів проти цивільного населення, використання заборонених методів війни, руйнування цивільних об'єктів та об'єктів критичної інфраструктури, штучне створення гуманітарної катастрофи в Україні або окремих її регіонах.

2. Політичний режим Російської Федерації є нацистським за своєю суттю і практикою та ідеологічно наслідує націонал-соціалістичний (нацистський) тоталітарний режим.

3. Пропаганда російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України забороняється. Використання символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну відповідно до умов, визначених цією статтею, є окремим видом пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України.

4. Використанням символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну, зокрема, є:

1) використання латинських літер "Z", "V" окремо (без правомірного контексту або в контексті виправдання збройної агресії проти України чи інших воєнних дій) або шляхом заміни цими літерами кирилических літер "З", "С", "В", "Ф" чи інших літер в окремих словах з візуальним акцентом на цих літерах;

2) використання символіки збройних сил Російської Федерації, у тому числі її сухопутних військ, повітряно-космічних сил, військово-морського флоту, ракетних сил стратегічного призначення, повітряно-десантних військ, сил спеціальних операцій, інших збройних формувань та (або) органів держави-терориста (держави-агресора).

5. Символіка воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну вважається використаною, якщо вона розміщена:

1) на носіях, поверхнях публічного простору, у тому числі рекламних засобах (носії зовнішньої, внутрішньої реклами), транспортних засобах, а також у друкованих матеріалах (плакатах, листівках тощо), на одязі тощо;

2) у місцях проведення масових заходів політичного, освітнього, релігійного, культурного, наукового або іншого характеру, розважальних заходів та заходів для дітей;

3) в агітаційних матеріалах, крім матеріалів, спрямованих на протидію збройній агресії Російської Федерації проти України;

4) у рекламі на телебаченні, радіо, в засобах масової інформації, мережі Інтернет;

5) у повідомленнях у соціальних мережах у мережі Інтернет;

6) у творах (фільмах, передачах, відеоблогах тощо), інших об'єктах авторського права і (або) суміжних прав, створених після 24 лютого 2022 року.

Передбачені цією частиною випадки використання символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну не вважаються правопорушенням, якщо таке використання є правомірним відповідно до частини шостої цієї статті.

6. Заборона використання визначеної цим Законом символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну не поширюється на випадки її використання з легітимною метою, правомірного її використання, що не мають ознак пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України, зокрема:

1) у творах, матеріалах (включаючи матеріали соціальної, політичної реклами, передвиборної агітації, агітації всеукраїнського референдуму), вироблених та (або) поширених з метою засудження російського нацистського тоталітарного режиму, воєнного вторгнення в Україну, якщо ця мета виражена в очевидній формі, виходячи зі змісту відповідного твору, матеріалу;

2) у фотографічних творах, інформаційних, інформаційно-аналітичних творах, матеріалах засобів масової інформації (статті, передачі, повідомлення в соціальних мережах), якщо такі твори, матеріали відповідають хоча б одній з наведених ознак:

а) фіксують факт агресії, незаконного перебування збройних сил або інших представників чи прибічників держави-терориста (держави-агресора);

б) фіксують матеріальні носії, що були у користуванні представників чи прибічників держави-терориста (держави-агресора);

в) фіксують факти виправдання агресії державою-терористом (державою-агресором) чи її представниками;

г) не спрямовані на підтримку, пропаганду або виправдання збройної агресії Російської Федерації проти України чи інших військових дій проти України, або на маніпулювання суспільною свідомістю з метою створення позитивного образу держави-терориста (держави-агресора), органів держави-терориста (держави-агресора), посадових осіб, працівників або службовців (у тому числі військовослужбовців) та (або) представників органів держави-терориста (держави-агресора);

3) у торговельних марках, заявлених на реєстрацію у встановленому законом порядку або які в інший спосіб отримали правову охорону до 24 лютого 2022 року, у торговельних марках, що мають міжнародну реєстрацію, отриману до 24 лютого 2022 року, або у торговельних марках, що визнані у встановленому законом порядку добре відомими до 24 лютого 2022 року, які використовуються відповідно до законодавства у сфері охорони прав на торговельні марки;

4) на трофейній техніці, що використовується з'єднаннями, військовими частинами і підрозділами Збройних Сил України, іншими утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями, правоохоронними органами України;

5) для визначення номіналів поштових марок України, видання яких покладено на національного оператора поштового зв'язку, якщо такі знаки поштової оплати введені в обіг до 24 лютого 2022 року;

6) в експозиціях музеїв, тематичних виставках, Музейному фонді України, а також бібліотечних фондах на різних носіях інформації;

7) у процесі наукової діяльності, в тому числі під час наукових досліджень та поширення їх результатів у не заборонений законодавством України спосіб;

8) під час викладення або реконструкції (зокрема історичної) історичних подій;

9) у посібниках, підручниках та інших матеріалах наукового, освітнього і навчального характеру, які використовуються у навчальному, навчально-виховному та освітньому процесах.

Стаття 3. Відповідальність за порушення цього Закону

Винні у порушенні вимог цього Закону фізичні та (або) юридичні особи, посадові особи юридичних осіб, посадові особи органів державної влади, органів місцевого самоврядування несуть відповідальність відповідно до закону.

Стаття 4. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Внести зміни до таких законів України:

1) у Законі України "Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 1, ст. 1 із наступними змінами):

абзац сьомий частини першої статті 3 викласти в такій редакції:

"популяризації або пропаганди держави-терориста (держави-агресора) та її органів, російського нацистського тоталітарного режиму, символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну, представників органів влади держави-терориста (держави-агресора) та їхніх дій, що створюють позитивний образ держави-терориста (держави-агресора), виправдовують чи визнають правомірною збройну агресію Російської Федерації як держави-терориста проти України, окупацію території України";

частину четверту статті 11 викласти в такій редакції:

"Забороняється державна реєстрація друкованого засобу масової інформації, назва якого містить символіку комуністичного та/або націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів, символіку воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну";

2) у Законі України "Про політичні партії в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 23, ст. 118 із наступними змінами):

частину першу статті 5 доповнити пунктом 9-1 такого змісту:

"9-1) пропаганду російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України, символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну";

частину третю статті 9 викласти в такій редакції:

"У символіці політичної партії не може використовуватися символіка комуністичного, націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів, символіка воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну";

3) у статті 1 Закону України "Про боротьбу з тероризмом" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 25, ст. 180 із наступними змінами):

після абзацу одинадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"пропаганду російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України".

У зв'язку з цим абзаци дванадцятий - двадцять шостий вважати відповідно абзацами тринадцятим - двадцять сьомим;

після абзацу двадцять другого доповнити новим абзацом такого змісту:

"держава-терорист - держава, яка відкрито, з використанням власних збройних сил, інших збройних формувань, або приховано, з використанням збройних формувань, що діють від імені та (або) в інтересах такої держави, вчиняє терористичні акти, акти міжнародного тероризму".

У зв'язку з цим абзаци двадцять третій - двадцять сьомий вважати відповідно абзацами двадцять четвертим - двадцять восьмим;

4) у Законі України "Про телебачення і радіомовлення" (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 18, ст. 155 із наступними змінами):

частину другу статті 6 після абзацу десятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України, символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну. У разі якщо передбачена цим абзацом пропаганда поширена у прямому ефірі і містилася у виступах, репліках особи, яка не є ведучим або іншим працівником телерадіоорганізації, така телерадіоорганізація не несе відповідальності за ці порушення, крім випадків, якщо працівники телерадіоорганізації не вжили заходів для припинення правопорушення у прямому ефірі".

У зв'язку з цим абзаци одинадцятий - шістнадцятий вважати відповідно абзацами дванадцятим - сімнадцятим;

частину восьму статті 72 після абзацу шостого доповнити двома новими абзацами такого змісту:

"пропаганду російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України, символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну;

гlorифікацію осіб, які здійснювали збройну агресію Російської Федерації проти України, представників збройних формувань Російської Федерації, іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд та груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих Російською Федерацією, а також представників окупаційної адміністрації Російської Федерації, яку складають її державні органи та інші структури, функціонально відповідальні за управління тимчасово окупованими територіями України, та представників підконтрольних Російській Федерації самопроголошених органів, які узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України, у тому числі шляхом їх визначення як "повстанці", "ополченці", "ввічливі військові люди".

У зв'язку з цим абзаци сьомий - одинадцятий вважати відповідно абзацами дев'ятим - тринадцятим;

5) у Законі України "Про громадські об'єднання" (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 1, ст. 1 із наступними змінами):

частину першу статті 4 викласти в такій редакції:

"1. Утворення і діяльність громадських об'єднань, мета (цілі) або дії яких спрямовані на ліквідацію незалежності України, зміну конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підрив її безпеки, незаконне захоплення державної влади, пропаганду війни, насильства, на розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення, пропаганду комуністичного та/або націонал-соціалістичного

(нацистського) тоталітарних режимів та їхньої символіки, порушення рівноправності громадян залежно від їх раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками; поширення відомостей, що містять виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, у тому числі шляхом представлення збройної агресії Російської Федерації проти України як внутрішнього конфлікту, громадянського конфлікту, громадянської війни, заперечення тимчасової окупації частини території України; пропаганду російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації проти України, символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну, забороняються";

частину другу статті 18 доповнити абзацом сьомим такого змісту:

"У символіці громадського об'єднання не може використовуватися символіка комуністичного, націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів, символіка воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну";

б) частину п'яту статті 16 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань" (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 2, ст. 17) після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту:

"символіку воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну".

У зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом п'ятим.

3. Кабінету Міністрів України з метою створення належних умов для реалізації цього Закону у тримісячний строк з дня опублікування цього Закону привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Президент України

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ
22 травня 2022 року
№ 2265-IX

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання розвитку українського книговидання і книгорозповсюдження

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України "Про видавничу справу" (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 32, ст. 206 із наступними змінами):

1) частину першу статті 1 доповнити пунктом 10-1 такого змісту:

"10-1) електронний каталог "Книжки на ринку" - автоматизована інформаційно-аналітична система, що містить інформацію про книжкові видання, доступні на ринку України, у тому числі запропоновані видавцями для продажу";

2) у статті 5:

у частині другій слова "україномовними виданнями ринку, фондів бібліотек" замінити словами "виданнями державною мовою та мовами корінних народів України ринку, фондів бібліотек з використанням електронного каталогу "Книжки на ринку";

частину дев'яту замінити двома новими частинами такого змісту:

"Держава надає підтримку суб'єктам видавничої справи, створює сприятливі умови для розвитку національного книговидання відповідно до Закону України "Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні", у тому числі шляхом відшкодування фактичних витрат розповсюджувачів видавничої продукції (книжкової продукції) на оренду нерухомого майна, що використовується суб'єктом видавничої справи як спеціалізований магазин для торгівлі книгами.

Надання в оренду суб'єктам видавничої справи державного і комунального майна здійснюється відповідно до Закону України "Про оренду державного та комунального майна";

3) частину третю статті 20 доповнити абзацом восьмим такого змісту:

"забезпечувати наповнення та своєчасне оновлення електронного каталогу "Книжки на ринку";

4) статтю 25 доповнити частиною шостою такого змісту:

"Поповнення бібліотечних фондів публічних бібліотек за рахунок коштів державного та/або місцевого бюджетів здійснюється виключно книжковою продукцією, відомості про яку включені до електронного каталогу "Книжки на ринку".

2. У Законі України "Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 24, ст. 162 із наступними змінами):

1) частину першу статті 1 доповнити з урахуванням алфавітного порядку термінами такого змісту:

"державна субсидія - грошова допомога, що надається на безоплатній і безповоротній основі Українським інститутом книги розповсюдженню видавничої продукції (книжкової продукції) на відшкодування витрат, визначених цим Законом";

"європейський канон української літератури - відібрані міжнародною експертною радою твори української літератури, що відповідають закономірностям та динаміці європейської літератури";

"спеціалізований магазин для торгівлі книгами - різновид магазину роздрібною торгівлі, що спеціалізується на продажу виключно або переважно книжкових видань";

2) частину другу статті 5 викласти в такій редакції:

"Державна політика у книговидавничій справі спрямовується на підтримку розвитку національного книговидавництва, задоволення за допомогою книг духовних, освітніх і культурних потреб громадян України, у тому числі осіб з вадами зору";

3) у частині першій статті 7 слова "органом управління" замінити словами "органом управління, та згідно із Стратегією розвитку читання, що затверджується Кабінетом Міністрів України";

4) у статті 8:

у частині другій:

в абзаці третьому слова "учням закладів загальної середньої освіти" виключити;

абзаци п'ятий і сімнадцятий викласти в такій редакції:

"реалізація національно-культурних державних цільових програм, пов'язаних з популяризацією української літератури в Україні та за кордоном, у тому числі із створенням та підтримкою європейського канону української літератури, рекомендованої до перекладу, видання іншими мовами та популяризації у світі творів української літератури, включених до європейського канону української літератури, популяризацією української книговидавничої продукції в Україні та за кордоном, зокрема через центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері зовнішніх зносин, а також із підтримкою книговидавничої справи, бібліотек і бібліотечної справи, популяризацією читання, створенням перекладів тощо";

"реалізація програм для сприяння поповненню фондів бібліотек книжковою продукцією, відомості про яку включені до електронного каталогу "Книжки на ринку";

доповнити абзацами дев'ятнадцятим і двадцятим такого змісту:

"створення, підтримка, верифікація електронного каталогу "Книжки на ринку";

забезпечення організації та проведення мистецьких конкурсів з метою реалізації культурно-мистецьких проектів, спрямованих на підтримку книговидавничої справи та промоції читання";

доповнити частиною третьою такого змісту:

"Український інститут книги забезпечує організацію та проведення мистецького конкурсу відповідно до порядку, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв, у якому визначаються порядок та умови організації і проведення мистецького конкурсу, критерії конкурсного відбору, розгляду та оцінювання проектів, процедура визначення переможців, перелік документів, що подаються для участі в конкурсі";

5) абзаци другий, третій, четвертий і сьомий частини першої статті 8-1 викласти в такій редакції:

"перекладу та видання творів іноземної літератури державною мовою (книжкові видання, електронні книги);

перекладу та видання творів української літератури іноземними мовами (книжкові видання, електронні книги), їх промоції за кордоном;

підготовки та видання книжкових видань, у тому числі електронних, творів державною мовою та мовами корінних народів України";

"сприяння забезпеченню спроможності публічних бібліотек, у тому числі шляхом поповнення бібліотечних фондів книжковою продукцією, відомості про яку включені до електронного каталогу "Книжки на ринку", реалізації проектів з розвитку автоматизованих бібліотечних інформаційних систем, придбання для цих цілей комп'ютерної техніки, навчання персоналу тощо";

б) доповнити статтями 8-2 і 8-3 такого змісту:

"Стаття 8-2. Діяльність Українського інституту книги з підтримки розповсюджувачів видавничої продукції (книжкової продукції)

Підтримка розповсюджувачів видавничої продукції (книжкової продукції) (далі - розповсюджувач книговидавничої продукції) здійснюється Українським інститутом книги шляхом надання державної субсидії на відшкодування витрат на найм або піднайм (оренду або суборенду) нерухомого майна (будівель, споруд, приміщень, їх окремих частин) (далі - об'єкт оренди), що використовується як спеціалізований магазин для торгівлі книгами (далі - витрати), у порядку та на умовах, встановлених цим Законом.

Для отримання державної субсидії розповсюджувач книговидавничої продукції повинен відповідати таким вимогам:

1) основним видом діяльності розповсюджувача книговидавничої продукції є роздрібна торгівля книгами у спеціалізованих магазинах для торгівлі книгами;

2) розповсюджувач книговидавничої продукції здійснює роздрібну торгівлю (реалізацію) через спеціалізований магазин для торгівлі книгами, який розміщений в об'єкті оренди, книжковими виданнями (у тому числі

виданими шрифтом Брайля, збільшеними шрифтами, спрощеною мовою для осіб з особливими потребами), виданими виключно державною мовою або державною мовою та мовами корінних народів України та/або офіційними мовами Європейського Союзу (крім книжкових видань, що мають походження або виготовлені та/або ввезені з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України), з використанням реєстраторів розрахункових операцій, при цьому доходи (грошові надходження) від роздрібної торгівлі (реалізації) такими книжковими виданнями становлять не менше 80 відсотків усіх доходів (грошових надходжень) від реалізації продукції (товарів, послуг), що здійснюється таким розповсюджувачем книговидавничої продукції через спеціалізований магазин для торгівлі книгами, без урахування продажу книговидавничої продукції через мережу Інтернет;

3) не менше 80 відсотків загальної площі спеціалізованого магазину для торгівлі книгами, що розміщений в об'єкті оренди і через який розповсюджувач книговидавничої продукції здійснює продаж книжкових видань, займає торговельний зал (зали), облаштований торговельним обладнанням, включаючи книжкові полиці, площу для обслуговування споживачів, робочі місця продавців, вузли розрахунку, а книжкова продукція, що реалізується в магазині, відповідає вимогам, передбаченим пунктом 2 цієї частини;

4) об'єкт оренди використовується розповсюджувачем книговидавничої продукції виключно як спеціалізований магазин для торгівлі книгами, що підтверджується свідоцтвом, виданим у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у видавничій сфері (далі - свідоцтво про відповідність).

Для отримання свідоцтва про відповідність розповсюджувач книговидавничої продукції подає до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у видавничій сфері, заяву із зобов'язанням дотримуватися у відповідному спеціалізованому магазині для торгівлі книгами протягом строку дії свідоцтва про відповідність вимог частини другої цієї статті.

До заяви, що подається за формою, встановленою центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у видавничій сфері, додаються такі документи:

1) договір найму (оренди) або піднайму (суборенди) із зазначенням цільового користування приміщенням;

2) правовстановчий документ на приміщення чи його нотаріально засвідчена копія або документ, що підтверджує право на передачу приміщення у найм (оренду) або піднайм (суборенду);

3) технічний паспорт із зазначенням меж спеціалізованого магазину для торгівлі книгами;

4) реєстраційне посвідчення реєстратора розрахункових операцій, видане у встановленому законом порядку.

Наведений перелік документів є вичерпним.

Рішення про видачу свідоцтва про відповідність приймає центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у видавничій сфері, протягом п'яти робочих днів з дня отримання відповідної заяви та документів, визначених частиною четвертою цієї статті.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у видавничій сфері, залишає подану заяву без розгляду, якщо:

- 1) заяву подано особою, яка не має на це повноважень;
- 2) розповсюджувачем книговидавничої продукції не в повному обсязі подано документи, визначені частиною четвертою цієї статті, або подані документи не відповідають вимогам законодавства.

Про залишення заяви без розгляду центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у видавничій сфері, повідомляє заявника протягом 10 робочих днів з дня отримання заяви із зазначенням конкретних недоліків. Після усунення недоліків, що стали підставою для залишення заяви без розгляду, заявник має право повторно звернутися до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у видавничій сфері, для отримання свідоцтва про відповідність.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у видавничій сфері, відмовляє у видачі свідоцтва про відповідність, якщо подані документи не підтверджують можливість використання об'єкта оренди як спеціалізованого магазину для торгівлі книгами. Про відмову у видачі свідоцтва про відповідність центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у видавничій сфері, повідомляє заявника протягом п'яти робочих днів з дня прийняття відповідного рішення.

Свідоцтво про відповідність видається на строк, зазначений заявником у заяві, що не може перевищувати строк дії договору оренди. Свідоцтво про відповідність засвідчує можливість отримання розповсюджувачем книговидавничої продукції державної субсидії на відшкодування витрат на найм або піднайм (оренду або суборенду) об'єкта оренди, щодо якого такий розповсюджувач книговидавничої продукції отримав свідоцтво про відповідність.

Якщо протягом строку дії свідоцтва про відповідність будь-який із документів, поданих для його отримання, зазнав змін, у тому числі шляхом укладення додаткових угод до договору найму або піднайму (оренди або суборенди), дія свідоцтва про відповідність припиняється через 30 днів від дати виникнення відповідних змін. У такому разі розповсюджувач книговидавничої продукції може звернутися до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у видавничій сфері, із заявою про отримання нового свідоцтва про відповідність.

Отримання свідоцтва про відповідність зобов'язує розповсюджувача книговидавничої продукції протягом усього строку його дії дотримуватися вимог, передбачених частиною другою цієї статті. Недотримання зазначених вимог є підставою для анулювання свідоцтва про відповідність.

Свідоцтво про відповідність може бути анульовано центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у видавничій сфері:

1) за заявою розповсюджувача книговидавничої продукції, якому видано свідоцтво про відповідність;

2) у разі порушення розповсюджувачем книговидавничої продукції, у тому числі його штатними працівниками або особами, які працюють за цивільно-правовим договором (угодою), вимог частини другої цієї статті щодо відповідного об'єкта оренди;

3) у разі припинення розповсюджувача книговидавничої продукції.

Рішення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у видавничій сфері, про анулювання свідоцтва про відповідність оприлюднюється на його офіційному веб-сайті.

Держава гарантує надання розповсюджувачам книговидавничої продукції державної субсидії у повному обсязі за рахунок коштів державного бюджету.

Державна субсидія надається для відшкодування витрат, здійснених розповсюджувачем книговидавничої продукції у кварталі, що передує місяцю звернення із заявою про надання державної субсидії.

Для отримання державної субсидії розповсюджувач книговидавничої продукції подає до Українського інституту книги заяву про надання державної субсидії за формою, встановленою центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у видавничій сфері, до якої додаються такі документи:

1) копія статуту розповсюджувача книговидавничої продукції (за наявності);

2) копії документів, що підтверджують сплату розповсюджувачем книговидавничої продукції орендної плати, а також відшкодування витрат на утримання об'єкта оренди, оплату комунальних послуг та інших платежів (за наявності);

3) копії документів, що засвідчують факт отримання розповсюджувачем книговидавничої продукції у кварталі, що передує місяцю звернення із заявою про надання державної субсидії, доходу (грошових надходжень) від роздрібною торгівлі (реалізації) книжковими виданнями, виданими мовою (мовами) відповідно до пункту 2 частини другої цієї статті, через спеціалізований магазин для торгівлі книгами в обсязі не менше 80 відсотків усіх доходів (грошових надходжень) від реалізації продукції (товарів, послуг), що здійснюється таким розповсюджувачем книговидавничої продукції через спеціалізований магазин для торгівлі книгами, без урахування продажу книговидавничої продукції через мережу Інтернет;

4) копія свідоцтва про відповідність.

Наведений перелік документів є вичерпним.

Український інститут книги протягом 10 робочих днів з дня отримання заяви про надання державної субсидії та доданих до неї документів приймає рішення про надання субсидії, про відмову у її наданні або про залишення заяви без розгляду, про що протягом трьох робочих днів повідомляє заявника.

Український інститут книги залишає заяву про надання державної субсидії без розгляду, якщо:

- 1) заяву подано особою, яка не має на це повноважень;
- 2) розповсюджувачем книговидавничої продукції не в повному обсязі подано документи, визначені частиною сімнадцятою цієї статті, або подані документи не відповідають вимогам законодавства.

Про залишення заяви про надання державної субсидії без розгляду Український інститут книги повідомляє заявника протягом 10 робочих днів з дня отримання заяви із зазначенням конкретних недоліків. Після усунення умов, що стали підставою для залишення заяви про надання державної субсидії без розгляду, заявник має право повторно звернутися до Українського інституту книги для отримання державної субсидії.

Український інститут книги відмовляє у наданні державної субсидії, якщо:

- 1) розповсюджувач книговидавничої продукції не відповідає вимогам, визначеним частиною другою цієї статті;
- 2) подані документи суперечать вимогам законодавства;
- 3) наявні обставини, передбачені частиною тридцять третьою цієї статті.

Про відмову у наданні державної субсидії Український інститут книги повідомляє заявника протягом п'яти робочих днів з дня прийняття відповідного рішення.

У разі відсутності підстав, визначених частиною двадцятою цієї статті, для залишення заяви про надання державної субсидії без розгляду та підстав, визначених частиною двадцять другою цієї статті, для відмови у наданні державної субсидії Український інститут книги приймає рішення про надання державної субсидії та повідомляє про це заявника протягом п'яти робочих днів з дня прийняття рішення.

Державна субсидія надається у розмірі орендної плати та платежів за договором про відшкодування витрат на утримання об'єкта оренди та надання комунальних послуг, а також інших платежів, безпосередньо пов'язаних з обслуговуванням прибудинкової території об'єкта оренди, якщо таке відшкодування передбачено договором оренди, за квартал, що передує місяцю звернення із заявою про надання державної субсидії, але при цьому розмір державної субсидії не може перевищувати:

20 відсотків загальної вартості книговидавничої продукції, реалізованої розповсюджувачем книговидавничої продукції через спеціалізований магазин для торгівлі книгами, що розміщений в об'єкті оренди, протягом

кварталу, що передує місяцю звернення із заявою про отримання державної субсидії, без урахування реалізації такої продукції через мережу Інтернет;

граничний розмір відшкодування витрат на кожний метр квадратний площі об'єкта оренди на календарний місяць у межах граничної площі об'єкта оренди, на яку надається відшкодування, визначені частиною двадцять сьомою цієї статті.

У разі якщо загальна площа об'єкта оренди перевищує граничну площу, на яку надається відшкодування, визначену частиною двадцять сьомою цієї статті, державна субсидія надається на відшкодування витрат за ту частину площі об'єкта оренди, яка не перевищує граничну площу.

Граничний розмір відшкодування витрат на кожний метр квадратний площі об'єкта оренди на календарний місяць, гранична площа об'єкта оренди, на яку надається відшкодування, не можуть перевищувати:

1) у столиці України - місті Києві, а також на території міжнародних аеропортів - 0,35 розміру прожиткового мінімуму, 150 метрів квадратних;

2) у територіальних громадах з кількістю постійного населення більше 500 тисяч осіб - 0,25 розміру прожиткового мінімуму, 150 метрів квадратних;

3) у територіальних громадах з кількістю постійного населення від 100 тисяч до 500 тисяч осіб - 0,2 розміру прожиткового мінімуму, 100 метрів квадратних;

4) у територіальних громадах з кількістю постійного населення від 30 тисяч до 100 тисяч осіб - 0,12 розміру прожиткового мінімуму, 70 метрів квадратних;

5) у територіальних громадах з кількістю постійного населення до 30 тисяч осіб - 0,08 розміру прожиткового мінімуму, 50 метрів квадратних.

Кількість постійного населення визначається на підставі оцінки центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері статистики, станом на 1 січня календарного року, за квартал якого здійснюється відшкодування витрат.

Під прожитковим мінімумом для цілей цієї статті розуміється прожитковий мінімум для працездатних осіб, встановлений законом на 1 січня календарного року, за квартал якого здійснюється відшкодування витрат.

Надання державної субсидії здійснюється впродовж 10 робочих днів з дня прийняття Українським інститутом книги відповідного рішення.

Державна субсидія надається розповсюджувачу книговидавничої продукції протягом строку дії свідоцтва про відповідність.

Порядок надання державної субсидії затверджується Кабінетом Міністрів України.

У разі якщо буде виявлено, що розповсюджувач книговидавничої продукції отримав державну субсидію на відшкодування витрат на найм або піднайм (оренду або суборенду) об'єкта оренди, в якому розміщено відповідний спеціалізований магазин для торгівлі книгами, на підставі документів, що містять недостовірну інформацію, надані на відповідний

спеціалізований магазин для торгівлі книгами кошти державної субсидії за відповідний квартал стягуються в дохід державного бюджету.

Розповсюджувачу книговидавничої продукції, зазначеному у частині тридцять третій цієї статті, державна субсидія на відшкодування витрат на найм або піднайм (оренду або суборенду) цього об'єкта оренди не надається протягом двох років з дати, коли було встановлено факт надання документів, що містять недостовірну інформацію.

Порушення розповсюджувачем книговидавничої продукції, який отримав свідоцтво про відповідність, умов, визначених частиною другою цієї статті, допущені у спеціалізованому магазині для торгівлі книгами, є підставою для відмови у наданні державної субсидії на відшкодування витрат на найм або піднайм (оренду або суборенду) цього об'єкта оренди, а в разі якщо така державна субсидія була надана, отримані кошти за відповідний квартал підлягають поверненню на підставі повідомлення Українського інституту книги протягом 30 днів з дати одержання такого повідомлення.

Контроль за дотриманням у відповідному спеціалізованому магазині для торгівлі книгами розповсюджувачем книговидавничої продукції, який отримав свідоцтво про відповідність, умов, визначених частиною другою цієї статті, здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного контролю за додержанням законодавства про захист прав споживачів, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 8-3. Діяльність Українського інституту книги з реалізації програми надання громадянам України щорічної натуральної допомоги у вигляді сертифіката на придбання книг

Діяльність з реалізації програми надання громадянам України щорічної натуральної допомоги у вигляді сертифіката на придбання книг здійснюється Українським інститутом книги шляхом:

надання громадянам України натуральної допомоги у вигляді сертифіката на придбання книг (далі - сертифікат) у порядку та на умовах, встановлених цим Законом;

в інший спосіб, передбачений законодавством.

Сертифікат видається:

при видачі свідоцтва про народження;

при отриманні громадянином України, який досяг 14-річного віку, паспорта громадянина України.

Сертифікат видається у паперовій або електронній формі та може бути використаний протягом одного року з дня видачі.

Сертифікат видається громадянам України на безоплатній основі.

Сертифікат видається на суму, що становить 0,3 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня календарного року, в якому видається сертифікат, та може бути використаний виключно для придбання книжкових видань державною мовою

у паперовій та/або електронній формі, у тому числі в аудіофайлах, видань для осіб з вадами зору (крім книжкових видань, що мають походження або виготовлені та/або ввезені з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України), у розповсюджувача видавничої продукції, який у встановленому порядку внесений до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції та до переліку розповсюджувачів видавничої продукції, що забезпечують придбання громадянами книжкових видань з використанням сертифіката.

Внесення розповсюджувачів видавничої продукції до переліку розповсюджувачів видавничої продукції, що забезпечують придбання громадянами книжкових видань з використанням сертифіката, здійснює Український інститут книги на підставі заяви такого розповсюджувача.

Зразок та опис бланка сертифіката, що видається у паперовій формі, порядок формування сертифіката в електронній формі, його електронної копії, порядок оформлення та видачі сертифіката, а також порядок придбання громадянами книжкових видань з використанням сертифіката та відшкодування вартості придбаних з використанням сертифіката книжкових видань розповсюджувачам видавничої продукції затверджуються Кабінетом Міністрів України";

7) частину сьому статті 10 після абзацу п'ятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"результатів мистецьких конкурсів".

У зв'язку з цим абзаци шостий - чотирнадцятий вважати відповідно абзацами сьомим - п'ятнадцятим;

8) частину другу статті 11 викласти в такій редакції:

"Кошти, отримані Українським інститутом книги з передбачених частиною першою цієї статті джерел, використовуються виключно на:

фінансування реалізації завдань та функцій, передбачених цим Законом та Статутом Українського інституту книги;

підтримку проектів, визначених у встановленому цим Законом порядку, у тому числі на умовах співфінансування, що здійснюється на договірних засадах;

забезпечення поточної діяльності Українського інституту книги";

9) у статті 12:

абзац перший частини першої після слів "поданих на" доповнити словами "мистецький конкурс та/або";

доповнити частинами другою і третьою такого змісту:

"2. З метою створення, підтримки та промоції європейського канону української літератури, перекладу та популяризації творів, включених до європейського канону української літератури, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв, у встановленому ним порядку утворює постійно діючу міжнародну експертну раду (далі - міжнародна експертна рада).

За виконання своїх функцій члени міжнародної експертної ради отримують винагороду. Розмір та порядок виплати винагороди членам міжнародної експертної ради встановлюються Кабінетом Міністрів України.

3. Порядок формування міжнародної експертної ради, повноваження, права та обов'язки її членів визначаються положенням, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах культури та мистецтв".

3. Пункт 4 частини другої статті 3 Закону України "Про державну допомогу суб'єктам господарювання" (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., № 34, ст. 1173; 2020 р., № 43, ст. 371) викласти в такій редакції:

"4) проектів та заходів, що реалізуються Українським інститутом книги у порядку, встановленому Законом України "Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні", у тому числі надання державної субсидії розповсюджувачам видавничої продукції (книжкової продукції)".

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім положень підпункту 6 пункту 2 розділу I цього Закону щодо торгівлі (реалізації) книжковою продукцією, виданою шрифтом Брайля, збільшеними шрифтами, спрощеною мовою для осіб з особливими потребами, які набирають чинності з 1 січня 2024 року.

2. Установити, що розгляд заяв про видачу свідоцтв про відповідність та видача свідоцтв про відповідність здійснюються у порядку, передбаченому цим Законом, з 1 січня 2023 року.

3. Надання громадянам України щорічної натуральної допомоги у вигляді сертифіката на придбання книг у порядку та на умовах, передбачених цим Законом, здійснюється з 1 січня 2023 року.

4. Надання розповсюджувачам видавничої продукції (книжкової продукції) державної субсидії на відшкодування витрат на найм або піднайм (оренду або суборенду) нерухомого майна (будівель, споруд, приміщень, їх окремих частин), що використовується суб'єктом видавничої справи як спеціалізований магазин для торгівлі книгами, прийом та розгляд заяв про надання державної субсидії здійснюються з 1 квітня 2023 року. Державна субсидія не надається за періоди, що передують першому кварталу 2023 року.

5. Кабінету Міністрів України:

1) протягом двох місяців з дня опублікування цього Закону: забезпечити розроблення та затвердження нормативно-правових актів, що впливають із цього Закону;

забезпечити розроблення та затвердження нормативно-правових актів щодо недопущення реалізації в Україні контрафактної книговидавничої продукції;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом;

2) у 2023 році поінформувати Верховну Раду України про стан виконання цього Закону;

3) опрацювати питання щодо збільшення штатної чисельності Українського інституту книги та Державного комітету телебачення і радіомовлення України.

Президент України

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

м. Київ

19 червня 2022 року

№ 2313-IX

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 64/2022

Про введення воєнного стану в Україні

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України "Про правовий режим воєнного стану" **постановляю:**

1. Ввести в Україні воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб.

2. Військовому командуванню (Генеральному штабу Збройних Сил України, Командуванню об'єднаних сил Збройних Сил України, командуванням видів, окремих родів військ (сил) Збройних Сил України, управлінням оперативних командувань, командирам військових з'єднань, частин Збройних Сил України, Державної прикордонної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Національної гвардії України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Управління державної охорони України) разом із Міністерством внутрішніх справ України, іншими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування запроваджувати та здійснювати передбачені Законом України "Про правовий режим воєнного стану" заходи і повноваження, необхідні для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави.

3. У зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30 – 34, 38, 39, 41 – 44, 53 Конституції України, а також вводиться тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені частиною першою статті 8 Закону України "Про правовий режим воєнного стану".

4. Кабінету Міністрів України невідкладно:

1) ввести в дію план запровадження та забезпечення заходів правового режиму воєнного стану в Україні;

2) забезпечити фінансування та вжити в межах повноважень інших заходів, пов'язаних із запровадженням правового режиму воєнного стану на території України.

5. Державній службі України з надзвичайних ситуацій невідкладно разом з обласними, Київською міською державними адміністраціями, іншими державними органами, установами, підприємствами, організаціями всіх форм власності привести єдину державну систему цивільного захисту, її функціональні та територіальні підсистеми у готовність до виконання завдань за призначенням в особливий період.

6. Обласним, Київській міській державним адміністраціям, органам місцевого самоврядування утворити ради оборони та забезпечити сприяння військовому командуванню у запровадженні та здійсненні заходів правового режиму воєнного стану.

7. Міністерству закордонних справ України забезпечити інформування в установленому порядку Генерального секретаря ООН та офіційних осіб іноземних держав про введення в Україні воєнного стану, про обмеження прав і свобод людини і громадянина, що є відхиленням від зобов'язань за Міжнародним пактом про громадянські та політичні права, та про межу цих відхилень і причини прийняття такого рішення.

8. Цей Указ набирає чинності одночасно з набранням чинності Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні".

Президент України

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

24 лютого 2022 року

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ**ПОСТАНОВА**

від 27 вересня 2022 р. № 1067

Київ

Про затвердження Положення про Національну електронну науково-інформаційну систему

Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Затвердити такі, що додаються:

Положення про Національну електронну науково-інформаційну систему; перелік пріоритетних інформаційних ресурсів Національної електронної науково-інформаційної системи.

2. Міністерству освіти і науки до 31 серпня 2023 р. підготувати та затвердити Порядок роботи Національної електронної науково-інформаційної системи.

**Прем'єр-міністр
України**
Інд. 73

Д. ШМИГАЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 27 вересня 2022 р. № 1067

**ПОЛОЖЕННЯ
про Національну електронну науково-інформаційну систему****Загальна частина**

1. Це Положення визначає мету, завдання, функції, засади роботи та використання, структуру, учасників та користувачів Національної електронної науково-інформаційної системи (далі – система), умови надання та припинення доступу до неї.

2. Терміни, що вживаються в цьому Положенні, мають таке значення:

1) авторизований користувач системи – користувач системи, що пройшов авторизацію в системі;

2) база даних системи – сукупність даних про наукову, науково-технічну та інноваційну діяльність вчених, наукових установ та закладів вищої освіти, що міститься в системі;

3) доступ до системи – можливість користувачів системи, функціональних модулів системи та інформаційних ресурсів системи взаємодіяти з центральною базою даних системи;

4) електронний кабінет користувача – персоніфікована сторінка веб-ресурсу, що є доступною лише авторизованому користувачу та надає доступ до можливостей системи відповідно до прав доступу конкретного користувача системи;

5) інтеграція сторонніх інформаційних ресурсів – комплекс методів та процедур, спрямованих на обробку та об'єднання даних, отриманих із сторонніх інформаційних ресурсів, між собою та з даними центральної бази даних системи;

6) інформаційні ресурси системи – інтегровані сторонні інформаційні ресурси та інформаційні ресурси, які створені у функціональних модулях системи;

7) користувачі системи – фізичні особи, у тому числі уповноважені особи учасників системи, яким в установленому порядку надано відповідні права доступу до даних, інформації та функцій системи;

8) неавторизований користувач системи – користувач системи, що не пройшов авторизацію в системі;

9) профіль у системі – визначений набір даних у системі про конкретний об'єкт (установу, проект, наукову публікацію, об'єкт або елемент дослідницької інфраструктури, науковця, експерта та інших), які пов'язані з ним шляхом використання унікальних ідентифікаторів;

10) система – багатофункціональна інформаційно-комунікаційна система, що забезпечує збір, формування, обробку, збереження, використання даних та інформації про сферу наукової і науково-технічної діяльності України, забезпечує реалізацію функцій її суб'єктів, інформаційну підтримку та супроводження їх діяльності;

11) сторонні інформаційні ресурси – інформаційно-комунікаційні системи, що містять дані, які можуть бути використані для наповнення центральної бази даних системи у разі інтеграції;

12) суб'єкти системи – наукові, науково-дослідні установи та заклади вищої освіти, суб'єкти інноваційної діяльності та інші юридичні особи, діяльність яких пов'язана з проведенням наукових (науково-технічних) робіт та/або інноваційної діяльності;

13) технічний адміністратор системи – юридична особа, завданнями якої є здійснення організаційно-технічних, технічних та інших заходів (у тому числі – заходів безпеки), необхідних для забезпечення сталої роботи системи;

14) учасники системи – власник системи, суб'єкти системи, технічний адміністратор системи;

15) функціональні модулі системи – сукупність програмних засобів, які автоматизують процеси суб'єктів та користувачів системи до рівня операційних процедур (зокрема в кабінеті користувача), забезпечують збір,

формування, зберігання, спільне використання і верифікацію даних, збережених у системі;

16) центральна база даних системи – інформаційно-комунікаційна система, що забезпечує можливості створення, зберігання, перегляду, обміну інформацією, даними та документами між інформаційними ресурсами системи, функціональними модулями системи та базою даних системи.

Інші терміни в цьому Положенні вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про Національну програму інформатизації», «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах», «Про електронні комунікації», «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про захист персональних даних», «Про електронні довірчі послуги», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права».

Мета, завдання, функції та принципи функціонування системи

3. Система функціонує та розвивається з метою збору, формування, збереження, верифікації даних та інформації у сфері наукової і науково-технічної діяльності (далі – сфера науки), забезпечення доступу до них та використання, а також автоматизації процедур та процесів взаємодії суб'єктів та користувачів системи.

4. Завданнями системи є:

1) збір, збереження та оновлення даних, наявних в інформаційних ресурсах системи про сферу науки;

2) забезпечення формування та збереження необхідних даних та інформації;

3) нормалізація схеми бази даних та верифікація даних;

4) автоматизація процесів збору, формування та збереження даних та інформації;

5) автоматизація процесів взаємодії суб'єктів та користувачів системи;

6) спрощення та автоматизація процедур, пов'язаних із заповненням анкет, заявок, звітів та інших документів, пов'язаних із фаховою діяльністю суб'єктів та користувачів системи;

7) спрощення доступу до відкритої інформації про сферу науки;

8) сприяння інтеграції вітчизняного сектору наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок у світовий науковий та європейський дослідницький простір;

9) забезпечення широкого представлення на міжнародному рівні результатів наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності українських вчених;

10) сприяння розробленню скоординованих програм досліджень;

11) сприяння колективному використанню дослідницької інфраструктури та комплексному управлінню науковими результатами.

5. Функціями системи є:

1) інтеграція сторонніх інформаційних ресурсів;

- 2) обробка інформації, що формується у процесі діяльності користувачів системи;
 - 3) систематизація та узагальнення інформації, перетворення її до формату даних, придатного для проведення подальшого аналізу та забезпечення роботи функціональних модулів системи;
 - 4) забезпечення електронної інформаційної взаємодії між суб'єктами та користувачами системи;
 - 5) забезпечення сумісності та електронної взаємодії центральної бази даних з інформаційними ресурсами системи в установленому законодавством порядку;
 - 6) забезпечення захисту даних (у тому числі – персональних) від несанкціонованого доступу, редагування та знищення;
 - 7) забезпечення достовірності та цілісності даних, у тому числі персональних;
 - 8) розмежування прав користувачів системи на внесення, перегляд інформації в центральній базі даних, внесення змін та доповнень до такої інформації (далі - права доступу);
 - 9) надання доступу користувачам системи та стороннім інформаційним ресурсам до інформації, яка міститься у центральній базі даних системи, відповідно до наданих прав доступу;
 - 10) забезпечення можливості реєстрації користувачів у центральній базі даних, у тому числі з використанням засобів електронної ідентифікації, а також інших засобів ідентифікації, які дають змогу однозначно встановлювати особу;
 - 11) забезпечення можливості пошуку та перегляду інформації в центральній базі даних відповідно до прав доступу користувача;
 - 12) виконання інших функцій, визначених Порядком роботи системи.
6. Принципи функціонування системи: науковість, гуманізм, демократія, органічне поєднання освітньої, наукової та інноваційної діяльності.

Загальні засади роботи та використання системи

7. Власником системи, а також володільцем інформації, що сформована і збережена у центральній базі даних системи є держава в особі МОН.
8. Власник системи:
 - 1) приймає управлінські рішення стосовно подальшого розвитку та вдосконалення системи;
 - 2) забезпечує розроблення та прийняття нормативно-правових актів щодо роботи системи, в тому числі щодо порядку обміну інформацією із сторонніми інформаційними ресурсами;
 - 3) затверджує Порядок роботи системи;
 - 4) затверджує Інструкцію з використання системи;
 - 5) здійснює методичне та методологічне забезпечення роботи системи;

б) сприяє інтеграції сторонніх інформаційних ресурсів до системи.

9. Володільцями інформації, яка імпортована з інформаційних ресурсів системи, є власники відповідних інформаційних ресурсів системи.

10. Власник інформаційного ресурсу системи за власним бажанням може передати права володіння інформацією власнику системи.

11. Технічний адміністратор системи та держатель системи визначається її власником відповідно до вимог, зазначених у Порядку роботи системи.

12. Для забезпечення належної роботи системи власник системи розробляє та видає відповідні нормативно-правові акти.

13. Система має офіційний веб-ресурс, розміщений за адресою <https://nauka.gov.ua/>.

14. Доступ користувачів системи до даних та інформації, що в ній міститься, здійснюється через офіційний веб-ресурс системи.

15. Обмін інформацією між системою та інформаційними ресурсами системи здійснюється, зокрема, через прикладний програмний інтерфейс та/або систему електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів, усі складові якої мають комплексну систему захисту інформації з підтвердженою відповідністю, крім випадків, визначених законом, у встановленому законодавством порядку.

16. Процеси формування, завантаження, редагування, обробки, збереження та видалення інформації в системі, а також інформування авторизованого користувача системи про надання чи припинення доступу до системи або її структурних складових, визначаються Порядком роботи системи.

17. Права та обов'язки учасників системи, користувачів системи та власників інформаційних ресурсів системи визначаються Порядком роботи системи.

Структура Системи

18. Система структурно та функціонально складається з програмно-апаратного комплексу, у тому числі з центральної бази даних, інформаційних ресурсів системи та функціональних модулів системи, між якими здійснюється автоматизований обмін інформацією.

19. До функціональних модулів системи належать:

1) модуль веб-ресурсу системи;

2) модуль наповнення профілів системи;

3) модуль розширеного пошуку;

4) модуль адміністрування системи;

5) модуль кабінету користувача системи;

б) модуль проведення процедури реєстрації наукових установ, яким надається підтримка держави;

- 7) модуль проведення процедури реєстрації наукових об'єктів, що становлять національне надбання;
- 8) модуль процедури ведення Реєстру дослідницьких інфраструктур;
- 9) модуль проведення процедури державної акредитації фізичних та юридичних осіб на право проведення наукової і науково-технічної експертизи;
- 10) модуль проведення процедури державної реєстрації технологічних парків;
- 11) модуль проведення процедури формування реєстру наукових парків;
- 12) модуль електронних каталогів наукових бібліотек;
- 13) модуль проведення процедури атестації наукових працівників;
- 14) модуль проведення процедури державної атестації наукових установ та закладів вищої освіти в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності;
- 15) модуль проведення конкурсів наукових проектів у межах державних, галузевих та науково-технічних програм;
- 16) модуль проведення процедури реєстрації фахових видань;
- 17) модуль оновлення центральної бази даних системи;
- 18) модуль єдиної авторизації в українських наукових системах;
- 19) модуль програмного інтерфейсу для надання даних стороннім системам;
- 20) модуль комунікаційної платформи «Наука і бізнес»;
- 21) модуль проведення процедури реєстрації наукових та науково-практичних заходів;
- 22) модуль порядку проведення реєстрації наукових установ, яким надається статус національних наукових центрів;
- 23) інші системи, реєстри та сторонні інформаційні ресурси, створені суб'єктами системи в межах реалізації своїх повноважень (у разі їх інтеграції до системи).

20. Порядки роботи окремих функціональних модулів системи визначаються Порядком роботи системи.

21. Комплексні системи захисту інформації забезпечують захист інформації в системі шляхом здійснення комплексу технічних, криптографічних, організаційних та інших заходів із використанням засобів захисту інформації, спрямованих на недопущення блокування доступу до інформації, несанкціонованого ознайомлення з нею та/або її модифікації.

22. Доступ до відкритої інформації системи реалізується на офіційному веб-ресурсі системи без авторизації користувача.

23. Користувачі системи зобов'язані дотримуватися визначеного Порядку роботи системи та використовувати отриману інформацію відповідно до законодавства.

Припинення доступу до системи

24. Рішення про припинення доступу до системи або її структурних складових приймає технічний адміністратор системи у разі наявності хоча б однієї з таких підстав:

1) за власної ініціативи суб'єкта системи, власника інформаційних ресурсів системи або користувача системи відповідно до Порядку роботи системи;

2) порушення вимог щодо забезпечення захисту інформації, у тому числі щодо забезпечення цілісності, доступності, конфіденційності та розмежування доступу до даних, внесених до системи;

3) встановлення Держспецзв'язку порушення вимог законодавства щодо криптографічного та технічного захисту інформації;

4) надання недостовірної інформації або надання інформації, що порушує вимоги законодавства;

5) виявлення несанкціонованого доступу до системи;

6) порушення правил використання системи, визначених у Порядку роботи системи;

7) порушення правил використання системи, визначених в інструкції з використання системи;

8) порушення вимог законодавства, пов'язаних із використанням системи.

25. Припинення доступу до системи може відбуватися шляхом припинення доступу до функціональних модулів системи, безпосередньо центральної бази даних системи та інших складових програмно-апаратного комплексу системи.

26. У разі припинення доступу до системи такий доступ відновлюється технічним адміністратором системи після усунення причин, які призвели до припинення доступу.

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 27 вересня 2022 р. № 1067

ПЕРЕЛІК
пріоритетних інформаційних ресурсів Національної електронної
науково-інформаційної системи

Інформаційні ресурси системи	Суб'єкти системи
Відомості, що містить:	
1) Єдина державна електронна база з питань освіти	Державне підприємство «Інфоресурс»
2) Національний репозитарій академічних текстів	УкрІНТЕІ
3) Відкритий український індекс наукового цитування OUCI	Державна науково-технічна бібліотека України
4) Державний реєстр наукових установ, яким надається підтримка держави	МОН
5) Державний реєстр наукових об'єктів, що становлять національне надбання	МОН
6) Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань	Мін'юст
7) ORCID (Open Researcher and Contributor ID)	ORCID
8) DOI register (Digital Object Identifier)	CROSSREF
9) ROR (Research Organization Registry)	Координатор California Digital Library
10) система Державної атестації наукових установ	УкрІНТЕІ
11) система Державної атестації закладів вищої освіти в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності	МОН
12) система державної реєстрації та обліку відкритих науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій	УкрІНТЕІ
13) Державний реєстр України винаходів	Національний орган інтелектуальної власності (Укрпатент)
14) Державний реєстр свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір	Національний орган інтелектуальної власності (Укрпатент)
15) Державний реєстр України корисних моделей	Національний орган інтелектуальної власності (Укрпатент)
16) електронна система реєстрації технологій	УкрІНТЕІ

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**ПОСТАНОВА**

м. Київ

17.03.2022

№ 77

**Про організацію роботи установ,
організацій та підприємств НАН України
в умовах воєнного стану**

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 в Україні введено воєнний стан із 24 лютого 2022 року.

Правові засади діяльності установ, організацій та підприємств, гарантії прав і свобод людини й громадянина, права і законні інтереси юридичних осіб в умовах воєнного стану визначаються Законом України «Про правовий режим воєнного стану».

З метою забезпечення діяльності установ, організацій і підприємств НАН України в умовах воєнного стану Президією НАН України оперативно прийнято низку рішень. Зокрема, розпорядженням Президії НАН України від 24.02.2022 № 143 «Про роботу установ, організацій і підприємств НАН України в умовах воєнного стану в Україні» визначено першочергові заходи з забезпечення функціонування об'єктів інфраструктури, переведення працівників на дистанційний режим роботи. На виконання цього розпорядження керівниками установ та організацій Академії вжито заходів щодо встановлення зв'язків з працівниками та залежно від конкретних умов переведення їх на дистанційну роботу або оголошення простою, надання відпусток на час воєнного стану, нарахування заробітної плати. Розпорядженням Президії НАН України від 24.02.2022 № 142 створено Комісію з питань надзвичайних ситуацій Президії НАН України. Відповідно до розпорядження Президії НАН України від 03.03.2022 № 144 «Про збереження документації» керівники установ, організацій та підприємств НАН України мають забезпечити безумовне збереження усіх кадрових та бухгалтерських документів щодо особового складу з метою вирішення у подальшому питань пенсійного забезпечення працівників тощо. Згідно з розпорядженням Президії НАН України від 03.03.2022 № 145 «Про відтермінування виборів керівників наукових установ НАН України» проведення усіх раніше оголошених виборів керівників наукових установ НАН України відтерміновано до скасування в Україні воєнного стану.

Бойові дії на території України суттєво ускладнюють діяльність установ, організацій і підприємств НАН України. Окремі з них опинилися на територіях, захоплених російськими загарбниками. Зазнали пошкоджень об'єкти наукової інфраструктури, зокрема інститутів, розташованих у Києві,

Харкові, Сумах. Значна кількість працівників Академії змушена евакуйовуватися у пошуках безпечного місцезнаходження.

Рішенням Ради національної безпеки і оборони України уведено в дію в повному обсязі План оборони України, складовою якого є План забезпечення економічної безпеки, протидії економічному тиску та підтримання санкційного режиму під час оборони держави (далі – План). На виконання зазначеного Плану та з метою підготовки матеріалів для розгляду в міжнародних судах передбачено проведення аналізу завданих збитків суб'єктів господарювання державного сектору економіки внаслідок російської агресії.

Президія Національної академії наук України постановляє:

1. Керівникам установ, організацій та підприємств НАН України (далі – організації НАН України) забезпечити:

1.1. Стабільну роботу організацій в умовах воєнного стану.

1.2. Перегляд тематики досліджень, забезпечення їх реальними матеріально-технічними, кадровими ресурсами з метою коригування тематики відповідно до можливостей її виконання в умовах воєнного стану, а також розширення обсягів досліджень, спрямованих на науково -технічне забезпечення потреб оборони.

1.3. Належне оформлення трудових відносин з працівниками (організація дистанційної роботи, надання щорічних відпусток, оголошення простою тощо) на період воєнного стану.

При цьому врахувати, що:

- чинне законодавство України не містить застережень щодо територіального розміщення робочого місця працівника при виконанні ним роботи дистанційно;

- зупинення роботи, викликане відсутністю організаційних або технічних умов, необхідних для виконання роботи, невідвратною силою або іншими обставинами, зокрема у разі, якщо з об'єктивних причин неможливо організувати працівнику або в подальшому виконувати ним роботу у дистанційному режимі, слід розглядати як простій (стаття 34 Кодексу законів про працю України);

- відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 07.03.2022 № 221 керівникам державних органів, підприємств, установ та організацій, що фінансуються або дотуються з бюджету, до припинення чи скасування воєнного стану в Україні в межах фонду заробітної плати, передбаченого у кошторисі, надано право самостійно визначати розмір оплати часу простою працівників, але не нижче від двох третин тарифної ставки встановленого працівникові тарифного розряду (посадового окладу);

- 15 березня 2022 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану», який встановлює нові правила організації трудових відносин в умовах воєнного стану усіх підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності,

виду діяльності і галузевої належності, а також осіб, які працюють за трудовим договором з фізичними особами.

1.4. Облік робочого часу та моніторинг результатів роботи працівників, зокрема тих, які виконують роботу дистанційно, у будь-який доступний спосіб, у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

1.5. Спільно з головними бухгалтерами організацій НАН України вчасну виплату працівникам заробітної плати.

1.6. Збереження особливо цінного майна, наукових об'єктів, що становлять національне надбання, та інших об'єктів майнового комплексу НАН України, за можливості переміщення їх у безпечні місця. Опрацювати питання щодо встановлення в межах, визначених на 2022 рік обсягів фінансування, стимулюючих надбавок працівникам за додаткові обсяги робіт із забезпечення охорони об'єктів нерухомого майна установи, функціонування службових приміщень на період простою. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 31.01.2001 № 74 «Про умови оплати праці працівникам науково-дослідних установ та організацій» таким працівникам можуть надаватися стимулюючі надбавки в межах фонду заробітної плати, затвердженого у кошторисі. До таких надбавок відносяться: надбавка за високі досягнення у праці, за виконання особливо важливої роботи (на термін її виконання), за складність і напруженість.

1.7. Опрацювання питання формування кадрового резерву для заміщення посад мобілізованих працівників.

1.8. Режим максимального сприяння розміщенню та облаштуванню евакуйованих із зон бойових дій працівників НАН України.

1.9. Щотижневе (до середини поточного тижня) надання до Управління справами НАН України (e-mail:klochkoval@nas.gov.ua) інформації щодо стану діяльності організацій в умовах російської агресії за формою, встановленою Мінекономіки України (додається).

2. Керівники установ НАН України в період дії воєнного стану мають право самостійно приймати рішення з кадрових питань, які згідно з чинним порядком підлягають затвердженню (погодженню) Президією НАН України, Бюро Президії НАН України, бюро відповідних відділень НАН України, з наступним поданням на затвердження (погодження) в установленому порядку.

3. Відділенням НАН України та Науково-організаційному відділу Президії НАН України опрацювати питання тимчасового переміщення установ, організацій та підприємств НАН України, які входять до складу відділень або підпорядковані Президії НАН України і знаходяться у зоні активних бойових дій, та надати Президії НАН України відповідні пропозиції з урахуванням започаткованої для цього державної програми щодо тимчасового переміщення підприємств з постраждалих регіонів.

Забезпечити систематичне надання установами до Пресслужби НАН України інформації про важливі події й роботу з підвищення

обороздатності та безпеки держави, допомогу Збройним Силам України і територіальній обороні, волонтерську діяльність, а також про розробки для вирішення найактуальніших загальнодержавних проблем.

4. Управлінню справами НАН України:

4.1 З метою забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави України до 15.04.2022 організувати проведення попередньої оперативної оцінки збитків, завданих майну НАН України та її організацій у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації;

4.2. Щотижнево кожної п'ятниці надавати у встановленому порядку Мінекономіки України зведену інформацію про стан діяльності організацій НАН України в умовах російської агресії.

5. Відділу фінансово-економічного забезпечення діяльності НАН України й Відділу бухгалтерського обліку та звітності НАН України перебувати на постійному зв'язку з Міністерством фінансів України і Державною казначейською службою України та вживати необхідних заходів для стабільного фінансування діяльності наукових установ НАН України в умовах воєнного стану в Україні.

6. Науково-організаційному відділу Президії НАН України:

- терміново підготувати та внести на розгляд Президії НАН України зміни до Положення про цільові програми наукових досліджень НАН України і цільові наукові (науково-технічні) проекти НАН України, затвердженого постановою Президії НАН України від 19.12.2018 № 340 (зі змінами), щодо спрощення на період воєнного стану процедур конкурсів та затвердження проектів цільових програм наукових досліджень і цільових наукових (науково-технічних) проектів, а також можливості подання проектів договорів на виконання науково-дослідних робіт за цими програмами і проектами в електронній формі;

- спільно з Пресслужбою НАН України забезпечити оперативне розміщення на сайті НАН України інформації та нормативно-правових документів стосовно організації діяльності установ, організацій та підприємств НАН України в умовах воєнного стану.

7. Керівникам структурних підрозділів апарату Президії НАН України забезпечити надання методично-консультаційної допомоги установам, організаціям та підприємствам НАН України з питань організації роботи в умовах воєнного стану. Відділу науково-правового забезпечення діяльності НАН України оперативно інформувати установи, організації та підприємства НАН України про зміни в законодавстві з наданням за необхідності відповідних роз'яснень.

8. Встановити, що на період воєнного стану:

8.1. У разі неможливості проведення засідання вченої (науково-технічної) ради організації НАН України у період воєнного стану її керівник має право самостійно визначати порядок висунення від такої організації кандидатур молодих вчених на здобуття стипендій НАН України і

президента НАН України та атестації стипендіатів. Документи про висунення кандидатур молодих вчених на здобуття стипендій НАН України і президента НАН України та звіти про досягнуті стипендіатом результати подаються в електронній формі з подальшим наданням їх у паперовій формі після припинення чи скасування воєнного стану.

8.2. У разі неможливості своєчасного оформлення договорів на виконання конкурсних науково-дослідних робіт молодих вчених НАН України та грантів НАН України дослідницьким лабораторіям/групам молодих вчених НАН України у паперовій формі такі договори укладаються шляхом використання системи РІТ НОД НАН України з подальшим їх оформленням у паперовій формі.

9. Організацію та контроль виконанням цієї постанови покласти на віцепрезидента НАН України академіка НАН України В. Л. Богданова.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Анатолій Загородній

В. о. головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України

Вячеслав Богданов

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**ПОСТАНОВА**

м. Київ

17.03.2022

№ 79

**Про міжнародну діяльність НАН України
в умовах воєнного стану**

Від самого початку безпрецедентної агресії Російської Федерації проти незалежної України іноземні та міжнародні наукові організації засуджують дії російської армії та висловлюють моральну підтримку й солідарність з усім народом України та його науковою спільнотою. Листи підтримки надійшли до НАН України від академій наук, провідних наукових організацій, колективів та окремих учених Австрії, Азербайджану, Греції, Данії, Естонії, Іспанії, Латвії, Литви, Молдови, Німеччини, Польщі, Румунії, Словаччини, США, Франції, Хорватії, Чехії, Чорногорії, Японії, а також міжнародних організацій – Всеєвропейської федерації академій наук (ALLEA), Міжнародного науково-технічного союзу провінції Гуандун (Китай), Європейського фізичного товариства, Європейського товариства з вивчення англійської мови, Асоціації європейських товариств операційних досліджень (EURO), Освітнього фонду прикладної надпровідності.

Спільну заяву на підтримку українського народу та його дослідницької спільноти зробили національні академії наук країн-членів Великої сімки (G7). Представники брюссельських офісів 10 країн ЄС по зв'язках з дослідженнями та інноваціями при Європейській комісії виступили зі спільною заявою щодо рішучого засудження агресії Росії та закликом запобігти руйнуванню української дослідницької інфраструктури, яка є невід'ємною складовою Європейського дослідницького простору.

Відкритий лист на підтримку українського народу та вільної незалежної держави України перед лицем російської агресії, ініційований лауреатом Нобелівської премії в галузі хімії Роалдом Гоффманом, уродженцем м.Золочів Львівської області, підписали вже понад дві сотні нобелівських лауреатів, які активно підтримують Україну і вимагають негайної зупинки злочинної російської агресії.

Підтримуючи боротьбу українського народу проти вторгнення російських військ, руйнування інфраструктури та знищення цивільного населення, низка міжнародних організацій згортає співробітництво з державними організаціями та науковими колективами Російської Федерації, зокрема в проєктах рамкових програм Європейської комісії. Центр космічних досліджень Польської академії наук припинив надавати дані вимірювань

російських супутників ГЛОНАСС та закликав підписати петицію про відключення даних калібрування ГЛОНАСС. Європейська організація з ядерних досліджень (CERN) призупинила для Росії статус країни-спостерігача та згорнула співпрацю з її науковими колективами; ті самі кроки зробив Національний центр наукових досліджень Франції (CNRS). Всеєвропейська федерація академій наук (ALLEA) тимчасово виключила із свого складу Російську академію наук та Національну академію наук Білорусі.

На знак протесту проти воєнної агресії з боку РФ вчені НАН України вийшли зі складу редколегій російських журналів та інших російських видань і припинили з ними будь-яку співпрацю, а українські наукові журнали та видавництва виключили зі складу своїх редколегій усіх російських науковців. Українські вчені, які є іноземними членами Російської академії наук, заявили про вихід з її складу.

Світові наукові спільноти, окремі науковці різних країн світу не лише рішуче засуджують криваву війну, розв'язану Російською Федерацією проти України та її народу, але й об'єднують свої зусилля для допомоги тим, хто вимушений тимчасово залишити своє житло та емігрувати за межі України. Ініціатива щодо надання підтримки вимушено переміщеним українським науковцям координується університетом Латвії, Польською академією наук, Інститутом Макса Планка та Лейденським університетом за підтримки різних фондів, зокрема й Європейської комісії, за проектом #ScienceForUkraine. Шведський фонд стратегічних досліджень задекларував підтримку українських науковців індивідуальними грантами на суму 30 мільйонів шведських крон, Фонд Александра Гумбольдта розширює можливості для українських учених, Міністерство вищої освіти досліджень та інновацій Франції виділило додаткові кошти для французьких наукових центрів, які готові прийняти українських біженців з дослідницької сфери, в рамках програми Пауза (Pause). Спеціальні програми для українських дослідників запровадили академії наук Австрії, Ізраїлю, Польщі. Спеціальні стипендії для українців передбачені державним науково-дослідним інститутом Academia Sinica (AS) на Тайвані. Низка закордонних лабораторій та університетів готові включити на тимчасовій основі українських науковців до своїх проєктів та науково-дослідних груп.

Водночас широка міжнародна компанія з підтримки науковців України шляхом надання їм можливостей працевлаштування за фахом в інших країнах пов'язана із певною загрозою нової хвилі наукової еміграції, зокрема посилення виїзду за кордон талановитої наукової молоді. Тому віддаючи належне колегіальній солідарності й підтримці наших учених з боку зарубіжних наукових осередків, залишаючись глибоко вдячними світовій науковій спільноті за підтримку, ми розглядаємо розширення діяльності наших науковців за рубежем як тимчасове явище, викликане умовами воєнного стану і сподіваємося на відновлення нормального наукового процесу.

З метою організації міжнародної діяльності НАН України, її установ та організацій в умовах воєнного стану, запобігання незворотним втратам у науковій сфері Президія Національної академії науки України постановляє:

1. Взяти до відома інформацію про широку підтримку міжнародною науковою спільнотою українських науковців та України в цілому в її опорі російській військовій агресії.

2. Висловити глибоку вдячність міжнародним організаціям, академіям наук та іноземним науковим центрам, окремим вченим за підтримку України, Національної академії наук України та її установ і співробітників.

3. Визначити основними напрямками міжнародної наукової діяльності НАН України в умовах воєнного стану:

- широке інформування з боку НАН України, її установ та окремих науковців зарубіжної наукової громадськості про воєнну агресію з боку Російської Федерації, про повномасштабні військові дії, обстріли мирних міст, вбивство цивільних громадян, дітей, руйнування промислових об'єктів, цивільної інфраструктури, зокрема дослідницької, наукових установ і освітніх закладів, закладів охорони здоров'я тощо;

- підготовку звернень до закордонних і міжнародних наукових організацій, членами яких є НАН України та її установи, здійснення інших форм наукової дипломатії, спрямованої на засудження з боку міжнародних організацій та зарубіжної громадськості російської військової агресії, підготовки звернень щодо припинення бойових дій, уведення над Україною режиму «закритого неба», проведення мирних переговорів;

- підготовку спільно з Міністерством закордонних справ України звернень до міжнародних наукових організацій щодо виключення з їхнього складу (чи призупинення членства) наукових організацій Російської Федерації й припинення будь-якої співпраці з російськими науковими організаціями;

- припинення будь-яких форм співробітництва НАН України з російськими науковими організаціями й російськими вченими і тими міжнародними науковими організаціями, які фактично знаходяться під контролем Росії;

- перегляд підходів до формату участі НАН України та її установ у тих міжнародних наукових організаціях, які принципово не засудили російську військову агресію, або форми оцінки ситуації з боку яких відтворюють російські наративи;

- цілеспрямована діяльність із залучення підтримки установам і науковцям НАН України з боку міжнародних та зарубіжних організацій у вигляді надання грантів на виконання досліджень, коштів на утримання і відновлення наукової інфраструктури, гуманітарної допомоги українським вченим та їх родинам.

4. Враховуючи скрутне фінансове становище України під час воєнного стану, нестабільність обмінного курсу й необхідність перегляду можливостей співпраці у зв'язку з позицією певних організацій, призупинити на період

воєнного стану сплату членських внесків НАН України та її установ до міжнародних наукових організацій.

5. Схвалити звернення НАН України до іноземних членів НАН України (додається) і доручити Відділу міжнародних зв'язків НАН України забезпечити його термінове надсилання.

6. Голові Благодійного фонду імені Бориса Патона академіку НАН України А. Г. Наумовцю спільно з Науково-організаційним відділом Президії НАН України та Відділом міжнародних зв'язків НАН України організувати підготовку відповідних листів-закликів до національних академій наук, інших закордонних й міжнародних наукових організацій з проханням про надання благодійної допомоги співробітникам НАН України та її установ, а також забезпечити використання фонду для отримання і розподілу такої допомоги.

7. З метою врегулювання взаємовідносин з Міжнародною асоціацією академій наук (МААН):

- схвалити звернення НАН України до керівництва МААН (додається) та доручити Науково-організаційному відділу Президії НАН України забезпечити його термінове надсилання до штаб-квартири МААН;

- у випадку відсутності належної реакції з боку керівництва МААН на зазначене звернення розглянути питання про призупинення участі НАН України у діяльності МААН;

- звернутися до Національної академії аграрних наук України щодо розгляду питання про подальшу участь цієї академії як асоційованого члена МААН.

8. Віцепрезиденту НАН України академіку НАН України С. І. Пирожкову спільно з Відділом міжнародних зв'язків НАН України та Науково-організаційним відділом Президії НАН України у тижневий термін підготувати на розгляд Президії НАН України пропозиції щодо призупинення участі НАН України в тих міжнародних наукових організаціях та співпраці з тими зарубіжними академіями наук й науковими центрами, які не засуджують агресію Російської Федерації проти України або форми оцінки ситуації з боку яких відтворюють російські наративи.

9. Відділенням НАН України, установам НАН України, керівникам спільних з іноземними партнерами лабораторій, груп та проєктів:

- опрацювати питання щодо можливості створення тимчасових наукових колективів на базі закордонних університетів або наукових центрів із залученням науковців НАН України, які вимушено перебувають за кордоном;

- закликати науковців установ НАН України в цей винятково складний для країни та її науки час докласти всіх зусиль для продовження виконання наукових досліджень в Україні, зокрема за необхідності використовувати можливості переміщення до більш безпечних Західних регіонів України та виконання робіт у дистанційному режимі або з використанням наукової

інфраструктури установ НАН України, розташованих у Львові, Ужгороді та Чернівцях.

10. Установам НАН України, які представляють Україну в міжнародних фахових організаціях як національні членські організації, вченим Академії, які є членами зарубіжних академій наук, активізувати співпрацю щодо підготовки такими організаціями звернень, заяв, декларацій тощо із засудженням російської агресії й закликами до миру, запровадження окремих програм підтримки науковців України.

11. Керівникам наукових установ НАН України, які виконують зовнішньоекономічні контракти, за необхідності поінформувати партнерів про неможливість гарантованого виконання зобов'язань за контрактами в повному обсязі в зв'язку з воєнною агресією Російської Федерації проти України.

12. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на віцепрезидента НАН України академіка НАН України С. І. Пирожкова.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Анатолій Загородній

В. о. головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України

Вячеслав Богданов

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**ПОСТАНОВА**

м. Київ

23.03.2022

№ 89

**Про науково-видавничу діяльність
НАН України в нових умовах**

Через зміни умов організації співпраці з міжнародними організаціями внаслідок повномасштабного вторгнення РФ на територію України, а також зміни в організації роботи наукометричної бази даних Web of Science Core Collection з науковими виданнями і видавцями постала нагальна необхідність у визначенні для НАН України єдиного видавця наукових періодичних видань. Насамперед тих, підготовка та/або випуск яких здійснюються у межах Програми підтримки журналів НАН України.

По-перше, форс-мажорні обставини, що склались, спонукають до ухвалення консолідованих рішень та зосередження ресурсів і зусиль задля підвищення ефективності праці.

По-друге, відомі світові агрегатори наукової інформації акцентують увагу на співпраці з професійними видавцями, здатними забезпечити такий рівень підготовки наукової видавничої продукції, який відповідає ініціативі відкритої науки та вимогам щодо відкритого доступу.

Зараз Видавничий дім «Академперіодика» НАН України налагодив комунікацію з більшістю наукових журналів, випуск і підготовка яких передбачені планом 2022 року, й здійснює виготовлення оригінал-макетів і забезпечення індексами doi цих видань. Організовано збереження повного архіву видавництва, включно із новими періодичними й книжковими виданнями, у кількох непов'язаних копіях.

Затверджена розпорядженням Президії НАН України від 16.09.2021 № 462 Цільова комплексна програма «Наукові основи функціонування та забезпечення умов розвитку науково-видавничого комплексу НАН України» (2021–2025) декларує як мету отримання нової якості наукового видавничого продукту на його шляху до споживача. Для цього, зокрема, Видавничий дім «Академперіодика» НАН України вже зареєструвався як видавець наукової періодики на відповідному порталі Web of Science і отримав підтвердження від бази щодо можливості подання наукової видавничої продукції до розгляду для індексування.

З метою забезпечення ефективного виконання Програми підтримки журналів НАН України Президія НАН України постановляє:

1. Науково-організаційному відділу Президії НАН України та Науково-видавничій раді НАН України підготувати й затвердити у встановленому порядку постанову Президії НАН України про визначення Видавничого дому

«Академперіодика» НАН України видавцем наукових періодичних видань НАН України:

– передбачити у структурі Видавничого дому «Академперіодика» створення Центру перекладів академічної періодики, зокрема періодичних видань, що перевидаються закордонними видавцями;

– з метою забезпечення невідкладних заходів зі збереження та розвитку науково-видавничої діяльності НАН України збільшити фінансування Цільової комплексної програми «Наукові основи функціонування та забезпечення умов розвитку науково-видавничого комплексу НАН України» (2021–2025) на 2 млн.грн.;

– доручити Видавничому дому «Академперіодика» підготувати проєкт програми відновлення та забезпечення розвитку науково-видавничої діяльності НАН України з підготовки та випуску періодичних видань НАН України.

2. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України та Науково-видавничу раду НАН України.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Анатолій Загородній

В. о. головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України

Вячеслав Богданов

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**ПОСТАНОВА**

м. Київ

23.03.2022

№ 86

**Про вихід Національної академії наук України
зі складу Міжнародної асоціації академії наук**

Національна академія наук України та її президент – видатний вчений та організатор науки академік НАН України Б. Є.Патон – у 1993 р. ініціювали створення Міжнародної асоціації академії наук (далі – МААН, Асоціація). Протягом 23 років штаб-квартира організації розташовувалась у Києві, а її президентом був академік НАН України Б. Є.Патон, який багато зробив за роки своєї роботи для становлення та розвитку Асоціації, а також збереження взаємовигідного наукового співробітництва.

Від моменту створення МААН у центрі її уваги постійно перебували питання відновлення та поглиблення зв'язків між вченими, збереження, розвитку, ефективної підтримки наукового потенціалу академії наук та організацій, що увійшли до неї, інтеграції науки і освіти, підготовки наукових кадрів, створення умов для використання наукових досягнень й збільшення внеску науки у соціально-економічний розвиток своїх держав.

Найважливішим принципом, що закладався під час створення МААН, був і є принцип забезпечення миру та взаєморозуміння між країнами шляхом розвитку наукового співробітництва.

МААН отримала заслужене визнання у світі. Про це свідчили плідні з 2003 р. партнерські відносини Асоціації з ЮНЕСКО.

МААН за керівництва академіка НАН України Б. Є.Патона неодноразово реагувала у своїх зверненнях з приводу будь-яких проблем розвитку науки у країнах – членах МААН, зокрема зверталася з листами проти невваженої реорганізації НАН Республіки Казахстан, НАН Грузії, РАН.

У 2017 році керівником МААН було обрано голову Президії НАН Білорусі академіка НАН Білорусі В. Г. Гусакова, а НАН Білорусі почала виконувати функції базової академії наук в організаційному та методичному супроводі МААН.

17 березня 2022 року на засіданні Президії НАН України було розглянуто та схвалено звернення НАН України до керівництва Міжнародної асоціації академії наук із закликом чітко висловити свою позицію і засудити нічим не спровоковану військову агресію Російської Федерації проти України.

У своїй відповіді МААН фактично дистанціювалася від будь-якого засудження дій російського агресора. Асоціація ніяк не відреагувала на

бомбардування мирних міст та руйнування цивільної, зокрема наукової, інфраструктури, не виказала жодної підтримки на адресу Національної академії наук України, наших громадян та нашої держави. Така позиція МААН докорінно відрізняється від позиції величезної кількості міжнародних наукових організацій, об'єднань, дослідницьких центрів, зарубіжних академій наук, окремих учених та просто людей доброї волі, які засудили російську військову агресію проти мирної країни й висловили свою підтримку Національній академії наук України та всьому українському народу.

Президія НАН України постановляє:

1. Вийти зі складу Міжнародної асоціації академій наук, зважаючи на її позицію щодо військової агресії Росії проти України.

2. Науково-організаційному відділу Президії НАН України спільно з Відділом міжнародних зв'язків НАН України в триденний строк підготувати:

2.1. Проекти листів НАН України до Міжнародної асоціації академій наук та повноправних членів Асоціації про вихід Національної академії наук України зі складу МААН.

2.2. Проект листа до ЮНЕСКО з викладенням ситуації, що склалася в МААН, враховуючи, що МААН має статус неурядової організації – офіційного партнера ЮНЕСКО з консультативним статусом.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на в. о. головного вченого секретаря НАН України академіка НАН України В. Л. Богданова та Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Анатолій Загородній

В. о. головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України

Вячеслав Богданов

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**ПОСТАНОВА**

м. Київ

13.04.2022

№ 115

Про припинення дії Угоди про наукове співробітництво між НАН України і НАН Білорусі та прямих двосторонніх договорів з установами та організаціями Республіки Білорусь

9 квітня 2022 року Кабінет Міністрів України прийняв рішення про припинення дії міжнародних договорів у галузі освіти та науки з Республікою Білорусь та ухвалив відповідну постанову під час засідання Уряду. Згідно з цією постановою денонсовано, зокрема, міждержавні угоди про взаємне визнання й еквівалентність документів про освіту та вчені звання, співпрацю в галузі атестації наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, а також Договір між Урядом України та Урядом Республіки Білорусь про співпрацю в галузі науки та технологій.

Таке рішення викликано політикою Республіки Білорусь, яка підтримала безпрецедентну широкомасштабну агресію РФ проти України.

Президія НАН України постановляє:

1. Припинити дію Угоди про наукове співробітництво між Національною академією наук України і Національною академією наук Білорусі від 21.07.2017.

2. Установам та організаціям НАН України в найкоротший термін вийти з прямих двосторонніх або багатосторонніх договорів, укладених з установами та організаціями Республіки Білорусь.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на в. о. головного вченого секретаря НАН України академіка НАН України В. Л. Богданова та Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Анатолій Загородній

В. о. головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України

Вячеслав Богданов

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**ПОСТАНОВА**

м. Київ

25.05.2022

№. 165

**Про затвердження оновлених складів
Наукової ради з проблем «Інформація.
Мова. Інтелект» при Президії НАН України
та Українського комітету
Міжнародної асоціації з дослідження
і поширення слов'янської культури**

Відповідно до розпорядження Президії НАН України від 25.11.2021 № 618 «Про забезпечення виконання п.4.6 Плану заходів з реалізації Концепції розвитку Національної академії наук України на 2021–2025 роки» Секція суспільних і гуманітарних наук НАН України підготувала оновлені склади Наукової ради з проблем «Інформація. Мова. Інтелект» і Українського комітету Міжнародної асоціації з дослідження і поширення слов'янської культури.

Президія НАН України постановляє:

1. Затвердити оновлені персональні склади Наукової ради з проблем «Інформація. Мова. Інтелект» при Президії НАН України та Українського комітету Міжнародної асоціації з дослідження і поширення слов'янської культури, що додаються.

2. Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України продовжити роботу щодо оновлення складу дорадчих консультативних органів при Президії НАН України, зокрема у місячний строк підготувати і подати на розгляд Президії НАН України оновлені персональні склади таких рад і комітетів:

- Інформаційно-бібліотечної ради НАН України;
- Українського міжнародного комітету з питань культури і науки;
- Українського національного комітету з вивчення країн Центральної і Південно-Східної Європи;
- Українського комітету славістів.

3. Визнати такими, що втратили чинність, склад Наукової ради з проблем «Інформація. Мова. Інтелект» та склад Українського комітету

Міжнародної асоціації з дослідження і поширення слов'янської культури, затверджені постановою Президії НАН України від 17.03.2021 № 103.

4. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на віцепрезидента НАН України академіка НАН України С. І. Пирожкова та Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Анатолій Загородній

В. о. головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України

Вчеслав Богданов

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**РОЗПОРЯДЖЕННЯ № 145**

м. Київ

7 березня 2022 р.

**Про припинення співпраці з ученими
Російської Федерації у видавничій сфері**

З огляду на воєнний стан усім науковим установам і науковцям НАН України необхідно негайно:

1) вивести зі складу редакційних колегій усіх вітчизняних наукових періодичних видань НАН України науковців, афілійованих з Російською Федерацією (далі – РФ), а також припинити залучення їх до рецензування матеріалів, наданих до вітчизняних видань;

2) усім вітчизняним науковцям вийти зі складу редакційних колегій наукових періодичних видань РФ, а також припинити рецензування матеріалів, наданих до цих видань;

3) повністю припинити публікацію статей авторів, афілійованих з РФ, у наукових періодичних виданнях НАН України (це стосується і матеріалів, наданих до 24.02.2022);

4) повністю припинити співавторство та рецензування будь-яких видів наукових публікацій, афілійованих з РФ (монографії, збірники наукових праць, енциклопедичні й довідкові видання, доповіді й тези конференцій тощо);

5) не передавати жодних матеріалів до будь-яких агрегаторів наукової інформації РФ, зокрема до Російського індексу наукового цитування (РІНЦ). Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на Науково-організаційний відділ Президії НАН України та Науково-видавничу раду НАН України (академік НАН України Я.С. Яцків).

Підстава: рішення бюро НВР НАН України від 04.03.2022

Президент
Національної академії наук України
академік НАН України

Анатолій Загородній

В. о. головного вченого секретаря
Національної академії наук України
академік НАН України

Вячеслав Богданов

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ**

НАКАЗ

10. 06. 2022 № 194

**Про Експертну раду Міністерства культури та інформаційної політики
України з питань декомунізації та дерусифікації**

Відповідно до пунктів 6 та 14 Положення про Міністерство культури та інформаційної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2019 р. № 885 (із змінами), **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Положення про Експертну раду Міністерства культури та інформаційної політики України з питань декомунізації та дерусифікації, що додається.

2. Контроль за виконанням цього наказу покласти на тимчасово виконуючого обов'язки державного секретаря Лещука Ю. В.

Міністр

О. Ткаченко

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства культури
та інформаційної
політики України
10 червня 2022 року № 194

ПОЛОЖЕННЯ
про Експертну раду Міністерства культури та інформаційної політики
України з питань декомунізації та дерусифікації

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає загальні засади діяльності Експертної ради Міністерства культури та інформаційної політики України з питань декомунізації та дерусифікації (далі – Експертна рада), а також права та обов'язки її членів.
2. Експертна рада є постійно діючим консультативно-дорадчим органом, що утворюється для узагальнення практики, надання рекомендацій та пропозицій з питань декомунізації та дерусифікації.
3. У своїй роботі Експертна рада керується Конституцією України, законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства України та цим Положенням.
4. Рішення про утворення або ліквідацію Експертної ради, її кількісний та персональний склад затверджуються Міністром культури та інформаційної політики України.
5. Основними завданнями Експертної ради є:
узагальнення практики, надання рекомендацій та пропозицій щодо очищення громадського простору від російської імперської та радянської спадщини, що покликана закріплювати в Україні російські пропагандистські наративи;
надання рекомендацій щодо усунення пам'яток та об'єктів топоніміки, що стосуються російської імперської та радянської історії та культури;
визначення шляхів, механізмів та способів вирішення проблемних питань, що пов'язані з декомунізацією та дерусифікацією;
інші питання, пов'язані з декомунізацією та дерусифікацією.
6. Експертна рада має право:
отримувати в установленому порядку від органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій документи та інші матеріали, необхідні для виконання покладених на неї завдань;

утворювати робочі підгрупи (за потреби);

залучати в установленому порядку до роботи Експертної ради провідних вчених, фахівців, незалежних експертів, спеціалістів-консультантів (за їх згодою);

вносити пропозиції керівництву Міністерства культури та інформаційної політики України (далі – МКІП) з питань, що належать до компетенції Експертної ради.

7. До складу Експертної ради входять голова, заступник голови, секретар та члени Експертної ради.

8. До роботи в Експертній раді залучаються представники МКІП, Українського інституту національної пам'яті, представники інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, наукових установ, фахівці інших державних установ, незалежні експерти, фахівці, спеціалісти-консультанти (за їх згодою).

Робота Експертної ради здійснюється на громадських засадах.

9. Головою Експертної ради є Міністр культури та інформаційної політики України.

10. Член Експертної ради має право:

ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд Експертної ради;

заявляти клопотання, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються;

брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування;

викладати письмово окрему думку як додаток до протоколу засідання Експертної ради, що є його невід'ємною частиною;

вносити пропозиції до порядку денного засідання Експертної ради.

11. Член Експертної ради зобов'язаний:

зберігати конфіденційність інформації, що стала йому відома у зв'язку з участю у роботі Експертної ради;

бути об'єктивним та неупередженим під час голосування;

дотримуватися вимог чинного законодавства та вимог цього Положення.

II. Порядок роботи

1. Формою роботи Експертної ради є засідання, яке проводиться за потреби.

Засідання Експертної ради веде її голова, а в разі його відсутності - заступник голови Експертної ради.

Порядок денний, дату, час і місце проведення засідання Експертної ради визначає голова Експертної ради.

2. Засідання Експертної ради вважається правомочним, якщо на ньому присутні більше ніж половина її членів.
Засідання Експертної ради може відбуватись дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій.
3. Пропозиції та рекомендації Експертної ради приймаються відкритим голосуванням простою більшістю голосів від кількості членів, присутніх на засіданні. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос головуючого на засіданні.
4. Рішення Експертної ради оформляється протоколом (у двох примірниках), який підписується головою (головуючим) та секретарем Експертної ради.
5. Експертні пропозиції та інші матеріали, що стосуються розгляду відповідних пропозицій, проектів тощо, є службовою інформацією, яка пов'язана з процесом прийняття рішення.
6. Рішення Експертної ради має рекомендаційний характер.
7. Матеріально-технічне забезпечення засідань Експертної ради здійснюється МКІП.
8. Оприлюднення інформації про роботу Експертної ради здійснюється на офіційному веб-сайті МКІП.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**НАКАЗ**

№ 554 від 15 червня 2022 року

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
14 липня 2022 р. за № 777/38113

**Про затвердження Змін до Регламенту
роботи Національного репозитарію
академічних текстів**

Відповідно до пункту 8 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, пункту 11 Положення про Національний репозитарій академічних текстів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 року № 541, НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Зміни до Регламенту роботи Національного репозитарію академічних текстів, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 04 липня 2018 року № 707, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 липня 2018 року за № 858/32310, що додаються.
2. Директорату цифрової трансформації (Завгородній Д.) забезпечити державну реєстрацію цього наказу в Міністерстві юстиції України у встановленому законодавством порядку.
3. Департаменту забезпечення документообігу, контролю та інформаційних технологій (Єрко І.) зробити відмітку у справах архіву.
4. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
5. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Міністр

С. Шкарлет

ПОГОДЖЕНО:

Заступник Міністра
цифрової трансформації України
Голова Наукового комітету
Національної ради України з питань
розвитку науки і технологій

О. Борняков

О. К. Колежук

Наказ Міністерства освіти і науки України
15 червня 2022 року № 554

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
14 липня 2022 р. за № 777/38113

ЗМІНИ

до Регламенту роботи Національного репозитарію академічних текстів

1. У розділі I:

1) у пункті 2 абзац другий після слів «до реєстру академічних текстів» доповнити словами «, а також академічних текстів в електронній формі та пов'язаних з ними даних, розміщених на умовах відкритого доступу»,».

2. У розділі II:

1) у пункті 1:

- абзац п'ятий після слів «академічних текстів» доповнити словами «, представлених у Національному репозитарії, а також академічних текстів в електронній формі та пов'язаних з ними даних, розміщених на умовах відкритого доступу;»;
- в абзаці тринадцятому після слів «обмежень доступу до них» доповнити словами «відвідувачів та»;

2) у пункті 2:

- слово «відповідає» замінити словами «є відповідальним»;
- після слів «за забезпечення доступу до них» доповнити словами «відвідувачам та»;

3) абзац десятий пункту 4 викласти у такій редакції:

• «доступу до ресурсів Національного репозитарію, зокрема до реєстру академічних текстів, академічних текстів в електронній формі, розміщених у Національному репозитарії на умовах відкритого доступу (включаючи відкриті дисертації та пов'язані з ними дані), спеціальних програмних комплексів (роботів) з метою індексації та аналізу цих текстів (включаючи антиплагіатну перевірку) й поширення відповідної інформації із обов'язковим посиланням на її джерело - офіційний вебпортал Національного репозитарію. Доступ має надаватися на загальних умовах та за єдиними правилами.».

3. У розділі: III

1) пункт 3 після слів «Інституціональні учасники» доповнити словами «в автоматизованому режимі, який забезпечується Розпорядником»,»;

2) у пункті 8:

- речення друге абзацу першого виключити;

- абзац другий після слів «відміткою про дату» доповнити словом «(автоматично)»;

3) доповнити розділ пунктом 8-1 такого змісту:

«8-1. Академічні тексти та пов'язані з ними дані можуть бути відкриті з Національного репозитарію за поданням інституціональних учасників, авторів/власників авторських прав або Розпорядника у разі виявлення фактів порушення прав видавця, авторських прав або встановлення фактів академічної недоброчесності.

Усі запити на відкриття академічних текстів та пов'язаних з ними даних реєструються та розглядаються Розпорядником.

Після відкриття академічного тексту його повнотекстова копія залишається у архіві Національного репозитарію, доступ до неї може бути обмежений відповідно до вимог законодавства.

Описова інформація у реєстрі академічних текстів, з додаванням відмітки про дату та причину відкриття, залишаються доступними для відвідувачів та користувачів Національного репозитарію і не можуть бути вилучені. Якщо підставою відкриття академічного тексту є встановлення фактів академічної недоброчесності, він маркується відповідною поміткою-застереженням і разом із пов'язаними з ним даними залишається доступним для відвідувачів та користувачів Національного репозитарію і не може бути вилучений.»;

4) пункт 9 після слів «Дата надходження академічного тексту до Національного репозитарію фіксується» доповнити словом «автоматично», а також після слів «має бути доступна для всіх» доповнити словами «відвідувачів та».

4. У розділі IV:

1) абзац третій пункту 1 викласти в такій редакції:

- «мають відкритий та безоплатний доступ до реєстру представлених у Національному репозитарії академічних текстів, а також до розміщених на умовах відкритого доступу академічних текстів в електронній формі з можливостями ознайомлення з ними та збереження їх на електронних приладах/носіях (скачування);»;

2) у пункті 2:

абзаци другий та третій викласти у такій редакції:

- «можливість збереження академічних текстів в електронній формі у персональному електронному кабінеті;
- можливість збереження результату простого та деталізованого пошуку академічних текстів у персональному електронному кабінеті;»;

3) пункт 5 викласти у такій редакції:

- «5. Програмне забезпечення Національного репозитарію має унеможливити несанкціоноване зовнішнє копіювання академічних текстів, розміщених у Національному репозитарії на умовах, що не передбачають відкритого доступу, а також обмеження доступу до яких

встановлене законодавством. Такі обмеження не застосовуються до дисертацій та пов'язаних з ними даних.».

5. У тексті Регламенту роботи Національного репозитарію академічних текстів слова «а також їх електронних версій, електронних версій інших академічних текстів», «електронна версія академічних текстів» замінити словами «академічні тексти в електронній формі» у відповідних числах та відмінках.

Генеральний директор
директорату цифрової трансформації

Д. Завгородній

**Рекомендації Міністерства культури та інформаційної
політики України щодо актуалізації бібліотечних фондів
у зв'язку зі збройною агресією російської федерації проти України**

Відповідно до Закону України “Про бібліотеки і бібліотечну справу” (далі – Закон) бібліотека є інформаційним, культурним, освітнім закладом(установою, організацією) або структурним підрозділом, що має упорядкований фонд документів, доступ до інших джерел інформації та головним завданням якого є забезпечення інформаційних, науково-дослідних, освітніх, культурних та інших потреб користувачів бібліотеки.

Частиною другою статті 4 Закону визначено, що держава координує діяльність бібліотек усіх форм власності, регулює діяльність бібліотек, що є в державній і комунальній власності.

Бібліотечні ресурси – упорядковані бібліотечні фонди документів на різних носіях інформації, бази даних, мережні інформаційні ресурси, довідково-пошуковий апарат, матеріально-технічні засоби опрацювання, зберігання та передачі інформації.

Відповідно до статті 11 Закону бібліотеки України є складовою частиною інформаційної системи держави, а бібліотечні ресурси – складовою частиною інформаційних ресурсів держави.

Указом Президента України від 28 грудня 2021 року № 685/2021 уведено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року “Про Стратегію інформаційної безпеки” та затверджено Стратегію інформаційної безпеки.

Стратегією визначено, що основними напрямками забезпечення інформаційної безпеки України є стійкість та взаємодія, для досягнення яких необхідним є виконання певних стратегічних цілей та завдань. Зокрема, досягнення стратегічної цілі 7. “Розвиток інформаційного суспільства та підвищення рівня культури діалогу” здійснюватиметься шляхом виконання завдань, одним з яких є стимулювання інновацій та забезпечення всебічного розвитку й захисту національної інформаційної інфраструктури, зокрема її телекомунікаційної складової, як сукупності різноманітних інформаційних (автоматизованих) систем, інформаційних ресурсів, телекомунікаційних (електронних комунікаційних) мереж, засобів комунікацій і управління інформаційними потоками, а також організаційно-технічних структур, механізмів, що забезпечують їх функціонування.

Варто зазначити, що згідно зі статтею 17 Конституції України захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу.

Бібліотечні ресурси, як складова інформаційних ресурсів держави, потребують особливої уваги, а також розвитку і захисту, зокрема і від поширення ворожих інформаційних впливів.

З огляду на це вважаємо, що в умовах збройної агресії російської федерації проти України актуалізація бібліотечних фондів є необхідною та, водночас, має відбуватися виважено, з урахуванням виду бібліотеки, і з застосуванням індивідуального підходу до кожного документа, який зберігається в її фонді.

У процесі актуалізації бібліотечних фондів у зв'язку зі збройною агресією російської федерації проти України у складі бібліотечних фондів рекомендовано не залишати видання:

1) зміст яких порушує вимоги частини третьої статті 2 Закону України «Про захист суспільної моралі», а саме:

які пропагують війну, національну та релігійну ворожнечу, зміну шляхом насильства конституційного ладу або територіальної цілісності України;

які містять виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії російської федерації проти України, у тому числі шляхом представлення збройної агресії російської федерації проти України як внутрішнього конфлікту, громадянського конфлікту, громадянської війни, заперечення тимчасової окупації частини території України;

які глорифікують осіб, які здійснювали збройну агресію російської федерації проти України, представників збройних формувань російської федерації, іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд та груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих російською федерацією, а також представників окупаційної адміністрації російської федерації, яку складають її державні органи та інші структури, функціонально відповідальні за управління тимчасово окупованими територіями України, та представників підконтрольних російській федерації самопроголошених органів, які узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України, у тому числі шляхом їх визначення як «повстанці», «ополченці», «ввічливі військові люди»;

2) внесені до Переліку книжкових видань, зміст яких спрямований на ліквідацію незалежності України, пропаганду насильства, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини, що ведеться Державним комітетом телебачення і радіомовлення України та оприлюднюється на його офіційному вебсайті за посиланням: <https://cutt.ly/CHD24vq> ;

3) внесені до Переліку видавничої продукції держави-агресора, на ввезення якої надано відмови у видачі дозволів на підставі негативних висновків експертної ради Держкомтелерадіо у зв'язку з невідповідністю видань Критеріям оцінки видавничої продукції, що ведеться Державним комітетом телебачення і радіомовлення України та оприлюднюється на його офіційному вебсайті за посиланням: <https://cutt.ly/IHD9wm3> ;

4) автора (одного з авторів), яких внесено до Переліку осіб, які створюють загрозу національній безпеці, що ведеться Міністерством

культури та інформаційної політики У країни та оприлюднюється на його офіційному веб-сайті за посиланням: <https://cutt.ly/SHD9ogQ> ;

5) до видавців або авторів яких застосовано спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до рішень Ради національної безпеки і оборони України, прийнятих згідно з Законом України «Про санкції» та уведених в дію відповідними Указами Президента України, зокрема видавництв Эксмо, АСТ, Центрполиграф, Издательский дом «Питер», Яуза, Яуза-пресс, Вече, Алгоритм, Книжный мир (позиції 20-28 додатку 2 до рішення Ради національної безпеки і оборони України від 19 березня 2019 року «Про застосування, скасування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», введеного в дію Указом Президента У країни від 19 березня 2019 року № 82/2019);

б) автори яких публічно підтримали агресію російської федерації проти України, інформація про що міститься у відкритому доступі в мережі Інтернет.

Зважаючи на особливий статус та призначення національних, державних та центральних (обласних універсальних наукових) бібліотек, у разі зберігання у їх фондах вищезазначених документів, такі бібліотеки не повинні популяризувати та представляти їх у відкритому доступі читачам. Також не рекомендується зберігати в бібліотечних фондах фізично зношені та морально застарілі видання, зокрема періоду СРСР, за виключенням окремих документів, що становлять ядро бібліотечного фонду (зокрема, видання краснавчого характеру, книжкові пам'ятки тощо).

Варто звернути увагу, що відповідно до статті 19 Закону бібліотеки, незалежно від форм власності, не мають права вилучати та реалізовувати документи, віднесені до цінних і рідкісних видань, унікальних документальних пам'яток, крім випадків, передбачених законодавством.

Списання документів з бібліотечних фондів здійснюється відповідно до вимог, встановлених нормативно-правовими актами у сфері бухгалтерського обліку.

Процедура списання документів з фондів бібліотек державної власності визначена Порядком списання об'єктів державної власності, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 08 листопада 2007 року № 1314 (із наступними змінами).

Механізм списання документів з фондів бібліотек комунальної власності визначається відповідними органами місцевого самоврядування відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Документальне оформлення списання документів із фондів бібліотек державної і комунальної власності здійснюється відповідно до Порядку складання типових форм з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 13 вересня 2016 року № 818 (із наступними змінами), а також Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку для суб'єктів

державного сектору, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 23 січня 2015 року № 11 (із наступними змінами).

Інформація про списані видання (бібліографічні записи) вилучається з карткових та електронних каталогів.

Рекомендовано вести окремий службовий облік документів, списаних у зв'язку зі збройною агресією російської федерації проти України, з метою подальшого врахування при поповненні бібліотечних фондів за рахунок відповідних бюджетних програм.

Також вважаємо, що слід припинити поповнення бібліотечних фондів виданнями, що мають походження або виготовлені та/або ввезені з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України відповідно до статті 281 Закону України «Про видавничу справу».

IV. ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ, БІБЛІОГРАФІЧНІ ТА ІНШІ ВИДАННЯ, ПІДГОТОВЛЕНІ БІБЛІОТЕКАМИ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступниця генерального директора
з наукової роботи

_____ Т. М. Коваль
22 квітня 2022 р.

ПОЛОЖЕННЯ про читальний зал бібліотекознавчої літератури Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського

1. Загальні положення

1.1. Це положення є основним документом, що визначає призначення, структуру, функції, читального залу бібліотекознавчої літератури, який входить до структурного підрозділу Відділу теорії та історії бібліотечної справи (ВТІБС) Інституту бібліотекознавства (ІБ) та є складовою частиною системи читальних залів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (далі – НБУВ).

1.2. Читальний зал бібліотекознавчої літератури здійснює бібліотечно-інформаційне обслуговування користувачів; організує спеціалізований фонд документів, довідково-пошуковий апарат та бібліографічні бази даних; забезпечує науково-інформаційний супровід бібліотекознавчих досліджень.

1.3. Положення про читальний зал бібліотекознавчої літератури НБУВ розроблено на підставі чинних нормативно-правових документів України та локальних нормативних актів НБУВ:

- Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу»;
- Закону України «Про інформацію»;

- Закону України «Про культуру»;
- Закону України «Про авторське право і суміжні права»;
- Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України»;
- Державних стандартів України (ДСТУ) з питань інформаційної, бібліотечної та архівної справи;
- Типових правил користування бібліотеками в Україні;
- Статуту НБУВ;
- Загальних правил користування НБУВ;
- Положення про Інститут бібліотекознавства.

1.4. Організація роботи читального залу бібліотекознавчої літератури здійснюється згідно з наказами та розпорядженнями дирекції НБУВ, планами роботи НБУВ, правилами внутрішнього трудового розпорядку для працівників НБУВ, інструкціями з охорони праці та протипожежної безпеки, цим Положенням та «Правилами користування читальним залом бібліотекознавчої літератури НБУВ».

1.5. Безпосереднє керівництво залом здійснює завідувач ВТІБС за узгодженням із директором ІБ.

1.6. Реорганізація та ліквідація читального залу здійснюється на підставі наказу генерального директора НБУВ.

1.7. Зміни й доповнення до цього Положення вносяться за поданням завідувача ВТІБС, узгоджуються й затверджуються заступником генерального директора НБУВ відповідно до розподілу обов'язків або за розпорядженням генерального директора НБУВ.

2. Основні завдання

2.1. Забезпечення якісного, оперативного бібліотечно-інформаційного обслуговування користувачів читального залу згідно з їхніми інформаційними запитами.

2.2. Формування й організація фонду бібліотекознавчої літератури.

2.3. Ведення довідково-пошукового апарату, формування спеціалізованих баз даних.

2.4. Науково-інформаційний супровід бібліотекознавчих досліджень та професіоналізації кадрів у бібліотечній сфері та суміжних галузях.

2.5. Здійснення науково-методичної, науково-організаційної роботи з питань теорії, історії та розвитку бібліотечної справи, організації діяльності бібліотек, впровадження інновацій тощо.

2.6. Участь співробітників залу в проведенні досліджень у межах науково-дослідної роботи ІБ.

2.7. Організація роботи залу.

3. Основні функції

3.1. *За напрямом бібліотечно-інформаційного обслуговування користувачів:*

3.1.2. Безкоштовне надання користувачам читального залу основних бібліотечних послуг, надання платних послуг згідно зі затвердженим у НБУВ переліком.

3.1.2. Оперативне забезпечення інформаційних запитів користувачів НБУВ документами зі спеціалізованого фонду шляхом застосування різноманітних форм і методів бібліотечно-інформаційного обслуговування.

3.2. *За напрямом формування й організації спеціалізованого фонду:*

3.2.1. Формування спеціалізованого фонду: організація, облік, технічне опрацювання, раціональне розміщення, розстановка фонду, переміщення, відбір документів на реставрацію, копіювання, проведення заходів щодо фізичного збереження й зберігання фонду.

3.2.2. Систематичний аналіз використання фонду бібліотекознавчої літератури з метою оптимізації його формування.

3.2.3. Вилучення з фонду бібліотекознавчої літератури та передавання до фонду основного зберігання НБУВ, документів, які втратили актуальність, зайводублетні примірники видань.

3.3. За напрямом ведення довідково-пошукового апарату залу:

3.3.1. Аналітико-синтетичне опрацювання нових надходжень із використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

3.3.2. Ведення й редагування каталогів і картотек залу, наповнення бази даних бібліотекознавчої тематики.

3.4. За напрямом науково-інформаційного супроводу досліджень:

3.4.1. Забезпечення інформаційного супроводу наукової, практичної діяльності НБУВ: виконання аналітичних, бібліографічних бібліотечно-інформаційних довідок; організація виставок нових надходжень та тематичних книжкових і електронних виставок; проведення бібліографічних оглядів тощо.

3.4.2. Організація науково-інформаційних і соціокультурних заходів з популяризації бібліотекознавчих фондів та інформаційних ресурсів, послуг читального залу.

3.4.3. Інформаційне забезпечення заходів з підвищення кваліфікації бібліотечних фахівців НБУВ і наукових установ НАН України.

3.5. За напрямом, науково-методичної, науково-організаційної роботи:

3.5.1. Участь у проведенні конференцій, семінарів, нарад, наукових сесій з проблем, які розробляє ІБ.

3.5.2. Розробка інструктивно-методичних документів з питань організації роботи читального залу.

3.6. За напрямом науково-дослідної роботи:

3.6.1. Участь у наукових дослідженнях у межах відомчих тем, здійснення моніторингу фахових публікацій й заходів за дорученням дирекції з питань бібліотечно-інформаційної діяльності, які знаходяться у компетенції ІБ.

3.6.2. Вивчення інформаційних потреб користувачів. Підготовка інформаційно-аналітичних матеріалів. Проведення досліджень читацьких інтересів з метою оптимізації їхнього задоволення.

3.6.3. Вивчення й упровадження в практику роботи результатів науково-дослідних робіт.

3.6.4. Підготовка наукових публікацій, оприлюднення результатів наукових досліджень на вітчизняних, міжнародних наукових конференціях, семінарах, бібліотечних форумах, інших фахових зібраннях.

3.7. За напрямом організації роботи й звітності читального залу:

3.7.1. Підготовка аналітико-статистичних, службових, планово-звітних документів щодо роботи читального залу.

3.7.2. Ведення обліку й статистики роботи.

3.7.3. Підготовка інформації для користувачів.

4. Відповідальність

4.1. Працівники читального залу зобов'язані:

– виконувати визначені цим Положенням завдання й функції згідно з узгодженими плани роботи;

– своєчасно, у встановленому порядку подавати звітні й інформаційно-аналітичні документи;

– дотримуватися трудової, виробничої дисципліни, правил охорони праці, протипожежної безпеки.

4.2. Права й обов'язки працівників залу встановлюються посадовими інструкціями.

5. Керівництво

5.1. Загальне керівництво читальним залом здійснює завідувач ВТІБС за узгодженням із директором ІБ.

5.2. Завідувач ВТІБС:

– керує всіма напрямками діяльності залу;

– бере участь у вирішенні найскладніших наукових, методичних, організаційних питань;

– вирішує питання стосовно розподілу функціональних обов'язків між працівниками залу.

5.3. Безпосередня організація роботи покладена на керівника читального залу.

5.3. Керівник читального залу організовує роботу на закріплених за ним бібліотечно-технологічних процесах, несе відповідальність за їх виконання перед завідувачем ВТІБС, директором ІБ, генеральним директором НБУВ.

5.4. Завідувач ВТІБС спільно із керівником читального залу розробляють організаційні документи, які регламентують роботу читального залу, посадові інструкції працівників, узгоджують питання щодо функціональних обов'язків співробітників читального залу, прийняття та звільнення з роботи.

5.5. Контроль і перевірку діяльності залу здійснює завідувач ВТІБС.

6. Взаємовідносини. Зв'язки з іншими підрозділами НБУВ

6.1. Читальний зал взаємодіє з усіма суміжними структурними підрозділами НБУВ щодо організації науково-виробничих процесів.

6.2. Читальний зал отримує від:

– завідувача ВТІБС – розпорядження щодо організації роботи читального залу;

– відділу комплексного опрацювання документів – консультації щодо визначення рубрик на основі Рубрикатора НБУВ ;

– відділу організації та обслуговування основним фондом – документи для поповнення бібліотечного фонду залу;

– відділу інформаційно-комунікаційних технологій – комп'ютерну підтримку діяльності залу;

– відділу комплексної репрографії – ксерокопії необхідних документів, каталожні картки, бланки замовлень на документи.

6.3. Читальний зал подає до:

– ВТІСБ – плани та звіти про роботу, довідки й інформаційні матеріали згідно з профілем діяльності залу;

– відділу комплексної репрографії – заявки на виконання копіювальних робіт, сканування;

– відділу публічних закупівель – заявки на устаткування, меблі, канцелярське приладдя;

– службам головного інженера – заявки на ремонт, усунення аварійних ситуацій, різних пошкоджень обладнання тощо.

6.4. Читальний зал передає до:

– відділу організації та обслуговування основним фондом – застарілі й зайводублетні примірники документів;

– відділу оправи – документи на оправу;

– відділу реставрації – документи на реставрацію.

6.5. Суперечності між залом та іншими структурними підрозділами НБУВ вирішує директор ІБ, заступник генерального директора з наукової роботи згідно з розподілом обов'язків між членами дирекції НБУВ.

Наукова співробітниця,
керівниця читального залу

С. М. Масловська

Завідувачка відділу теорії та історії
бібліотечної справи

О. Г. Яковенко

ПОГОДЖЕНО

Директорка Інституту бібліотекознавства
19 квітня 2022 р.

О. М. Василенко

Друковані видання

Бібліографічний покажчик публікацій з проблем бібліотекознавства, бібліографознавства та книгознавства / уклад.: В. О. Мудроха, М. М. Саган; відп. ред. Л. В. Сніцарчук; ЛННБ України ім. В. Стефаніка, Відділ бібліотекознавства. Львів, 2021. Вип. 2. 40 с.

Покажчик нових публікацій з проблем бібліотекознавства, бібліографознавства та книгознавства містить анотовані аналітичні описи матеріалів з фахових серіальних видань та збірників наукових праць: «Вісник Книжкової палати», «Бібліотечна планета», «Бібліотечний форум України: історія, теорія і практика», «Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського», «Вісник Одеського національного університету. Серія: Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство». Розрахований на наукових працівників у галузі бібліотекознавства, бібліографознавства та книгознавства, співробітників бібліотек, а також викладачів і студентів спеціальних навчальних закладів.

Бібліотека – наша доля : довідник / Департамент інформаційної діяльності, культури, національностей та релігій Хмельниц. облдержадмін. ; Хмельниц. ОУНБ ; упоряд. О. О. Баворовська. Хмельницький : ФОП Стрихар А. М., 2021. 124 с.

Довідник подає відомості про працівників Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки, які працювали в різні роки і працюють сьогодні. Видання присвячене 120-річчю бібліотеки. Розраховане на широке коло читачів, бібліотечних фахівців усіх систем і відомств, викладачів та студентську молодь навчальних закладів культури України та усіх, хто цікавиться або досліджує бібліотечну справу на Хмельниччині.

Бібліотеки і суспільство: рух у часі та просторі : матеріали IV наук.-практ. конф. : Харків, 26-27 жовт. 2021 р. / Харків. нац. мед. ун-т, Наук. б-ка. Харків : ХНМУ, 2021. 123 с.

Збірка містить матеріали IV науково-практичної конференції «Бібліотеки і суспільство: рух у часі та просторі», до якої увійшли праці бібліотечних фахівців, викладачів медичної та бібліотечної вищої школи; представлено результати практичного досвіду та наукових досліджень, визначено шляхи вирішення певних проблем інформаційно-бібліотечного забезпечення користувачів у бібліотеках тощо.

Бібліотечна орбіта Кіровоградщини : збірник статей / упоряд. М. Ф. Калашнікова. Кропивницький: Комунальний заклад «Обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського». Вип. 12. 2020. 300 с.

До чергового випуску щорічника увійшли статті провідних фахівців обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Д. І. Чижевського, які представляють роботу бібліотечної галузі в регіоні протягом 2020 року. Збірка містить аналітичні матеріали, знайомить з методичною діяльністю

закладів, інноваціями, досвідом роботи, проєктними ініціативами бібліотек. Збірник розрахований на бібліотечних фахівців та студентів бібліотечної спеціалізації.

Бібліотечні послуги в сучасних реаліях: метод. рекомен. / Управління культури та охорони культурної спадщини Черкас. облдержадмін., Комун. закл. «Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради; [уклад. І. Терещенко]. Черкаси: ОУНБ ім. Тараса Шевченка, 2022. 11 с.

Видання призначене для бібліотечних працівників, працівників культури та користувачів бібліотеки.

Видавничий дім «Академперіодика» НАН України: 25 років у сяйві наукових знань / авт. вст. ст. та відп. ред. О.Г. Вакаренко, уклад.-упоряд.: А.І. Радченко та ін. Київ : Академперіодика, 2020. 216 с.

У виданні підбито підсумки 25-річної роботи Видавничого дому «Академперіодика» НАН України з підготовки та випуску наукової літератури. Видання стане у пригоді фахівцям видавничої та бібліотечної справи, історикам науки, може бути цікавим широкому колу наукових працівників.

Видавничий рух в Україні: середовища, артефакти : доп. та повідомл. II Міжнар. наук. конф. : (Львів, 29 жовт. 2021 р.) / Львів. нац. наук. б-ка України. Львів, 2021. 254 с.

Вміщено матеріали Міжнародної наукової конференції, що відбулася за участі науковців України, Польщі, Чехії, Канади та присвячена проблематиці видавничого руху в Україні XVI – початку XXI століття. Розкрито проблеми культури видавничої діяльності і якості її продукту, взаємодії та ролі суб'єктів видавничого процесу. Проаналізовано видавничий досвід українських і закордонних бібліотек, музеїв, архівів та значення їхніх фондів як джерельної бази дослідження видавничого руху.

Видання з особливими ознаками. Автографи : каталог / упоряд. Г. Москович; ред. Д. Дигас; наук. ред. і авт. передм. І. Лешнівська. Львів, 2022. 64 с.

Видання розкриває багатство фонду документів української діаспори відділу україніки Львівської обласної універсальної наукової бібліотеки. Зацікавить науковців, істориків, краєзнавців, букіністів, студентів-книгознавців, які вивчають особливі ознаки на книгах, відстежують шляхи друкованих видань, історії розвитку бібліотек, складну історію розвитку української культури, що відбувався у певні періоди більше на чужині, аніж на рідних землях.

Желай О. Електронний сервіс сучасної бібліотеки : монографія / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2021. 208 с.

У монографії комплексно досліджено й узагальнено досвід функціонування електронного сервісу сучасної бібліотеки, проаналізовано ефективність інформаційно-аналітичного обслуговування різних категорій бібліотечних користувачів, зокрема представників органів державної влади та самоврядування. Закцентовано увагу на важливості вдосконалення дистанційних форм інформаційного, інформаційно-аналітичного обслуговування для підвищення ефективності суспільно-інформаційного забезпечення. Монографія орієнтована на широке коло науковців та практиків у бібліотечній та інформаційно-комунікаційній сферах, а також широкий загал усіх хто цікавиться цією тематикою.

«Захмарна бібліотека» – використання хмарних сервісів : метод. консультація для бібл. працівників / Львів. обл. універс. наук. б-ка. Львів, 2021. 27 с.

Методична консультація дозволить бібліотекам зробити використання хмарних сервісів більш доступним і зручним, обрати найкращий варіант з численних пропонуванних технологій, ознайомитись з різноманіттям послуг, доступних у хмарах. Читацьке призначення: працівники бібліотечної галузі, студенти профільних закладів та широке коло користувачів інтернет-ресурсами.

Збірник нормативних документів і методичних матеріалів з питань упорядкування видавничої діяльності НАН України та її установ / уклад. і упоряд. З.А. Болкотун, О.М. Чадюк. Київ : Академперіодика, 2021. 142 с.

У збірнику вміщено постанови та розпорядження Президії НАН України, що стосуються питань видавничої діяльності, а також деякі методичні й інформаційні матеріали. Видання розраховано на керівників наукових установ НАН України, працівників редакційно-видавничих підрозділів Академії, а також усіх науковців, які займаються академічною видавничою справою.

Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі : матеріали Четвертої міжнар. наук. конф. : 20-22 трав. 2021 р. / М-во освіти і науки України, М-во культури України, Ін-т модернізації змісту освіти. Київ : КНУКіМ, 2021. 337 с.

У збірнику матеріалів розміщено доповіді учасників Четвертої міжнародної наукової конференції, яка проходила 20–22 травня 2021 р. у Київському національному університеті культури і мистецтв.

Історичні етапи становлення бібліотечної освіти в Україні : зб. наук. пр. : до 150-річчя від дня народж. Л. Б. Хавкіної / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. Харків, 2021. 89 с.

Висвітлюються результати наукових досліджень з історії розвитку бібліотечної освіти в Україні, що здійснюються працівниками Харківської державної академії культури, Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого, Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка. Досліджено історичні, соціально-політичні та культурно-освітні чинники створення та розвитку харківської бібліотечної наукової школи, мережі середніх спеціальних навчальних закладів, бібліотечних курсів. Видання розраховане на усіх, хто цікавиться історією бібліотечної справи.

Каталогізування документів: короткий термінологічний словник / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад.: Зоріна Н. Є. ; наук. ред. Пономаренко Л. О. ; бібліогр. ред. Пономаренко Л. О.]. Вінниця : ТВОРИ, 2021. 120 с.

Словник містить поняття й терміни, уніфіковані в законах України, що регулюють відносини в інформаційній сфері; національних і державних стандартах України; міжнародних стандартах, прийнятих Держстандартом України з бібліотечної, інформаційної та видавничої діяльності й суміжних галузей, а також документах Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ (International Federation of Library Associations and Institutions, IFLA). Видання розраховано на працівників бібліотек та інших інформаційних установ, науково-педагогічних і наукових працівників, докторантів, аспірантів, студентів закладів вищої освіти і коледжів, які навчаються за спеціальностями бібліотечно-інформаційної галузі.

Копанєва, В. О. Бібліотека в середовищі цифрової науки: системно-інтеграційна взаємодія : монографія / Вікторія Олександрівна Копанєва ; [наук. ред. О. С. Онищенко] ; М-во культури та інформ. політики України, Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ : Ліра-К, 2020. 321 с.

У монографії розглянуто стратегію системно-інтеграційної взаємодії бібліотеки та цифрової науки, спрямовану на функціональну трансформацію бібліотеки з елемента наукової інфраструктури в учасника дослідницької діяльності на всіх її етапах – від збору та опрацювання первинних даних до отримання нових знань. Розрахована на наукових працівників і студентів, які вивчають відповідні дисципліни у закладах вищої освіти, інформаційних працівників, а також на широке коло читачів.

Коронавірусна хвороба 2019 (COVID-19): дослідження, лікування, вплив на суспільство : бібліогр. покажч. (2020–2022) / Нац. б-ка України імені В. І. Вернадського ; уклад.: Т. В. Добко, Л. П. Мацкевич, П. М. Штих ; відп. ред. Л. А. Дубровіна. Київ, 2022. 100 с.

До покажчика включено бібліографічні описи переважно вітчизняних наукових публікацій щодо коронавірусної хвороби Covid-19. Бібліографічний покажчик відображає видання з фондів Національної бібліотеки України

імені В. І. Вернадського та електронні ресурси. Представлено документи, опубліковані у 2020 – на початку 2022 рр. Для медичних працівників, вчених, дослідників та широкого кола користувачів, які цікавляться питаннями коронавірусної хвороби Covid-19, її лікування та подолання наслідків пандемії.

Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника: історія, джерела, постаті : доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф. : Львів, 26 лют. 2021 р. Львів. нац. наук. б-ка України ім. В. Стефаника. Львів, 2021. 222 с.

Видання містить матеріали виступів учасників Міжнародної наукової конференції «Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника: історія і сучасність», присвяченої 70-річчю створення однієї з найбільших книгозбірень в Україні. Представлено широкий спектр діяльності установи, висвітлено історію її формування і розвитку. Розглянуто актуальні питання методології книгознавчих, джерелознавчих, пресознавчих досліджень, історії видавничої справи. Низку публікацій присвячено особистостям, які зробили вагомий внесок у розбудову Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника.

Матеріали VIII Всеукраїнської школи методиста : 25-29 жовт. 2021 р. Київ : Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого, 2022. 141 с.

У збірнику вміщено доповіді бібліотечних фахівців – учасників VIII Всеукраїнської школи методиста. Розглянуто практичні питання організації методичної діяльності в умовах реорганізації мережі публічних бібліотек унаслідок реформи децентралізації, питання організації бібліотечного обслуговування в територіальних громадах, роль адвокаційної діяльності та бібліотечних кадрів, проєкту та онлайн-діяльність бібліотек. Суттєву увагу приділено питанню промоції читання.

Медіаграмотність для бібліотекарів: практичний посібник : навч. видання / Ю. М. Зоря, Н. М. Степанова, В. І. Потапова / За редакцією О. В. Волошенюк, Р. І. Євтушенко. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2021. 75 с.

Цей poradnik містить методично-практичний матеріал для бібліотекарів і буде корисний усім, кому не байдуже майбутнє молодого покоління в нових умовах інформаційного суспільства.

Наукова бібліотека Ужгородського національного університету: від джерел до сучасності: колект. монографія / редкол. : М. М. Медведь (голова редкол.), О. В. Бряник, В. В. Воробець, Л. О. Мельник ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ “Ужгор. нац. ун-т”, Наук. б-ка. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2021. 572 с.

У монографії досліджуються історія виникнення, етапи становлення та розвиток Наукової бібліотеки Ужгородського університету. Аналізуються найвагоміші здобутки колективу книгозбірні за 75 років її діяльності. Значна увага приділяється книжковому фонду бібліотеки, його багатству, комплектуванню та збереженню. Архівні матеріали, спогади, фотодокументи фіксують святкове та буденне життя бібліотекарів, які своєю працею сприяють успішному науковому та навчально-виховному процесу в університеті. Для науковців, бібліотечних працівників, фахівців і дослідників у галузі бібліотечної справи, краєзнавців та усіх шанувальників книги.

Нова модель інформаційного образу бібліотеки: зміна традиційного сприйняття її призначення та функцій : матеріали III наук.-практ. інтернет-конф. : (Ужгород, 21 жовт. 2021 р.) / ДВНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Наук. б-ка. Ужгород : Видавництво Олександри Гаркуші, 2021. 214 с.

Автори збірника порушили актуальні проблеми розвитку наукової бібліотеки як сучасного центру інформаційних технологій та бібліотечного сервісу, зокрема, розглянули питання інноваційних наукометричних досліджень та бібліометричних технологій; нові тенденції в організації бібліотечного простору та інформаційному обслуговуванні користувачів; креативність в застосуванні нових ідей в бібліотечній практиці в контексті світового досвіду та українських реалій; практичний досвід роботи бібліотек під час карантинних обмежень та ін. Видання розраховане на фахівців бібліотечно-інформаційної сфери, науковців, викладачів, аспірантів і студентів.

Особливості обслуговування людей з інвалідністю : [метод. рек.] / Публіч. б-ка ім. Лесі Українки для дорослих м. Києва, Наук.-метод. від. Київ, 2022. 15 с.

Дані методичні рекомендації містять поради щодо спілкування та обслуговування користувачів з інвалідністю в публічних бібліотеках. Представлені основні групи осіб з інвалідністю та специфіка бібліотечно-бібліографічного обслуговування таких користувачів, у тому числі особливості створення доступного середовища в умовах бібліотек, а також рекомендації з етики спілкування. Видання адресоване бібліотечним фахівцям та усім зацікавленим даною тематикою.

Пів року війни росії проти України на сторінках газети «Факти та коментарі» (за період 20 серпня – 08 вересня 2022 р.) : аналітичний огляд / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Наук. б-ка ім. М. Максимовича, Інформ.-бібліогр. від. ; [упоряд. Н. В. Кошлякова ; за заг. ред. І. І. Тіщенко ; наук. ред. д-р наук з соціальних комунікацій О. О. Сербін]. Київ : [б. в.], 2022. 35 с.

Аналітичний огляд публікацій електронної версії газети «Факти та коментарі» висвітлює щоденні події російсько-української війни, що розпочалася 24 лютого 2022 р. Українські військові, розвідка, Нацгвардія, бійці територіальної оборони та всі, хто залучений до оборони держави, поступово, але невідворотно зривають всі плани окупантів.

Посилення спроможності публічних бібліотек в контексті цифровізації суспільства : матеріали круглого столу, м. Рівне, 23 верес. 2020 р. / Рівнен. обл. універс. наук. б-ка, Рівнен. обл. від-ня Укр. бібл. асоц. ; уклад.: Н. П. Волян ; наук. ред., редагування: О. Л. Промська ; відп. за вип.: В. П. Ярошук. Рівне : [б. в.], 2020. 44 с.

У матеріалах збірника висвітлено питання формування та розвитку цифрових знань та компетентностей сучасної людини через послуги публічних бібліотек міст та сільської місцевості; ролі інформації та інформаційної грамотності у створенні цифрових компетенцій громади; проблем формування цифрових компетенцій сучасного бібліотекаря тощо.

Тенденції розвитку медичних бібліотек України і виклики сучасного інформаційного суспільства : матеріали XX Ювілейної міжнар. наук.-практ. конф., (Київ–Ужгород, 19–20 трав. 2021 р.) / Ред. кол. : Т. А. Остапенко, Н. М. Бортнік, О. М. Кірішева, С. М. Науменко ; Нац. наук. мед. б-ка України, Наук. б-ка Ужгород. нац. ун-ту. Київ, 2021. 72 с.

Збірник матеріалів містить доповіді керівників бібліотек та бібліотечних фахівців – учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Тенденції розвитку медичних бібліотек України і виклики сучасного інформаційного суспільства». Учасниками висвітлено актуальні питання бібліотечної сфери, зокрема, роль бібліотеки в інфометричних дослідженнях, дистанційне навчання для бібліотекарів, взаємодія бібліотек в інформаційному забезпеченні, формування нових послуг та сервісів тощо.

Цифрові бібліотечно-інформаційні ресурси у розбудові наукового сегменту національного інформаційного простору: монографія / колектив авторів; відповід. ред.: К. В. Лобузін; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2021. 420 с.

Монографію присвячено дослідженню та аналізу міжнародного та вітчизняного досвіду створення та розвитку багатоаспектної бібліотечної системи підтримки наукових досліджень. Розглянуто участь наукових бібліотек в цифрових соціогуманітарних проектах, пов'язаних зі створення цифрових ресурсів національної пам'яті та культурної спадщини. Висвітлено досвід та подальші перспективи Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у напрямку розвитку електронної дослідницької інфраструктури України. Монографія призначена для широкого кола бібліотечних та інформаційних спеціалістів, фахівців з

інформаційно-комунікаційних технологій та вчених, які беруть участь в обігу знань у цифрових наукових комунікаціях.

Швецова-Водка Г. М. Документознавство : навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти першого (бакалавр.) рівня спец. 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа / Г. М. Швецова-Водка. Київ : Кондор, 2021. 138 с.

Навчально-методичний посібник призначається здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа на допомогу у самостійній роботі з оволодіння курсом загального документознавства. Посібник може бути використаний також викладачами цієї дисципліни з метою досягнення єдності у підходах до її викладання.

Ярошук В. П. 80 визначних подій з життя бібліотеки : до 80-річчя з дня засн. Рівнен. обл. універсал. наук. б-ки / В. Ярошук. Рівне : О. Зень, 2021. 439 с.

У книзі вперше на основі архівних документів подано історію заснування, становлення та розвитку регіональної книгозбірні – Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки. Представлено усі види бібліотечної діяльності в розвитку і трансформації, у т. ч. заміну традиційних технологій на автоматизовані й комп'ютерні. Окреслено вклад працівників бібліотеки у процеси перетворення. Книга слугуватиме довідковим, історичним і фактографічним документом для науковців-дослідників, істориків, культурологів, бібліотекознавців і бібліотечних працівників.

Електронні ресурси

Актуальні проблеми лінгвістичного забезпечення бібліотечних інформаційно-пошукових систем : інформ.-аналіт. дайджест / М-во культури України, Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого ; [упоряд.: О. Кириленко та ін. ; відп. ред. Т. Вилегжаніна]. Вип. 3 : Київ : Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого. 2021.

URL: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=13000>

Інформаційно-аналітичний дайджест, заснований 2017 року, покликаний надати інформацію про шляхи розв'язання проблем лінгвістичного забезпечення інформаційно-пошукових систем у бібліотеках України і світу. Третій випуск дайджесту знайомить із публікаціями в професійних виданнях та інтернеті за 2018–2020 роки, а також новими надходженнями до фондів Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого (монографії, підручники, збірники наукових праць, статті з періодики) з даної проблематики.

Бібліотека і книга в контексті часу: тема року: «Бібліотеки України в контексті державної гуманітарної політики» : зб. матеріалів XIII Всеукр. наук.-практ. конф., 18–19 травня 2021 р., м. Київ / М-во культури та інформ. політики України, Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого ; уклад. Т. Богуш, О. Зозуля ; наук. ред. Н. Розколупа. Київ : Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого, 2021. URL: <https://elib.nlu.org.ua/object.html?id=13541>

У збірнику вміщено повні тексти і тези доповідей учасників XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Бібліотека і книга в контексті часу», що відбулася 18–19 травня 2021 року в Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого. Видання розраховано на бібліотечних спеціалістів, вчених-бібліотекознавців, представників органів державної влади та місцевого самоврядування, які опікуються питаннями бібліотечної справи.

Бібліотеки України та досягнення Цілей сталого розвитку / М-во культури та інформ. політики України, Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого, Укр. бібл. асоц. ; [уклад.: М. Адаменко та ін.]. Київ : Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого, 2021.

URL: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=13079>

Черговий випуск методичного видання із серії «Публічні бібліотеки» присвячено досвіду роботи бібліотек України зі сприяння реалізації Цілей сталого розвитку ООН. Видання адресовано керівникам закладів культури, бібліотекарям, викладачам, аспірантам, студентам закладів вищої та передвищої освіти, широкому загалу.

Бібліотеки Хмельниччини: публікації 2021 : бібліогр. покажч. : електрон. вид. Вип. 17 / Департамент інформаційної діяльності, культури, національностей та релігій Хмельниц. облдержадмін.; Хмельниц. ОУНБ; уклад. О. М. Шеїн. Хмельницький, 2022. 54 с.

URL: http://ounb.km.ua/vidanya/2022/2022_04_26_2_1.pdf

Видання висвітлює діяльність бібліотек області у виданнях (в тому числі електронних) протягом 2021 року. Покажчик розрахований на бібліотечних працівників, істориків, науковців, викладачів, студентів навчальних закладів культури та всіх, хто цікавиться роботою публічних бібліотек Хмельниччини.

Бібліотечна Україна в цифрах [Електронна копія] : стат. зб. / М-во культури України, Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого (Київ : НБУ ім. Ярослава Мудрого). (2018–2019 рр.) : / [підгот. О. П. Лахно]. Київ: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2020.

URL: <https://elib.nlu.org.ua/object.html?id=12709>

Статистичний збірник надає інформацію про діяльність бібліотек України у 2019 році (з порівнянням окремих показників із 2018 роком).

Інформацію подано на основі даних форми № 6-РК «Звіт про діяльність державних, публічних бібліотек, централізованих бібліотечних систем (ЦБС), що віднесені до сфери управління Міністерства культури України» та Електронної системи моніторингу базової мережі публічних бібліотек України (ЕСMaP).

Здановська В. П. **Просування читання у публічних бібліотеках (за результатами дослідження «Роль публічних бібліотек у промоції читання»)** / М-во культури та інформ. політики України, Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого ; авт.: В. Здановська, Л. Прокопенко ; наук. ред. Н. Розколупа, Т. Богуш. Київ : Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого, 2022. URL: <https://elib.nlu.org.ua/object.html?id=14127>

У виданні розглянуто рекомендації Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ (ІФЛА) щодо популяризації читання серед різних груп користувачів бібліотек. Також висвітлено досвід зарубіжних країн щодо зазначеної діяльності. Видання буде корисним спеціалістам бібліотечної галузі, студентам, широкому колу читачів; представникам органів місцевого самоврядування допоможе зрозуміти можливості бібліотек територіальних громад.

Митці української діаспори: біобібліогр. довід. / М-во культури та інформ. політики України, Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого ; упоряд.: О. Галганова, К. Купчик, А. Рихтік ; наук. ред. В. Кононенко. Київ : Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого, 2021.

URL: <https://elib.nlu.org.ua/object.html?id=13883>

Біобібліографічний довідник, підготований Національною бібліотекою України імені Ярослава Мудрого, містить інформацію про 89 персоналій українських майстрів образотворчого мистецтва, що продовжили свою творчість в інших країнах світу, збагачуючи скарбницю української та світової культури. У виданні в алфавіті персоналій подано статті про митців, відомості про окремі публікації їхніх творів та списки літератури про їхню творчість.

MARC 21 формат для бібліографічних даних : методичні рекомендації : (скорочений варіант) / Автори-укладачі: Бруй О., Малецька О., Чорна Т. ; уклад. словника «Визначення сутностей RDA»: Баньковська І. ; Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ; Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія» ; ВГО Українська бібліотечна асоціація. Київ : Українська бібліотечна асоціація, 2021. 506 с.

URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/41964>

У виданні надано методичні рекомендації щодо застосування формату MARC 21 для бібліографічних даних для створення

бібліографічних записів в електронних каталогах бібліотек. Рекомендації складено з урахуванням міжнародного стандарту каталогізації в цифровому середовищі RDA – Опис та доступ до ресурсів (Resource Description & Access).

Науково-дослідна робота в бібліотеках Хмельниччини. Вип. 17 : електрон. вид. / Департамент інформаційної діяльності, культури, національностей та релігій Хмельниц. облдержадмін.; Хмельниц. ОУНБ; уклад. Т. В. Грудецька. Хмельницький, 2022. 48 с.

URL: http://195.238.108.8/vidanya/2022/2022_08_03_2.pdf

Видання висвітлює результати науково-дослідної роботи Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки та публічних бібліотек області протягом 2021 року.

Предметизування документів з використанням інформаційно-пошукового тезауруса : метод. рек. / М-во культури України, Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого ; [уклад.: О. М. Майборода та ін.]. Електрон. текст. дані (1 файл : 48,2 Мб). Київ : Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого, 2019 (Київ: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2021).

URL: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=13057>

Методичні рекомендації містять відомості щодо теорії та практики предметизування документів за допомогою інформаційно-пошукового тезауруса Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого. Наведено приклади заповнення полів предметних рубрик в АІБС МАРК-SQL. Видання призначене для використання фахівцями інформаційної сфери при створенні пошукових образів документів у бібліотечних інформаційно-пошукових системах.

Формування авторитетних записів на імена осіб та найменування організацій: метод. рек. / М-во культури України, Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого ; [упоряд. І. П. Антоненко]. Електрон. текст. дані (1 файл : 8,14 Мб). Київ : Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого, 2019 (Київ: НБУ ім. Ярослава Мудрого, 2021).

URL: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=13056>

Методичні рекомендації містять відомості з теорії та практики створення авторитетних записів на імена осіб та найменування організацій у Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого. Наведено приклади заповнення полів в АІБС МАРК-SQL. Видання призначене для використання фахівцями інформаційної сфери при створенні авторитетних точок доступу в бібліотечних інформаційно-пошукових системах.

XI Міжнародна науково-практична конференція «Сучасна інформаційно-бібліотечна освіта: метаморфози навчального дизайну» : зб. матеріалів / ВГО Укр. бібл. асоц. ; редкол. : В. С. Пашкова, О. В.

Воскобойнікова-Гузєва, В. В. Загуменна, І. О. Шевченко, Я. Є. Сошинська, Я. О. Хімич. – Електрон. вид. Київ : УБА, 2021. 152 с. URL: https://issuu.com/ukrainian_library_association/docs/zbirnyk_ula_slavske_2021

Наукове видання вміщує доповіді та виступи учасників Міжнародної науково-практичної конференції ВГО «Українська бібліотечна асоціація» – відомих науковців та фахівців, що представляють бібліотеки і заклади вищої освіти. У матеріалах збірника розкрито тенденції та стратегії розвитку безперервної інформаційно-бібліотечної освіти у контексті мінливого світу, перетворення у змісті, формах, організації, методиці та інструментах професійної підготовки фахівців бібліотечно-інформаційної сфери і медійної галузі, виклики часу та потреби практики для неперервної освіти працівників інформаційної, бібліотечної та архівної галузей. Особливою проблемою конференції стали прикладні аспекти інноваційної діяльності наукових установ, закладів вищої освіти та бібліотек.

ХІІ Львівський міжнародний бібліотечний форум «Бібліотека – вимір незалежності» : зб. матеріалів / ВГО Укр. бібл. асоц. ; редкол. : В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, В. В. Загуменна, І. О. Шевченко, Я. Є. Сошинська. Київ : УБА, 2021. 57 с.

URL: <https://ula.org.ua/259-publikaciyi/vidannya/4968-khii-lvivskiyi-mizhnarodnyi-bibliotechnyi-forum-biblioteka-vymir-nezalezhnosti>

Наукове видання вміщує доповіді та виступи учасників міжнародної науково-практичної конференції – відомих науковців та фахівців, що представляють національні асоціації, бібліотеки, заклади вищої освіти, центральні органи державної влади, науково-дослідні, культурні та інформаційні інституції України, Німеччини, США, Польщі. У матеріалах збірника розкрито світові бібліотечні тренди та напрями трансформації бібліотек, розглянуто сучасні освітні концепції, стратегії, інструментарій, представлено методологію та засоби професійної бібліотечної діяльності, акцентовано увагу на інноваційних бібліотечних практиках.

Важливо

УКРАЇНСЬКА БІБЛІОТЕЧНА АСОЦІАЦІЯ

Звернення щодо припинення зв'язків з російськими бібліотеками: вони є невід'ємною частиною російської військової пропаганди та підтримують політику агресії російського уряду

Березень 21, 2022

З огляду на збройну агресію проти України та її народу з боку уряду російської федерації, Українська бібліотечна асоціація закликає ІФЛА припинити співпрацю та призупинити членство російських бібліотек та бібліотекарів в ІФЛА.

Бібліотеки та бібліотекарі в росії є невід'ємною частиною російської пропаганди війни та активно підтримують імперіалістичну тоталітарну політику російського уряду. Близько 71% (російські державні опитування) і понад 50% (незалежне опитування напередодні війни проти України) населення росії підтримують агресивну політику путіна (<https://www.rferl.org/a/russia-war-support-putin-analysis/31749491.html>).

Російські бібліотекарі – більшість із них – є невід'ємною частиною російської військової й тоталітарної пропагандистської машини. Значною мірою вони відповідальні за промивання мізків російському народу, поширення дезінформації та маніпуляцій. Бібліотеки в росії є ідеологічними установами; їхня мета – пропаганда та підтримка державної політики. Вони не сповідують демократичні цінності бібліотечної професії, а віддано служать військовій машині путіна.

Ми закликаємо ІФЛА заборонити будь-які відносини з російськими бібліотекарями та бібліотечними асоціаціями. Можна сперечатися, що система в росії жорстока, або що російські бібліотекарі бояться говорити вголос. Не будьте наївними: багато російських бібліотек та бібліотекарів у розпал хижачької нелюдської кампанії у росії та на фоні пропагандистських

гасел продовжують закликати своїх читачів-громадян росії підтримати агресивну політику путіна, знищити Україну та вбивати українців. Російські бібліотекарі не мовчать. Свою позицію вони продемонстрували у 2014 році, коли директори провідних російських бібліотек підписали лист підтримки політики путіна щодо окупації Криму. Російські бібліотекарі продовжували проводити та брати участь у Кримській бібліотечній конференції в окупованому (росією) Криму. Наприкінці лютого 2022 року, коли вже почалася війна проти України, російська бібліотечна асоціація оприлюднила запрошення взяти участь у Кримській конференції в червні цього року. Хто змусив бібліотекарів до цього – провести конференцію на окупованій території та опублікувати запрошення? Російський бібліотекар із Санкт-Петербурга, який працює в ІФЛА, нещодавно розповсюдив через розсилання ІФЛА маніпулятивне повідомлення, що світ засуджує росіян, тому що вони росіяни. Ні, світ засуджує та блокує росіян і російські інституції, бо вони підтримують жорстокий російський режим і війну проти України.

Ми не маємо повних даних про кількість знищених бібліотек і вбитих російськими загарбниками бібліотекарів – зібрати дані під постійними обстрілами, ракетними ударами та бомбардуваннями неможливо. Ми знаємо, що тисячі мирних жителів – користувачів українських бібліотек загинули або перебувають у великій небезпеці. Російськими загарбниками знищені та постраждали від пожежі університетські бібліотеки в Харкові та Сумах, Харківська державна бібліотека імені В.Г.Короленка, бібліотеки Чернігова та Києва, десятки міських і сільських бібліотек.

Ми вдячні бібліотечній спільноті Європи та всього світу, які засуджують російську агресію та підтримують Україну. Ми впевнені, що недостатньо просто закликати до миру. Настав час захищати справедливість, демократичні цінності, людські життя та культурну спадщину. Настав час вказати на всіх, хто підтримує злочинну завойовницьку війну, і припинити будь-яку співпрацю з ними.

Велика Британія та Україна разом відновлюватимуть українські бібліотеки, пошкоджені росіянами

27 квітня Міністр культури та інформаційної політики України Олександр Ткаченко зустрівся із Загальнопартійною депутатською групою Великобританії з питань бібліотек, інформації та знань.

Міністр розповів британським парламентарям про поточну ситуацію в Україні та про ризики для українських бібліотек, архівів та культурних закладів через російську агресію, адже російські війська варварськи руйнують все на своєму шляху. Як наслідок – уже понад 15 бібліотек зазнали пошкоджень чи руйнувань. На жаль, ця цифра не остаточна.

«Закликав британських парламентарів, чиновників, очільників культурних установ допомогти Україні. В довгостроковій перспективі це може бути фінансова підтримка: кошти на відновлення, грантова підтримка книжкової сфери через Український інститут книги, поширення української літератури за кордоном. Вдячний британським колегам за підтримку. Домовилися бути на зв'язку щодо подальших кроків і можливих партнерств між українськими та британськими бібліотеками», – зазначив Олександр Ткаченко.

МКІП: утворено Раду з питань розвитку бібліотечної сфери

За ініціативи Міністерства культури та інформаційної політики України, а також Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики відбулося обговорення особливостей організації роботи українських бібліотек під час війни за участі видавців і Українського інституту книги.

Також у обговоренні взяли участь понад 50 представників бібліотек зі всієї України. Серед основних питань – радянські книги та книги російських видавництв. Над його вирішенням буде працювати спеціально створена Рада з питань розвитку бібліотечної сфери. Її співголовами стали Лариса Петасюк, заступниця Міністра культури та інформаційної політики, та Євгенія Кравчук, народний депутат, заступниця голови Комітету Верховної Ради

України з питань гуманітарної та інформаційної політики, Голова підкомітету з питань інформаційної політики.

Зокрема, у межах роботи Ради будуть напрацьовані пропозиції та механізми вилучення пропагандистської літератури з бібліотечних фондів та її заміщення якісною україномовною літературою й книгами українських видавництв. Її очолюватимуть Лариса Петасюк, заступниця Міністра культури та інформаційної політики, і Євгенія Кравчук, заступниця голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики.

Орган заснували під час обговорення особливостей організації роботи українських бібліотек під час війни за участі Міністерства культури та інформаційної політики України, Комітету гуманітарної та інформаційної політики, національних, обласних, спеціалізованих бібліотек, видавництв, Української асоціація видавців та книгорозповсюджувачів, Українського інституту книги та понад 50 представників бібліотек зі всієї України.

Українська бібліотечна асоціація запропонувала:

- У розробленні правил вилучення російських видань із фондів бібліотек врахувати всі типи бібліотек та всі типи видань.
- Врегулювати нормативні документи, зокрема обліки електронних видань як частини бібліотечних фондів, обслуговування читачів, оскільки видавцям необхідно розвивати електронне видавництво та бізнес-модель взаємодії з бібліотеками, а бібліотекам готуватися та використовувати в обслуговуванні електронні видання.
- Перехід від російських автоматизованих бібліотечних інформаційних систем (АБІС), які використовують більшість українських бібліотек, на іноземні, зокрема АБІС з відкритим кодом Koha, що підтримує міжнародні стандарти й має українську локалізацію.

МКІП працює над вилученням російської літератури з бібліотечних фондів

Міністерство культури та інформаційної політики України працює над вилученням пропагандистської російської літератури з українських бібліотечних фондів, щоб замінити її якісною україномовною літературою й книгами українських видавництв. Це відбудеться на основі відповідних методичних рекомендацій, які напрацювала та схвалила Рада з питань розвитку бібліотечної справи при МКІП. До складу Ради входять провідні фахівці бібліотечної справи з усіх куточків України.

«Пропаганда – це небезпечна зброя. Сьогодні російська брехня отруює все навкруги. Маємо всіма способами боротись із цим явищем. Наразі Міністерство визначило чіткі критерії, за якими російська література буде вилучена з українських бібліотечних фондів. Ми підходимо до цього питання ретельно і виважено. Сподіваємось, що все це позитивно вплине на розвиток українського книговидавництва», – зазначила Лариса Петасюк, заступниця міністра культури та інформаційної політики України.

Першочергово і якнайшвидше потребують вилучення видання:

- зміст яких спрямований на ліквідацію незалежності України, пропаганду насильства, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини;
- які пропагують війну, національну та релігійну ворожнечу, зміну шляхом насильства конституційного ладу або територіальної цілісності України; містять виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії російської федерації проти України, у тому числі шляхом представлення збройної агресії рф проти України як внутрішнього конфлікту, громадянського конфлікту, громадянської війни, заперечення тимчасової окупації частини території України; глорифікують осіб, які здійснювали збройну агресію російської федерації проти України, представників збройних формувань рф, іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд

та груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих російською федерацією, а також представників окупаційної адміністрації російської федерації, яку складають її державні органи та інші структури, функціонально відповідальні за управління тимчасово окупованими територіями України, та представників підконтрольних російській федерації самопроголошених органів, які узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України, у тому числі шляхом їх визначення як «повстанці», «ополченці», «ввічливі військові люди»;

- видавництв, а також авторів, до яких були застосовані обмежувальні заходи (санкції) відповідно до Закону України «Про санкції»;
- автори яких публічно підтримали агресію проти України, інформація про що міститься у відкритому доступі в мережі Інтернет.

Бібліотекам рекомендується створити дорадчі органи, які зокрема, надаватимуть рекомендації щодо актуалізації бібліотечних фондів в умовах збройної агресії російської федерації проти України.

МКІП співпрацює з американськими партнерами з питань збереження культурних та історичних пам'яток України

16 травня в онлайн-форматі пройшла зустріч керівництва Міністерства культури та інформаційної політики України з представниками Уряду та інституцій США у сфері культури. Обговорили шляхи збереження культурних пам'яток України та протидії їхнього знищення росіянами.

У зустрічі взяли участь з української сторони – Міністр культури та інформаційної політики Олександр Ткаченко, заступниця Міністра з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Анастасія Бондар, заступниця Міністра з питань європейської інтеграції Катерина Чуєва, а також посол України в США Оксана Маркарова. З боку США – заступниця Державного Секретаря США Лі Саттерфілд, Ерік Каталфамо, Челсі Фріланд, керівництво Смітсонівського інституту – Річард Курін, Корі

Вегенер, Катарін Хансон та американські партнери у галузі культурної політики Хайден Бассет та Мартін Першлером.

Колеги зі Сполучених Штатів Америки висловили солідарність з Україною та заявили про готовність допомогти оцінити завдані рашистами збитки і сприяти поверненню до України нашої спадщини.

«Сьогодні Україна переживає складні часи, борючись за демократичні цінності. Ми вдячні нашим американським партнерам за таку підтримку в культурній сфері. Кожна з ініціатив, кожен фонд і кожна зустріч наближає нас до перемоги. Ми поглиблюємо нашу співпрацю у напрямку відновлення культурної спадщини, що була зруйнована росіянами. Впевнений, разом ми все відновимо, а ворог отримає справедливе покарання. Адже його злочини відбуваються на очах в усього світу», – зазначив під час зустрічі Олександр Ткаченко.

Роз'яснення Міністерства культури та інформаційної політики України щодо дерусифікації, декомунізації та деколонізації

Дерусифікація, декомунізація та деколонізація – це зрілі та своєчасні процеси в історії сучасної України. Через повномасштабне вторгнення росії запит на заміну радянського й російського спадку на український в нашій державі значно активізувався.

Найбільш суперечливим у цьому контексті є монументальне мистецтво. Адже деякі пам'ятники та скульптури мають радянську чи російську складову та, водночас, є творами мистецтва. Відповідно до законодавства існують різні процедури демонтажу та поводження з ними. Такі питання мають бути погоджені з місцевою владою та громадою.

Міністерство культури та інформаційної політики провело ряд публічних експертних обговорень серед науковців, громадськості та представників державної влади й місцевого самоврядування щодо декомунізації та дерусифікації. Під час обговорень прозвучали різні точки зору - від негайного демонтажу до збереження та трансформування монументів.

Щоб все відбувалося у законний спосіб, Міністерство ініціювало створення Ради при МКІП та УІНП. Це дорадчий орган, що опікуватиметься вказаними питаннями. Органи місцевого самоврядування у діалозі з суспільством мають приходити до спільного рішення і далі координувати його з Радою.

Крім того, у зв'язку з активним очищенням громадського простору від монументів та інших об'єктів, котрі були покликані закріплювати в Україні російські пропагандистські наративи, та відповідними запитами від громадян та органів місцевого самоврядування МКІП разом з Українським інститутом національної пам'яті зібрали **ключову інформацію щодо законодавчої рамки відповідних процесів, чинних станом на сьогодні, процедур та розподілу повноважень між органами місцевої та центральної влади у цих питаннях.**

Також МКІП планує регулярно висвітлювати на своїх ресурсах статус запитів щодо демонтажу/переміщення тієї категорії об'єктів, які, відповідно до чинних процедур, надійшли на розгляд Міністерства від органів місцевого самоврядування. Зазначимо, що інколи, подані на розгляд, пакети документів потребують доопрацювання, тоді процес займає в цілому дещо більше часу, ніж очікується. МКІП підтримує прагнення громад та закликає органи місцевого самоврядування готувати та подавати на розгляд відповідні документи, дотримуючись визначених законом процедур.

Протягом останніх місяців на опрацювання до МКІП надійшли такі запити:

1. Подання управління культури і туризму Рівненської обласної державної адміністрації від 09.09.2021 № вих-1449/01-05/21 та управління культури і туризму виконавчого комітету Рівненської міської ради Рівненської області від 29.04.2022 № 72 та від 13.05.2022 № 297 – могили Богомолова та Дундича. *Статус:* після доопрацювання документів видано накази МКІП від 19 травня 2022 року № 172 та від 19 травня 2022 року № 174 «Про надання дозволу на перенесення пам'ятки історії місцевого значення».

2. Подання Виконавчого комітету Житомирської міської ради від 13.05.2022 № 12/1603. *Статус*: проект наказу проходить внутрішні погодження.
3. Подання Департаменту охорони культурної спадщини Виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації від 10.12.2021 р. № 066-3968 щодо незанесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України об'єктів по м. Києву (34 об'єкти), що підпадають під дію Закону України «Про декомунізацію». *Статус*: проект наказу проходить внутрішні погодження.
4. Облікова документація на пам'ятник О. Пушкіну на Валу у м. Чернігові щодо не включення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України (подання Департаменту культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської ОДА від 05.05.2022 № 01-568/1). *Статус*: розглянуто на Експертній комісії, готується наказ.
5. Облікова документація на пам'ятку історії місцевого значення «Пам'ятник розвіднику Герою Радянського Союзу М.І Кузнецову» у м. Рівне щодо вилучення із Державного реєстру нерухомих пам'яток України (подання Управління культури і туризму Рівненської міської ради від 11.05.22 № 294). *Статус*: розглянуто на Експертній комісії, готується наказ.
6. Облікова документація на пам'ятку історії місцевого значення «Братська могила борців за встановлення радянської влади» у с. Романівка Житомирської області щодо невключення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України (подання департаменту культури, молоді та спорту Житомирської ода від 05.01.20220 № 24-1.14/04-22). *Статус*: розглянуто на Експертній комісії, готується наказ.
7. Вилучення з Державного реєстру нерухомих пам'яток України пам'ятки монументального мистецтва місцевого значення «Монумент на відзначення 300- річчя возз'єднання України з Росією» у м. Переяславі. *Статус*: проект наказу проходить внутрішні погодження.

Наразі це вичерпний перелік запитів, що перебувають на розгляді. Таким чином, інформація, що шириться у ЗМІ та соціальних мережах про те,

що МКІП ніби-то блокує вирішення питань щодо знесення пам'ятників російських діячів, не відповідає дійсності. Міністерство всебічно підтримує рух країни щодо дерусифікації, дотримуючись чинних на сьогодні процедур в цьому процесі.

Нова рубрика офіційного вебпорталу НРАТ

На офіційному вебпорталі Національного репозитарію академічних текстів з'явилась нова рубрика «Міжнародна підтримка».

Вона була започаткована нещодавно для забезпечення своєчасного інформування українських науковців та освітян про різні грантові програми, стипендії, проєкти підтримки академічної мобільності, додаткові конкурси для залучення вітчизняних фахівців. У ній акумулюється інформація з різних джерел – сайтів центральних органів виконавчої влади, академій наук, наукових установ, закладів вищої освіти України, а також зарубіжних ресурсів відповідного профілю.

Наразі у рубриці представлено 24 повідомлення, у яких йдеться про:

- програми фінансування українських вчених й надання грантів для проведення досліджень і продовження навчання від Академії наук Польщі та Польського національного агентства з питань академічного обміну, Енергетичної агенції США, Американського фонду Breakthrough Prize Foundation, Академії наук Франції, Фінського університету Оулу, дослідницьких інституцій і програм Швейцарії і Бразилії;
- стипендіальні програми для проведення досліджень українськими вченими і продовження навчання здобувачами вищої освіти України – в університетах світу;
- цифрові платформи та хаби інформаційних ресурсів, створені спеціально для допомоги українцям та тимчасово переміщеним особам з України у пошуках ними роботи, житла, працевлаштування, роз'яснення процедур визнання дипломів, отримання стипендій тощо – портал ERA4Ukraine, Science for Ukraine, European Research Area for Ukraine.

Окремо подаються рішення та заходи Європейського Союзу щодо надання максимальної підтримки науковій та освітній сферам України через долучення вітчизняних викладачів, студентів, наукової молоді, дослідників, інноваторів до програм і проєктів ЄС, зокрема – «Горизонт Європа», «Erasmus+» тощо.

Детальніше: <https://nrat.ukrintei.ua/category/mizhnarodna-pidtrymka/>

Відповідно до оновленого Регламенту НРАТ відкрито доступ до академічних текстів Національного репозитарію для неавторизованих читачів, які мають статус «відвідувачі». Відтепер усі бажаючі можуть без попередньої реєстрації на сайті здійснювати не лише пошук академічних текстів, а й ознайомлюватись із їх повнотекстовими електронними версіями.

Наразі у НРАТ представлені метадані 331 528 звітів про науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи і дисертації за період з 1995 р і по теперішній час. З них 77% або 255 тис. академічних текстів супроводжуються повнотекстовими версіями. Це 122,7 тис. НДДКР та 132,3 тис. дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук, доктора наук і доктора філософії. Найдавніший текст у БД НРАТ – дисертація «Феномен представлення у класичній та сучасній філософії», захищена у червні 1995 року, а найновіший – дисертація «Метафора у промовах сучасних турецьких політиків: типологія і функції», захищена у червні 2022 року.

Долучайтесь до роботи з цінним науковим надбанням України і запрошуйте до співпраці своїх колег.

А щоб завжди бути в курсі актуальних подій у сфері науки, вищої освіти, інноваційної діяльності, фахових видань, – обирайте зручну площадку взаємодії з командою НРАТ – фейсбук, телеграм або вайбер:

<https://www.facebook.com/groups/repository.ukrintei>,

<https://t.me/NationalRepository>, <https://www.facebook.com/nrat.gov.ua/>,

<https://invite.viber.com/...>

Детальніше: <https://nrat.ukrintei.ua>, <https://bit.ly/3L7CqNR>,
<https://bit.ly/3B8DP2n>, <https://bit.ly/3S2V8JM>, <https://bit.ly/3cKBBh2>,
<https://bit.ly/3ze45aq>

15-16 вересня 2022 у місті Любек (Німеччина) відбувся 30-й ювілейний Симпозіум Бібліотека Балтика 2022 (Bibliotheca Baltica Symposium 2022), приурочений питанням ролі бібліотек у підтримці демократичного суспільства

Бібліотека Балтика це – міжнародна бібліотечна організація, яка об'єднує бібліотеки-учасниці із країн Балтійського регіону – Польщі, Данії, Швеції, Фінляндії, Норвегії, Литви, Латвії, Німеччини та Естонії. До недавніх пір до організації також входили бібліотеки Білорусі та російської федерації. Проте, із початком повноштабного воєнного вторгнення росії в Україну, Рада Директорів Бібліотека Балтика виключили представників країн агресорів із числа постійних членів організації та зупинили співпрацю з ними. Натомість спільнота висловила підтримку Україні та бажання розвивати співпрацю із українськими бібліотеками. Відтак, на симпозіум було запрошено бібліотечно-інформаційних фахівців із України для обміну досвідом та встановлення партнерських зв'язків.

Розпочався симпозіум із виступу президента Бібліотека Балтика (2018-2022) професора Гамбурзької державної та університетської бібліотеки Роберта Зепфа, який наголосив на важливій здатності бібліотек віддзеркалювати настрої суспільства, а також реагувати на потреби, які в ньому виникають. До привітання учасників також приєднався директор Публічної бібліотеки Любека Геральд Шлейвіс.

У перший день доповідачі із Литви, Естонії, Латвії, Німеччини та Фінляндії ділилися своїм досвідом про проекти цифровізації культурної спадщини, форми співпраці між бібліотеками, архівами та музеями, а також про залучення бібліотек у підтримку впровадження цифрових державних послуг. Зокрема, Гієдре Чистов'єн із Національної бібліотеки Латвії розповіла про проєкт «Е-культура», директорка Публічної бібліотеки Тарту

Крістіна Пай про проєкт «e-Естонія», Марія Віртанен із Національної бібліотеки Фінляндії про проєкт NLF & Digime.

На другий день симпозіуму мова йшла про університетські та наукові бібліотеки, їх діяльність у підтримці відкритої науки. Міхаель Сведсен, очільник відділу підтримки наукових досліджень Копенгагенської Королівської бібліотеки, розповів про ключові практики бібліотеки у роботі з науковцями.

Спеціальна панель-дискусія була приурочена діяльності українських бібліотек, а також міжнародним проєктам на підтримку українських бібліотекарів та бібліотек під час війни. Наприклад, Гудрун Вірц із Баварської державної бібліотеки розповіла про проєкт SUCHO – Saving Ukrainian Cultural Heritage, який займається архівуванням сайтів, цифрового контенту та даних в українських установах культурної спадщини, а також допомагає із спеціалізованим обладнанням бібліотекам в Україні, які цього потребують.

Наукова співробітниця Наталія Калюжна також взяла участь у заході та поділилася досвідом Державної науково-технічної бібліотеки України про проєкти цифровізації, над якими працює бібліотека. Подорож Наталії стала можливою завдяки отриманню гранту для молодих фахівців у галузі бібліотечної справи імені Бориса Володіна від Бібліотеки Балтика.

Наступний симпозіум Бібліотека Балтика відбудеться у 2023 році у місті Варшава. Зустрічати колег із Балтійського регіону буде Національна бібліотека Польщі.

**27–28 жовтня відбулася Перша міжнародна конференція
«Відкрита наука та інновації в Україні», присвячена тижню Відкритого
доступу та Всесвітньому дню науки**

Організаторами Конференції виступили Міністерство освіти і науки України, Державна науково-технічна бібліотека України та співорганізатором Український інститут науково-технічної експертизи та інформації. Конференція зібрала біля 500 учасників з різних куточків світу.

Понад 20 міжнародних спікерів поділилися своїм досвідом щодо впровадження принципів Відкритої науки.

«Відкрита наука є принципово новим підходом до організації та реалізації наукового процесу. У короткостроковій перспективі очікується, що запровадження принципів Відкритої науки забезпечить більшу прозорість та цілісність наукових досліджень, а в довгостроковій перспективі – підвищить якість науки загалом» – зазначив заступник Міністра освіти і науки України з питань європейської інтеграції Олексій Шкуратов.

Міжнародними експертами було зазначено, що для більш ефективного впровадження принципів Відкритої науки в Україні доцільно сприяти створенню наукових видань відкритого доступу та розробити механізми стимулювання процесу перетворення вже існуючих видань на видання відкритого доступу.

Організатори Конференції висловлюють свою вдячність спонсорам, донорам та партнерам: ORCID, 4Science, Bentham Scienc, ELSEVIER, CLARIVATE, Research Square, AJE Digital Editing, EGI FOUNDATION, MPClinic, які надали допомогу в проведенні Конференції.

Матеріали конференції можна знайти за посиланнями:

СТЕНДОВІ ДОПОВІДІ <https://dntb.gov.ua/conference/poster>.

Держкомтелерадіо: Українська молодь отримає книги з європейських країн

9 листопада, у День української писемності та мови, стартував новий етап благодійної акції «Українським дітям – українську книгу!», започаткованої 15 березня 2022 року Держкомтелерадіо спільно з Офісом Президента України та Міністерством культури та інформаційної політики.

Відтепер акція проходить також під гаслом «Українській молоді – європейську книгу!» і має на меті допомогти відновити бібліотечні фонди закладів культури та освіти, які постраждали від російської агресії, та надати можливість українським дітям і молоді читати зарубіжну книгу мовою оригіналу.

«Велика кількість публічних бібліотек і освітніх закладів постраждала від російських обстрілів, - говорить Голова Держкомтелерадіо Олег Наливайко. А на тимчасово окупованій території ворог, знищуючи все українське, розпалював вогнища з книг українською мовою. Знаючи про завдані російським агресором величезні збитки гуманітарній сфері України, зокрема, книговидавничій, освітній, бібліотечній галузям, наші європейські партнери виявили бажання допомогти відновити фонди українських книгозбірень».

За словами Олега Наливайка, вже досягнуто перші домовленості про те, що закордонні видавці та всі охочі передаватимуть книги англійською, німецькою, французькою та іншими мовами українським бібліотекам, закладам освіти та культури, які постраждали від повномасштабного російського вторгнення. На думку Голови Держкомтелерадіо, доступ української молоді до інтелектуальних скарбів Європи сприятиме інтеграції українського суспільства в європейський простір.

Перша партія книг, яка прибула з Німеччини від Webster University Leiden, була передана 9 листопада Київському національному університету імені Тараса Шевченка, аудиторії якого постраждали під час ракетного обстрілу столиці 10 жовтня. 141 примірник книг, серед яких сучасні підручники та наукова література з економіки, маркетингу, менеджменту, психології та філософії передав ректору КНУ ім. Т.Г. Шевченка Міністр культури та інформаційної політики України Олександр Ткаченко.

Нагадаємо, що у межах благодійної акції «Українським дітям – українську книгу!» вітчизняні видавці зібрали близько 1 млн примірників друкованої продукції та безкоштовно передали її на склади корпоративних підприємств АТ «ДАК «Укрвидавполіграфія». Звідти книги відправляються волонтерським центрам в українських містах та країнах Європи, де зараз проживають переміщені особи. Понад 400 тисяч книжок вже доставлено адресатам.

V. НА ДОПОМОГУ ПРОФЕСІЙНІЙ САМООСВІТІ

Солоіденко Г. І.,
провідна наукова співробітниця НБУВ

Путівник по інтернет ресурсах для бібліотекарів

Сучасний інформаційний простір містить масу важливих і корисних ресурсів, які можуть надати допомогу в професійній, навчальній та науковій діяльності. А створення електронних путівників нового покоління, зокрема по ресурсах інтернет, значно полегшують можливості отримання необхідних матеріалів.

Путівник це особливий жанр бібліографічного посібника, завданням якого є орієнтація користувача в основних джерелах інформації. Електронна форма путівника забезпечує найкращі пошукові можливості, а завдяки простоті та глибині пошуку сприяє їх виконанню з високою якістю та найменшими трудовитратами.

Даний путівник по інтернет ресурсах для бібліотекарів орієнтує фахівців в мережевих джерелах інформації, знайомить з веб-сайтами українського сегменту інтернету. Путівник містить наукові, галузеві та освітні інтернет ресурси вільного доступу необхідні бібліотекарям для підвищення кваліфікації та забезпечення активної безперервної освіти онлайн. Він буде корисним бібліотечним фахівцям в науковій діяльності при написанні статей, рефератів, дипломних робіт, для набуття додаткових знань та навичок.

Путівник складається з семи розділів: I «Періодичні видання»; II «Збірники наукових праць»; III «Міжнародні та всеукраїнські конференції»; IV «Найважливіші проекти»; V «Вітчизняні форуми та ярмарки»; VI «Віртуальні довідки»; VII «Бібліотечні репозитарії», VIII «Онлайн платформи для навчання». Видання підготовлено в паперовій та електронній формі, призначене допомогти фахівцям знайти необхідні джерела, докладніше дослідити питання з різних напрямів організації роботи бібліотеки.

I. ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ

«Бібліотечний вісник» – періодичне фахове науково-теоретичне та практичне видання, в якому висвітлюються актуальні проблеми бібліотечно-інформаційної діяльності, бібліографознавства, книгознавства, соціальних комунікацій у бібліотечно-інформаційній галузі.

Видається Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського з 1993 р. 6 раз на рік, з 2021 р. виходить 4 рази на рік.

Повнотекстовий архів номерів за 2006-2022 в форматі pdf представлений у національному репозитарії «Наукова періодика України» Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

Вебсторінка: <http://bv.nbuv.gov.ua/uk/about>

«Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія» – науковий журнал висвітлює актуальні питання бібліотекознавства, документознавства, соціальних комунікацій.

Видається Національною академією керівних кадрів культури і мистецтв з 2004 р. 4 рази на рік.

Повнотекстовий архів номерів за 2011–2022 в форматі pdf представлений на сайті Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв та на веб-порталі НБУВ.

Вебсторінка: <http://journals.uran.ua/bdi/issue/view/13758>

«Бібліотечний Меркурій» науковий журнал висвітлює питання бібліотекознавства, бібліографознавства та книгознавства.

Видається Одеським національним університетом імені І. І. Мечникова 2 рази на рік. До 2019 р. (вип. 1(21)) журнал мав назву «Вісник Одеського національного університету. Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство».

Електронна версія журналу зберігається на офіційному сайті видання, на порталі «Наукова періодика» Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

Вебсторінка: <http://vislib.onu.edu.ua/about>

«Вісник Книжкової палати» – науково-практичний журнал висвітлює питання книгознавства, бібліотекознавства й бібліографознавства.

Заснований у 1996 р. державною культурно-науковою установою «Книжкова палата України».

Видається з 1996 р. щомісячно.

На сайті Книжкової палати України можна отримати доступ до покажчика опублікованих за всі роки статей.

Електронний архів усіх номерів журналу за 2009-2021 роки представлено на порталі НБУВ.

Вебсторінка: <http://www.ukrbook.net/visnyk.htm>

«Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук» – науковий журнал відкритого доступу, що публікує статті з проблематики бібліотекознавства та інформаційних наук.

Видається Київським національним університетом культури і мистецтв з 2018 р. два номери на рік.

Електронний архів усіх номерів журналу за 2018-2021 роки представлено на сайті Київського національного університету культури і мистецтв.

Вебсторінка: <http://librinfosciences.knukim.edu.ua/>

«Бібліотечна планета» – науково-виробничий журнал метою якого є розвиток професійних, наукових і освітніх комунікацій фахівців бібліотек різних типів і форм власності шляхом публікування матеріалів, що висвітлюють багатоаспектну діяльність сучасних бібліотечних установ.

Видається Національною бібліотекою України імені Ярослава Мудрого щоквартально з 1998 р.

Електронний архів усіх номерів журналу представлено в електронній бібліотеці «Культура України» (1998–2020 рр.), на сайті «Бібліотечному фахівцю» (2005–2016 рр.) і в базі даних «Наукова періодика України» (2005–2012 рр.).

Вебсторінка: <https://elib.nlu.org.ua/object.html?id=1504>

Покажчик змісту журналу, що охоплює повний перелік публікацій з 1998 по 2018 р. створено до 20-річчя від часу заснування видання.

Вебсторінка: https://nlu.org.ua/resources/nashi_vydannya/Bibl.planeta.pdf

«Бібліотечний форум: історія, теорія і практика» – інформаційний виробничо-практичний журнал, що охоплює всі без винятку аспекти бібліотечної галузі, включаючи історичні розвідки щодо бібліотечної галузі в цілому, окремих бібліотек, видатних бібліотекарів та бібліотекознавців.

З липня 2003 р. до червня 2015 р. журнал видавався з назвою «Бібліотечний форум України». З 2015 р. видається щоквартально.

В архіві журналу надається перелік статей кожного номера з анотацією до статей.

Вебсторінка: <https://libraryforum.info/>.

«Бібліосвіт» – інформаційний вісник висвітлює інноваційний досвід бібліотечно-інформаційного обслуговування юнацтва в Україні та за кордоном.

Видається Державною бібліотекою України для юнацтва з 1998 р. щорічно, з 2005 р. 4 рази на рік.

Електронний архів видання представлений на сайті збірника

Вебсторінка: http://www.4uth.gov.ua/library_science/bibliosvit/.

«Робота бібліотек наукових установ Національної академії наук України в ... році» – інформаційно-аналітичне видання, що висвітлює діяльність бібліотек наукових установ за всіма напрямками їхньої роботи. Вміщує також нормативно-правові та інструктивно-методичні документи, консультації та матеріали з підвищення кваліфікації для бібліотекарів. Електронний архів видання представлений в депозитарії НБУВ «eVerLib».

«Краєзнавча робота в бібліотеках України» – щорічний інформаційний бюлетень, метою якого є інформування фахової спільноти України про результати науково-дослідної та науково-методичної діяльності Національної історичної бібліотеки України у сфері бібліотечного краєзнавства. Видається Національною історичною бібліотекою України з 1990 р. Починаючи з 15-го випуску повнотекстові версії бюлетеня представлені на сайті НІБУ у розділі «Бібліотекарю-краєзнавцю». Вебсторінка:https://nibu.kyiv.ua/media/uploads/2019/12/16/krznav_bul30_MfKHExd.pdf

«БібліоТека» – бюлетень Української бібліотечної асоціації, щоквартальне офіційне видання Всеукраїнської громадської організації «Українська бібліотечна асоціація» (УБА), наступник інформаційного листка УБА «Бібліотекар України» (2001–2005). Бюлетень заснований УБА в 2010 р. Електронний архів Бюлетеня (2010–2019 рр.) представлено на порталі УБА. Вебсторінка:https://ula.org.ua/fileadmin/uba_documents/publications/UBA_bulleten4__2012_.pdf

II. ЗБІРНИКИ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

«Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського» збірник виходить з 1998 р. 3-4 рази на рік. Метою і завданням наукового збірника є публікація актуальних за тематикою, теоретичних або практичних за змістом, новітніх за значенням статей. Електронний архів видання представлений на сайті збірника наукових праць порталу НБУВ. Вебсторінка: <http://np.nbuv.gov.ua/uk/about>

«Рукописна та книжкова спадщина України» – збірник наукових праць, започаткований Інститутом рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського 1993 р., виходить один - два рази на рік. У збірнику висвітлюються різні аспекти вивчення історії та побутування рукописної книги, стародруків, спеціалізованих бібліотечних та архівних фондів з метою реконструкції історії книжної культури України та світу

Електронний архів видання представлений у БД «Наукова періодика України» НБУВ.

Вебсторінка: <http://rksu.nbu.gov.ua/uk/archive>.

«Українська біографістика = Biographistica Ukrainica» збірник наукових праць започаткований Інститутом біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського 1996 р., виходить два рази на рік. Присвячений теоретичним та методичним засадам біографістики як спеціальної історичної дисципліни, проблемам, тенденціям і перспективам розвитку вітчизняної та світової біографіки і біобібліографії.

Електронний архів видання представлений у БД «Наукова періодика України» НБУВ.

Вебсторінка: <http://ub.nbu.gov.ua/uk/archive>

«Библиотеки национальных академий наук, проблемы функционирования, тенденции развития» – щорічний науково-практичний і теоретичний збірник з питань інформаційно-бібліотечного забезпечення науки, видавався НБУВ з 2000 по 2020 р., російською мовою. Адресований працівникам бібліотек (передусім академічних), архівів та інформаційних служб, викладачам, студентам та аспірантам ЗВО.

Станом на початок 2021 р. вийшло з друку 17 випусків збірника.

Електронний архів видання представлений у БД «Наукова періодика України» на порталі НБУВ.

Вебсторінка: <http://maan.nbu.gov.ua/>

«Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника» – продовжуване видання засноване у 1992 р., виходить щороку. У збірнику публікуються оригінальні статті з теорії, методології книгознавства, бібліотекознавства, бібліографознавства, джерелознавства, архівознавства, біографістики, історії видавничої справи, культурології, мистецтвознавства, музикознавства, проблем впровадження сучасних бібліотечних технологій, збереження та реставрації друкованих та рукописних пам'яток.

Електронний архів видання представлений (2012-2020 рр.) на сайті збірника

Вебсторінка: <http://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/fahovi-vydannya/zapysky-lnbu-im-v-stefanyka/>.

«Збірник праць Науково-дослідного інституту пресознавства Львівської національної наукової бібліотеки імені В. Стефаника» – продовжуване видання виходить щороку з 1993 р.

У збірнику публікуються оригінальні статті з історичного і теоретичного пресознавства, національної бібліографії української преси, джерелознавства, історії видавничої справи, біобібліографії, журналістикознавства та бібліотекознавства; рецензії.

Електронний архів видання представлений (2012-2020 pp.) на сайті збірника
 Вебсторінка: <http://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/fahovi-vydannya/zbirnyk-prats-ndi-presoznavstva/>.

«Вісник Харківської державної академії культури. Visnyk of Kharkiv State Academy of Culture» – фаховий збірник наукових праць започаткований 1999 р., виходить чотири рази на рік.

У науковому збірнику розглядаються методологічні, історичні, теоретичні, методичні й організаційні проблеми інформаційної, бібліотечної діяльності; сучасні тенденції розвитку інформатики та наук соціально-комунікаційного циклу.

Електронний архів видання представлений (2016-2021 pp.) на сайті збірника
 Вебсторінка: <http://v-khsac.in.ua/issue/archive>.

«Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія: Бібліотекознавство. Книгознавство» – продовжуване видання, що висвітлює результати наукових досліджень у галузі бібліотекознавства та книгознавства, а також документи і матеріали, що стосуються діяльності бібліотек університетів, проблем бібліотекознавства, книгознавства, документознавства та інформаційної діяльності. Виходить один раз на два-три роки;

Електронний архів видання представлений (2008-2020 pp.) на сайті збірника
 Вебсторінка: <https://library.kpnu.edu.ua/naukovi-pratsi-kam-yanets-podilskogo-natsionalnogo-universytetu-seriya-bibliotekoznavstvo-knygoznnavstvo/>.

«Вісник Львівського університету. Серія Книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології» – видавався один раз на рік з 2006 р. по 2017 р.

Висвітлював актуальні проблеми книгознавства, бібліотекознавства, бібліографознавства, застосування інформаційних технологій у книгознавчих дослідженнях та роботі бібліотек.

Електронний архів усіх номерів журналу за 2006-2017 pp. представлено на порталі НБУВ.

Вебсторінка: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/bibliology>

«Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського» – продовжуване видання з питань бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства та інформаційної діяльності. Виходив один раз на два роки з 2008 по 2017 pp.

Електронний архів видання представлений на сайті збірника
 Вебсторінка: <http://journals.dnpb.gov.ua/issue/archive>

Ш. МІЖНАРОДНІ ТА ВСЕУКРАЇНСЬКІ КОНФЕРЕНЦІЇ

Міжнародна наукова конференція «Бібліотека. Наука. Комунікація»

Конференції Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського проводяться щорічно з 1993 р. З 2015 р. конференція отримала назву «Бібліотека. Наука. Комунікація» з окремо визначеним щорічним доповненням.

Архів конференцій представлений на порталі НБУВ з 2012 по 2022 рр.

Електронні версії матеріалів конференції зберігаються в репозитарії НБУВ.

Вебсторінка: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004116>

Міжнародна науково-практична конференція Національної наукової медичної бібліотеки України

Конференція проводиться щорічно з 2000 р., за окремо визначеними темами на базі обласних медичних та вузівських бібліотек.

Електронні версії матеріалів конференції зберігаються на сайті ННМБУ.

Вебсторінка: <https://library.gov.ua/category/profesijni-forumy/>

Міжнародна наукова конференція «Мистецька культура: історія, теорія, методологія»

Конференція проводиться Львівською національною науковою бібліотекою України імені В. Стефаника щорічно з 2012 р.

Електронні версії матеріалів конференції зберігаються на сайті ЛННБ України ім. В. Стефаника.

Вебсторінка: <http://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/2022/02/18/h-mizhnarodnoyi-naukovoyi-konferentsiyi-mystetska-kultura-istoriya-teoriya-metodologiya/>

Міжнародна науково-практична конференція «Збереження та захист творів мистецтва і документів на паперовій основі»

Конференція проведена Львівською національною науковою бібліотекою України імені В. Стефаника у 2018 та у 2019 рр.

Електронні версії матеріалів конференції зберігаються на сайті ЛННБ України ім. В. Стефаника.

Вебсторінка: <http://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/konferentsiyi/>

Міжнародна науково-практична конференція «Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі»

Конференція проводиться Кафедрою бібліотекознавства Київського національного університету культури і мистецтв щорічно з 2018 р.

Електронні версії матеріалів конференції зберігаються на сайті КНУКІМ.

Вебсторінка: <https://drive.google.com/file/d/1NDyNpIkb-uOz14XYMLcxZjhrjFFn85zr/view>

Міжнародна науково-практична конференція «Бібліотеки закладів вищої освіти: досвід та перспективи»

Конференція Наукової бібліотеки імені М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка проводиться з 2008 р. щорічно.

Електронні версії матеріалів конференції з 2008 р. зберігаються на сайті бібліотеки.

Вебсторінка: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/for_lib/konf-all.php3

Міжнародна науково-практична конференція «Наукова комунікація в цифрову епоху»

Конференція проводиться щорічно Науковою бібліотекою Національного університету «Києво-Могилянська академія» з 2013 р., до того існувала у форматі науково-практичного семінару.

Електронні версії матеріалів конференції зберігаються в репозитарії НБ НАУКМА.

Вебсторінка: <http://ekmair.ukma.edu.ua/?locale-attribute=uk>

Міжнародна науково-практична конференція «Бібліотека університету на новому етапі розвитку соціальних комунікацій»

Конференція Наукової бібліотеки Українського державного університету науки і технологій проводиться з 2010 р. через кожні три роки, з 2019 р. щорічно за окремо визначеними темами.

Електронні версії матеріалів конференції зберігаються на сайті наукової бібліотеки.

Вебсторінка: <https://library.diit.edu.ua/index.php/uk/article/370>

Всеукраїнська науково-практична конференція «Бібліотека і книга в контексті часу»

Конференція Національної бібліотеки імені Ярослава Мудрого проводиться щорічно з 2008 р.

Електронні версії матеріалів конференції зберігаються в електронній бібліотеці «Культура України».

Вебсторінка: <https://elib.nlu.org.ua/content.html?id=3>

Всеукраїнська науково-практична конференція «Короленківські читання»

Конференція проводиться щорічно з 1997 р. за окремо визначеними темами.

Електронні версії матеріалів конференції зберігаються з 2012 по 2022 рр. на сайті Харківської державної наукової бібліотеки ім. В.Г.Короленка.

Вебсторінка: <https://korolenko.kharkov.com/korolenkivska-reading/2021.html>

IV. НАЙВАЖЛИВІШІ ПРОЕКТИ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ

Інформаційний портал «Наука України: доступ до знань»

Метою проекту є створення інтегрованого інформаційного простору української науки в цифровому суспільстві; популяризація, підвищення рейтингу і доступності наукових досягнень учених України, надання розширеного до них доступу за рахунок використання бібліотечно-інформаційних ресурсів наукових бібліотек України та сучасних веб-технологій.

Координатор проекту – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.

Вебсторінка: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/suak/corp.exe?C21COM=F&I21DBN=SUA&P21DBN=SUA>

Реферативна база даних «Україніка наукова»

Національний інформаційний ресурс, єдина в Україні універсальна база даних, що містить бібліографічні описи та реферативну інформацію про вітчизняні наукові публікації з усіх галузей знань (природничі, технічні, суспільні, економічні, гуманітарні, медичні науки).

Координатор проекту - Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.

Вебсторінка: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=REF&P21DBN=REF&S21CNR=20&Z21ID=

Електронна бібліотека «Україніка» містить різноманітні знання про український народ, його історію, традиції та культуру, здобутки української нації і держави.

Координатор проекту - Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Вебсторінка: <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=NAV&P21DBN=UKRLIB>

Репозитарій НБУВ «eVerLib» є консолідованим електронним ресурсом з питань бібліотекознавства, бібліографознавства, книгознавства, архівознавства, біографістики, та інформології, підтримується зв'язок репозитарія з іншими інформаційними ресурсами НБУВ.

Вебсторінка: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib>

«Наукова періодика України» – перший загальнодержавний український проект вільного доступу до наукової періодики, депозитарій електронних копій журналів і збірників наукових праць України, створений на базі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

Вебсторінка: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN
Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України є бібліотекою відкритого доступу і передбачає безкоштовний доступ читачів до наукової інформації в інтернет що відповідає Будапештській Ініціативі Відкритого Доступу.

Вебсторінка: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>

«Корпус енциклопедичних видань України» бібліографічний онлайн-показчик», що подає списки (реєстри) українських опублікованих документів (книги, сайти) енциклопедичного змісту – енциклопедій, енциклопедичних словників чи довідників.

Створений на базі Інституту енциклопедичних досліджень НАН України.

Вебсторінка: <http://corpus.encyclopedia.kyiv.ua/>

Електронна бібліотека «Культура України» проєкт Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого, спрямований на поширення знань про українську культуру, сприяння глибокому вивченню теми науковцями і фахівцями в області суспільних і гуманітарних дисциплін та задоволення потреби в інформації з питань культури.

Вебсторінка: <http://nbuv.gov.ua/node/1380>

«Українська бібліотечна енциклопедія» (УБЕ) – проєкт створений на базі Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого.

Стратегічна мета цього проєкту – створити «Українську бібліотечну енциклопедію» як зручний для використання, інформативний, максимально актуалізований науково-довідковий ресурс, адресований не лише бібліотечним фахівцям, а й широкому загалу.

Вебсторінка: <https://ube.nlu.org.ua/AboutProject>

Проєкт корпоративної каталогізації медичних бібліотек України

Метою проєкту є досягнення якісно нового рівня та оперативності задоволення інформаційних потреб медичних працівників за рахунок спільного одноразового наукового оброблення документів.

Створений на базі Національної наукової медичної бібліотеки України

Вебсторінка: <https://library.gov.ua/protkty>

«Бібліотечна енциклопедія Харківщини» – регіональний корпоративний проєкт, мета якого – інтелектуальна інтеграція для виявлення загального здобутку бібліотечної галузі регіону та його популяризація.

Керівник проєкту – Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка.

Вебсторінка: <https://libenc.korolenko.kharkov.com/>

«Метабібліографія Харківщини» – проєкт, що передбачає генерування універсальних і краєзнавчих метабібліографічних баз даних, об'єктами відображення в яких мають бути усі бібліографічні посібники, створювані бібліотечно-інформаційними установами Харківщини.

Керівник проєкту – Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка.

Вебсторінка: <https://korolenko.kharkov.com/proekty-ta-granty/10.html>

Проект «12+ книг 2022 року»

Інформаційний проєкт Наукової бібліотеки Київського національного університету культури і мистецтв презентує навчальні посібники та видання вишу, які доступні до перегляду онлайн та у читальній залі бібліотеки КНУКІМ.

Вебсторінка: <http://lib.knukim.edu.ua/knigi-sichnya-6/>

«Цифрова бібліотека» – проєкт Національного технічного університету України «КПІ», веб-портал з оцифрованими історичними, науковими, культурними матеріалами з фондів Бібліотеки КПІ. Проєкт надає можливість переглянути у відкритому доступі оцифровані видання, фото- аудіо- та відеоматеріали, архівні документи культурного надбання.

Вебсторінка: <https://www.library.kpi.ua/tsyfrova-biblioteka/>

Проект «e-Scriptorium» – електронний архів рідкісних видань і рукописів для науки та освіти створений на базі Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Вебсторінка: <http://escriptorium.univer.kharkov.ua/>

LIBRARIA – це ресурс оцифрованих періодичних видань із фондів українських архівів та бібліотек, музеїв, Книжкової палати України, що видавалися у різних регіонах України та поза її межами від початку до 50-х років ХХ століття. Загалом користувачам доступно близько 700 000 сторінок понад 400 видань українською, польською, німецькою, румунською, ідиш, кримсько-татарською та російською мовами.

Вебсторінка: <https://libraria.ua/>

VI. ВІТЧИЗНЯНІ ФОРУМИ ТА ЯРМАРКИ

«Книжковий Арсенал» – щорічний проєкт заснований 2011 р. Національним культурно-мистецьким та музейним комплексом «Мистецький Арсенал», що має на меті популяризацію читання, розширення актуального культурного контексту для книговидання, посилення міжнародного обміну та підтримку інтелектуальної, мистецької книги.

Події відбуваються як на живо, так і через інтернет-мережу.

Вебсторінка: <https://book.artarsenal.in.ua/>

«Форум видавців у Львові» – один з найбільших українських книжкових ярмарків та один з наймасовіших заходів подібного типу в Східній Європі. Перший «Форум видавців у Львові» відбувся у вересні 1994 р. в Національному музеї у Львові ім. Андрея Шептицького. Проходить щорічно, упродовж п'яти днів. BookForum поєднує літературний фестиваль і книжковий ярмарок. Події відбуваються як наживо, так і через інтернет-мережу.

Вебсторінка: <https://bookforum.ua/p/about>

«ОдесаБібліоСаміт» та **«Українська книга на Одещині»** – Інтелект-форум Одеської національної наукової бібліотеки, що поєднує Всеукраїнську виставку-форум та цикл професійних заходів для фахівців бібліотек. Це програма професійного спілкування для працівників бібліотек, музеїв, архівів, центрів культурних послуг тощо, метою якої є обговорення актуальних проблем професійної діяльності, обмін досвідом роботи, створення, розвиток і впровадження у роботу інноваційних практик інформаційної, бібліотечної, просвітницької, соціокультурної діяльності. Події відбуваються як наживо, так і через інтернет-мережу.

Вебсторінка: https://odnb.odessa.ua/view_post.php?id=3090

VII. ВІРТУАЛЬНІ ДОВІДКИ БІБЛІОТЕК

Об'єднана віртуальна довідкова служба бібліотек України

На базі Національної бібліотеки України для дітей

Вебсторінка: <https://chl.kiev.ua/cgi-bin/sp/index.php>

Віртуальна довідка Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

Вебсторінка: <http://www.nbuv.gov.ua/node/550>

Віртуальна довідка Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого

Вебсторінка: <https://nlu.org.ua/article.php?id=40>

Інформаційна довідка Національної наукової медичної бібліотеки України

Вебсторінка: <https://library.gov.ua/dovidkovo-bibliografichni-poslugy/>

Віртуальна довідкова служба Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН України

Вебсторінка: <http://dns.gb.com.ua/online-help.html>

Віртуальна довідкова служба **Одеської національної наукової бібліотеки**
 Вебсторінка: <http://odnb.odessa.ua/mods/ua/askme/requests>

Віртуальна довідкова служба **Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка**
 Вебсторінка: <https://korolenko.kharkov.com/virtualna-dovidka.html>

Віртуальна довідкова служба **Державної наукової архітектурно-будівельної бібліотеки імені В. Г. Заболотного**
 Вебсторінка: <http://new.dnabb.org/>

Віртуальна довідкова служба **Наукової бібліотеки Київського національного університету культури і мистецтв**
 Вебсторінка: <http://lib.knukim.edu.ua/help/>

Віртуальна довідка **Наукової бібліотеки Національного університету «Києво-Могилянська академія»**
 Вебсторінка: <https://library.ukma.edu.ua/pro-biblioteku/dovidka>

Віртуальна довідка **НТБ ім. Г.І.Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»**
 Вебсторінка: <https://www.library.kpi.ua/>

VII. БІБЛІОТЕЧНІ РЕПОЗИТАРІЇ

Репозитарій Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського – електронний архів, що систематизує і зберігає в електронному вигляді копії документів наукового, довідкового, освітнього та методичного призначення. Усі матеріали знаходяться у відкритому безкоштовному доступі для користувачів інтернет.
 Вебсторінка: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib>

Репозитарій Національної наукової медичної бібліотеки України МОЗ – електронний архів наукових та освітніх матеріалів ННМБУ - накопичує, зберігає, розповсюджує та забезпечує довготривалий, постійний та надійний доступ через інтернет до наукових та освітніх матеріалів, наукових публікацій працівників та студентів, статті з наукових журналів, навчально-методичні розробки.
 Вебсторінка: <http://emed.library.gov.ua/jspui/>

Репозитарій Наукової бібліотеки Національного університету «Києво-Могилянська академія»

Фонд репозитарію складається із колекцій, що відображають актуальну структуру університету. Усі матеріали та метадані до них знаходяться у повному відкритому безкоштовному доступі для користувачів інтернет.

Вебсторінка: <http://ekmair.ukma.edu.ua>

Електронний науковий архів НТБ НУ «Львівська політехніка»

Архів зберігає опубліковані наукові матеріали переважно працівників Університету. Також доступна можливість «самоархівування».

Вебсторінка: <https://ena.lpnu.ua/>

Репозитарій Наукової бібліотеки Українського державного університету науки і технологій

Інституційний репозитарій eadNURT – онлайн архів (електронна база даних), в якому накопичуються, зберігаються, систематизуються та надаються у відкритому доступі академічні тексти, створені авторами, що є членами спільноти Українського державного університету науки і технологій.

Вебсторінка: <https://eadnurt.diit.edu.ua/uk/page/requirements-for-publishing-articles>

NRAT (Національний репозитарій академічних текстів) – загальнодержавна розподілена електронна база даних, в якій накопичуються, зберігаються і систематизуються академічні тексти.

Призначення Національного репозитарію – зробити максимально доступною для суспільства наукову інформацію України і світу, що сприятиме розвитку освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, шляхом поліпшення доступу до академічних текстів та сприяння академічній доброчесності.

Вебсторінка: <https://nrat.ukrintei.ua>

ОНЛАЙН ПЛАТФОРМИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

Дія. Цифрова освіта – платформа для розвитку цифрової грамотності та широкого кола компетенцій, самовдосконалення, навчання й ефективного розвитку в рамках обраних освітніх траєкторій. Реалізована Мінцифрою, студією онлайн-освіти EdEra разом із крупними міжнародними компаніями.

Вебсторінка: <https://osvita.diia.gov.ua>

Prometheus – платформа масових відкритих онлайн-курсів, перший та найбільший проект безкоштовної освіти в Україні, місія якого полягає у створенні найкращих та широкодоступних курсів від провідних викладачів, університетів та організацій, підтримка впровадження технологій змішаного навчання.

Вебсторінка: <https://prometheus.org.ua>

EdEra – платформа онлайн-освіти, на якій представлені онлайн-курси, інтерактивні підручники, освітні проекти та моделі інтеграції сучасних освітніх рішень у традиційний навчальний процес.

Вебсторінка: <https://www.ed-era.com>

Відкритий Університет Майдану /ВУМ – освітня ініціатива, покликана сприяти розвитку громадянського суспільства в Україні, яка допомагає користувачам зробити перший крок у самоосвіті. Тематика навчальних курсів пов'язана з персональним розвитком, підприємництвом, розбудовою відкритого суспільства.

Вебсторінка: <https://vumonline.ua>

Освітній хаб міста Києва – соціальний інноваційний проект Київської міської державної адміністрації, орієнтований на підтримку та системну реалізацію концепції «навчання протягом життя /life long learning», який надає можливість безкоштовного набуття та покращення «м'яких навичок /soft skills».

Вебсторінка: <https://eduhub.in.ua>

Impactorium – платформа онлайн освіти, призначена для проактивного інформування про цілі сталого розвитку, сприяння їх впровадженню на особистому, професійному та національному рівнях, утвердження принципів корпоративної соціальної відповідальності, створення умов для удосконалення навичок майбутнього. Особливість платформи у тому, що вона пропонує короткі майстер-класи, тренінги, семінари, дискусії, мікронавчання, імітаційні ігри, трансляцію конференцій та форумів з проблематики сталого розвитку.

Вебсторінка: <https://impactorium.org/uk/>

Кулаковська Т. Л.,
старша наукова співробітниця НБУВ

Перші бібліотекознавчі праці Ю. О. Меженка (Іванова)

У червні 2022 р. виповнилося 130 років від дня народження Юрія Олексійовича Меженка (Іванова) – видатного українського книгознавця, бібліографознавця, бібліотекознавця, літературознавця, театрального критика, організатора бібліотечної справи, засновника і редактора періодичних фахових видань, бібліофіла. Вчений глибоких і різнобічних знань Ю. О. Меженко, залишив нам вагомий науковий доробок – понад 200 праць з різних галузей української культури (перші друковані бібліотекознавчі роботи вийшли у 1919 – 1921 рр.). Більшість з цих робіт не втратили свого значення, а ідеї Ю. О. Меженка, зокрема: про поточну державну реєстрацію друкованої продукції України на основі обов’язкового примірника видань; формування фонду «Україніка»; укладання репертуару української книги; створення зведеного каталогу головних бібліотек України; упровадження оптимальної бібліотечно-бібліографічної класифікації – УДК є актуальними для розвитку культури та бібліотечної справи сучасної незалежної України [1, 2].

Поштовхом до поглибленого вивчення в Україні спадщини Ю. О. Меженка стали Перші меженківські читання, організовані до 100-річчя від дня народження вченого, які відбулися 18 червня 1992 р. в ЦНБ ім. В. І. Вернадського (нині НБУВ) за участю відомих вітчизняних фахівців. Учасники читань вважали необхідним видання біобібліографічного покажчика, присвяченого Ю. О. Меженку. Таке видання, підготовлене співробітниками ЦНБ ім. В. І. Вернадського Т. А. Ігнатовою, Н. В. Казаковою, Н. В. Стрішенець побачило світ у 1994 р. [3]. У покажчику максимально повно на той час було зібрано бібліографічну інформацію про наукову спадщину Ю. О. Меженка та літературу про нього. Авторами ґрунтовної вступної статті про життя і діяльність Ю. О. Меженка були

І. Г. Шовкопляс – український вчений-археолог, історик, бібліограф і Ф. К. Сарана – бібліограф, книгознавець, шевченкознавець, учень Ю. О. Меженка і найближчий товариш останніх років його життя. В одній із своїх робіт, присвячених вчителю, Ф. К. Сарана писав: «Невтомний трудівник, вчений глибоких і різнобічних знань, щирої вдачі і чесної душі людина, глибоко закохана в книгу, Юрій Олексійович Меженко залишив світлу пам'ять у серцях всіх, хто з ним працював і знав його».

Багатогранна діяльність Ю. О. Меженка та його творча спадщина сприяли у перші десятиріччя ХХІ ст. піднесенню інтересу українських науковців до масштабної особистості вченого, подальшому розвитку історико-бібліотекознавчих і книгознавчих досліджень, зокрема було захищено дисертаційні роботи, опубліковано книги, наукові праці у журналах та збірниках. Життя, наукову спадщину Ю. О. Меженка досліджували Я. Р. Дашкевич, Ф. К. Сарана, Н. Ф. Королевич, Г. І. Ковальчук, Т. І. Ківшар, Н. В. Стрішенець, Г. І. Сварник, Т. П. Самійленко та ін. Статті про Ю. О. Меженка містять традиційні та електронні довідково-енциклопедичні видання, серед яких: «Енциклопедія сучасної України», «Енциклопедія історії України», «Енциклопедія українознавства», «Шевченківська енциклопедія», «Українська бібліотечна енциклопедія», біобібліографічний словник «Історія української бібліотечної справи в іменах (кінець ХІХ ст. – 1941 р.)». Роботи Ю. О. Меженка, публікації про його діяльність представлено в е-бібліотеці «Україніка», на Бібліотечному порталі Національної академії наук України (НБУВ), в е-бібліотеці «Культура України» (Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого), на сайтах провідних бібліотечних установ України.

Як зазначали сучасники і сподвижники Ю. О. Меженка, дослідники його спадщини, вчений був не лише автором глибоких теоретичних розробок, а й одночасно активним учасником їх впровадження у бібліотечну практику. За професією та анкетними даними Ю. О. Меженко вважав себе книгознавцем, бібліографом [4], але розглядаючи книгу як об'єкт комплексних книгознавчих, бібліотекознавчих, бібліографознавчих

досліджень, був універсальним вченим-бібліологом, організатором і керівником наукових книгознавчих і бібліотечних установ України. Він очолював Головну Книжну палату в Києві (1919), був головою Ради бібліотекарів Всенародної Бібліотеки України у 1920–1922 рр., директором Бібліотеки Академії наук України у 1945–1948 рр., першим директором Українського наукового інституту книгознавства (1922–1931), засновником фахових періодичних видань, автором фундаментальних бібліографічних покажчиків.

Початок наукової, творчої діяльності Ю. О. Меженка припадає на період відродження української культури, бурхливого розвитку бібліотечної справи та бібліотекознавства у 1920-х рр. Значним є внесок Ю. О. Меженка у діяльність Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, у заснуванні якої він брав безпосередню участь, був її керівником у період становлення (1920–1922) та повоєнного відродження книгозбірні і відбудови бібліотечної мережі наукових установ Академії наук УРСР (1946–1948).

Діяльність Ю. О. Меженка у перші роки становлення Національної бібліотеки Української держави висвітлено, зокрема у монографіях Л. А. Дубровіної та О. С. Онищенка, присвячених бібліотечній справі України ХХ ст. та історії НБУВ [5]. Відповідно до розробленої дослідниками періодизації історії НБУВ у загальнонаціональному контексті, перший її період (1918–1923) був організаційним, коли в умовах політичної, економічної та фінансової нестабільності, відсутності постійного приміщення працівники Бібліотеки формували національний бібліотечний фонд. Цей період тісно пов'язаний з діяльністю Ю. О. Меженка, якого 10 серпня 1920 р., за рекомендацією академіка А. Ю. Кримського, обирають членом Тимчасового комітету для заснування Всенародної бібліотеки при Українській Академії наук у Києві, а 7 вересня на засіданні ТК – головою Ради бібліотекарів (до 1922 р., коли його змінив С. П. Постернак), що фактично відповідало посаді директора. Рада, створена у вересні 1919 р., керувала внутрішньою політикою Бібліотеки, зокрема удосконаленням

структури і організацією робіт з формування та опрацювання фондів, які спочатку були розкидані по різних приміщеннях бібліотеки за різними адресами, більшість з них була не розібрана, не опрацьована і не каталогізована. Крім того, доводилось вирішувати кадрові питання, бракувало фахівців, яким надзвичайно важко було працювати через холод у приміщеннях, голод, хвороби та нерегулярну виплату заробітної плати. Як писав про тодішнє життя Бібліотеки Л. У. Биковський (бібліотекознавець, бібліограф, у 1920–1921 рр. працював у ВБУ) у книзі спогадів «Книгарні – Бібліотеки – Академія : Спомини /1918–1922/» (Мюнхен; Денвер : Дніпрова хвиля, 1971. 153 с.), Ю. О. Меженко, відданий бібліотечній справі і «впертий у праці ... своїм прикладом захоплював інших». Його метою було створення бібліотеки світового рівня відповідно до передових досягнень бібліотечної науки. Юрій Олексійович почав активну роботу з організаційно-структурних змін у Бібліотеці, яка на той час вже отримала окреме приміщення, з розміщення фондів, опрацювання та класифікації, впроваджуючи міжнародні вимоги в організацію бібліотечної праці. За ініціативи Ю. О. Меженка розгортається систематична робота з обліку фондів та впровадження щоденного обліку роботи з опрацювання фондів та каталогізації. З 1920 р. науково-методичні питання роботи з фондами розроблялися постійно, формувалася інструктивно-методична база діяльності Бібліотеки: інструкції і норми на роботу із загальним та спеціальним фондами; для складання каталогів було розроблено каталографічну інструкцію; для ведення систематичного каталогу ухвалено міжнародну десяткову систему класифікації [5].

Зазначимо, що скорочений варіант десяткової класифікації Міжнародного бібліографічного інституту в Брюсселі (згодом – *Універсальна десяткова класифікація, УДК*) «Міжнародна децимальна бібліографічна класифікація: Скорочені таблиці з абетковим покажчиком і пояснюючий текст» (1919) Ю. О. Меженка є першою друкованою бібліотекознавчою працею та першим українським перекладом таблиць десяткової класифікації

[1, 6]. В роботі було використано частково французький оригінал скорочених таблиць та переклади їх Б. С. Боднарського (український та російський книгознавець, бібліограф, «пропагандист» міжнародної класифікації знань, яку він вивчав у Міжнародному бібліографічному інституті під керівництвом засновника цієї установи Поля Отле, і зробив переклад скорочених таблиць з французької [7, с. 55–56]). Робота Ю. О. Меженка складається з короткого пояснення суті десяткової класифікації; таблиць десяткової класифікації українською мовою; пояснень до кожного розділу щодо характеру літератури, яку буде включено до цього розділу; допоміжних показників (детермінантів). Автор вважав, що мета УДК – «об'єднати бібліографії всіх культурних народів».

У рецензії на цю роботу перший директор організованої в Харкові Книжкової палати УСРР М. А. Годкевич писав, що вона є, безперечно, цінним внеском в українську бібліографію і є першим містком між нею і бібліографією всесвітньою («Голос друку», 1921, с. 157). Таким чином, Ю. О. Меженко з притаманною йому далекоглядністю зміг оцінити можливості, переваги та перспективи цієї класифікації ще на початку становлення бібліотечної галузі України ХХ ст. УДК, розроблена Міжнародним бібліографічним інститутом, пройшла випробування часом і широко використовується у всьому світі. І вже в незалежній Україні, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 177 від 22 березня 2017 р. «Про припинення використання Бібліотечно-бібліографічної класифікації та впровадження Універсальної десяткової класифікації», УДК визначено як основну класифікаційну систему. Книжкова палата України імені Івана Федорова на підставі ліцензійної угоди з Консорціумом УДК розробляє і актуалізує таблиці УДК українською мовою та здійснює наукове, науково-організаційне та методичне забезпечення цієї роботи. На початку 2000-х рр. світ побачило перше таке видання УДК, здійснилася мрія Ю. Меженка про україномовні таблиці визнаної світом класифікації [8].

Отже, впродовж лише двох років (1920 – 1922) колективом ВБУ, очолюваним Ю. О. Меженком, було опрацьовано значну частину фондів, визначено і закріплено принципи внутрішньої організації бібліотечної й наукової роботи, сформовано інструктивно-методичну базу діяльності підрозділів. У Бібліотеці покращилась якість обслуговування читачів, було організовано роботу читальної зали, абонементу, виставкова діяльність, зросла кількість відвідувань, поліпшились інші статистичні показники. Кращими стали умови праці співробітників.

Ю. О. Меженко був глибоко переконаний, що «увесь бібліотечний процес кожної бібліотеки має бути збудований так, як того вимагає наука бібліотекознавства...» [9]. А все, що зв'язано з бібліотечним процесом, зокрема нові методи, способи, форми роботи, техніка, яка в цьому процесі використовується, читач, якого потрібно вивчати, все це становить коло дисциплін, без яких жоден співробітник будь-якої бібліотеки не може називатися бібліотекарем. Тому підготовка і підвищення кваліфікації бібліотечних працівників стала важливим напрямом бібліотекознавчої та організаційно-методичної роботи вченого. Упродовж 1919–1922 рр. Ю. О. Меженко читає лекції з бібліотекознавства, бібліографії на різних професійних курсах, зокрема на 2-х місячних бібліотечних Наркомосвіти УСРР в Києві.

Першим науково-методичним посібником, який сам автор адресував слухачам-початківцям, стала «Бібліотечна техніка» Ю. О. Меженка, яка вийшла друком сто років тому, у 1921-му [10]. У передмові (датованій 1919 р.) та у післямові (1921 р.) автор пише про важливість бібліотечного фаху, необхідність відповідної підготовки і високого рівня кваліфікації працівників, про великий інтерес суспільства до бібліотечної діяльності і, водночас, відсутність робіт, які б задовольняли потреби бібліотечних працівників у бібліотекознавчих знаннях, що негативно відбивалося на розвитку бібліотечної справи України загалом; про необхідність підготовки видань, які б узагальнювали для слухачів такі знання. До цього прагнув автор, готуючи

перший україномовний посібник, жанр якого сам визначав як курс лекцій, бачив певні його вади і писав про необхідність підготовки більш повного видання, яке б враховувало досягнення бібліологічної науки і практики, специфіку роботи бібліотек різних типів і видів.

Ця бібліотекознавча праця Ю. О. Меженка висвітлювала багато питань організації роботи бібліотеки: бібліотечні фонди, їх облік, опрацювання, вимоги до розміщення і зберігання; ведення каталогів: систематичного, алфавітного та топографічного; бібліотечна статистика; організація бібліотечного простору; меблі і обладнання бібліотеки; авторські таблиці американського бібліотекознавця Ч. Кеттера. Перший розділ «Бібліотека, книга і читач» подавав початкові знання про зміст праці бібліотекаря як знавця книг і бібліотечної праці, психолога і педагога; містив рекомендації щодо організації робочих процесів; розглядав методику роботи з читачами.

Варто зазначити, що «Бібліотечна техніка» Ю. О. Меженка отримала схвальні відгуки бібліотечної спільноти. Так, в позитивній рецензії бібліотекознавця Л. Б. Хавкіної, надрукованій у московському часописі «Печать и революция» (1923. № 6. С. 226–227) зазначалось, що видання є першим керівництвом з бібліотечної справи «на языкe национальных меншин», тобто українською мовою. Рецензентка зазначала, що хоча викладений матеріал і носить дещо конспективний характер, але він дає необхідні знання для організації практичної бібліотечної роботи. Позитивно відгукується Л. О. Хавкіна і про авторські таблиці за Ч. Кеттером українською мовою, якими можуть користуватися бібліотеки, що мають фонди україномовних видань. Зауважимо, що визначення статусу українського народу як «нацменшини» в радянській державі, яке вживає рецензентка в офіційному партійному журналі – яскрава ілюстрація зневажливого ставлення влади до української мови і культури загалом, хоча робота Ю. Меженка мала підтримку бібліотечної спільноти і визнання її значущості для розвитку бібліотечної справи країни було беззаперечним.

Згодом Ю. О. Меженком посібник було доопрацьовано і видано у співавторстві з Ю. Г. Ковалевським (книгознавець, директор Бібліографічного інституту Головної Книжної палати в Києві з 24 лютого 1919 р.) російською мовою у Петрограді під назвою «Практическое руководство по библиотековедению» [11]. Перша частина роботи присвячена технологічним процесам у бібліотеці (автор Ю. О. Меженко), друга – бібліографічній складовій бібліотечної роботи (Ю. Г. Ковалевський). Деякі бібліотекознавці критично сприйняли роботу. Так, С. А. Комський (український радянський організатор і практик бібліотечної справи) у рецензії, надрукованій у виданні «Красный библиотекарь. Журнал библиотечной теории и практики» (1923. № 2–3. С.148–150), висловлює критичні зауваження до роботи: багатослів'я, нудне викладення матеріалу; посібник ніякої допомоги бібліотекарю не надасть. Багато зауважень було і до тієї частини посібника, автором якої є Ю. Меженко, зокрема до деяких бібліотечних технологій. Все ж рецензент зауважує, що в матеріалах, підготовлених Ю Меженко, відчувається «рука бібліотекаря», який працює в знайомій йому бібліотечній атмосфері.

Л. Б. Хавкіна, підкреслюючи, що створення Ю. О. Меженком нової таблиці класифікації є справою важливою і важкою, критикує непомірне, з її точки зору, звеличення десяткової класифікації і безперервне доопрацювання таблиць, що не допомагає практичній бібліотечній діяльності (Хавкіна Л. Б. Новые книги по десятичной классификации. Книгоноша. 1924. № 2 (33). С. 5).

Не зважаючи на негативні відгуки, і науково-методичний посібник, і таблиці класифікації сприяли поширенню теоретичних і практичних знань з бібліотекознавства, бібліотечної техніки, бібліографічної роботи в бібліотеці і широко використовувалися бібліотечними працівниками в наступні роки.

У подальшому українські вчені-бібліотекознавці, бібліотекарі-практики продовжили, започатковану Ю. О. Меженком, традицію створення науково-методичних посібників та довідників з організації роботи бібліотеки, які не лише регламентували всі напрями її практичної роботи, що ґрунтувалася на

впровадженні результатів наукових досліджень, але й були базою для підготовки та підвищення кваліфікації бібліотечних працівників.

Так, єдиним україномовним виданням такого плану в Україні і дуже популярним у 70–80-ті роки ХХ ст. було «Куделько Є В., Мінц С. Й. Довідник з бібліотекознавства і бібліографії. Харків : Кн. палата УРСР, 1969. 249 с.». Посібник включав терміни і поняття, які охоплювали різні сторони практики і теорії бібліотечної справи, бібліотекознавства і бібліографознавства, зокрема ті, що відображали питання організації роботи бібліотек, формування бібліотечних фондів і каталогів, обслуговування читачів, довідково-бібліографічного обслуговування, технічного оснащення книгозбірень, їх організаційно-методичної та наукової роботи. Зокрема, поняття «бібліотечна техніка» визначалося як комплекс процесів, зв'язаних з організацією фондів і каталогів, обслуговуванням читачів, документацією бібліотеки, тобто облік, каталогізація, класифікація, бібліотечне оформлення, зберігання, звітність і т. д. (с. 25). Перший україномовний довідник у наступні роки став основою для укладання нових посібників, підготовки науково-методичних та інструктивних матеріалів з бібліотечної справи. За відсутності на той час національних стандартів він забезпечував уніфікацію термінології в бібліотечній галузі.

З кінця 90-х років ХХ ст. українські бібліотеки загальнодержавного значення готують для своїх бібліотечних мереж методичні посібники і рекомендації з організації роботи бібліотеки. Приміром, НБУВ з 1997 р. видає збірник документів і матеріалів «Організація роботи бібліотеки науково-дослідної установи Національної академії наук України». В останні десятиріччя з'явилася низка науково-методичних видань, в яких висвітлюються різні технологічні аспекти діяльності бібліотеки в умовах впровадження інформаційних технологій. Методичні рекомендації з організації систематичних каталогів, картотек і баз даних за таблицями УДК містить видання «Систематизація документів та організація каталогів і картотек освітянських бібліотек за таблицями Універсальної десяткової

класифікації : практ. посіб. Київ, 2019. 105 с.». У 2019 р. авторський колектив Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого опублікував довідник «Сучасна бібліотека від А до Я» – перше в Україні видання, що містить систематизовану інформацію про організацію роботи публічних бібліотек, зокрема в об'єднаній територіальній громаді. Робота методичних центрів з підготовки видань, що забезпечують організацію роботи бібліотек в сучасних технічних і технологічних умовах продовжується.

Підсумовуючи вищевикладене, варто зазначити, що у бібліотекознавчих роботах, у своїй практичній діяльності у ВБУ 1920–1922 рр. Ю. О. Меженко виступав як основоположник бібліотечних технологій, що ґрунтувались на передових на той час теоретичних напрацюваннях зарубіжних і вітчизняних бібліотекознавців, формував науково-методичну базу бібліотечної діяльності. Праці вченого-бібліотекознавця мали важливе теоретичне і практичне значення для становлення бібліотечної справи України 20-х – 30-х років ХХ ст., вони не втратили своєї актуальності і в умовах розвитку сучасної бібліотечної науки і практики.

Список використаних джерел

1. Стрішенець Н. В. Бібліографічна спадщина Юрія Меженка. Київ, 1997. 146 с.
2. Стрішенець Н. В. Юрій Меженко на чолі Головної Книжної Палати. *Вісник Книжкової палати*. 2018. № 11. С. 11–14.
3. Юрій Олексійович Меженко (1892–1969) : матеріали до біоґр. / уклад. : Т. А. Ігнатова, Н. В. Козакова, Н. В. Стрішенець. Київ, 1994. 175 с.
4. Анкета, направлена Ю. О. Меженком до Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка Л. Ф. Хінкулову у лютому 1946 . «...І тільки незмінна книга!» : зб. статей до 120-річчя від дня народження Юрія Олексійовича Меженка (1892–1969). Київ, 2013. С. 117–118.
5. Дубровіна Л. А., Онищенко О. С. Історія Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 1918–1941 / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 1998. 337 с.

6. Іванов-Меженко Ю. Міжнародна децимальна бібліографічна класифікація: Скорочені таблиці з абетковим покажчиком і пояснюючий текст / Гол. Книжна палата. Київ, 1919. 92 с.
7. Історія української бібліотечної справи в іменах (кінець ХІХ ст.. – 1941 р.) : матеріали до біобібліографічного словника /авт.-уклад. Л. В. Гарбар; НАН України, Нац. б-ка України ім.. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. Київ, 2017. 616 с.
8. Гуцол Г. О. Ідеї Ю. О. Меженка, втілені Книжковою палатою України: історія та сучасний стан. «...І тільки незмінна книга!» : зб. статей до 120-річчя від дня народження Юрія Олексійовича Меженка (1892–1969». Київ, 2013. С. 33–44.
9. Меженко Ю. Перспективи розвитку великих і наукових бібліотек на Україні. *Бібліологічні вісті*. 1926. № 2 (11). С. 32–39.
10. Меженко Ю. О. Бібліотечна техніка. Київ: Держвидав, 1921. 54 с.
11. Ковалевский Г. Г., Иванов-Меженко Ю. А. Практическое руководство по библиотековедению. Петроград, 1923. 204 с.

VI. ДОДАТКИ

Додаток 1

Основні показники роботи бібліотек наукових установ НАН України в 2021 році

N п/п	Назва показників	Од. обл.	Викон. у 2020 р.	Викон. у 2021 р.
1	2	3	4	5
I. Бібліотечно-інформаційне та довідково-бібліографічне обслуговування				
1.	Користувачі. Всього	користувач	16446	15505
	у т.ч. з інших установ	" - "	2143	1634
2.	За категоріями:			
	а) наукові співробітники	" - "	10144	9446
	б) спеціалісти	" - "	3646	3376
	в) аспіранти	" - "	942	897
	г) інші	" - "	1714	1716
3.	Відвідування. Всього	відвід.	79959	65131
4.	Книговидача. Всього	прим.	256071	192978
	у т.ч. іноземних документів	" - "	31934	25837
	на електронних носіях	" - "	1082	870
5.	Виготовлено копій:	стор.	19281	17716
	- на базі установи	" - "	19232	17362
	- отримано з інших організацій	" - "	152	354
6.	МБА			
	кількість абонентів	абонент	676	675
	у т.ч. іногородніх	" - "	124	128
	видано документів	прим.	3105	2488
	у т.ч. іноземних	" - "	655	391
	отримано документів	" - "	1128	1175
7.	Бібліотечно-інформаційна діяльність:			
	виставки нових надходжень представлено документів	вист.	563	497
		прим.	11693	10491
	виставки за профілем діяльності установи: представлено документів	вист.	424	262
		прим.	12098	9467
	електронні виставки	вист.	23	18
	презентація видань	захід	27	11
	групове інформування	абонент	557	790
		повід.	1505	1454
	індивідуальне інформування	абонент	1151	828
		повід.	9172	10398

	дні інформації	захід	64	45
N п/п	Назва показників	Од. обл.	Викон. у 2020 р.	Викон. у 2021 р.
1	2	3	4	5
8	Довідково-бібліографічна діяльність:			
	алфавітний каталог: розставлено карток за рік	картка	13000	13255
	систематичний каталог: розставлено карток за рік	картка	12384	12458
	бібліографічні картотеки, усього	картотека	722	642
	розставлено карток за рік	картка	29692	31196
	<i>редагування карток у каталогах і картотеках за рік, усього</i>	картка	17863	8166
	тематичні довідки письмові	довідка	211	222
	індексування документів за УДК	документ	7172	3905
	бібліографічні посібники:			
	бібліографічні покажчики	покажчик	20	15
	біобібліографічні покажчики	покажчик	2	6
	тематичні бібліографічні списки	список	74	56
	списки нових надходжень	список	194	149
	II. Комплектування бібліотечних фондів			
1	Надійшло документів. Усього	прим.	18160	18802
	у т. ч.: іноземних	" - "	1884	1905
	на електронних носіях	" - "	454	122
	За джерелами надходжень:			
	передплата	" - "	7699	6385
	купівля	" - "	369	221
	книгообмін	" - "	1911	2577
	дари	" - "	5540	7860
	інше	" - "	2641	1759
2	Кількість документів, інформацію про які подано до депозитарію БУВ	назви	922	25
3	Вилучено документів. Усього	прим.	13857	11243
	у т. ч. іноземних	" - "	9957	118
	III. Кадри			
1	Усього працює в бібліотеках:	праців.	182	
	на посадах бібліотечних працівників	праців.	175	
	у т. ч. в інших підрозділах	праців.	7	

Додаток 2

**Відомості про рух фондів бібліотек наукових установ
НАН України у 2021 р.**

№ п/п	Склад бібліотечних фондів	Од. обл.	Нараховується на 01.01.2021 р.	Надійшло	Вибуло	Нараховується на 01.01.2022 р.
1.	Книги, брошури. Всього	прим.	2726684	7718	5789	2728613
	у т. ч. іноземні видання	" - "	263863	449	0	264311
2.	Періодичні та продовжувані видання. Всього	" - "	4840297	9032	5454	4843875
	у т. ч. іноземні видання	" - "	2025740	1391	117	2027014
3	Нормативні виробничо-практичні видання. Всього	од. зб.	590474	1902	0	592376
	у т. ч. іноземні видання	" - "	107322	79	0	107401
4.	Документи на інших носіях Всього	" - "	90557	150	0	90707
	у т. ч. іноземні видання	" - "	53918	6	0	53924
	ВСЬОГО (1,2,3,4)	прим.	8248012	18802	11243	8255571
	у т. ч. іноземні видання	" - "	2450843	1925	118	2452650
5.	Газети. Всього	назв	299	59	80	278
	у т. ч. іноземні	" - "	3	0	0	3
6.	Резервний фонд	" - "	9573	73	15	9631
7.	Обмінний фонд	" - "	278715	12529	11329	279915
	ВСЬОГО	прим.	8536599	33463	22667	8547395
	у т. ч. іноземні видання	" - "	2450846	1925	118	2452653

ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ ПРО БІБЛІОТЕКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ПІДРОЗДІЛИ НАУКОВИХ УСТАНОВ НАН УКРАЇНИ

І. СЕКЦІЯ ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИХ І МАТЕМАТИЧНИХ НАУК НАН УКРАЇНИ

1. ВІДДІЛЕННЯ МАТЕМАТИКИ

1. Бібліотека Інституту математики НАН України

01601, Київ-4, вул. Терещенківська, 3,

Web: <http://www.imath.kiev.ua>,

e-mail: institute@imath.kiev.ua,

тел.: (044) 234–51–50,

факс: 235–20–11

Директор акад НАН України
Тимоха Олександр Миколайович,
тел. 234–05–97,

Учений
секретар канд. фіз.-мат. наук
Соколенко Ігор Володимирович,
тел.: 235–31–58,
e-mail: Sokol@imath.kiev.ua

Голова ІБР д-р фіз.-мат. наук
Антонюк Олександра Вікторівна,
тел.: 234–05–97,
e-mail: antoniouk@imath.kiev.ua

Куратор
бібліотеки директор

Зав.
бібліотеки Врадій Ганна Іванівна,
тел.: 234–53–06, 234–19–58,
e-mail: biblioteka@imath.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1934 р. Фонд: усього – 231,4 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 82,1 тис.; книги, брошури – 58,6 тис.; періодичні видання – 106,6 тис.; обмінний фонд – 41,3 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

1. Бібліотека Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача НАН України

79601, Львів, МСП, вул. Наукова, 3-Б,

Web: <http://www.iarpm.lviv.ua>,

e-mail: adm@iarpm.lviv.ua

Директор акад. НАН України,

Учений Секретар	Кушнір Роман Михайлович, тел.: (032) 263–83–77, факс: 63–62–70 канд. фіз.-мат. наук Кравчишин Оксана Зіновіївна, тел. 263-21-84, e-mail: adm@iapmm.lviv.ua
Голова ІБР	д-р фіз.-мат. наук Михаськів Віктор Володимирович, тел.: 258–51–11, e-mail: tex@iapmm.lviv.ua
Куратор бібліотеки	чл.-кор. НАН України, заст. дир. з наук. роб. Пелих Володимир Олександрович, тел.: 263–83–77
Зав. бібліотеки	Запруцька Любов Григорівна, тел.: 258–51–34 e-mail: adm@iapmm.lviv.ua

Бібліотека заснована у 1961 р. Фонд: усього – 86,1 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 26,5 тис.; книги, брошури – 15,8 тис.; періодичні видання – 69,9 тис. прим.

2. Бібліотека Інституту кібернетики

ім. В. М. Глушкова НАН України

03680, Київ-187, МСП, просп. Акад. Глушкова, 40,

Web: <http://www.icyb.kiev.ua>,

e-mail: aik@public.icyb.kiev.ua

Директор	акад. НАН України Сергієнко Іван Васильович, тел.: (044) 526–20–08, факс: 526–41–78,
Учений секретар	д-р фіз.-мат. наук Єршов Сергій Володимирович, тел.: 526–41–78
Голова ІБР	акад. НАН України, заст. дир. з наук. роб. Хіміч Олександр Миколайович, тел.: 526–41–18, факс: 526–62–19
Куратор бібліотеки	учений секретар
Зав. бібліотеки	Гуріна Оксана Вікторівна, тел.: 526–02–38, e-mail: icyb@ukr.net

Бібліотека заснована у 1957 р. Фонд: усього – 276,4 тис. прим, у т. ч. документи іноземними мовами – 70,6 тис.; книги, брошури – 73,5 тис.; періодичні видання – 171,9 тис. прим.

3. Бібліотека Інституту проблем реєстрації інформації НАН України

03113, Київ-113, вул. М. Шпака, 2,

Web: <http://www.ipri.kiev.ua>,

e-mail: vv@ipri.kiev.ua

Директор акад. НАН України
Петров Вячеслав Васильович,
тел.: (044) 456–83–89,
факс: 241–72–33

Учений
секретар канд. техн. наук
Шанойло Семен Михайлович,
тел.: 454–21–57

Голова ІБР д-р техн. наук, проф., заст. дир. з наук. роб.
Додонов Олександр Георгійович,
тел.: 454–21–58,

Куратор
бібліотеки учений секретар
Зав.
бібліотеки тел.: 451–21–67

Бібліотека заснована у 1989 р. Фонд: усього – 5 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 140 прим.; книги, брошури – 3,9 тис.; періодичні видання – 980 прим.

4. Бібліотека Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем НАН України

03187, Київ, просп. Академіка Глушкова, 40,

Web: <http://www.irtc.org.ua>,

тел. : (+38044) 526–25–49

Директор канд. техн. наук
Волков Олександр Євгенович,
тел./факс: (044) 526–01–58,

Учений
секретар канд. техн. наук
Родіонов Олександр Олександрович,
тел.: 526–30–19,
ra@irtc.org.ua

Голова ІБР учений секретар
Куратор директор Центру
бібліотеки

Зав. бібліотеки Нілова Ірина Леонідівна,
тел.: 526–00–48, 526–01–38,
e-mail: lib@irtc.org.ua

Бібліотека заснована у 2007 р. Фонд: усього – 9,6 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 37 прим., книги, брошури – 2,2 тис.; періодичні видання – 5,4 тис.; обмінний фонд – 500 прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

3. ВІДДІЛЕННЯ МЕХАНІКИ

5. Бібліотека Інституту механіки ім. С. П. Тимошенка НАН України

03057, Київ-57, вул. П. Нестерова, 3,
Web: <http://www.inmech.kiev.ua>,
e-mail: guz@carrier.kiev.ua

Директор акад. НАН України
Гузь Олександр Миколайович
тел.: (044) 456–93–51,
факс: 456–03–19

Учений секретар д-р фіз.-мат. наук
Жук Олександр Петрович,
тел.: 456–24–64,
e-mail: zhuk@inmech.kiev.ua

Голова ІБР учений секретар
Куратор чл.-кор. НАН України, заст. дир. з наук. роботи
бібліотеки Назаренко Володимир Михайлович,
тел.: 456–12–80, 456–21–17,
e-mail: vm_nazarenko@inmech.kiev.ua

Гол. бібліограф Мироненко Олена Алімівна,
тел.: 596–77–54,
e-mail: el.mir@ukr.net

Бібліотека заснована у 1935 р. Фонд: усього – 96,1 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 27,4 тис.; книги, брошури – 32,5 тис.; періодичні видання – 53,6 тис.; обмінний фонд – 3,2 тис. прим.

7. Бібліотека Інституту технічної механіки НАН України

49005, Дніпро, вул. Лешко-Попеля, 15,
Web: <http://www.itm.dp.ua>,

e-mail: office.itm@nas.gov.ua

Директор акад. НАН України
 Пилипенко Олег Вікторович,
 тел.: (056) 372–06–50,
 факс: 372–06–40

Учений
 секретар канд. техн. наук
 Лапіна Людмила Григорівна,
 тел.: 375–68–03

Голова ІБР учений секретар
 Куратор чл.-кор. НАН України, заст. дир. з наук. роб.
 бібліотеки Тимошенко Валерій Іванович,
 тел.: 372–06–41

Зав.
 бібліотеки Шмалько Любов Іванівна,
 тел.: 376–45–90,
 e-mail: Shmalko.L.I@nas.gov.ua

Бібліотека заснована у 1968 р. Фонд: усього – 102 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 21,8 тис.; книги, брошури – 35,1 тис.; періодичні видання – 66,7 тис. прим.

8. Бібліотека Інституту проблем міцності ім. Г. С. Писаренка НАН України

01014, Київ-14, вул. Тимірязєвська, 2,

Web: <http://www.ipp.kiev.ua>,

e-mail: ips@ipp.kiev.ua

Директор чл.-кор. НАН України
 Зінковський Анатолій Павлович,
 тел.: (044) 285–16–87

Учений
 секретар канд. техн. наук
 Скрипченко Володимир Іванович,
 тел.: 285–54–00

Голова ІБР директор
 Куратор директор
 бібліотеки

Зав.
 бібліотеки Христович Ольга Миколаївна,
 тел.: 281–63–05,
 e-mail: ntb@ipp.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1966 р. Фонд: усього – 102,7 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 21,4 тис.; книги, брошури – 30,7 тис.; періодичні видання – 64,5 тис. прим.; обмінний фонд – 1,2 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті установи та НБУВ.

**9. Бібліотека Інституту геотехнічної механіки
ім. М. С. Полякова НАН України**

49005, Дніпро-5, вул. Сімферопольська, 2–А,

Web: <http://www.igtm.dp.ua>,

e-mail: igtmnanu@ukr.net

Директор	акад. НАН України Булат Анатолій Федорович, тел.: (0562) 746–01–51, факс: 746–24–26
Учений секретар	д-р техн. наук Шевченко Володимир Георгійович, тел.: 370–26–97, e-mail: vgshevchenko@fm.ua
Голова ІБР	учений секретар
Куратор бібліотеки	д-р техн. наук, заст. дир. з наук. роб. Бабій Катерина Василівна, e-mail: igtmnanu@ukr.net
Зав. бібліотеки	Іванова Ганна Пилипівна, тел.: 247–13–56, e-mail: igtmntb@gmail.com

Бібліотека заснована у 1962 р. Фонд: усього – 111,1 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 26,1 тис.; книги, брошури – 48,4 тис.; періодичні видання – 58 тис.; обмінний фонд – 200 прим. ЕК бібліотеки доступний у приміщенні бібліотеки.

**10. Бібліотека Інституту гідромеханіки
НАН України**

03680, Київ-57, вул. Желябова, 8/4,

Web: <http://www.hydromech.com.ua>,

e-mail: office@hydromech.com.ua

Директор	чл.-кор. НАН України Воропаєв Геннадій Олександрович, тел.: (044) 371–65–17
Учений секретар	канд. фіз.-мат. наук Димитрієва Наталія Федорівна, тел.: 371–65–18
Голова ІБР	д-р фіз.-мат. наук, проф. Городецька Наталія Сергіївна, тел.: 455–64–34
Куратор бібліотеки	голова ІБР
Керівник ВНТІ	Корецька-Кріль Лариса Федорівна, тел.: 453–26–61

Зав. Морозова Лариса Володимирівна,
бібліотеки тел.: 371–64–09
e-mail: lmorozova@gmail.com

Бібліотека заснована у 1926 р. Фонд: усього – 88,4 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 18,1 тис.; книги, брошури – 27,9 тис.; періодичні видання – 53,12 тис. прим.

4. ВІДДІЛЕННЯ ФІЗИКИ І АСТРОНОМІЇ

11. Бібліотека Інституту фізики НАН України

03028, Київ-28, просп. Науки, 46,

Web: <http://www.iop.kiev.ua>,

e-mail: fizyka@iop.kiev.ua,

Директор чл.-кор. НАН України
Бондар Михайло Віталійович,
тел.: (044) 525–12–20,
факс: 525–15–89

Учений канд. фіз.-мат. наук
секретар Манжара Віктор Степанович,
тел.: 525–55–79,
e-mail: manvic@iop.kiev.ua

Голова ІБР д-р фіз.-мат. наук, заст. дир. з наук. роб.
Порошин Володимир Миколайович,
тел.: 525–12–20,
e-mail: poroshin@iop.kiev.ua

Куратор голова ІБР

бібліотеки

Зав. Тимченко Світлана Юріївна,
бібліотеки тел.: 525–05–95, 525–15–89,
e-mail: lib@iop.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1929 р. Фонд: усього – 276,5 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 91,9 тис.; книги, брошури – 75,0 тис.; періодичні видання – 176 тис. Обмінний фонд – 399 прим. ЕК бібліотеки доступний у локальній мережі Інституту.

12. Бібліотека Інституту фізики напівпровідників

ім. В. Є. Лашкарьова НАН України

03083, Київ-28, просп. Науки, 41,

Web: <https://isp.kiev.ua>,

e-mail: info@isp.kiev.ua

В. о.

директора д-р фіз.-мат. наук, проф.

Мельник Віктор Павлович,
тел.: (044)525–40–20,
факс: 525–83–42

В. о. ученого секретаря канд. фіз.-мат. наук
Редько Роман Анатолійович,
тел.: 525–22–01,
e-mail: sci.sec.redko@gmail.com

Голова ІБР чл.-кор. НАН України
Валах Михайло Якович,
тел.: 525–85–50,
e-mail: valakh@isp.kiev.ua

Куратор бібліотеки чл.-кор. НАН України
Кладько Василь Петрович,
тел.: 525–57–58,
e-mail: kladko@isp.kiev.ua

Зав. бібліотеки Тарасенко Олена Василівна,
тел.: 525–62–76,
e-mail: ifnlibrary@gmail.com

Бібліотека заснована у 1961 р. Фонд: усього – 174,1 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 57 тис.; книги, брошури – 30,1 тис.; періодичні видання – 131 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

13. Бібліотека Інституту металофізики

ім. Г. В. Курдюмова НАН України

Київ-142, МСП, бульв. Академіка Вернадського, 36,

Web: <https://www.imp.kiev.ua>,

e-mail: metall@imp.kiev.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Татаренко Валентин Андрійович,
тел.: (044) 424–12–21,
факс: 424–25–61

Учений секретар канд. фіз.-мат. наук
Савчук Марина Іванівна,
тел.: 424–31–10,
e-mail: metal@imp.kiev.ua

Голова ІБР чл.-кор. НАН України
Уваров Віктор Миколайович,
тел.: 424–02–65,
e-mail: uvarov@imp.kiev.ua

Куратор бібліотеки д-р фіз.-мат. наук, заст. дир. з наук. роб.
Лізунов Вячеслав Вячеславович,
тел.: 422–95–63,

Пров. бібліограф e-mail: lizunov.vyacheslav@gmail.com
 Гавриленко Олена Олександрівна,
 тел.: 424–10–21,
 e-mail: lib@imp.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1946 р. Фонд: усього – 118,2 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 36,7 тис.; книги, брошури – 29,4 тис.; періодичні видання – 81,2 тис. прим.; обмінний фонд – 412 прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

14. Бібліотека Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України

03143, Київ-143, вул. Метрологічна, 14-Б,

Web: <http://bitp.kiev.ua>,

e-mail: itp@bitp.kiev.ua

Директор акад. НАН України
 Загородній Анатолій Глібович,
 тел.: (044) 526–53–62,
 факс: 526–59–98

Учений секретар канд. фіз.-мат. наук
 Перепелиця Сергій Миколайович,
 тел.: 521–34–94

Голова ІБР д-р фіз.-мат. наук, заст. дир. з наук. роб.
 Засенко Володимир Іванович,
 тел.: 526–53–82

Куратор бібліотеки голова ІБР

Зав. бібліотеки Кузьменко Надія Павлівна,
 тел.: 521–34–96, 521–31–96,
 e-mail: library@bitp.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1966 р. Фонд: усього – 147,6 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 84,9 тис.; книги, брошури – 21,7 тис.; періодичні видання – 67,5 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

15. Бібліотека Головної астрономічної обсерваторії НАН України

03143, Київ-143, вул. Академіка Заболотного, 27,

Web: <http://www.mao.kiev.ua>,

e-mail: director@mao.kiev.ua

Директор акад. НАН України
 Яцків Ярослав Степанович,
 тел.: (044) 526–31–10,
 факс: 526–21–47

В. о. ученого

секретаря Сободар Олександр Олегович,
526–47–60,
e-mail: soo@mao.kiev.ua

Голова ІБР чл.-кор. НАН України
Пілюгін Леонід Степанович,
тел.: 526–47–71,
e-mail: pilyugin@mao.kiev.ua

Куратор
бібліотеки канд. фіз.-мат. наук
Корсунь Алла Олексіївна,
e-mail: akorsun@mao.kiev.ua

Зав.
бібліотеки Печерога Наталія Василівна,
тел.: 526–25–32,
e-mail: nvrech@mao.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1944 р. Фонд: усього – 79,8 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 21,1 тис.; книги, брошури – 20,9 тис.; періодичні видання – 49,3 тис.; обмінний фонд – 3,4 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

16. Бібліотека Фізико-технічного інституту низьких температур ім. Б. І. Веркіна НАН України

61103, Харків-103, просп. Науки, 47,

Web: <http://www.ilt.kharkov.ua>,

e-mail: ilt@ilt.kharkov.ua

Директор д-р фіз.-мат. наук, проф.
Найдюк Юрій Георгійович,
тел.: (057) 340–22–23,
факс: 340–33–70

Учений
секретар канд. фіз.-мат. наук
Калиненко Олександр Миколайович,
тел.: 340–04–68

Голова ІБР д-р фіз.-мат. наук, проф.
Пастур Леонід Андрійович,
тел.: 340–50–62,
e-mail: lpastur@ilt.kharkov.ua

Куратор
бібліотеки д-р фіз.-мат. наук, проф., заст. дир. з наук. роб.
Долбин Олександр Вітольдович,
тел.: 340–12–33,
e-mail: grechnev@ilt.kharkov.ua

Зав.
бібліотеки Зименко Лариса Віталіївна,
тел.: 340–20–73,
e-mail: zimenko@ilt.kharkov.ua

Бібліотека заснована у 1961 р. Фонд: усього – 214,4 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 82,8 тис.; книги, брошури – 29,9 тис.;

періодичні видання – 175,6 тис. прим. Бібліотека має вихід в локальну мережу установи і Інтернет. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту та НБУВ.

17. Бібліотека Інституту радіофізики та електроніки ім. О. Я. Усикова НАН України

61085, Харків-85, вул. Академіка Проскури, 12,

Web: <http://www.ire.kharkov.ua>,

e-mail: ire@ire.kharkov.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Лукін Костянтин Олександрович,
тел.: (057) 315–11–29,
факс: 315–21–05

Учений канд. фіз.-мат. наук
секретар Пономаренко Сергій Станіславович,
тел.: 315–00–11,
e-mail: rochanina@ire.kharkov.ua

Голова ІБР канд. фіз.-мат. наук
Логвінов Юрій Федорович,
тел.: 315–20–09,
e-mail: logvinov@ire.kharkov.ua

Куратор голова ІБР

бібліотеки

Зав. Абдурахманова Світлана Іванівна,
бібліотеки тел.: 763–43–46, 763–43–57,
e-mail: lib@ire.kharkov.ua

Бібліотека заснована у 1955 р. Фонд: усього – 141,2 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 73,2 тис.; книги, брошури – 27,8 тис.; періодичні видання – 99,3 тис. прим. ЕК бібліотеки доступний у приміщенні бібліотеки.

18. Бібліотека Радіоастрономічного інституту НАН України

61002, Харків-2, вул. Мистецтв, 4,

Web: <http://www.rian.kharkov.ua>,

e-mail: rai@ri.kharkov.ua, rian@rian.kharkov.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Захаренко Вячеслав Володимирович,
тел.: (057) 315–11–27,
факс: 341–77–27

Учений канд. фіз.-мат. наук
секретар Антоненко Юлія Вікторівна,
тел.: 315–20–92,
e-mail: antonenko@rian.kharkov.ua

Голова ІБР канд. фіз.-мат. наук
Ульянов Олег Михайлович,
тел.: 315–25–00,
e-mail: oulyanov@rian.kharkov.ua

Куратор
бібліотеки учений секретар

Зав.
бібліотеки Захаренко Людмила Миколаївна,
тел.: 700–30–92,
e-mail: library@rian.kharkov.ua

Бібліотека заснована у 1955 р., з 2016 р. входить до складу відділу науково-технічної інформації. Фонд: усього – 80,7 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 33,9 тис.; книги, брошури – 12,5 тис.; періодичні видання – 65,4 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

19. Бібліотека Інституту фізики конденсованих систем НАН України

79011, Львів-11, вул. Свенціцького, 1,

Web: <http://www.icmp.lviv.ua>,

e-mail: icmp@icmp.lviv.ua

Директор д-р фіз.-мат. наук
Брик Тарас Михайлович,
тел.: (032) 276–19–78,
факс: 276–11–58,
e-mail: bryk@icmp.lviv.ua

Учений секретар канд. фіз.-мат. наук
Бзовська Ірина Степанівна,
тел.: 276–11–57,
e-mail: iryna@icmp.lviv.ua

Голова ІБР директор
Куратор учений секретар
бібліотеки

Зав. Дудяк Наталія Михайлівна,
бібліотеки e-mail: n.dudyak@icmp.lviv.ua

Бібліотека заснована у 1991 р. Фонд: усього – 14,6 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 2,8 тис.; книги, брошури – 4,3 тис.; періодичні видання – 9,7 тис. прим.

20. Бібліотека Інституту електронної фізики НАН України

88017, Ужгород-17, вул. Університетська, 21,

Web: <http://www.iiep.org.ua>,

e-mail: nanu.iiep@gmail.com

Директор чл.-кор. НАН України

Учений секретар	Гомонай Ганна Миколаївна, тел./факс: (0312) 64–36–50, канд. хім. наук
Голова ІБР	Романова Людмила Георгіївна, тел.: 64–38–76, e-mail: romanova@ier.org.ua
Куратор бібліотеки	канд. фіз.-мат. наук Контрош Єне Ендрійович, тел.: 64–36–68, e-mail: jeno@kontr.uzhgorod.ua
Зав. бібліотеки	учений секретар Світлична Людмила Василівна, 64–36–50

Бібліотека заснована у 1970 р. Фонд: усього – 28,1 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 14,8 тис.; книги, брошури – 10 тис., періодичні видання – 18,2 тис. прим.

5. ВІДДІЛЕННЯ НАУК ПРО ЗЕМЛЮ

21. Бібліотека Інституту геологічних наук НАН України

01054, Київ-54, вул. О. Гончара, 55-Б,

Web: <http://www.igs-nas.org.ua>,

e-mail: info@igs-nas.org.ua

Директор акад. НАН України
Шехунова Стелла Борисівна,
тел.: (044) 486–94–46,
факс: 486–93–34,

Учений секретар канд. геол. наук
Гаврилюк Руслан Борисович,
тел.: 239–74–16,
e-mail: Navryliuk.R@nas.gov.ua

Голова ІБР д-р геол. наук, заст. дир.
Багрій Ігор Дмитрович,
тел.: 486–14–25

Куратор бібліотеки голова ІБР

Зав. бібліотеки Коваль Наталія Володимирівна,
тел.: 486–38–76,
e-mail: igs_library@ukr.net

Бібліотека заснована у 1926 р. Фонд: усього – 148,7 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 54 тис.; книги, брошури – 45,8 тис.; періодичні видання – 81,2 тис.; обмінний фонд – 12,5 тис. прим.

22. Бібліотека Інституту геофізики

ім. С. І. Субботіна НАН України

03680, Київ, просп. Академіка Палладіна, 32,

Web: <http://www.igph.kiev.ua>,

e-mail: earth@igph.kiev.ua

Директор	чл.-кор. НАН України Кендзера Олександр Володимирович, тел.: (044) 424–01–12, факс: 450–25–20
Учений секретар	д-р фіз.-мат. наук Семенова Юлія Володимирівна, тел.: 424–31–05, e-mail: secretary@igph.kiev.ua
Куратор бібліотеки	д-р фіз.-мат. наук, заст. дир. з наук роб. Легостаєва Ольга Вадимівна, тел. 424–31–05
Зав. бібліотеки	Дехтяренко Тетяна Миколаївна, тел.: 450–25–20, e-mail: library@igph.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1961 р. Фонд: усього – 105,6 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 11,4 тис.; книги, брошури – 45,2 тис.; періодичні видання – 60,4 тис. прим. ЕК бібліотеки доступний на сайті Інституту.

23. Бібліотека Полтавської гравіметричної обсерваторії Інституту геофізики

ім. С. І. Субботіна НАН України

36014, Полтава-29, вул. М'ясоєдова, 27/29,

Web: <http://pgo.geoplanet.org>,

e-mail: pgo@poltava.ukrtel.net

Директор	д-р фіз.-мат. наук Лубков Михайло Валерійович, тел./факс: (0532) 56–92–38
Учений секретар	канд. техн. наук Павлик Володимир Григорович, тел./факс: 56–59–58, e-mail: vgpravlyk@gmail.com
Куратор бібліотеки	учений секретар
Зав.	Тищук Світлана Олександрівна,

бібліотеки тел.: 56–59–58
(бібліотекар)

Бібліотека заснована у 1926 р. Фонд: усього – 21,3 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 8,2 тис.; книги, брошури – 5,6 тис.; періодичні видання – 15,5 тис.

24. Бібліотека Інституту географії НАН України

01030, Київ-30, вул. Володимирська, 44,

Web: <https://igu.org.ua>,

e-mail: geo-ins@kiev.ldc.net

Директор чл.-кор. НАН України
Маруняк Євгенія Олександрівна,
тел.: (044) 234–61–93,
факс: 234–32–30

Учений канд. геогр. наук
секретар Чехній Віктор Михайлович,
тел.: 234–04–92,
e-mail: Chekhniy@gmail.com

Голова ІБР д-р географ. наук, заст. дир. з наук. роб.
Лісовський Сергій Антонович,
тел.: 234–19–85,
e-mail: salisovsky@gmail.com

Куратор голова ІБР

бібліотеки

Зав. Іванова Наталія Станіславівна,
бібліотеки тел.: 234–61–93,
e-mail: geobib.ins@ukr.net

Бібліотека заснована у 1970 р. Фонд: усього – 32,4 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 4,1 тис.; книги, брошури – 16,9 тис.; періодичні видання – 11,9 тис.; обмінний фонд – 493 прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту та НБУВ.

25 Бібліотека Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М. П. Семененка НАН України

03142, Київ-142, просп. Академіка Палладіна, 34,

Web: <https://igmof.com>,

e-mail: office.igmr@gmail.com

Директор акад. НАН України
Пономаренко Олександр Миколайович,
тел.: (044) 501–15–20,
факс: 424–12–70

Учений канд. геол. наук

секретар Самборська Ірина Анатоліївна,
тел.: 424–04–60,
e-mail: samborska@nas.gov.ua

Голова ІБР д-р геол. наук, проф.
Кривдік Степан Григорович

Куратор чл.-кор. НАН України, заст. дир. з наук. роб.
бібліотеки Степанюк Леонід Михайлович

Зав. Гречанюк Тетяна Сергіївна,
бібліотеки тел.: 424–03–60,
e-mail: library.igmr@gmail.com

Бібліотека заснована у 1969 р. Фонд: усього – 74,5 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 22,1 тис.; книги, брошури – 31,6 тис.; періодичні видання – 40,7 тис.; обмінний фонд – 2,2 тис. прим.

26. Бібліотека Інституту геології і геохімії горючих копалин НАН України

79060, Львів-60, вул. Наукова, 3а,

Web: <http://www.iggcm.org.ua>,

e-mail: igggk@mail.lviv.ua

Директор акад. НАН України
Павлюк Мирослав Іванович,
тел.: (032) 263–15–03,
факс: 263–22–09

Учений канд. геол. наук
секретар Яковенко Мирослава Богданівна,
тел.: 263–12–72

Голова ІБР канд. геол.-мінерал. наук, заст. дир. з наук. роботи
Побережський Андрій Володимирович,
тел.: 263–50–47

Куратор голова ІБР

бібліотеки

Зав. Мудрак Світлана Василівна

бібліотеки

(бібліотекар II категорії)

Бібліотека заснована у 1951 р. Фонд: усього – 84,2 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 26,3 тис.; книги, брошури – 20,7 тис.; періодичні видання – 60,9 тис. прим.

27. Бібліотека Державної установи «Відділення гідроакустики Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України»

65082, Одеса, вул. Преображенська, 3,

Web: <http://ogamgi.org.ua>,

e-mail: info@vgaigph.org.ua
 Директор канд. техн. наук
 Рощин Леонід Михайлович,
 тел./факс: (048) 723–20–13
 Учений Первушина Ірина Вадимівна,
 секретар тел.: 723–73–08,
 e-mail: info@vgaigph.org.ua
 Куратор учений секретар
 бібліотеки
 Зав. Петріна Таїса Василівна,
 бібліотеки тел.: 723–73–08

Бібліотека заснована у 1975 р. Фонд: усього – 14,2 тис. прим. у т. ч.: документи іноземними мовами – 584 прим.; книги, брошури – 3,2 тис.; періодичні видання – 10,2 тис. прим.

6. ВІДДІЛЕННЯ ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИХ ПРОБЛЕМ МАТЕРІАЛОЗНАВСТВА

28. Бібліотека Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України

03150, Київ-150, вул. Казимира Малевича, 11,
 Web: <http://www.paton.kiev.ua>,
 e-mail: office@paton.kiev.ua

Директор акад. НАН України
 Кривцун Ігор Віталійович,
 тел.: (044) 200–31–83,
 факс: 568–04–86
 Учений канд. техн. наук
 секретар Клочков Ілля Миколайович,
 тел.: 200–47–83,
 e-mail: dep90@paton.kiev.ua
 Голова ІБР директор
 Куратор учений секретар
 бібліотеки
 Зав. Іваненко Світлана Василівна,
 бібліотеки тел.: 205–26–25,
 e-mail: library@paton.kiev.ua,
library_paton@ukr.net

Бібліотека заснована у 1934 р. Фонд: усього – 275,2 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 96,1 тис.; книги, брошури – 85,8 тис.; періодичні видання – 133,5 тис.; обмінний фонд – 382 прим. Бібліотека має

вихід в локальну мережу установи і Інтернет, доступ до ЕК бібліотеки віддалений.

29. Бібліотека Інституту проблем матеріалознавства

ім. І. М. Францевича НАН України

03680, Київ-142, вул. Кржижанівського, 3,

Web: <http://www.materials.kiev.ua>,

e-mail: dir@ipms.kiev.ua

Директор акад. НАН України
Солонін Юрій Михайлович,
тел.: (044) 390–87–57,
факс: 390–87–51

Учений канд. фіз.-мат. наук
секретар Картузов Валерій Васильович,
тел.: 390–71–98,
e-mail: vvk@ipms.kiev.ua

Голова ІБР чл.-кор. НАН України, заст. дир. з наук. роб.
Рагуля Андрій Володимирович,
тел.: 390–87–61,
e-mail: ragulya@ipms.kiev.ua

Куратор голова ІБР
бібліотеки

Зав. Майфет Марина Альфонсівна,
бібліотеки тел.: 205–79–67,
e-mail: ntb82ipm@gmail.com

Бібліотека заснована у 1953 р. Фонд: усього – 178,2 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 41,5 тис.; книги, брошури – 33,9 тис.; періодичні видання – 115,1 тис.; обмінний фонд – 17,5 тис. прим.

30. Бібліотека Інституту надтвердих матеріалів

ім. В. М. Бакуля НАН України

04074, Київ-74, вул. Автозаводська, 2,

Web: <http://www.ism.kiev.ua>,

e-mail: almaz@ism.kiev.ua

Директор акад. НАН України
Туркевич Володимир Зіновійович,
тел./факс: (044) 468–86–32

Учений канд. техн. наук
секретар Смоквина Володимир Віталійович,
тел.: 467–66–42,
e-mail: secretary@ism.kiev.ua

Голова ІБР д-р техн. наук, заст. дир. з наук. роб.
Бочечка Олександр Олександрович,

тел.: 468–86–23,
e-mail: bochechka@ism.kiev.ua

Куратор
бібліотеки

Керівник
відділу

Зав.
бібліотеки

учений секретар

канд. техн. наук
Гарбуз Тетяна Олексіївна,
тел.: 430–35–31

Колодніцька Надія Іванівна,
тел.: 379–11–04,
e-mail: nik.library@ism.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1956 р., входить до складу науково-організаційного відділу. Фонд: усього – 79,8 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 12,8 тис.; книги, брошури – 34,2 тис.; періодичні видання – 35,4 тис. прим.

31. Бібліотека Фізико-технологічного інституту металів та сплавів НАН України

03680, Київ-142, бульв. Академіка Вернадського, 34/1,
Web: <http://www.ptima.kiev.ua>,
e-mail: metal@ptima.kiev.ua

Директор

чл.-кор. НАН України
Нарівський Анатолій Васильович,
тел. /факс: (044) 424–35–15,
e-mail: Narivsky@nas.gov.ua

Учений
секретар

канд. техн. наук
Лахненко Володимир Леонідович,
тел. /факс: 424–12–10,
e-mail: Lahnenko@nas.gov.ua

Голова ІБР

д-р техн. наук, проф.
Верховлюк Анатолій Михайлович,
тел.: 252–97–36

Куратор
бібліотеки

д-р техн. наук
Ноговіцин Олексій Володимирович,
тел.: 424–04–52

Зав.
бібліотеки

Велігорська Галина Олександрівна,
тел.: 424–31–50

Бібліотека заснована у 1945 р. Фонд: усього – 154,2 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 40,2 тис.; книги, брошури – 68,2 тис.; періодичні видання – 78,8 тис. прим.

32. Бібліотека Фізико-механічного інституту ім. Г. В. Карпенка НАН України

79060, Львів-60, вул. Наукова, 5,
Web: <http://www.ipm.lviv.ua>,

e-mail: pminasu@ipm.lviv.ua
 Директор акад. НАН України
 Назарчук Зіновій Теодорович,
 тел.: (032) 263–70–49,
 факс: 624–94–27
 Учений канд. техн. наук
 секретар Корній Валентина Василівна,
 тел. 263–70–49,
 e-mail: valia@ipm.lviv.ua
 Голова ІБР учений секретар
 Куратор учений секретар
 бібліотеки
 Зав. Пастушенко Любов Степанівна,
 бібліотеки тел.: 262–72–81,
 e-mail: lubasyk@ukr.net

Бібліотека заснована у 1951 р. Фонд: усього – 131 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 35,7 тис.; книги, брошури – 33,5 тис.; періодичні видання – 91,9 тис.; обмінний фонд – 1,2 тис. прим.

33. Бібліотека Науково-технологічного комплексу «Інститут монокристалів» НАН України

61072, Харків, просп. Науки, 60,

Web: <https://www.isc.kh.ua>,

e-mail: info@isc.kh.ua

Директор акад. НАН України
 Семиноженко Володимир Петрович,
 тел.: (057) 340–53–31,
 факс: 340–93–43

Учений канд. хім. наук
 секретар Щербаков Іліас Бен-Хамудович,
 тел.: 341–03–21,
 e-mail: sci@isc.kh.ua

Голова ІБР д-р хім. наук
 Десенко Сергій Михайлович,
 тел.: 341–02–54

Куратор учений секретар
 бібліотеки

Керівник учений секретар
 ВНТІ

Зав. Завальнюк Лариса Андріївна,
 бібліотеки тел.: 341–01–41,
 e-mail: library@isc.kh.ua

Бібліотека заснована у 1962 р., входить до складу ВНТІ. Фонд: усього – 127,4 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 51,8 тис.; книги, брошури – 29,9 тис.; періодичні видання – 95,4 тис. прим.

34. Бібліотека Інституту імпульсних процесів і технологій НАН України

54018, Миколаїв-18, просп. Богоявленський, 43-А,

Web: <http://www.iipt.com.ua>,

e-mail: iipt@iipt.com.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Вовченко Олександр Іванович,
тел.: (0512) 55–82–52,
факс: 55–82–22

Учений секретар канд. техн. наук
Сінчук Алла Вадимівна,
тел.: 58–71–40,
e-mail: ssts@iipt.com.ua

Куратор
бібліотеки учений секретар

Керівник Шаповалова Віта Василівна,
відділу тел.: 58–71–11,
e-mail: shapovalova@iipt.com.ua

Бібліотекар Курносенко Інеса Феліксівна,
тел.: 58–71–38

Бібліотека заснована у 1963 р., входить до складу відділу науково-організаційної роботи та інформаційно-аналітичного забезпечення Фонд: усього – 129,4 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 6 тис.; книги, брошури – 51,4 тис.; періодичні видання – 48,9 тис. прим. ЕК доступний локально.

35. Бібліотека Інституту чорної металургії ім. З. І. Некрасова НАН України

49050, Дніпро-50, пл. Академіка Стародубова, 1,

Web: <http://www.isi.gov.ua>,

e-mail: office.isi@nas.gov.ua

Директор д-р техн. наук
Бабаченко Олександр Іванович,
тел.: (056) 776–53–15,
факс: 790–05–12

Учений секретар канд. техн. наук
Кононенко Ганна Андріївна,
тел.: 776–82–90,
e-mail: office.isi@nas.gov.ua

Голова ІБР учений секретар

Куратор учений секретар
бібліотеки
Зав. Колеснікова Ірина Володимирівна,
бібліотеки тел.: 776–83–67,
 e-mail: office.isi@nas.gov.ua

Бібліотека заснована у 1953 р. Фонд: усього – 142,4 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 20,3 тис.; книги, брошури – 37,7 тис.; періодичні видання – 83 тис. прим.

7. ВІДДІЛЕННЯ ФІЗИКО-ТЕХНІЧНИХ ПРОБЛЕМ ЕНЕРГЕТИКИ

36. Бібліотека Інституту технічної теплофізики НАН України

03057, Київ–57, вул. Марії Капніст, 2А,

Web: <http://www.ittf.kiev.ua>,

e-mail: admin@ittf.kiev.ua

Директор акад. НАН України
 Снежкін Юрій Федорович,
 тел.: (044) 456–62–82,
 факс: 456–60–91

Учений канд. техн. наук
секретар Сергієнко Роман Володимирович,
 тел.: 453–28–82

Куратор чл.-кор. НАН України, заст. дир. з наук. роб.
бібліотеки Авраменко Андрій Олександрович,
 тел.: 453–28–46

Зав. Некрасова Олена Миколаївна,
бібліотеки тел.: 453–28–76,
 e-mail: biblioteka-ittf@ukr.net

Бібліотека заснована у 1947 р. Фонд: усього – 142,8 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 6,6 тис.; книги, брошури – 56,7 тис.; періодичні видання – 79,9 тис. прим.

37. Бібліотека Інституту проблем машинобудування ім. А. М. Підгорного НАН України

61046, Харків-46, вул. Пожарського, 2/10,

Web: <http://www.ipmach.kharkov.ua>,

тел.: (057) 294–55–14, (057) 349–47–24,

факс: 294–46–35,

e-mail: admi@ipmach.kharkov.ua, ipmach@ipmach.kharkov.ua,

Директор акад. НАН України
 Русанов Андрій Вікторович,

тел.: (057) 294–55–14,
 факс: 294–46–35

Учений секретар д-р техн. наук
 Угрімов Сергій Вікторович,
 тел.: 349–47–78,
 e-mail: sugrimov@ipmach.kharkov.ua

Куратор бібліотеки
 Шпак Андрій Олександрович,
 тел.: 349–47–92,
 e-mail: 4shpak@gmail.com

Головний бібліотекар Шуванова Юлія Олександрівна,
 тел.: 294–27–14

Бібліотека заснована у 1944 р., входить до складу науково-організаційного відділу. Фонд: усього – 165,9 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 20,5 тис.; книги, брошури – 56,8 тис.; періодичні видання – 103,2 тис. прим.

38. Бібліотека Інституту електродинаміки НАН України

03680, Київ, просп. Перемоги, 56,

Web: <http://www.ied.org.ua>,

e-mail: ieg1@ied.org.ua

Директор акад. НАН України
 Кириленко Олександр Васильович,
 тел.: (044) 366–24–01,
 факс: 366–26–28

Учений секретар канд. техн. наук
 Гуторова Марина Сергіївна,
 тел.: 366–25–25,
 e-mail: Gutorova@nas.gov.ua

Голова ІБР директор
 Куратор бібліотеки д-р техн. наук, заст. дир. з наук. роб.
 Шаповал Іван Андрійович,
 тел.: 366–24–65,
 e-mail: shapoval@ied.org.ua

Зав. бібліотеки Нікітіна Любов Миколаївна,
 тел.: 366–25–01,
 e-mail: library@ied.org.ua

Бібліотека заснована у 1944 р. Фонд: усього – 242,8 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 62,6 тис.; книги, брошури – 49 тис.; періодичні видання – 171,4 тис.; обмінний фонд – 182 прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

39. Бібліотека Інституту проблем моделювання в енергетиці ім. Г. Є. Пухова НАН України

03164, Київ-164, вул. Генерала Наумова, 15,

Web: <http://www.ipme.kiev.ua>

e-mail: ipme@ipme.kiev.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Мохор Володимир Володимирович,
тел.: (044) 424–10–63,
факс: 424–05–86

Учений секретар канд. техн. наук
Чьочь Вікторія Володимирівна,
тел./факс: 424–05–86

Куратор бібліотеки
учений секретар

Зав. бібліотеки Яковенко Галина Володимирівна,
тел.: 424–91–57,
e-mail: ipme@ipme.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1983 р. Фонд: усього – 43,8 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 6,6 тис.; книги, брошури – 10,9 тис.; періодичні видання – 28,5 тис.; обмінний фонд – 744 прим.

40. Бібліотека Інституту теплоенергетичних технологій НАН України

04070, Київ-70, вул. Андріївська, 19,

тел.: (044) 425–50–68,

факс: 537–22–41,

Web: <http://www.ceti-nasu.org>,

e-mail: ceti@i.kiev.ua

Директор д-р. техн. наук
Дунаєвська Наталія Іванівна,
тел.: 425–25–10,
факс: 537–22–41

Учений секретар канд. техн. наук
Голенко Ірина Львівна,
тел.: 425–53–91

Голова ІБР канд. техн. наук
Топал Олександр Іванович,
тел.: 425–33–50

Куратор бібліотеки
учений секретар

Зав. бібліотеки Літошенко Наталія Георгіївна,
тел.: 425–31–69

Бібліотека заснована у 1983 р. Фонд: усього – 61,1 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 3 тис.; книги, брошури – 13,7 тис.; періодичні видання – 47,1 тис. прим.

41. Бібліотека Інституту газу НАН України

03113, Київ-113, вул. Дегтярівська, 39,

Web: <https://gas-inst.org.ua>,

e-mail: bor.ilienko@gmail.com

Директор д-р техн. наук, проф.
Жук Геннадій Віліорович,
тел.: (044) 456-44-71,
факс: 456-88-30,
e-mail: hen_zhuk@ukr.net

Учений канд. техн. наук
секретар Ільєнко Борис Кузьмич,
тел.: 456-03-56,
e-mail: bor.ilienko@gmail.com

Голова ІБР учений секретар

Куратор учений секретар

бібліотеки

Зав. Пенкіна Валентина Василівна,
бібліотеки тел.: 456-81-42,
e-mail: iglibrary@ukr.net

Бібліотека заснована у 1960 р., входить до складу науково-організаційного відділу. Фонд: усього – 100,7 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 33,8 тис.; книги, брошури – 32,3 тис.; періодичні видання – 60,8 тис.; обмінний фонд – 805 прим.

42. Бібліотека Інституту відновлюваної енергетики НАН України

02094, Київ-94, вул. Гната Хоткевича, 20-А,

Web: <http://www.ive.org.ua>,

тел./факс: (044) 206-28-09,

e-mail: renewable@ukr.net, info@ive.org.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Кудря Степан Олександрович,
тел.: 206-28-09,
факс: 537-26-57

Учений д-р техн. наук
секретар Суржик Таміла Володимирівна,

Куратор учений секретар

бібліотеки

Зав. Зінченко Тетяна Вікторівна,

бібліотеки e-mail: antoninabook@ukr.net

Бібліотека заснована у 2004 р. Фонд: усього – 3,7 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 679 прим.; книги, брошури – 1,3 тис. прим; періодичні видання – 2,1 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

8. ВІДДІЛЕННЯ ЯДЕРНОЇ ФІЗИКИ ТА ЕНЕРГЕТИКИ

43. Бібліотека Інституту ядерних досліджень НАН України

03028, Київ, просп. Науки, 47,

Web: <http://www.kinr.kiev.ua>,

e-mail: interdep@kinr.kiev.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Слісенко Василь Іванович,
тел.: (044) 525–23–49,
факс: 525–37–65

Учений канд. фіз.-мат. наук
секретар Дорошко Наталія Леонідівна,
тел.: 525–81–48

Голова ІБР директор
Куратор учений секретар
бібліотеки

Зав. Стороженко Олена Миколаївна,
бібліотеки тел.: 525–43–80,
e-mail: lib@kinr.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1970 р. Фонд: усього – 65,5 тис. прим.; у т. ч.: документи іноземними мовами – 21,8 тис.; книги, брошури – 27,2 тис.; періодичні видання – 23,5 тис. прим.

44. Бібліотека Інституту прикладної фізики НАН України

40000, Суми, вул. Петропавлівська, 58,

Web: <http://iap.sumy.org>,

тел.: (0542) 22–46–08,

факс: 22–37–60,

e-mail: ipfmail@ipfcentr.sumy.ua

В. о.
директора чл.-кор. НАН України
Холодов Роман Іванович

Учений канд. фіз.-мат. наук
секретар Ворошило Олексій Іванович,

тел.: 22–46–08,
e-mail: voroshilo@ipfcentr.sumy.ua

Куратор директор
бібліотеки

Провідний Іовенко Лілія Анатоліївна,
бібліотекар тел.: 22–20–19,
e-mail: lilia.iovenko@gmail.com

Бібліотека заснована у 1989 р. Фонд: усього – 18,3 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 175; книги, брошури – 6,8 тис.; періодичні видання – 11,4 тис. прим.

II. СЕКЦІЯ ХІМІЧНИХ І БІОЛОГІЧНИХ НАУК НАН УКРАЇНИ

9. ВІДДІЛЕННЯ ХІМІЇ

45. Бібліотека Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України

03039, Київ-39, просп. Науки, 31,

Web: <http://www.inphyschem-nas.kiev.ua>,

e-mail: admini@inphyschem-nas.kiev.ua

Директор акад. НАН України
Кошечко Вячеслав Григорович,
тел.: (044) 525–11–90,
факс: 525–62–16

Учений канд. хім. наук
секретар Долгих Лідія Юріївна,
тел.: 525–76–00

Голова ІБР чл.-кор. НАН України
Кучмій Степан Ярославович,
тел.: 525–66–62

Куратор д-р хім. наук, заст. дир. з наук. роб.
бібліотеки Колотілов Сергій Володимирович,
тел.: 525–42–28

Зав. Солопиченко Тамара Андріївна,
бібліотеки тел.: 525–66–60,
e-mail: biblioteka@inphyschem-nas.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1927 р. Фонд: усього – 103,8 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 55 тис.; книги, брошури – 30,2 тис.; періодичні видання – 72 тис. прим. ЕК бібліотеки доступний локально.

46. Бібліотека Інституту загальної та неорганічної хімії**ім. В. І. Вернадського НАН України**

03680, Київ-142, просп. Акад. Палладіна, 32/34,

Web: <http://ionc.com.ua>,e-mail: office@ionc.kiev.ua

Директор	акад. НАН України Пехньо Василь Іванович, тел.: (044) 225–15–16, факс: 225–30–71, e-mail: pekhnio@ionc.kiev.ua
Учений секретар	канд. хім. наук Лісюк Людмила Семенівна, тел.: 225–00–12, e-mail: secretary@ionc.kiev.ua
Голова ІБР	д-р хім. наук Панов Едуард Васильович, e-mail: panov@ionc.kiev.ua
Куратор бібліотеки	директор
Керівник відділу Зав. бібліотеки	д-р хім. наук Першина Катерина Дмитрівна Линник Ольга Іванівна, e-mail: linnik_ros@ukr.net

Бібліотека заснована у 1931 р., входить до складу відділу хімічного та інформаційного аналізу. Фонд: усього – 208,4 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 85,7 тис.; книги, брошури – 28,6 тис.; періодичні видання – 148,9 тис. прим.

47. Бібліотека Інституту органічної хімії НАН України

02660, Київ-94, вул. Мурманська, 5,

Web: <http://www.ioch.kiev.ua>,e-mail: ioch@ioch.kiev.ua

Директор	чл.-кор. НАН України Вовк Михайло Володимирович, тел.: (044) 292–71–50, факс: 573–26–43
Учений секретар	канд. хім. наук Нікітченко Віталій Сергійович, тел.: 278–54–75
Голова ІБР	д-р хім. наук, проф. Ягупольський Юрій Львович, тел.: 559–03–49
Куратор бібліотеки	д-р хім. наук, проф., заст. дир. з наук. роб. Рассукана Юлія Вікторівна,

тел.: 292–81–09
 Зав. бібліотеки Загоруйко Анна Феодосіївна,
 e-mail: Duvnuch@i.ua

Бібліотека заснована в 1939 р. Фонд: усього – 147,7 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 76,4 тис.; книги, брошури – 17,9 тис.; періодичні видання – 115 тис. прим.

48. Бібліотека Інституту хімії високомолекулярних сполук НАН України

02160, Київ-160, Харківське шосе, 48,

Web: <http://www.ihvs.kiev.ua>,

e-mail: ihvsnas@i.com.ua

Директор д-р хім. наук
 Бровко Олександр Олександрович,
 тел.: (044) 292–01–42,
 факс: 292–40–64

Учений секретар канд. хім. наук
 Будзінська Віра Леонідівна,
 тел.: 292–80–41,
 e-mail: Budzinska@nas.gov.ua

Голова ІБР д-р хім. наук
 Файнлейб Олександр Маркович,
 тел.: 573–22–72

Куратор бібліотеки канд. хім. наук, заст. дир.
 Мишак Володимир Дмитрович,
 тел.: 292–30–01

Керівник ВНТІ Дьякова Алла Миколаївна,
 тел.: 292–00–48

Зав. бібліотеки Ткаченко Олена Петрівна,
 тел.: 292–73–30,
 e-mail: Libraryihvs@ukr.net

Бібліотека заснована у 1959 р., входить до складу відділу науково-технічної інформації. Фонд: усього – 95,1 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 31,6 тис.; книги, брошури – 16 тис.; періодичні видання – 70,9 тис. прим. ЕК бібліотеки доступний локально.

49. Бібліотека Інституту колоїдної хімії та хімії води ім. А. В. Думанського НАН України

03142, Київ, просп. Академіка Вернадського, 42,

Web: <http://icccwc.org.ua>,

e-mail: honch@icccwc.kiev.ua

Директор акад. НАН України
 Гончарук Владислав Володимирович,

тел.: (044) 424–01–96,
 факс: 452–02–76

Учений
 секретар канд. хім. наук
 Юрлова Людмила Юріївна,
 тел.: 424–32–35

Куратор
 бібліотеки д-р хім. наук, проф.
 Мешкова–Клименко
 Наталія Аркадіївна,
 тел.: 424–25–77

Зав.
 бібліотеки Іваненко Надія Володимирівна,
 e-mail: nadivanenko@ukr.net

Бібліотека заснована у 1968 р. Фонд: усього – 95 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 27,7 тис.; книги, брошури – 20 тис.; періодичні видання – 66,1 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту та НБУВ.

50. Бібліотека Фізико-хімічного інституту ім. О. В. Богатського НАН України

65080, Одеса-80, Люстдорфська дорога, 86,

Web: <http://www.pci.nas.gov.ua>,

e-mail: office.physchem@nas.gov.ua

Директор чл.-кор. НАН України
 Кузьмін Віктор Євгенович,
 тел.: (048) 793–70–26,
 факс: 766–22–82

Учений
 секретар канд. хім. наук
 Шабанов Євген Васильович,
 тел.: 793–70–28

Голова ІБР д-р хім. наук, проф.
 Зінченко Віктор Федосійович,
 тел.: 793–70–34,
 e-mail: vzinchenko@ukr.net

Куратор
 бібліотеки д-р хім. наук, заст. дир. з наук роб.
 Кириченко Тетяна Іванівна,
 тел.: 793–70–68

Зав.
 бібліотеки Рибінцева Надія Петрівна,
 тел.: 793–70–26

Бібліотека заснована у 1911 р. Фонд: усього – 155,2 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 63,3 тис.; книги, брошури – 21,9 тис.; періодичні видання – 105,3 тис.; обмінний фонд – 2,7 тис. прим.

51. Бібліотека Інституту хімії поверхні ім. О. О. Чуйка НАН України

03164, м. Київ-164, вул. Генерала Наумова, 17,

Web: <http://www.isc.gov.ua>,

тел.: (044) 422–96–04,

факс: 424–35–67,

e-mail: info@isc.gov.ua

Директор акад. НАН України
Картель Микола Тимофійович,
тел.: 424–11–35,
факс: 424–35–67,
e-mail: nikar@kartel.kiev.ua

Учений
Секретар канд. хім. наук
Дацюк Андрій Михайлович,
тел.: 422–96–32,
e-mail: andriy.datsyuk@nas.gov.ua

Куратор
бібліотеки д-р хім. наук, проф., заст. дир. з наук. роб.
Туров Володимир Всеволодович,
тел.: 424–94–62,
e-mail: v_turov@ukr.net

Головний
бібліотекар Рутьова Надія Олександрівна,
тел.: 422–96–52,
e-mail: ntb_isc@ukr.net

Бібліотека заснована у 1986 р. Фонд: усього – 15,8 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 1,4 тис.; книги, брошури – 6,7 тис.; періодичні видання – 6,9 тис. прим.

52. Бібліотека Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії ім. В. П. Кухаря НАН України

02660, Київ-94, вул. Мурманська, 1,

Web: www.bpci.kiev.ua,

тел.: (044) 296–04–09,

e-mail: users@bpci.kiev.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Вовк Андрій Іванович,
тел.: (044) 558–53–88,
факс: 573–25–52,
e-mail: vovk@bpci.kiev.ua

Учений
секретар канд. хім. наук
Попільніченко Сергій Валентинович,
тел.: 573–26–78,
e-mail: porilnichenko@bpci.kiev.ua

Голова ІБР д-р хім. наук, проф., заст. дир. з наук. роб.
Броварець Володимир Сергійович,
e-mail: brovarets@bpci.kiev.ua

Куратор голова ІБР

бібліотеки

Зав. Красовська Тетяна Володимирівна,

бібліотеки тел.: 573–25–56,
e-mail: library@bpsci.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1978 р. Фонд: усього – 71,6 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 18,5 тис.; книги, брошури – 10 тис.; періодичні видання – 54,7 тис. прим. Розпочато створення ЕК на сайті НБУВ.

53. Бібліотека Інституту сорбції та проблем ендоекології НАН України

03164, Київ-164, вул Генерала Наумова, 13,

Web: <https://ispe.kiev.ua>,

e-mail: ispe@ispe.kiev.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Брей Володимир Вікторович,
тел.: (044) 594–01–38,
факс: 594–01–39,
e-mail: brei@ukr.net

Учений секретар канд. хім. наук
Мелешевич Світлана Іванівна,
тел.: 594–02–40,
e-mail: ispe@ispe.kiev.ua

Куратор учений секретар

бібліотеки

Зав. Маметська Євгенія Георгіївна,

бібліотеки 594–01–38
e-mail: Vambuk08@ukr.net

Бібліотека заснована у 1990 р. Фонд: усього – 6,5 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 939 прим.; книги, брошури – 2,2 тис.; періодичні видання – 4,2 тис. прим.

10. ВІДДІЛЕННЯ МОЛЕКУЛЯРНОЇ БІОЛОГІЇ, БІОХІМІЇ, ЕКСПЕРЕМЕНТАЛЬНОЇ І КЛІТИННОЇ ФІЗІОЛОГІЇ

54. Бібліотека Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України

01601, Київ, вул Леонтовича, 9,

Web: <http://www.biochem.kiev.ua>,

e-mail: secretar@biochem.kiev.ua

Директор акад. НАН України та АМН України
Комісаренко Сергій Васильович,
тел.: (044) 234– 59–74,

Учений секретар	факс: 279–63–65 канд. біол. наук Протасова Зоя Степанівна, тел.: 234–12–96, e-mail: protasov@biochem.kiev.ua
Голова ІБР	акад. НАН України Костерін Сергій Олексійович, тел.: 234–16–53, e-mail: kinet@biochem.kiev.ua
Куратор бібліотеки	голова ІБР
Керівник відділу	канд. біол. наук, ст. наук. співроб. Данилова Валентина Михайлівна, тел.: 235–71–57
Провідний інженер	Войцехівська Ольга Іванівна, тел.: 234–90–37, e-mail: library@biochem.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1925 р., входить до складу відділу науково-інформаційних та патентно-ліцензійних досліджень. Фонд: усього – 89,1 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 34,8 тис.; книги, брошури – 26 тис.; періодичні видання – 58,2 тис.; обмінний фонд – 4,8 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту та НБУВ.

55. Бібліотека Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України

01601, м. Київ, вул. Академіка Богомольця, 4,

Web: <http://biph.kiev.ua>,

тел.: (044) 256–20–00,

e-mail: vport@biph.kiev.ua

Директор акад. НАН України
Веселовський Микола Сергійович,
тел.: (044) 256–24–17,
факс: 256–20–00

Учений секретар канд. біол. наук
Шиш Анжела Михайлівна,
тел.: 256–20–34,
e-mail: angela@biph.kiev.ua

Голова ІБР акад. НАН України
Магура Ігор Сильвестрович,
тел.: 256–24–24

Куратор бібліотеки директор

Керівник канд. біол. наук

відділу Чернінський Андрій Олександрович,
 тел.: 253–21–42,
 e-mail: andrii.cherninsky@biph.kiev.ua
 Гол. Радіонова Валерія Юріївна,
 бібліотекар тел.: 256–24–17,
 e-mail: library@biph.kiev.ua, valeriaradionova@gmail.com

Бібліотека заснована у 1931 р., входить до складу відділу наукової інформації, інтелектуальної власності та інноваційної діяльності. Фонд: усього – 104,7 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 50,4 тис.; книги, брошури – 28,2 тис.; періодичні видання – 68,3 тис.; обмінний фонд – 2,7 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту та НБУВ.

56. Бібліотека Інституту мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАН України

03143, Київ, вул. Академіка Заболотного, 154,

Web: <http://www.imv.kiev.ua>,

тел.: (044) 526-11-79,

факс: 526-23-79,

e-mail: secretar@serv.imv.kiev.ua

Директор акад. НАН України
 Співак Микола Якович,
 тел.: 526–11–79,

Учений канд. біол. наук
 секретар Андрієнко Олена Володимирівна,
 тел./факс: 526–23–89

Голова ІБР канд. біол. наук,
 Жолобак Надія Михайлівна,
 тел.: 526–94–25,
 e-mail: n.zholobak@gmail.com

Куратор д-р біол. наук, заст. дир. з наук. роботи
 бібліотеки Лазаренко Людмила Миколаївна,
 тел.: 526–93–13

Зав. Сердюк Світлана Михайлівна,
 бібліотеки тел.: 526–34–87,
 e-mail: library@imv.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1930 р. Фонд: усього – 126,3 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 37 тис.; книги, брошури – 25,7 тис.; періодичні видання – 90,6 тис.; обмінний фонд – 2,8 тис. прим.

57. Бібліотека Інституту молекулярної біології і генетики НАН України

03680, Київ-680, вул. Академіка Заболотного, 150,

Web: <http://www.imbg.org.ua>,
 тел.: (044) 526–11–69, 200–03–56,
 факс: 526–07–59,
 e-mail: imbg@imbg.org.ua, inform@imbg.org.ua

Директор акад. НАН України
 Тукало Михайло Арсентійович,
 тел.: 200–03–35,
 факс: 526–07–59

Учений
 секретар канд. біол. наук,
 Міщук Яніна Ромуальдівна,
 тел: 200–03–54,
 факс: 526–07–59,
 e-mail: mishchuk@imbg.org.ua

Голова ІБР чл.-кор. НАН України
 Говорун Дмитро Миколайович,
 тел.: 526–11–09

Куратор д-р біол. наук, проф., заст. дир. з наук. роб.
 бібліотеки Лукаш Любов Леонідівна,
 тел.: 200–03–38,
 e-mail: lukash@imbg.org.ua

Зав.
 бібліотеки Лук'яненко Ольга Олександрівна,
 тел.: (044) 526–07–39,
 e-mail: Library@imb.org.ua

Бібліотека заснована у 1969 р. Фонд: усього – 85,5 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 46,2 тис.; книги, брошури – 18,9 тис.; періодичні видання – 64,7 тис.; обмінний фонд – 1,4 тис. прим. ЕК бібліотеки доступний доступний на сайті НБУВ.

58. Бібліотека Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р. Є. Кавецького НАН України

03022, Київ-22, вул. Васильківська, 45,

Web: <http://www.onconet.kiev.ua>,

тел.: (044) 259–01–83,

факс: 258–16–56,

e-mail: iepor.nasu@onconet.kiev.ua

Директор д-р біолог. наук, проф.
 Бучинська Любов Георгіївна,
 тел.: 259–08–75,
 факс: 256–16–56

Учений
 секретар канд. біол. наук
 Бенрад Вероніка Володимирівна,
 тел.: 257–90–54,
 e-mail: nauka@onconet.kiev.ua

Голова ІБР д-р мед. наук, проф.
Глузман Данило Фішелевич,
тел.: 257–90–53

Куратор канд. біолог. наук, заст. дир. з наук. роботи
бібліотеки Воейкова Ірина Михайлівна,
тел./факс: 258–16–56,
e-mail: ieror@onconet.kiev.ua

Зав. Шкатула Поліна Михайлівна,
бібліотеки тел.: 259–02–71,
e-mail: pmsh3112@gmail.com

Бібліотека заснована у 1960 р. Фонд: усього – 80,1 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 28,5 тис.; книги, брошури – 18,9 тис.; періодичні видання – 52,1 тис. прим. ЕК бібліотеки доступний локально.

59. Бібліотека Інституту проблем кріобіології і кріомедицини НАН України

61016, Харків-16, вул. Переяславська, 23,
Web: <https://www.cryo.in.ua>,
тел.: (057) 373–41–43, 373–88–07,
факс: 373–59–52,
e-mail: cryo.ua@gmail.com, cryo.in.ua@gmail.com

Директор д-р біолог. наук, проф.
Петренко Олександр Юрійович,
тел.: 373–41–43,
факс: 373–59–52

Учений канд. мед. наук
секретар Ковальов Геннадій Олександрович,
тел.: 373–30–72

Голова ІБР д-р біол. наук, проф., заст. дир.
Нардід Олег Анатолійович,
тел.: 373–40–39

Куратор голова ІБР
бібліотеки

Зав. Тимченко Тетяна Миколаївна,
бібліотеки e-mail: cryo.library@gmail.com

Бібліотека заснована у 1973 р. Фонд: усього – 51,8 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 19,9 тис.; книги, брошури – 11,5 тис.; періодичні видання – 30,4 тис. прим. ЕК на сайті НБУВ.

11. ВІДДІЛЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ БІОЛОГІЇ

60. Бібліотека Інституту ботаніки

ім. М. Г. Холодного НАН України

01601, Київ-1, вул. Терещенківська, 2,

Web: <http://www.botany.kiev.ua>,

тел./факс: (044) 234–40–41,

e-mail: inst@botany.kiev.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Мосякін Сергій Леонідович,
тел./факс: 234–40–41

В. о. ученого канд. біол. наук
секретаря Артеменко Ольга Анатоліївна,
тел.: 234–40–41

Голова ІБР д-р біол. наук, заст. дир.
Виноградова Оксана Миколаївна,
тел.: 239–67–69

Куратор учений секретар
бібліотеки
Зав. Єщенко Ольга Юріївна,
бібліотеки тел.: 272–32–21,
e-mail: bibliotekabotanika@gmail.com

Бібліотека заснована у 1921 р., входить до складу відділу науково-технічної інформації. Фонд: усього – 109,1 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 32,4 тис.; книги, брошури – 52,5 тис.; періодичні видання – 45 тис.; обмінний фонд – 11,5 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

61. Бібліотека Інституту зоології

ім. І. І. Шмальгаузена НАН України

01030, МСП, Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 15,

Web: <http://www.izan.kiev.ua>,

тел.: (044) 235–10–70,

факс: 234–15–69,

e-mail: iz@izan.kiev.ua

Директор д-р біолог. наук
Харченко Віталій Олександрович,
тел.: 235–10–70,
факс: 234–15–69

Учений Іванова Вікторія Анатоліївна,
секретар тел.: 234–39–73,
e-mail: iva@izan.kiev.ua

Куратор учений секретар
бібліотеки

Керівник Городиська Галина Андріївна,
 відділу тел.: 235–53–65
 Зав. Ластікова Людмила Михайлівна,
 бібліотеки тел.: 234–93–24,
 e-mail: lib@izan.kiev.ua, ludalast@gmail.com

Бібліотека заснована у 1919 р., входить до складу наукового інформаційно-видавничого відділу. Фонд: усього – 176,5 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 87,5 тис.; книги, брошури – 63,9 тис.; періодичні видання – 99,9 тис. прим.; обмінний фонд бібліотеки – 3,9 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайтах Інституту та НБУВ.

62. Бібліотека Інституту фізіології рослин і генетики НАН України

03022, Київ-22, вул. Васильківська, 31/17,

Web: <http://www.ifrg.kiev.ua>,

тел.: (044) 257–51–60,

факс: 257–51–50,

e-mail: plant@ifrg.kiev.ua

Директор акад. НАН України
 Моргун Володимир Васильович,
 тел.: 257–51–60,
 факс: 257–51–50

В. о. ученого д-р біол. наук
 секретаря Прядкіна Галина Олексіївна,
 тел.: 257–00–14,
 e-mail: sekretary@ifrg.kiev.ua

Куратор чл.-кор. НАН України
 бібліотеки Коць Сергій Ярославович,
 тел./факс: 251–31–08

Зав. Лук'яненко Алла Вікторівна,
 бібліотеки тел./факс: 257–92–31,
 e-mail: library@ifrg.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1946 р. Фонд: усього – 74,5 тис. прим.; у т. ч.: документи іноземними мовами – 20,7 тис.; книги, брошури – 21,4 тис.; періодичні видання – 49,9 тис. прим. ЕК створюється на сайті НБУВ.

63. Бібліотека Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України

03143, Київ-143, вул. Академіка Заболотного, 148,

Web: <https://icbge.org.ua>,

тел.: (044) 526–71–04,

e-mail: info@icbge.org.ua

Директор	акад. НАН України Кучук Микола Вікторович, тел.: 526–17–86, факс: 526–71–04
Учений секретар	канд. біол. наук Белокурова Валерія Борисівна, тел.: 526–70–53, e-mail: vbelokurova@icbge.org.ua
Голова ІБР	д-р біол. наук, заст. дир. з наук. роб. Моргун Богдан Володимирович, тел.: 526–71–04, e-mail: bmorgun@icbge.org.ua
Куратор бібліотеки	голова ІБР
Провідний бібліотекар	Коваленко Лідія Григорівна, тел.: 526–71–04, e-mail: biblio@icbge.org.ua

Бібліотека заснована у 1991 р. Фонд: усього – 11,8 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 4 тис.; книги, брошури – 3,7 тис.; періодичні видання – 7,5 тис.; обмінний фонд – 317 прим. ЕК представлений на сайті Інституту.

64. Бібліотека Інституту гідробіології НАН України

04210, Київ-210, просп. Героїв Сталінграду, 12,

Web: <http://hydrobio.kiev.ua>,

тел.: (044) 419–39–81,

факс: 418–22–32,

e-mail: post_mail@hydrobio.kiev.ua

Директор	д-р біол. наук, проф. Афанасьєв Сергій Олександрович, тел.: 419–39–81, факс: 418–22–32
Учений секретар	канд. біол. наук Майстрова Надія Володимирівна, тел.: 418–22–71
Голова ІБР	д-р біол. наук, заст. дир. з наук. роб. Юришинець Володимир Іванович, тел.: 419–74–34
Куратор бібліотеки	голова ІБР
Зав. бібліотеки	Христенко Олена Анатоліївна, тел.: 254–11–24, e-mail: olklen@ukr.net

Бібліотека заснована у 1929 р. Фонд: усього – 75,2 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 19,7 тис.; книги, брошури – 26,5 тис.; періодичні видання – 39,9 тис.; обмінний фонд – 7,4 тис. прим. ЕК представлений на сайті НБУВ.

65. Бібліотека Інституту морської біології НАН України

65048, Одеса-11, вул. Пушкінська, 37,

Web: <http://www.imb.odessa.ua>,

тел./факс: (048) 737–82–80,

e-mail: imb@nas.gov.ua

Директор д-р біол. наук
Мінічева Галина Григорівна

Учений Марчевська Марина Миколаївна,

секретар тел.: 725–09–39

e-mail: imb@nas.gov.ua

Куратор

бібліотеки учений секретар

Зав. Виноградова Лідія Миколаївна

бібліотеки

Бібліотека заснована у 1954 р. У 2019 р. під час пожежі будівлі Інституту згорів весь фонд та бібліотечна техніка. Бібліотека формує електронні ресурси та надає їх у користування.

66. Бібліотека Національного ботанічного саду

ім. М. М. Гришка НАН України

01014, Київ-14, вул. Тимірязєвська, 1,

Web: <http://www.nbg.kiev.ua>,

тел./факс: (044) 285–41–05,

e-mail: nbg@nbg.kiev.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Заїменко Наталія Василівна,
тел.: 285–41–05,
факс: 285–46–27

Учений канд. біол. наук
секретар Смілянець Ніна Миколаївна,
тел.: 285–40–25

Голова ІБР д-р біол. наук
Рубцова Олена Леонідівна,
тел.: 284–95–06

Куратор канд. біол. наук, заст. дир. з наук. роб.
бібліотеки Гапоненко Микола Борисович,
тел.: 285–40–36

Зав. Ісакова Людмила Опанасівна,

бібліотеки тел.: 285–08–66,
e-mail: biblio@nbg.kiev.ua

Бібліотека заснована у 1945 р. Фонд: усього – 103 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 23,8 тис.; книги, брошури – 42,8 тис.; періодичні видання – 53,7 тис.; обмінний фонд – 6,3 тис. прим.

67. Бібліотека Національного науково-природничого музею НАН України

01601, Київ, вул. Б. Хмельницького, 15,

Web: <http://www.museumkiev.org>,

e-mail: nmnh@museum.kiev.org

Директор акад. НАН України
Ємельянов Ігор Георгійович,
тел.: (044) 235–01–85,
факс: 234–63–54

Учений канд. біол. наук
секретар Король Елеонора Миколаївна,
тел.: 235–63–54

Куратор канд. біол. наук, заст. дир.
Бібліотеки Червоненко Оксана Володимирівна,
тел.: 234–38–51,
e-mail: nmnh@museum.kiev.org

Головний Макарова Тетяна Володимирівна,
бібліотекар тел.: 288–06–81,
e-mail: avorakam2@gmail.com

Бібліотека заснована у 2005 р., входить до складу Відділу музеології та науково-технічної інформації. Фонд: усього – 9,1 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 1,7 тис.; книги, брошури – 3,8 тис. прим.; періодичні видання – 3,7 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений локально.

68. Бібліотека Криворізького ботанічного саду НАН України

50089, Кривий Ріг – 89, вул. Маршака, 50,

Web: <http://www.garden.gov.ua>,

e-mail: garden7@meta.ua

Директор д-р біолог. наук, проф.
Коршиков Іван Іванович,
тел.: (0564) 38–49–22

Учений канд. біолог. наук
секретар Артюшенко Тетяна Андріївна,
тел.: 43–51–50

Куратор учений секретар

бібліотеки
Зав. Собко Тетяна Олексіївна,
бібліотеки e-mail: stanka@ukr.net

Бібліотека заснована у 1993 р. Фонд: усього – 20,8 тис. прим.; книги, брошури – 11,7 тис.; періодичні видання – 5,9 тис. прим.

**69. Бібліотека Державного природознавчого музею
НАН України**

79008, Львів, вул. Театральна, 18,

Web: <http://www.smnh.org.ua>,

e-mail: office@smnh.org

Директор канд. біолог. наук
Яницький Тарас Петрович,
тел./факс: (032) 235–43–07,

Учений канд. біол. наук
секретар Сердюк Ганна Віталіївна,
тел.: 235–69–17

Куратор учений секретар

бібліотеки

Головний Сусуловська Ірина Михайлівна,

бібліотекар тел.: 235–69–17,

e-mail: library@smnh.org, irynalibrary@smnh.org

Бібліотека заснована в середині 1870 р. Фонд: усього – 75,1 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 36,4 тис.; книги, брошури – 44,7 тис.; періодичні видання – 24,8 тис.; обмінний фонд – 3,4 тис. прим.

**70. Бібліотека Інституту еволюційної екології
НАН України**

03143, Київ, вул. Академіка Лебедєва, 37,

Web: <http://www.ieenas.org>,

тел.: (044) 526–20–51,

факс: 526–19–18,

e-mail: info@ieenas.org.ua

Директор акад. НАН України
Радченко Володимир Григорович,
тел.: 526–20–51,
факс: 526–19–18,

Учений канд. біол. наук
секретар Жигаленко Олександр Анатолійович,
тел.: 526–20–51

Провідний Шумакова Ірина Дмитрівна,
бібліотекар e-mail: komissaralex@i.ua

Бібліотека заснована в 2016 р., входить до складу відділу науково-технічної інформації. Фонд опрацьовується.

ІІІ. СЕКЦІЯ СУСПІЛЬНИХ І ГУМАНІТАРНИХ НАУК НАН УКРАЇНИ

12. ВІДДІЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ

71. Бібліотека ДУ «Інституту економіки та прогнозування НАН України»

01011, Київ-11, вул. Панаса Мирного, 26,

Web: <http://www.ief.org.ua>,

тел.: (044) 280–12–34,

факс: 280–88–69,

e-mail: gvm@ief.org.ua

Директор акад. НАН України
 Геєць Валерій Михайлович,
 тел.: 280–12–34,
 факс: 280–88–69

Учений канд. техн. наук
секретар Хаустов Володимир Кирилович,
 тел.: 254–30–51

Голова ІБР заст. дир. з загальних питань
 Шулипа Світлана Володимирівна,
 тел.: 280–67–29

Куратор голова ІБР
бібліотеки

Зав. Дуднікова Людмила Миколаївна.
бібліотеки тел.: 280–15–89,
 e-mail: bib308k@i.ua

Бібліотека заснована у 1936 р. Фонд: усього – 70,4 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 10,9 тис.; книги, брошури – 36 тис.; періодичні видання – 23 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

72. Бібліотека Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України

61166, Харків, пров. Інженерний, 1-А,

Web: <http://www.ndc-ipr.org>,

тел./факс: (057) 702–08–67,

e-mail: ndc_ipr@ukr.net

Директор д-р екон. наук, проф.

Хаустова Вікторія Євгенівна,
 тел./факс: 702-08-67
 Учений д-р екон. наук
 секретар Белікова Надія Володимирівна,
 тел./факс: 702-05-29
 Куратор учений секретар
 Зав. бібліотеки Луценко Наталія Леонідівна

Бібліотека заснована у 1967 р. Фонд: усього – 8,2 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 1 тис.; книги, брошури – 1,8 тис.; періодичні видання – 6,2 тис. прим.

73. Бібліотека Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України

65044, Одеса-44, Французький бульвар, 29,

Web: <http://www.impeer.od.ua>,

e-mail: oss_iprei@ukr.net

Директор акад. НАН України
 Буркинський Борис Володимирович,
 тел./факс: (048) 722-29-05

Учений д-р екон. наук, с. н. с.
 секретар Хумарова Ніна Іпполитівна,
 тел.: 722-66-74,
 e-mail: khumarova@nas.gov.ua

Голова ІБР д-р екон. наук, ст. наук. співроб.
 Лайко Олександр Іванович,
 тел.: 743-89-27

Куратор учений секретар
 бібліотеки
 Зав. бібліотеки Бородіна Вікторія Вікторівна,
 e-mail: impeer_repository@ukr.net

Бібліотека заснована у 1971 р. Фонд: усього – 41,5 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 2,3 тис.; книги, брошури – 6,9 тис.; періодичні видання – 25,4 тис.; обмінний фонд – 1,6 тис. прим.

74. Бібліотека ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН України»

79026, Львів, вул. Козельницька, 4

Web: <http://www.ird.gov.ua>,

e-mail: irr@mail.lviv.ua

Директор д-р екон. наук, проф.
 Кравців Василь Степанович,

тел.: (032) 270–71–68,
 факс: 270–70–53
 Учений секретар канд. фіз.-мат. наук
 Демченко Володимир Васильович,
 тел.: 270–71–60
 Голова ІБР д-р екон. наук, проф.
 Іщук Світлана Олексіївна,
 тел.: 270–70–93
 Куратор учений секретар
 бібліотеки
 Головний Дяченко Людмила Іванівна,
 бібліотекар тел.: 270–70–68

Бібліотека заснована у 1964 р. Фонд: усього – 57,3 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 3,3 тис.; книги, брошури – 31,1 тис.; періодичні видання – 16,9 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений у локальній мережі Інституту.

13. ВІДДІЛЕННЯ ІСТОРІЇ, ФІЛОСОФІЇ ТА ПРАВА НАН УКРАЇНИ

75. Відділ науково-технічної інформації Інституту історії України НАН України

01601, Київ-1, вул. М. Грушевського, 4,

Web: <http://www.history.org.ua>,

тел.: (044) 279–63–62,

e-mail: institute@history.org.ua, sekretar@history.org.ua

Директор акад. НАН України
 Смолій Валерій Андрійович,
 тел./факс: 279–63–62
 Учений секретар д-р іст. наук, проф.
 Рубльов Олександр Сергійович,
 тел.: 279–06–80,
 e-mail: Rublow@ukr.net
 Голова ІБР чл.-кор. НАН України, заст. дир. з наук. роб.
 Реєнт Олександр Петрович,
 тел.: 279–16–27
 Куратор чл.-кор. НАН України, заст. дир.
 відділу Боряк Геннадій Володимирович,
 тел.: 279–34–01,
 e-mail: hboriak@gmail.com
 Зав. ВНТІ Муха Людмила Яківна,
 тел.: 279–84–32,

e-mail; Mukha_history@ukr.net

Бібліотека заснована у 1936 р., виконує функції відділу науково-технічної інформації. Фонд: усього – 172,2 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 23,2 тис.; книги, брошури – 77 тис.; періодичні видання – 58.; обмінний фонд – 33,1 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту та НБУВ.

76. Бібліотека Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України

01001, Київ-МСП, вул. Трьохсвятительська, 4,

Web: <http://www.archeos.org.ua>

тел./факс: (044) 279–08–63,

e-mail: archeos.inst@gmail.com

Директор д-р іст. наук
Папакін Георгій Володимирович
тел.: 279–09–86,
факс: 279–08–63

Учений секретар канд. іст. наук
Бурім Дмитро Васильович
тел.: 279–08–63

Куратор бібліотеки д-р іст. наук, заст. дир.
Маврін Олександр Олександрович
тел.: 278–50–98

Зав. бібліотеки Акімова Світлана Василівна
тел.: 279–08–63

Бібліотека заснована у 1991 р. Фонд: усього – 7,4 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 1,2 тис.; книги, брошури – 5,8 тис.; періодичні видання – 733 прим.

77. Бібліотека Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України

79026, Львів-26, вул. Козельницька, 4,

Web: <http://www.inst-ukr.lviv.ua>,

тел.: (0322) 270–70–22,

факс: 270–70–21,

e-mail: inukr@inst-ukr.lviv.ua

Директор д-р іст. наук, проф.
Соляр Ігор Ярославович,
тел.: 270–70–22,
факс: 270–70–21,
e-mail: isoliar@ukr.net

Учений секретар	канд. іст. наук Муравський Олег Іванович, тел.: 270–65–87, e-mail: oleg-muravskiy@ukr.net
Голова ІБР	д-р іст. наук Голик Роман Йосипович, тел.: 270–70–14
Куратор бібліотеки	д-р філол. наук, заст. дир. з наук. роб. Ястремська Тетяна Володимирівна, тел.: 270–65–87, e-mail: tetyana.yastremska@gmail.com
Бібліотекар І кат.	Горішня Людмила Пилипівна, тел.: 270–14–18

Бібліотека заснована у 1931 р. Фонд: усього – 47,7 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 8,9 тис.; книги, брошури – 23,8 тис.; періодичні видання – 20,9 тис. прим.

78. Бібліотека Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України

01001, Київ, вул. Грушевського, 4,
Web: <https://oriental-studies.org.ua>,
тел./факс: (044) 278–76–52,
e-mail: instkrymsk@gmail.com

В. о.

директора	д-р філос. наук Кіктенко Віктор Олексійович, тел./факс: 278–76–52
Учений секретар	канд. іст. наук Мавріна Ольга Степанівна
Куратор бібліотеки	д-р філол. наук Хамрай Олексій Олександрович,
Зав. бібліотеки	Кучеря Людмила Антонівна, тел.: 278–76–52, e-mail: instkrymsk@gmail.com

Бібліотека заснована у 1993 р. Фонд: усього – 11,9 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 4,6 тис. прим.; книги, брошури – 8,8 тис.; періодичні видання – 841 прим.; обмінний фонд – 2,3 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

79. Бібліотека Національного історико-археологічного заповідника «Ольвія» НАН України 57540, Миколаївська обл., Очаківський р-н,

с. Парутине, вул. Ольвійська, 47,

Web: <http://www.olbio.info>,

тел./факс: (05154)92–45,

e-mail: olbio111@ukr.net

Директор канд. іст. наук
Козленко Роман Олександрович,
тел./факс: (05154)92–453

Учений секретар Шевченко Тетяна Миколаївна

Бібліотекар Чернега Любов Сергіївна,
тел.: 49–24–53

Бібліотека заснована у 1950-х рр. Фонд усього – 10,3 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 291 прим.; книги, брошури – 3,5 тис. прим.; періодичні видання – 1,9 тис. прим.; обмінний фонд – 4,8 тис. прим.

80. Бібліотека Інституту археології НАН України

04210, Київ-210, просп. Героїв Сталінграда, 12,

Web: <https://www.iananu.org.ua>,

тел.: (044) 418–27–75,

факс: 418–33–06,

e-mail: kancel@iananu.org.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Чабай Віктор Петрович,
тел.: 418–27–75,
факс: 418–33–06,
e-mail: chabai_v_p@iananu.org.ua

Учений секретар канд. іст. наук
Манігда Ольга Володимирівна,
тел.: 418–61–02,
факс: 418–33–06,
e-mail: manigda_olga@iananu.org.ua

Голова ІБР д-р іст. наук, заст. дир. з наук. роб.
Буйських Алла Валеріївна,
тел.: 418–27–79,
e-mail: allabuy@iananu.org.ua

Куратор бібліотеки голова ІБР

Зав. бібліотеки канд. іст. наук
Колеснікова Вікторія Анатоліївна,
тел.: 254–11–81,
e-mail: viktoriia_kolesnikova@iananu.org.ua,
bibliarchia@gmail.com

Бібліотека заснована у 1921 р. Фонд: усього –151,2 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 32,8 тис.; книги, брошури – 55,5 тис.; періодичні видання – 43,2 тис.; обмінний фонд – 52,3 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

81. Бібліотека Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України

01011, Київ-11, вул. Генерала Алмазова, 8,

Web: <http://www.ipiend.gov.ua>,

тел.: (044) 285–65–61,

факс: 286–62–61,

e-mail: office@ipiend.gov.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Рафальський Олег Олексійович,
тел.: (044) 285–65–61,
факс: 286–62–61

Учений канд. іст. наук
секретар Перевезій Віталій Олександрович,
тел.: 285–70–49,
e-mail: vp@ipiend.gov.ua

Куратор чл.-кор. НАН України, заст. дир. з наук. роб.
бібліотеки Майборода Олександр Микитович,
тел.: 285–73–11

Зав. Смиченко Оксана Андріївна,
бібліотеки тел.: 285–69–98,
e-mail: bibl@ipiend.gov.ua

Бібліотека заснована у 1928 р. Фонд: усього – 150,4 тис. прим.; у т. ч.: книги, брошури – 93,1 тис.; періодичні видання – 54,6 тис. прим.; обмінний фонд бібліотеки – 2,6 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті Інституту.

82. Бібліотека ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України»

01054, Київ-30, вул. Леонтовича, 5,

Web: <https://ivinas.gov.ua>,

e-mail: office.ivinanu@nas.gov.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Кудряченко Андрій Іванович,
тел./факс: (044) 235–44–99

Учений канд. політ. наук, доцент
секретар Деменко Олександр Федорович
Куратор канд. екон. наук, доцент, заст. дир.
бібліотеки Богданович Іван Іванович.
тел.: 235–01–58

Головний бібліотекар Москалець Наталія Іванівна,
тел.: 235–01–58

Бібліотека заснована у 2014 р. Фонд: усього – 2,6 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 1,1 тис. прим.; книги, брошури – 740 прим.; періодичні видання – 1,8 тис. прим.

83. Бібліотека Інституту енциклопедичних досліджень НАН України

01601, Київ-4, вул. Терещенківська, 3,
Web: <http://www.encyclopedia.kiev.ua>,
тел./факс: (044) 234–19–34,
e-mail: esu@esu.com.ua

Директор канд. філол. наук
Железняк Микола Григорович,
тел.: 234–40–48,
e-mail: mykola@esu.com.ua

Голова ІБР канд. філол. наук, заст. дир. з наук. роб.
Іщенко Олександр Сергійович,
тел.: 234–31–32

В. о. бібліотекаря Очеретянко Світлана Іванівна,
тел.: 234–90–35

Бібліотека заснована у 2005 р. Фонд: усього – 9,9 тис. прим., у т. ч. документи іноземними мовами – 730 прим.; книги, брошури – 6,2 тис. прим.; періодичні видання – 2,6 тис.; обмінний фонд 1,1 тис. прим.

84. Бібліотека Інституту філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України

01601, Київ-1, вул. Трьохсвятительська, 4,
Web: <http://www.filosof.com.ua>,
тел.: (044) 278–06–05,
факс: 278–63–66,
e-mail: if-ukr@i.ua

Директор чл.-кор. НАН України,
Єрмоленко Анатолій Миколайович,
тел.: (044) 278–06–05,
факс: 278–63–66

Учений секретар канд. філос. наук
Самчук Роман Володимирович,
тел.: 278–36–31

Голова ІБР д-р філос. наук
Лях Віталій Васильович,
тел.: 278–31–70

Куратор
бібліотеки канд. філос. наук, заст. дир. з наук. роб.
Коваadlo Галина Петрівна,
тел.: 279–32–82

Зав.
бібліотеки Березкіна Валентина Василівна,
тел.: 278–41–78,
e-mail: bibl_if_ukr@ukr.net

Бібліотека заснована у 1946 р. Фонд: усього – 65,5 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 15,8 тис.; книги, брошури – 42,6 тис.; періодичні видання – 17,5 тис.; обмінний фонд – 377 прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

85. Бібліотека Інституту соціології НАН України

01021, Київ-21, вул. Шовковична, 12,

Web: <http://www.i-soc.com.ua>,

тел.: (044) 255–71–07,

факс: 255–76–96,

e-mail: i-soc@i-soc.org.ua

Директор чл.-кор. НАН України
Головаха Євген Іванович,
тел.: 255–71–07,
факс: 255–76–96
e-mail: golos100@gmail.com

Учений
секретар канд. соціол. наук
Малюк Андрій Миколайович,
тел.: 255–75–84,
e-mail: malyka@gmail.com

Куратор
бібліотеки директор

Зав.
бібліотеки Монахова Ірина Володимирівна,
тел.: 255–75–85, 255–70–90
e-mail: ic-library@ukr.net

Бібліотека заснована у 1991 р. Фонд: усього – 29,5 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 4 тис.; книги, брошури – 16,8 тис.; періодичні видання – 10,4 тис.; обмінний фонд – 598 прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

86. Бібліотека Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України

01601, Київ-1, вул. Трьохсвятительська, 4,

Web: <http://www.idpnan.org.ua>,

тел.: (044) 278–51–55,

факс: 278–54–74,

e-mail: idpnanu@gmail.com

Директор д-р юрид. наук, проф., акад. НАПрН України
Скрипнюк Олександр Васильович,
тел.: 278–51–55,

Учений д-р юрид. наук, проф.
секретар Кваша Оксана Олександрівна,
тел.: 278–58–91

Голова ІБР канд. юрид. наук,
чл.-кор. НАПрН України, заст. дир.
Нагребельний Володимир Петрович,
тел.: 278–41–11

Куратор голова ІБР
бібліотеки

Зав. Овчинникова Наталія Іванівна,
бібліотеки тел.: 278–45–82

Бібліотека заснована у 1949 р. Фонд: усього – 108,3 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 29,1 тис.; книги, брошури – 50,6 тис.; періодичні видання – 54 тис.; обмінний фонд – 2,2 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

87. Бібліотека Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України

01032, Київ-32, бульвар Т. Шевченка, 60,

Web: <http://www.idss.org.ua>,

тел./факс: (044) 486–62–38,

e-mail: demography@idss.org.ua

Директор акад. НАН України
Лібанова Елла Марленівна,
тел./факс: 486–62–37

Учений канд. екон. наук
секретар Черніченко Віктор Васильович,
тел.: 236–11–76

Голова ІБР чл.-кор. НАН України, заст. дир. з наук. роб.
Макарова Олена Володимирівна,
тел.: 482–17–45

Куратор голова ІБР
бібліотеки

Зав. Іванова Антоніна Віталіївна,
бібліотеки тел.: 486–03–33

Бібліотека заснована у 2004 р. Фонд бібліотеки: усього – 11,9 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 237 прим.; книги, брошури – 8,1 тис.; періодичні видання – 3,7 тис. прим.

88. Бібліотека Одеського археологічного музею НАН України

65026, Одеса-26, вул. Ланжеронівська, 4,

Web: <http://www.archaeology.odessa.ua>,

тел./факс: (048) 722-01-71,

e-mail: archaeology.odessa@gmail.com

Директор д-р іст. наук
Бруяко Ігор Вікторович,
тел./факс: (048) 722-01-71

Голова ІБР канд. іст. наук, заст. дир. з наук. роб.
Охотніков Сергій Борисович,
тел.: 722-01-71

Куратор директор

бібліотеки

Зав. Шинкаренко Ірина Сергіївна,

бібліотеки тел.: 722-21-22

Бібліотека заснована у 1825 р. Фонд: усього – 35,3 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 9,3 тис.; книги, брошури – 31,3 тис.; періодичні видання – 2,4 тис.; обмінний фонд – 7,2 тис. прим.

14. ВІДДІЛЕННЯ ЛІТЕРАТУРИ, МОВИ ТА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА

89. Науково-інформаційний відділ**Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України**

01001, Київ-1, вул. М. Грушевського, 4,

Web: <http://www.ilnan.gov.ua>,

тел.: (044) 279-10-84,

факс: 278-52-81,

e-mail: admin@ilnan.gov.ua

Директор акад. НАН України
Жулинський Микола Григорович,
тел./факс: 279-10-84

Учений канд. філол. наук
секретар Поліщук Олена Борисівна,
тел.: 278-53-21,
e-mail: olenapolischuk@ukr.net

Голова ІБР канд. філол. наук, заст. дир. з наук. роб.
Гальченко Сергій Анастасійович,
тел.: 279-19-86

Куратор д-р філол. наук
бібліотеки Сулима Микола Матвійович,
тел.: 279-17-19

Керівник відділу Штолько Марина Анатоліївна,
тел.: 279-04-95,
e-mail: shtolko@ukr.net

Бібліотека заснована у 1926 р., у 2000 р. її реорганізовано у науково-інформаційний відділ. Фонд: усього – 183 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 27,8 тис.; книги, брошури – 117 тис.; періодичні видання – 50,7 тис.; обмінний фонд – 8,4 тис. прим. ЕК бібліотеки представлений на сайті НБУВ.

**90. Бібліотека Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні
НАН України**

01001, Київ-1, вул. Грушевського, 4,

Web: <http://www.inmo.org.ua>,

e-mail: inmo2006@ukr.net

Директор чл.-кор. НАН України
Ажнюк Богдан Миколайович,
тел./факс: (044) 279-02-92

В. о. ученого секретаря Вакулич Марія Іванівна,
тел.: 278-71-82

Голова ІБР учений секретар

Куратор канд. філол. наук

бібліотеки Скопненко Олександр Іванович,
тел.: 278-71-82

Зав. бібліотеки Вороніна Катерина Віталіївна,

тел.: 279-17-93,

e-mail: irina.brusko@gmail.com

Бібліотека заснована у 1921 р. Фонд: усього – 126,8 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 41,8 тис.; книги, брошури – 61,4 тис.; періодичні видання – 38,8 тис.; обмінний фонд – 7,9 тис. прим.

**91. Бібліотека Інституту української мови
НАН України**

01001, Київ-1, вул. Грушевського, 4,

Web: <https://iul-nasu.org.ua>,

тел.: (044) 279-18-85,

факс: 279-56-19,

e-mail: ukrmov@gmail.com

Директор д-р філол. наук, проф.
Гриценко Павло Юхимович,
тел./факс: 278-53-27

Учений канд. філол. наук

секретар Яцій Василь Олександрович,
тел./факс: 279–18–85

Голова ІБР д-р філол. наук
Соколова Світлана Олегівна,
тел.: 279–60–17

Куратор директор
бібліотеки

Головний Андреева Тетяна Анатоліївна,
бібліограф тел.: 279–17–93,
e-mail: irina.buusko@gmail.com

Бібліотека заснована у 1991 р. Фонд: усього – 90,1 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 487 прим.; книги, брошури – 60 тис.; періодичні видання – 1 тис. прим.; обмінний фонд – 1,1 прим.

92. Бібліотека Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України

01601, Київ-1, вул. М. Грушевського, 4,

Web: <http://www.etnolog.org.ua>,

тел./факс: (044) 278–34–54,

e-mail: etnolog@etnolog.org.ua

Директор акад. НАН України
Скрипник Ганна Аркадіївна,
тел.: 278–34–54

Учений канд. іст. наук
секретар Бех Катерина Миколаївна,
тел.: 278–12–90

Голова ІБР учений секретар
Куратор канд. іст. наук, заст. дир.
бібліотеки Стішова Наталя Сергіївна,
тел.: 278–12–90

Зав. Кравченко Тетяна Олексіївна,
бібліотеки тел.: 279–50–29

Бібліотека заснована у 1936 р. Фонд: усього – 124,8 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 25,5 тис.; книги, брошури – 61 тис.; періодичні видання – 39,4 тис.; обмінний фонд – 14,2 тис. прим.

93. Бібліотека Інституту народознавства НАН України

79000, Львів, просп. Свободи, 15,

Web: <http://ethnology.lviv.ua>,

тел.: (032) 297–01–57,

факс: 297–01–55,

e-mail: ina@mail.lviv.ua

Директор	акад. НАН України Павлюк Степан Петрович, тел./факс: 297–01–55
Учений секретар	канд. іст. наук Пацай Тамара Анатоліївна, тел. 272–70–20 e-mail: patsay@nas.gov.ua
Голова ІБР	д-р іст. наук Тарас Ярослав Миколайович
Пров. бібліотекар	Коцюба Мар'яна Романівна тел.: 297–01–57

Бібліотека заснована у 1951 р., входить до Сектору «Бібліотека і науково-видавничий центр відділу історичної етнології». Фонд: усього – 69,3 тис. прим., у т. ч.: документи іноземними мовами – 22,1 тис.; книги, брошури – 29,8 тис.; періодичні видання – 11,3 тис.; обмінний фонд – 2,2 тис. прим.

94. Бібліотека Відділення керамології Інституту народознавства НАН України

Згідно з постановою Президії НАН України «Про припинення Відділення керамології Інституту народознавства НАН України» від 23 червня 2021 р. шляхом реорганізації Відділення приєднано до Інституту народознавства.

38164, с. Опішне, Зіньківський р-н,
Полтавська обл., вул. Партизанська, 102,
Web: <http://ceramology-inst.gov.ua>,
тел. (05353) 42–175,
e-mail: ceramology@ukr.net

Директор	д-р іст. наук, проф. Пошивайло Олександр Миколайович, тел. 42–175
Учений секретар	Гавриш Лариса Олексіївна,
Зав. Бібліотеки	Андрущенко Оксана Олексіївна, тел.: 42–175

Бібліотека заснована у 2005 р. Фонд: усього – 5,2 тис. прим.; книги, брошури – 4,4 тис.; періодичні видання – 838 прим.

Перелік бібліотек наукових установ НАН України
(алфавітний)

Бібліотека:

1. Відділення керамології Інституту народознавства НАН України (94)
2. Державної установи «Відділення гідроакустики Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України» (27)
3. Головної астрономічної обсерваторії НАН України (15)
4. Державного природознавчого музею НАН України (69)
5. Інституту археології НАН України (80)
6. Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії ім. В. П. Кухаря НАН України (52)
7. Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України (54)
8. Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України (60)
9. Інституту відновлюваної енергетики НАН України (42)
10. Інституту всесвітньої історії НАН України (82)
11. Інституту газу НАН України (41)
12. Інституту географії НАН України (24)
13. Інституту геології і геохімії горючих копалин НАН України (26)
14. Інституту геологічних наук НАН України (21)
15. Інституту геотехнічної механіки ім. М. С. Полякова НАН України (9)
16. Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України (22)
17. Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М. П. Семененка НАН України (25)
18. Інституту гідробіології НАН України (64)
19. Інституту гідромеханіки НАН України (10)
20. Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України (87)
21. Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України (86)
22. Інституту еволюційної екології НАН України (70)
23. Інституту економіки та прогнозування НАН України (71)
24. Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р. Є. Кавецького НАН України (58)
25. Інституту електродинаміки НАН України (38)
26. Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України (28)
27. Інституту електронної фізики НАН України (20)
28. Інституту енциклопедичних досліджень НАН України (83)
29. Інституту загальної та неорганічної хімії ім. В. І. Вернадського НАН України (46)
30. Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України (61)
31. Інституту імпульсних процесів і технологій НАН України (34)
32. Інституту історії України НАН України (75)

33. Інституту кібернетики ім. В. М. Глушкова НАН України (3)
34. Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України (63)
35. Інституту колоїдної хімії та хімії води ім. А. В. Думанського НАН України (49)
36. Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України (89)
37. Інституту математики НАН України (1)
38. Інституту металофізики ім. Г. В. Курдюмова НАН України (13)
39. Інституту механіки ім. С. П. Тимошенка НАН України (6)
40. Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України (92)
41. Інституту мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАН України (56)
42. Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України (90)
43. Інституту молекулярної біології і генетики НАН України (57)
44. Інституту морської біології НАН України (65)
45. Інституту надтвердих матеріалів ім. В. М. Бакуля НАН України (30)
46. Інституту народознавства НАН України (93)
47. Інституту органічної хімії НАН України (47)
48. Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України (81)
49. Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача НАН України (2)
50. Інституту прикладної фізики НАН України (44)
51. Інституту проблем кріобіології і кріомедицини НАН України (59)
52. Інституту проблем матеріалознавства ім. І. М. Францевича НАН України (29)
53. Інституту проблем машинобудування ім. А. М. Підгорного НАН України (37)
54. Інституту проблем міцності ім. Г. С. Писаренка НАН України (8)
55. Інституту проблем моделювання в енергетиці ім. Г. Є. Пухова НАН України (39)
56. Інституту проблем реєстрації інформації НАН України (4)
57. Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України (73)
58. Інституту радіофізики та електроніки ім. О. Я. Усикова НАН України (17)
59. Інституту регіональних досліджень ім. М. І. Долінського НАН України (74)
60. Інституту сорбції та проблем ендоекології НАН України (53)
61. Інституту соціології НАН України (85)
62. Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України (78)
63. Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України (14)
64. Інституту теплоенергетичних технологій НАН України (40)
65. Інституту технічної механіки НАН України (7)

66. Інституту технічної теплофізики НАН України (36)
67. Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України (77)
68. Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України (76)
69. Інституту української мови НАН України (91)
70. Інституту фізики НАН України (11)
71. Інституту фізики конденсованих систем НАН України (19)
72. Інституту фізики напівпровідників ім. В. Є. Лашкарьова НАН України (12)
73. Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України (45)
74. Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України (55)
75. Інституту фізіології рослин і генетики НАН України (62)
76. Інституту філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України (84)
77. Інституту хімії високомолекулярних сполук НАН України (48)
78. Інституту хімії поверхні ім. О. О. Чуйка НАН України (51)
79. Інституту чорної металургії ім. З. І. Некрасова НАН України (35)
80. Інституту ядерних досліджень НАН України (43)
81. Криворізького ботанічного саду НАН України (68)
82. Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем НАН України (5)
83. Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України (72)
84. Науково-технологічного комплексу «Інститут монокристалів» НАН України (33)
85. Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка НАН України (66)
86. Національного історико-археологічного заповідника «Ольвія» НАН України (79)
87. Національного науково-природничого музею НАН України (67)
88. Одеського археологічного музею НАН України (88)
89. Полтавської гравіметричної обсерваторії Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України (23)
90. Радіоастрономічного інституту НАН України (18)
91. Фізико-механічного інституту ім. Г. В. Карпенка НАН України (32)
92. Фізико-технологічного інституту металів та сплавів НАН України (31)
93. Фізико-хімічного інституту ім. О. В. Богатського НАН України (50)
94. Фізико-технічного інституту низьких температур ім. Б. І. Веркіна НАН України (16)

**Перелік бібліотек наукових установ НАН України
(територіальний)**

м. Дніпро

1. Бібліотека Інституту геотехнічної механіки ім. М. С. Полякова НАН України
2. Бібліотека Інституту технічної механіки НАН України
3. Бібліотека Інституту чорної металургії ім. З. І. Некрасова НАН України

м. Київ

4. Бібліотека Головної астрономічної обсерваторії НАН України
5. Бібліотека Інституту археології НАН України
6. Бібліотека Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії ім. В. П. Кухаря НАН України
7. Бібліотека Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАН України
8. Бібліотека Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного НАН України
9. Бібліотека Інституту відновлюваної енергетики НАН України
10. Бібліотека Інституту всесвітньої історії НАН України
11. Бібліотека Інституту теплоенергетичних технологій НАН України
12. Бібліотека Інституту газу НАН України
13. Бібліотека Інституту географії НАН України
14. Бібліотека Інституту геологічних наук НАН України
15. Бібліотека Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України
16. Бібліотека Інституту геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М. П. Семененка НАН України
17. Бібліотека Інституту гідробіології НАН України
18. Бібліотека Інституту гідромеханіки НАН України
19. Бібліотека Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України
20. Бібліотека Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України
21. Бібліотека Інституту еволюційної екології НАН України
22. Бібліотека Інституту економіки та прогнозування НАН України
23. Бібліотека Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р. Є. Кавецького НАН України
24. Бібліотека Інституту електродинаміки НАН України
25. Бібліотека Інституту електрозварювання ім. Є. О. Патона НАН України
26. Бібліотека Інституту енциклопедичних досліджень НАН України
27. Бібліотека Інституту загальної та неорганічної хімії ім. В. І. Вернадського НАН України
28. Бібліотека Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України

29. Бібліотека Інституту історії України НАН України
30. Бібліотека Інституту кібернетики ім. В. М. Глушкова НАН України
31. Бібліотека Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАН України
32. Бібліотека Інституту колоїдної хімії та хімії води ім. А. В. Думанського НАН України
33. Бібліотека Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України
34. Бібліотека Інституту математики НАН України
35. Бібліотека Інституту металофізики ім. Г. В. Курдюмова НАН України
36. Бібліотека Інституту механіки ім. С. П. Тимошенка НАН України
37. Бібліотека Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України
38. Бібліотека Інституту мікробіології і вірусології ім. Д. К. Заболотного НАН України
39. Бібліотека Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України
40. Бібліотека Інституту молекулярної біології і генетики НАН України
41. Бібліотека Інституту надтвердих матеріалів ім. В. М. Бакуля НАН України
42. Бібліотека Інституту органічної хімії НАН України
43. Бібліотека Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України
44. Бібліотека Інституту проблем матеріалознавства ім. І. М. Францевича НАН України
45. Бібліотека Інституту проблем міцності ім. Г. С. Писаренка НАН України
46. Бібліотека Інституту проблем моделювання в енергетиці ім. Г. Є. Пухова НАН України
47. Бібліотека Інституту проблем реєстрації інформації НАН України
48. Бібліотека Інституту сорбції та проблем ендоекології НАН України
49. Бібліотека Інституту соціології НАН України
50. Бібліотека Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України
51. Бібліотека Інституту теоретичної фізики ім. М. М. Боголюбова НАН України
52. Бібліотека Інституту технічної теплофізики НАН України
53. Бібліотека Інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України
54. Бібліотека Інституту української мови НАН України
55. Бібліотека Інституту фізики НАН України
56. Бібліотека Інституту фізики напівпровідників ім. В. Є. Лашкарьова НАН України
57. Бібліотека Інституту фізичної хімії ім. Л. В. Писаржевського НАН України
58. Бібліотека Інституту фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України

59. Бібліотека Інституту фізіології рослин і генетики НАН України
60. Бібліотека Інституту філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України
61. Бібліотека Інституту хімії високомолекулярних сполук НАН України
62. Бібліотека Інституту хімії поверхні ім. О. О. Чуйка НАН України
63. Бібліотека Інституту ядерних досліджень НАН України
64. Бібліотека Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем НАН України
65. Бібліотека Національного ботанічного саду ім. М. М. Гришка НАН України
66. Бібліотека Національного науково-природничого музею НАН України
67. Бібліотека Фізико-технологічного інституту металів та сплавів НАН України

м. Кривий Ріг

68. Бібліотека Криворізького ботанічного саду НАН України

м. Львів

69. Бібліотека Державного природознавчого музею НАН України
70. Бібліотека Інституту геології і геохімії горючих копалин НАН України
71. Бібліотека Інституту народознавства НАН України
72. Бібліотека Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача НАН України
73. Бібліотека Інституту регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього НАН України
74. Бібліотека Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України
75. Бібліотека Інституту фізики конденсованих систем НАН України
76. Бібліотека Фізико-механічного інституту ім. Г. В. Карпенка НАН України

м. Миколаїв

77. Бібліотека Інституту імпульсних процесів і технологій НАН України
78. Бібліотека Національного історико-археологічного заповідника «Ольвія»

м. Одеса

79. Бібліотека Державної установи «Відділення гідроакустики Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України»
80. Бібліотека Інституту морської біології НАН України
81. Бібліотека Інституту проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України
82. Бібліотека Одеського археологічного музею НАН України
83. Бібліотека Фізико-хімічного інституту ім. О. В. Богатського НАН України

м. Полтава

84. Бібліотека Відділення керамології Інституту народознавства НАН України

85. Бібліотека Полтавської гравіметричної обсерваторії Інституту геофізики ім. С. І. Субботіна НАН України

м. Суми

86. Бібліотека Інституту прикладної фізики НАН України

м. Ужгород

87. Бібліотека Інституту електронної фізики НАН України

м. Харків

88. Бібліотека Інституту проблем кріобіології і кріомедицини НАН України

89. Бібліотека Інституту проблем машинобудування ім. А. М. Підгорного НАН України

90. Бібліотека Інституту радіофізики та електроніки ім. О. Я. Усикова НАН України

91. Бібліотека Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України

92. Бібліотека Науково-технологічного комплексу «Інститут монокристалів» НАН України

93. Бібліотека Радіоастрономічного інституту НАН України

94. Бібліотека Фізико-технічного інституту низьких температур ім. Б. І. Веркіна НАН України

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

АБІС	–	автоматизована бібліотечно-інформаційна система
ББК	–	Бібліотечно-бібліографічна класифікація
БД	–	база даних
ГАО	–	Головна астрономічна обсерваторія
ЕДД	–	електронна доставка документів
ЕК	–	електроний каталог
ЗВО	–	заклад вищої освіти
ІБР	–	Інформаційно-бібліотечна рада
ІПРІ	–	Інститут проблем реєстрації інформації
ЛННБ України ім. В. Стефаника	–	Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника
МАН	–	Мала академія наук
МБА	–	міжбібліотечний абонемент
НАН України	–	Національна академія наук України
НБУВ	–	Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
НДЦ ІПР	–	Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку
НІАЗ «Ольвія»	–	Національний історико-археологічний заповідник «Ольвія»
НТК «Інститут монокристалів»	–	Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів»
НТШ	–	Наукове товариство імені Шевченка
УДК	–	Універсальна десяткова класифікація
ФТІНТ	–	Фізико-технічний інститут низьких температур
ХДНБ ім. В. Г. Короленка	–	Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
ЦДНТБ ГМК України	–	Центральна державна науково-технічна бібліотека Гірничо-металургійного комплексу України

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3-5
------------	-----

I. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК НАУКОВИХ УСТАНОВ НАН УКРАЇНИ

1. Формування бібліотечно-інформаційних ресурсів.....	6-18
2. Збереження бібліотечних фондів.....	18-25
3. Бібліотечно-інформаційне та довідково-бібліографічне обслуговування.....	25-36
4. Матеріально-технічна база та кадрове забезпечення бібліотек.....	37-42

II. КОНСУЛЬТАЦІЇ

Білько Є. М. Формування фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського періодичними виданнями наукових установ НАН України на сучасному етапі	43-46
Ятченко А. К., Андрійчук З. Р., Леонова О. В., Степанова М. С. Централізоване надходження зарубіжних видань до бібліотек наукових установ НАН України у 2019–2021 рр.....	47-50
Коновал Л. В. Сервіс «Віртуальна довідка» Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського як інструмент інформаційного забезпечення науки.....	51-57

III. ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНО-ІНСТРУКТИВНІ ДОКУМЕНТИ

Про заборону пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України, символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну. <i>Закон України від 22.05.2022 № 2265-IX</i>	58-64
Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання розвитку українського книговидання і книгорозповсюдження. <i>Закон України від 19.06.2022 № 2313-IX</i>	65-76
Про введення воєнного стану в Україні. <i>Указ Президента України № 64/2022 від 24 лютого 2022 р.</i>	77-78
Про затвердження Положення про Національну електронну науково- інформаційну систему	

Постанова Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2022 № 1067 ...79-86

Про організацію роботи установ, організацій та підприємств НАН України в умовах воєнного стану.

Постанова Президії НАН України від 17.03.2022 р. № 77... ..87-91

Про міжнародну діяльність НАН України в умовах воєнного стану.

Постанова Президії НАН України від 17.03.2022 р. № 79... ..92-96

Про науково-видавничу діяльність НАН України в нових умовах.

Постанова Президії НАН України від 23.03.2022 р. № 89... ..97-98

Про вихід Національної академії наук України зі складу Міжнародної асоціації академії наук.

Постанова Президії НАН України від 23.03.2022 р. № 86... ..99-100

Про припинення дії Угоди про наукове співробітництво між НАН України і НАН Білорусі та прямих двосторонніх договорів з установами та організаціями Республіки Білорусь.

Постанова Президії НАН України від 13.04.2022 р. № 115... ..101

Про затвердження оновлених складів Наукової ради з проблем «Інформація. Мова. Інтелект» при Президії НАН України та Українського комітету Міжнародної асоціації з досліджень і поширення слов'янської культури.

Постанова Президії НАН України від 25.05.2022 р. №165102-103

Про припинення співпраці з ученими Російської Федерації у видавничій сфері.

Розпорядження Президії НАН України від 07.03.2022 р. № 145104

Про Експертну раду Міністерства культури та інформаційної політики України з питань декомунізації та дерусифікації.

Наказ МКІП від 10.06.2022 р. №194105-108

Про затвердження Змін до регламенту роботи Національного репозитарію академічних текстів.

Наказ МОН від 15.06.2022 № 554.....109-112

Рекомендації Міністерства культури та інформаційної політики України щодо актуалізації бібліотечних фондів у зв'язку зі збройною агресією російської федерації проти України.....113-116

IV. ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ, БІБЛІОГРАФІЧНІ ТА ІНШІ ВИДАННЯ, ПІДГОТОВЛЕНІ БІБЛІОТЕКАМИ

Положення про читальний зал бібліотекознавчої літератури Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.....	117-123
Друковані видання.....	124-131
Електронні ресурси.....	131-135
Важливо.....	136-150

V. НА ДОПОМОГУ ПРОФЕСІЙНІЙ САМООСВІТІ

Солоіденко Г. І. Путівник по інтернет ресурсах для бібліотекарів.....	151-165
Кулаковська Т. Л. Перші бібліотекознавчі праці Ю. О. Меженка (Іванова).....	166-176

VI. ДОДАТКИ

<i>Додаток 1.</i> Основні показники роботи бібліотек наукових установ НАН України в 2021 році.....	177-178
<i>Додаток 2.</i> Відомості про рух фондів бібліотек наукових установ НАН України в 2021 році.....	179
<i>Додаток 3.</i> Основні відомості про бібліотеки та інформаційні підрозділи наукових установ НАН України	180-235
<i>Додаток 4.</i> Перелік бібліотек наукових установ НАН України (алфавітний).....	236-238
<i>Додаток 5.</i> Перелік бібліотек наукових установ НАН України (територіальний).....	239-242
Список скорочень	243

Науково-інформаційне видання

**РОБОТА БІБЛІОТЕК НАУКОВИХ УСТАНОВ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ В 2021 РОЦІ**

Василенко Ольга Миколаївна
Солоіденко Галина Іванівна

Редактор:

О. П. Косюк

Комп'ютерна верстка: О. М. Литвин

Підп. до друку _____ 2022 р. Формат: 60x84\16
Папір офс. Умов. друк. арк. 11,26 Обл.-вид. арк. ____
Наклад 80 прим. Зам. № ____

Видавець і виготівник у Національній бібліотеці України
імені В. І. Вернадського
03039, Київ, просп. Голосіївський, 3

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 1390 від 11.06.2003 р.